

Mesnevi

4 KAPI

40 MAKAM

**MESNEVİ-İ ŞERİF 1434. BEYİT ŞERHİ
DÖRT KAPI KIRK MAKAM**

DÖRT KAPI KIRK MAKAM:

1. Şeriat Kapısı

2. Tarikat Kapısı

3. Marifet Kapısı

4. Hakikat Kapısı

1. ŞERİAT KAPISI:

- 1- İman etmek
- 2- ilim öğrenmek
- 3- ibadet etmek
- 4- helal kazanmak ve haramdan uzaklaşmak
- 5- Nikah yapmak
- 6- çevreye zarar vermemek
- 7- Peygamber(s.a.v.) Hz.nin.
emirlerine uymak
- 8- şefkatli olmak
- 9- temiz olmak
- 10- yaramaz, sakıncalı
işlerden uzak durmak

2) TARİKAT KAPISI

- 1- Tövbe etmek
- 2- Mürşidin terbiyesine, öğütlerine uymak
- 3- Temiz Giyinmek
- 4- iyilik yolunda savaşmak, mücadele etmek,
- 5- Hizmet Etmek (Hizmet etmeyi sevmek. Hizmet almayı
değil hizmet etmeyi sevmek.)
- 6- Haksızlıktan korkmak
- 7- Ümitsizliğe düşmemek.
- 8- İbret almak (yani ders almak, nasihat almak)
- 9- Nasihat sahibi olmak.
- 10- İnsanın kendi özünü aciz görmesi

-

3- MARİFET KAPISI:

- 1- Edepli olmak.
- 2-Bencillikten, kinden garezden uzak durmak
- 3- isteklerden kendini korumak, muhafaza etmek. (Çok aşırı isteklerden kurtulmak)
- 4- Sabır ve kanaat sahibi olmak.
- 5- Haya, utanma sahibi olmak.
- 6-Cömert olmak.
- 7-ilim erbabı olmak, ilme sahip olmak.
- 8- hoşgörü sahibi olmak
- 9- Özünü bilmek
- 10- Kendini bilmek

-

4)HAKİKAT KAPI

- 1-Toprak gibi olmak, tevazu sahibi olmak, kimsenin ayıbını görmemek
- 4-yapabileceğin hiçbir iyiliği esirgememek
- 5-Allah'ın her yarattığını sevmek
- 6- tüm insanları bir görmek, ___
- 7-İnsanları birliğe yönelmek ve yöneltmek
- 8-Sır sahibi olmak
- 9- Manayı Bilmek
- 10-Manevi Yolculuk

İlahi olarak o kimsenin uruc edip vahdete ulaşması, birliğe ulaşması

1- ŞERİAT KAPISI

Euzubillahimineşşeytanirracimbismillahirrahmanirrahim

Eftalizikirfalemennehu

Lailaheillallah

Lailaheillallah

Lailaheillallah

Hak Muhammeden Resulullah cemii lenbiyayı velmurselin velhamdü lillahi Rabbilâlemin

Allah gecenize hayırlı eylesin inşallah. Cenab-ı Hak gündüzünüzü, ömrünüzü, ayınızı, yılınızı her şeyinizi hayırlı eylesin inşallah. Rabbim nefeslerinizi hayırlı eylesin inşallah. Cenab-ı Hak cümlemizi hakkı hak batılı batıl bilenlerden eylesin. Hakkı hak bilip hak yolunda yürüyenler den ve son nefesine kadar hak için mücadele edenlerden eylesin. Cenab-ı Hak cümlemizi batılı batıl bilip batıla karşı cihad eden batılı yenmek için yeryüzünden yerle yeksan etmek için cihad eden kullarından eylesin. Allah amin diyen dillerinizi ebedi cehennemden azad eylesin inşallah. Kaldığımız yerden devam edeceğimiz inşallah. Sorulara bir zaman ayıralım inşallah...İnşallah biz mesnevi okumasına devam edelim kaldığımız yerden Ne yaptırdıydı Rum kayseri? Hz. Ömer efendimizin radiyallahu anh hazretlerinin yanına geldi. Hz. Ömer efendimiz de ona nasihat etmeye başlamıştı. Önce korkma dedi. Korkma dedikten sonra devam etti:

“Ondan sonra en güzel bir yoldaş olan Allah'ın tertemiz sıfatlarına dair ince bahislere daldı.”

Hz. Ömer radiyallahu anh hazretleri aynı zamanda bir mürşidi kamili temsil ediyor. Ondan sonra ne yaptı Rum kayserine? Önce korkma dedi, onu sakinleştirdi, onun gönlünü bir feraha kavuşturdu, ondan sonra bakın en güzel yoldaş kimmiş? Allah'mış(c.c.) ve Allah'ı tanıtmaya başladı. Ne yaptı? Onun sıfatlarına dair ince bahislere daldı. Hadis-i şerif: 'Allah'ın yarattıkları hakkında düşününüz fakat Allah'ın zatı hakkında düşünmeyiniz. Gerçekten siz buna hiç güç yetiremezsiniz.' Yani demek ki Cenab-ı Hakk'ın sıfatlarının üzerinde ne yaptı? Ona anlatmaya başladı. Allah'ın sıfatlarının başlangıcı ve sonu yoktur. Allah'ın sıfatlarının başlangıcı ve sonu yoktur ve başlangıcı ve sonu olmayan bir Allah'ın yarattıklarının da başlangıcı vardır, sonu yoktur. Yaradılışın başlangıcı vardır, sonu yoktur. Cenab-ı Hak hep yaratmaya devam eder ama evvelinde Allah kendi zatında yaratıcı mıydı? Evet ve Cenab-ı Hakk'ın sonsuz sıfatları vardır ama bu sonsuz sıfatlarının içerisinde Rabbimin bir de özel, hususi, tabiri caizse ana sıfatları diyeceğimiz sıfatları vardır ve Allah sıfatlarıyla tanınır. Bakın Allah sıfatlarıyla tanınır. O yüzden zatını tefekkür etmek yasaklanmıştır ama sıfatları ile tanınır mı? El-cevap evet ve Cenab-ı Hak bütün her şeyi bilen olduğu için sıfatlarının da tecelliyatlarının tam manası ile ne olduğunu yine kendisi bilir. Biz hangi sıfatının ne manaya geldiğini tahmin edebiliriz ama şu manaya gelir diyemeyiz.

O yüzden Cenab-ı Hakk'ın Bir zati sıfatları vardır. Bunu imamlar, akaid imamları tasnif etmişler. Bir de nedir? Subuti sıfatları vardır. Bu sıfatları biz hadi ana sıfatlar diyelim, ana hat gibi. Bu zati sıfatlar da vücut sıfatı vardır, kıdem sıfatı vardır. Vücut sıfatı

nedir? Allah vardır. Kendi vücuduyla mukimdir. Bu vücudunun zıttı yoktur, bak vücudunun zıttı yoktur. Vücudunun eşi yoktur. Vücudunun benzeri yoktur. O yüzden vücut ismi şerifi, sıfatı Cenab-ı Hakka aittir. Hiçbir varlığın onun vücudunun içerisinde var olarak görülmesi dahi mümkün değildir.

Öbürkü nedir? Kıdem ismî şerefidir. Kıdem sıfatıdır ve o nedir? Başlangıcı ve sonu yoktur. Başlangıcı ve sonu olmayan bir tek Allah'tır. Yarattılmış olanların hepsinin de başlangıcı ve sonu vardır. Bir sonla karşılaşılır ve aynı zamanda Beka ismî şerifi de bu kıdem ismi şerifi iledir yani sonu yoktur dedim ya varlığının sonu yoktur Cenab-ı Hakkın. Bu direk, tabiri caizse zati sıfatlarıdır bunlar ve aynı zamanda Allah sonradan hiçbir şeye benzemez. Allah hiç bir şeye benzemeyendir. Bu da 'Muhalefetün li'l Havadis' sıfatıdır. Allah ne yarattıklarına benzer ne de sonradan başka bir şeye benzer. Başlangıçta hiçbir şeye benzemediği gibi başlangıçta, varlığın başlangıcında hiçbir şeye benzemedi gibi herhangi bir yaratmış olduğu varlığın sonunda da bir şeye benzemeyecektir. Allah hiçbir şeye benzemez. Yaratmış olduğu varlıkların içerisindeki herhangi bir varlığa da benzemez.

Öbürkü ne beşincisi? Vahdaniyettir. Allah kendi zatında ve sıfatlarında tektir. Vahdet tek demek, birleşmiş demek. O yüzden bütün fiillerinde de Allah tektir. Allah'tan başka yaratıcı yoktur. Allah'tan başka da sıfat ve fiillerinde herhangi bir eşi benzeri yoktur. 'Kıyame bi-nefsihi' vardır. O da altıncı zati sıfatıdır. Varlığı Cenab-ı Hakkın kendiliğindedir. Allah kendi kendini var etti diyemeyiz. Allah kendiliğinden başlangıçsız vardı. Bakın başlangıçsız vardı. Allah sonradan oluşmuş bir şey değildir veyahut da şimdi son zamanlarda böyle şeyler söylüyorlar, hani Allah kendi kendini mi yarattı! Canım kardeşim Allah var zaten. Neden kendi kendini yaratsın? Hani böyle kimyasal bir oluşum gibi düşünüyorlar, bir tane nüve gibi bir şey, hücre gibi bir şey, ondan sonra büyüdü. Böyle değil. Allah zaten vardı. Bütün esma ve sıfatlarıyla her şeyiyle vardı. Yarattılan hiçbir şey olmadığı için bilinmiyordu. Yarattılan hiçbir şey yoktu. O yüzden bilinmiyordu. Yaratmaya başlayınca bilinirliği de başladı.

Öbürkü ne? Öbür ana hat diyeceğimiz, subutî sıfatlar. Varlığı zorunlu olan ve olgunluğu ifade eden sıfatlardır. Bunlar işte hani Allah diridir, Allah idare edendir. Allah kuvvetlidir, kuvveti elinde tutandır gibi... Bunlarda da ana sıfatlardan birisi nedir? Allah'ın 'Hayat' ismî şerifidir. Allah her daim diridir, canlıdır. Her daim. Allah diridir, istediğini diriltir, Allah istediğini de öldürür ama Allah ölmez.

Öbürkü de nedir? 'İlim' ismî şerefidir, subutî sıfatlardan. O da nedir? Allah her şeyi bilendir. Varlığın evvelini de bilir, ortasını da bilir, ahirini de bilir, sonunu da bilir. Allah yarattığı her şeyi bilir. Allah'ın bu bilgisi sonradan da oluşmaz. Bunu böyle söylüyorum çünkü yine bir ilahiyat profesörü televizyonda söylüyordu, Allah kaderi bilmez diyordu hâşâ! Ne o, hadisleri inkâr eden bir İstanbul İlahiyat fakültesinde bir şey var, Abdulaziz Bayındır. Yani canlı yayında çekmişler, videodan izlemiştim. Allah kaderi bilmez diyor, hâşâ. Burdan geri dönmedi ise küfür ehli. Burdan geri döndüyse ne ala. Allah kaderi bilmez diyor, yarımı bilmez Allah diyor! Bunların ismini söylemiyordum önceden, artık isim söylüyorum yani halk tanısın, insanlar tanısın bunları. İlahiyat profesörü diye başına taç ediyor insanlar.

Allah'ın bilmediği hiçbir şey yoktur. Allah ilmiyle her şeyi bilendir ve ilmiyle her şeyi kuşatandır. Allah'ın bilmediği zerre miktarında bir şey dahi yoktur. Nokta dahi bir şey yoktur. Birisi Allah bunun böyle olacağını bilmiyordu derse küfür ehlidir, tecdid- i iman, tecdid-i nikâh gereklidir, tövbe etmesi gerekir. Nikahı da düşmüş olur evli ise muhakkak

bir daha yeniden nikahını tazelemesi gerekir. Neden? Allah her şeyi bilir. Bizim bilmediğimiz kaderi de bilir, bizim bilmediğimiz ilm-ü ledünü de bilir, bizim bilmediğimiz levh-i mahfuzu da bilir, bizim bilmediğimiz levh-i mahfuzda yazılmayanı da bilir. Yani levhi mahfuza, bütün bildiklerini oraya yazmadı, bizim bilmediğimiz levh-ü mahfuzun öncesinde kalan ilmi de bilir. O zaman Allah bilicidir. Biz bilmeyiz. Biz yarın ne olacağını bilmeyiz, Allah bilir. Yüz yıl sonra ne olacağını Allah bilir, biz bilmeyiz. Bin yıl sonra ne olacağını Allah bilir, biz bilmeyiz. Allah için böyle bir bilmeme söz konusu değildir. O yüzden kendisine ilahiyat profesörlüğü makamı verilmiş olanların söylediklerine itibar etmeyin. Böyle bir şey yok. Allah muhafaza eylesin. Semi' işitmek demektir ama Allah nasıl işitir? Allah'ın işiticiliğinin tecelliyatı nasıldır biz bilmeyiz ama Allah her şeyi işitir mi? Evet. Allah'ın işitmediği hiç bir şey yoktur. Allah 'Basîr', basar görendir. Allah'ın görmediği hiçbir şey yoktur. Hani ayet-i kerimede böyle tarif eder ya, gecenin yarısında, karanlığın içerisinde karıncanın ayak seslerini de Allah işitir der. Allah çünkü 'Semi' işitir ve Allah gecenin karanlığında o küçük karıncayı da görür. Allah'ın görmediği hiç bir şey yoktur. Allah'ın işitmediği hiç bir şey yoktur.

Beşinci subuti sıfatı 'İdare'dir. İrade nedir? Dilemektir. Bir şeyi, iradesini onun üzerine koymak, onu dilediğince güç kuvvet onun üzerinde tesis etmek. En büyük dileyici Allah'tır. Allah kendi dileyiciliğini kullarının önünde tutar. Kullarının yarattıklarının önünde tutar Allah kendi dileyiciliğini. O yüzden ayet-i kerimede der ki 'Allah dilemedikçe siz dileyemezsiniz.' Allah'ın dilemesi senin dilemeden öndedir. Allah en yüce dileyicidir ve Allah'ın dilemesinin üzerinde bir dileme yoktur ancak Allah diler! Ancak Allah diler. İşte Ömer radiyallahu anh hazretleri böylece o kayzere, Allah'ın zati ve subuti sıfatlarını anlattı. Tabiri caizse o kayzere Allah'ı anlattı. Ona Allah'ı tebliğ etti. Ona Allah'ı söyledi ona. En büyük tebliğ de budur. Bir kimseye Allah'ı anlatmaktır. İşte Hz. Ömer radiyallahu anh hazretleri de o kayzere, o Rum sefirine Allah'ı tebliğ etti, onu anlattı:

“Elçiye makam nedir? Hal neye derler? Anlasın bilsin diye Allah'ın abdallara gönderdiği lütuf ve ihsanları nakletti.”

Bakın yol bellidir. Sonra Hz. Ömer radiyallahu anh hazretleri Allah'ın abdal dediği veli kullarıdır. Türkçede Veli kulların adı abdaldır. Bildiğimiz aptallardan değil veya da küçümsemek için söylemiyorum Anadolu'da saz çalıp keman çalıp türkü söyleyenlere de abdal denir, bu öyle değil. Allah'ın veli kulları ebdal olarak geçer, 'e' ile. Kütüb-ü Sitte'de bununla alakalı hadisi şerifleri bulmanız mümkündür. Ayet-i kerimede: 'Allah'ın velilerine korku yoktur. Onlar mahzun ve mahcup olmayacaklardır. Onlara dünyada da ahirette de iyilikler vardır' dediği, ayeti kerimenin tecelliyatı. Demek ki Hz. Ömer radiyallahu anh hazretleri ona Allah anlattıktan sonra o kimseye sûfilîği anlattı. O kimseye ne dedi? Hal neye derler, makam nedir, onu anlattı.

O zaman biz Ahmet Yesevi'nin, Hacı Ahmet Yesevi'nin yolundan giden sufiler olarak çünkü Anadolu'daki sufi yapılanması Hoca Ahmet Yesevi'ye dayanır. Türklerdeki sufi yapılanması Hoca Ahmet Yesevi'ye dayanır. Anadolu'daki öz sufi öğretisi, Hoca Ahmet Yesevi'den gelmez. Hoca Ahmet Yesevi'nin yolundadır Hacı Bektaşî Veliler, Hz. Mevlana'lar, Yunuslar, Hacı Bayramlar, Üftadeler, Eşrefoğlu Rumiler... Bunların hepsi de

Hoca Ahmet Yesevi'nin yolundan olanlardır. Zaten ne zaman ki bu ülke insanlarını Yunus'tan, Hacı Bektaş'tan, Hz Mevlana'dan, Üftade'den, Eşrefoğlu Rumi'den, Niyazi Mısrî'den kopardılar, ülke, Anadolu Müslümanları dağıldılar. Bunları koparanları Allah bildiği gibi eylesin. Çünkü bu ülkeye fitne tohumunu eken, bunlar bu ülkeye dinsizlik tohumunu eken, bunlar bu ülke gençlerini değişik radikal akımlara, MOSSAD'ın kucağına, CIA'nın kucağına iten bunlar. Bunlar CIA'le, MOSSAD'la, KGB'yle, İngiliz derin devleti ile ortak iş yapıp bu ülke topraklarında saf, tertemiz İslam'ı, saf tertemiz İslamca yaşamayı kirleten insanlar. Gençleri zehirlediler. Ben yaşta ve benden büyük olanları zehirlediler. Benden sonrakileri de zehirlediler. Yunus'u, Mevlana'yı, Hacı Bektaş'ı, Üftade'yi, Hacı Bayram'ı bilmeyen, bunları okumayan Kevserî'yi bilmeyen, bunları okumayan, Gazali'yi bilmeyen, bunları okumayan, Arabî'yi bilmeyen, bunları okumayan, Ebû Hanefî'yi bilmeyen, İmam Muhammed'i bilmeyen, Serahsî'yi bilmeyen, bunları okumayan, Buharî'yi bilmeyen, bunları okumayan ne yazık ki bir İslam gençliği düşünün. İçi boş, kafası boş, fikri boş!

Nerde hadis inkârcısı var, nerde Mason Abduh'un talebeleri var, nerde ipe sapa gelmez hadis ve ayet inkârcısı, mezhep inkârcıları var, onları bizim içimize kattılar. Biz çocuklarımız dindar olsun diye imam hatibe gönderdik, imam hatipten mezhep inkârcısı çıktı. İmam hatipten ilahiyata gönderdik, ilahiyatta hadis inkârcısı çıktı. O ilahiyattan mezun olanı camiye müftü olarak koyduk, müftü hepsinin de inkârcısı oldu. Kendi diyanetini, kendi eserlerini bilmez hale geldi. Bir kısmımız bilmem hangi efendiye intisab etti, Kur'an'ı sünneti bıraktı onun yazdığı kitapları okudu. Bir kısmımız bilmem hangi kitabı yazan bilmem hangi alime tabi oldu, yine ayet hadis okumadı. Yine Yunus'tan bihaber, Mevlana'dan bihaber, Hacı Bektaş'tan bihaber, bu toprakların içerisinde büyümüş, bu toprakları, İslam'ı, sevgi ile yoğurmuş, o insanları bize terk ettirdiler ve bizim insanımız Nickelsen'dan Mevlana'yı öğrenmeye çalıştı Nickelsen'dan Arabî'yi öğrenmeye çalıştı ama hızla Hasan Bennan'ın kitapları çevrildi Türkçe'ye. Hızla Seyyid Kutub'un kitapları çevrildi Türkçeye. Hızla Mevdudi'nin kitapları çevrildi Türkçeye. Hızla Mason Abduh'un kitapları çevrildi Türkçeye. Hızla Mason Abduh'un talebelerinin risaleleri Türkçe'ye çevrilip Türkiye'de dağıtıldı bedava, gazeteler dağıttı. Belli cemaatler, belli topluluklar, siyasi topluluklar dağıttı ve bu insanlar Müslüman! Müslüman, hadis inkârcısı! Müslüman, mezhep inkârcısı! Müslüman, sufi inkârcısı. Müslüman, Hz. Mevlana'yı küfürle yaftalayan! Müslüman, İbni Arabî'yi küfürle yaftalayan! Müslüman, sûfilere komple kâfir hükmüne koyan Müslüman tipleri oluştu. Bu tipler oluştu. Evet! Var şimdi. Bir zikir halakası koyuyorum ben twittera, adam yazıyor, dayı bu hangi dinde var diyor, alay edercesine söylüyor. Evet, ben cesaretle, inatla, ben onları paylaşıyorum. Tabiri caizse milletin gözüne sokarcasına. Hakaretin bini bir para. Yüzün üstünde dava var bana hakaret edenler ile alakalı. Müftüsü karşı! Müftüye desem ki Yunus Emre zikirsiz miydi? Hz. Mevlana zikirsiz miydi? Hacı Bektaş Veli zikirsiz miydi? Bunca tekkeyi neden kurdular? E tabi Bursa'daki bir tekkeyi de bugün haberlerden bizim Yunus atmış bana, Musevi cemaatine vermişler tekkeyi. Evet! Bu tekkeyi değil, galeyana gelmeyin ya, orayı bir yere veremiyorlar daha, öyle duruyor.

Daha öncesinde. Bunca tekkeyi neden kurdu senin ecdadın? Bunun cevabı yok. Bakın bunun cevabı yok ama şimdi diyanet, tekke düşmanı. İlahiyat, tekke düşmanı. Siyasetçiler, tekke düşmanı. Herkes sufi düşmanı. Sufi düşmanlığı revaçta. Onlara laf söyleyecek, onun küfrüne fetva verecek, siz yanlış yapıyorsunuz diyecek, sizin yolunuz yanlış diyecek... E benim yolum yanlışsa Üftade hazretlerinin de yolu yanlış! Benim yolum yanlışsa Emir Sultan hazretlerinin de yolu yanlış o zaman? Benim yolum o. Benim Bursa'ya yerleşmeme

sebebe Emir Sultan hazretleri. Ben şeyhimin ağzından çıkan söyleyeyim, oğlum seni istiyor, dedi, Bursa'ya dedi. Göçeceksin Bursa'ya dedi. Emredersiniz efendim. Hatta bana dedi darda kaldığında git dedi selam söyle, ben geldim de, ben burdayım de dedi. Evet, birisi benim paramı yedi. Hatta o zaman dedi ki git Emir Sultan hazretlerine söyle dedi. Ben paramı yedi diye gidip söyleyemedim. Diyemedim yani. O zaman onların yolu da yanlış! Yürü geriye doğru; Hz. Mevlana'nın da Hacı Bektaşî Veli'nin de Hacı Bayramî Veli'nin de İstanbul'da o kadar büyük zatlar var, onların da yolları yanlış o zaman! Eğer onların yolları yanlış değilse sensin yanlış o zaman ki gerçekte de bu. Yanlış olan sensin ama bu ülkeyi bu hale getirdiler.

Şimdi makam nedir dediğimizde kimse bilmez. Şeyhler de bilmez ama Hz. Ömer'in dilinden radiyallahu anh hazretlerinin dilinden, Hz. Mevlana diyor ki o elçiye makamı da öğretti. Makam Türk musikisindeki solfejler değildir. Yok kürdilhicazkar, yok hicazkar, değil mi Ali, kaç makam var? 128 makam var Türk musikisinde. Bu tam yüzyirmisekiz bin peygamber gibi oldu ya böyle haşa, Allah muhafaza eylesin. Yüzyirmisekiz makam var. Bu bizim bahsettiğimiz makam o değil. Makam ne? Ayak basılan yer veyahut da bir yüksek bir yer durulan bir yer, makam, Türkçesi ama tarikatta ise tarikatta bir kimsenin, bir kimsenin durduğu yerdir. Mesela zakirlik makamdır, çavuşluk makamdır, nakiplik makamdır, nükebbalık makamdır, halifelik makamdır, şeyhlik makamdır. Bakın makam. Bir böyle bir makam vardır bir de ne vardır? İnsanın daim olarak durduğu alandır. Mesela namaz kılmak makamdır örneğin. Namaz geçici olursa bir kıldı bir kılmadı, o haldir. Bir kimse namaza başladı, hiç bırakmadı, namaz onda makam olur. O namaz kılan, daim namaz kılan haline gelir.

Hani bir de Ahmet Yesevi'den bahsettik ya Yesevi'nin öğretisinde ne vardır? Dört kapı kırk makam. Bakın dört kapı kırk makam. Bu, Yesevi hazretleri bunu böyle teknik olarak konumlandırmış. O yüzden Yesevi'nin dört kapı kırk makamı, Anadolu sufiliğinin özüdür. Özü! Mesela ben zaman zaman böyle söylerim, Mesnevi dört kapı kırk makamın açılımıdır, anlatımıdır. Dört kapı kırk makamın. Hacı Bektaşî Veli 'Makalat'ında dört kapı kırk makamı anlatır mesela. Makalat'ı oturup kendisi yazmamıştır o. Zaten büyük zatların oturup da kendilerince, böyle sufi zatların oturup da bir kitap yazmaları yoktur. O da sonradan sufilerin içerisinde çıkan bidatlardan birisidir o. Sufi oturup kitap yazmaz. Sufi kitaba bakarak kitap da yazmaz. Sufi, Allah'tan gönlüne geleni konuşur. Sohbet eder sufi. Oturup kitaptan kitap yazmak zaten herkesin işi. Ayet belli hadis belli, aç binlerce cilt kitap var. Aç oradan herhangi bir kitaptan kes kopyala yapıştır, oldu sana kitap. Bu sufinin usulü değildir. Sufi, sohbette ona soru sorulur. Sufi soruya cevap verir. İş bilen uyanık müritler, sohbetlerden not çıkarırlar. Derler ki bunlar okyanusun dibinde inci tanesi gibi. Bunları not alalım, döner döner açar okur bakarız, kendimize ona göre bir yol çizeriz diye düşünürler. Makalat da öyle yazılmıştır, Mesnevi de öyle yazılmıştır. Onlar oturup kitap yazmazlar.

Ben Serahsi'yi neden severim? Serahsi Mebsut'unu kuyunun içerisinde hapsedildiğinde, oradan yazdırır. Talebeler kuyunun başında, her sabah geliyorlar, Serahsi konunun en başından en sonuna kadar. Türkçeye çevirdiler, otuz iki cilt. Otuz iki cilt, Türkçeye çevrildi. Kuyudan yazdırdı. Âlim o, alim! O alim. Sufi oturup da kitaptan alıp kitap yazmaz. Yok öyle. Yok öyle şey. O Muallim olmuş o. O mutasavvıf olmuş, o sūfi değil. Sūfi, kalbine geleni okur. Şair oturur, günlerce kendince tefekkür eder, bir şiir yazar, onun adı şairdir. Sufininki şairlik değildir. Onunki nefestir. O kalbine geleni söyler. Ama şiir

olur ama manzum olur, ne olursa olur. O sufidir. Bunlar tabii bilinir mi? Bilinmez. İşte kırk kapı, pardon, dört kapı kırk makam Yesevi'ye aittir.

Nedir kapılar? **Şeriat kapısıdır. İkincisi tarikat kapısıdır. Üçüncüsü hakikat kapısıdır. Dördüncüsü marifet kapısıdır.** Bu dört kapı bizim sufiliğimizin ana öğretilerinden birisidir. Bizim sufiliğimiz, batının, uzak doğunun hegemonyasında değildir. Bizim için şeriat kapısı, birinci kapıdır, önemlidir. Ordan geçmeyen bir kimsenin tarikatta durması hoş değildir. Nedir bu kapının ana şeriat kapısının ana maddesi nedir? **İman etmektir.** İman etmeyen bir kimsenin sūfiliği de olmaz makamı da olmaz. O ilk önce, buyurun: ‘Eşhedü en la ilahe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abduhu veresuluhu’, o kimse şeriat kapısından bir makama adım attı, iman etti. Eğer bu kapıdan geçmediyse o kimse, ne olursa olsun, o hiçbir şey olmaz. Bakın o ne olursa olsun, o hiçbir şey olmaz. Ne olursa olsun! İkincisi nedir? Bakın, **ilim öğrenmektir** yani dinini öğrenmektir. Sen günlük hayatında yaşayabileceğin kadar dinini öğrenmekle mükellefsin. Bunu öğreninceye kadar bir üstadın elini öpüp dizinin dibinde oturup orda öğreneceksin. Öyle kendi kendine öğreneceğim diye uğraşma. Nefsine uyma.

Üçüncü makam nedir? **İbadet etmektir.** Sen öğrendiğini fiiliyata geçireceksin. İbadet edeceksin. İbadet ne? Birinci derecede abdest almak, gusletmek, namaz kılmak, oruç tutmak. Bitamam yapabileceğin ibadetleri, güç yetirdiğin ibadetleri yerine getirmektir. Yol odur ki Hz. Muhammedi Mustafa(s.a.v)'in tarif ettiği ibadetleri yerine getirsin o kimse. E bitmedi daha şeriatın kapısındaki makamlar. Ardından ne? Helal kazanmaktır. Helal! Asla bir başkasının malına, mülküne, parasına, puluna göz dikmemektir. Ticaret yaparken aldatmamaktır tartıda, ölçüde. **Helal kazanmaktır.** Bu olmazsa sufi yol alamaz. O yüzden bazen eski dergahlarda bir adam geldiğinde sufi olmak için kimisine demişler ki malını tasadduk et de gel! Malını tasadduk et de gel! Neden? Malını şüphe olabilir. Helal kazanmaktır, haramdan yüz çevirmektir. Harama dokunma, helal kazan, haram kazançtan uzak dur. Haram kazançtan uzak dur. Bir yerde çalışıyorsun sekiz saat, sekiz saat çalış, haram kazanma. Kazancın helal olsun, aldatma. Kazancın helal olsun.

Sonra nedir? **Nikah yapmak,** evlenmektir. ‘Evleniniz, dininizin yarısını tamamlayınız.’ Hadisi şerif. Şimdi insanlar evlenmiyorlar. Haklı olanlar var, haksız olanlar var. Evlenme, Hz. Muhammedi Mustafa(s.a.v) ile beraber Adem'den itibaren bütün peygamberlerin sünnetidir. Evlenecek olanlara da kolaylık göstermek sünnettir. Evlenmek isteyen gençleri evlendirmek anne babaların vazifeleridir. Evlenmek isteyen bir genci anne baba evlendirmiyorsa günaha girer. Çocuk geldi, baba beni ever, anne beni evlendirin dedi, evlendireceksin. Evlilik isteyen evlendireceksin yoksa günahı kebaire girer.

Sonra nedir? Daha şeriat kapısında, şeriatayız daha. **Etrafına zarar vermemektir.** ‘Sizin en hayırlınız etrafına zarar vermeyendir.’ Faydaya geçmedik daha, daha zarardayız. Şeriat kapısı, önce zarar vermemeyi bil. Kimsenin malına, mülküne, parasına, puluna, evine, eşyasına zarar verme. Kimseye dilinle zarar verme. Gıybet etme. İftira etme. Diline sahip çık. Dilinden zarar görmesin kimse senin. Bu nasıl sufilik! Sen dilinle ortalığı perişan etme. Bu nasıl sufilik! Olmadı! Kimseye zarar yok. ‘Müslüman odur ki dilinden diğer insanlar emin ola’, hadisi şerif. O zaman dilinden emin olacaklar senin. Sen kimseye böyle tepeden bakma, tepeden konuşma. Kimseyi iğneleyeceğim diye uğraşma. Alay etme,

hicvetme. Diline sahip çık. Dedikodu etme. Gıybet etme. İftiraya maruz bırakma insanları. Doğru dahi olsa Müslüman kardeşinin arkasından konuşma. Doğru olabilir, konuşma, diline sahip çık. Allah muhafaza eylesin.

Sonra ne? **Hazreti Peygamber sallallahü vessellem hazretlerinin sünnetlerine uy.** Sabahtan kalkıp gece yatıncaya kadar sünneti seniyyeye tabi ol. Sünneti seniyyeye tabii ol. Bakın bunlar şeriat kapısının normalde makamları. Bakın makam bu. Bir kimsenin sünneti seniyyeye devamlı tabi olması, makam. Etrafına zarar vermemesi, makam. O gelip geçici şey değil artık o. O hiç kimseye kafasından zarar vermeyi düşünmüyor kimseye. İşte o makama oturdu. Adım adım! Kırk basamaklı merdiven düşünün. Bir on basamak var, böyle bir sahanlık var ya, ardından bir on basamak daha, bir sahanlık daha var, bir on basamak daha, bir sahanlık daha var, bir on basamak daha, bir sahanlık daha var... Burası ne? Kırk makam. Perdeleri konuşmuyorum daha, perdeleri konuşmuyorum! Haller ayrı.

Devam ediyoruz. Ondan sonra, o kimsenin **şefkatli, merhametli** olması, affedici olması, böyle insanlara güler yüzlü olması. Kalbi katılaşmış, dili katılaşmış, sözü katılaşmış, eli katılaşmış, ayağı katılaşmış, onun kalbi de katılaşır. Dili, gözü, kulağı, eli, ayağı katılaştı mı kalbide katılaşır. Allah muhafaza eylesin. Öyle olmayacak. Şefkatli olacak, merhametli olacak.

Ardından ne? **Temiz olmak.** Bakın kırk makamdan birisi de temiz olmak. Müslüman temiz olacak. Temiz kokacak, temiz yiyecek, temiz içecek, temiz giyecek, temiz bir yerde yaşayacak, temiz bir yerde yaşayacak! Sorarım size, namazgâhtaki zikrullah yaptığınız yer temiz mi? Kimin aklına geliyor? Müslüman temiz olacak Burda toz var silecek. Burda bir şey var, hemen düzeltecek. Birileri yapar ya...Sen yap kardeşim. Dergâh senin, tekke senin, zikrullah yattığın yer senin. Temizle ya, kirletme. Temizlemiyorsan da kirletme, kirlenmesine müsaade etme. Evini kirletme, kirlenmesine müsaade etme. Üstünü başını temiz tut. Bir misyon sahibisin. Neysin? Sufisin. Ailen öyle biliyor, sülalen öyle biliyor, mahallen öyle biliyor, apartmanın öyle biliyor seni, iş arkadaşların çevren öyle biliyor seni. Tertemiz ol. Saçın, sakalın dağınık olmasın. On günde bir yıkanma. Su yoksa suyunu verelim, sabun yoksa sabununu verelim. Ekşi ekşi kokma. Nefesin kokmasın, bedeninin kokmasın, dosdoğru tıraşını ol, temizliğini ol, bakımlı ol. Daha şeriat kapısındaız. Ne güzel kaideler koymuşlar değil mi? Baktığınız zaman o Müslümana insanın bakası gelir değil mi. O yüzden diyor zaten, o sûfiye bakıldığında Allah hatıra gelecek. Sufi her sabah kalktığında bunları üzerinde manevi olarak elbiselerini giyecek. Manevi elbisesi bunlar. Sabah kalktı, manevi elbiselerinin zırhına bürünecek. Sabahleyin, ‘bismillah eşhedü enla ilahe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abduhu veresuluhu’ diyecek, imanını tazeleyecek. Neden? Ahir zamanda imanlı yatıp kafir kalkar diyor bir kısmı. Senin nasıl kalktığın belli değil. O yüzden kalkar kalkmaz kelime-i şهادet getir. Yatarken de kelime-i şهادet getir. Ondan sonra hızla abdestini al. Saat kaçta kalkarsan kalk, sonra namazını kıl, ibadetini yap. Geç kaldım, ben bugün kılmayayım! Kıl kardeşim kıl. Ben bugün kılmayayım deme.

Saat kaçta kalkarsan kalk, kıl. Tembellik yapma, yobazlık yapma, geriye dönme, namazsız olma. Namazsız sufi mi olurmuş! Namazsız sufi olmaz, olmaz mümkün değil! İki tane hadis oku, ilim öğren. İki tane fıkıh kitabı oku, iki tane iki madde oku, abdesti bozan şeyleri sor, okuyuver ordan. Yarın öbür gün çocuğun olacak, çocuğuna anlatacaksın. Erkekler, eşinize dini tedrisatı verebilecek kadar ilim sahibi olun. Birisi bir şey sorsa, evde kadın dese ki ya bey, bunun hakkında ne diyorsun, e kemdi kümdü, kemdi kümdü...Kaç yıldır dervişsin? Yirmi yıldır. Eee? Eşine cevap veremiyorsun daha, çocuğuna cevap veremiyorsun! Cevap veremiyorsun. Ya da zamanı yok zaten adamların! Bak ordan

googla! Ha tabi ya! Google hazretleri hazır orda! Ne olacak, devlet dahi googleden bilgi alacağım diye uğraşırsa yani koca devlet, valilik googleden bilgi alacağım da Mustafa Özbağ'ın dosyasını koyacağım diye uğraşılıyor! Googleden! Gülünç ya! Googleden arama yapmış, Mustafa Özbağ hakkında şunu söylüyorlar, bunu söylüyorlar, mahkeme dosyasına koymuş! Dedikoducu devlet! Böyle bir mantık var mı! Bütün insanlar böyle şimdi. Yaz Mustafa Özbağ googla söveni de var seveni de var. Kalbin bozuksa sövenlere katıl. Öyle! Tanı tanıma, bil bilme. Adam böyle bakıyor bana. Ne sert bakıyorsun öyle dedim ben. Siz Mustafa Özbağ'sınız değil mi dedi. Evet dedim. Ben oyum. Kafasını salladı böyle. Yavrum! Sana ne dediler dedim ben? Bu kaldı. Tanıyor musun? Hayır. Yedin içtin mi? Hayır. Yolculuk yaptın mı? Hayır. Muhabbet ettin mi? Hayır. Sordun mu? Hayır. Şunu yaptın mı? Hayır. Bunu yaptın mı hayır. Nerden tanıyorsun beni dedim Söylediler dedi. Duyduğunu aktarmak yalan olarak yeter sana dedim. Bu hale geldi Müslümanlar. Allah bizi affetsin. O yüzden sabah kalktığımızda tövbemizi edeceğimiz, namazımızı kılacağız. Daha dur bakalım, bitmedi.

Ne var? **Yanlış işlerden uzak duracağız.** Hayırsız işlerden uzak duracağız. Bu da şeriatin onuncu makamı. Bir şey yanlış, uzak duracağız. Bir şey haram, uzak duracağız. İşte Hz. Ömer radiyallahu anh hazretleri, ona bu makamları anlatıyordu. Önümüzdeki hafta biz de makamlara devam et edeceğiz. Biraz bu konu uzun sürecek, daha tarikat makamı var. Ondan sonra da hakikatti, marifetti, sonra bir de ne var? Haller var. Bakın Hz. Pir oraya bir cümle ile yazdı attı, dedi ki siz doldurun önünü arkasını. Biz de inşallah doldurmaya çalışacağız önünü arkasını. Hakkınızı helal edin, Bizden yana da helal olsun. Cenab-ı Hak cümlemizi duyduklarımızla amel eden kullarından eylesin. Yoksa burda biz anlat, anlat, anlat amel etmezsek bir faydası yok ama inşallah amel ederiz, inşallah bize de fayda olur. Çünkü bizim anlattığımızla amel ederse bir kimse inşallahu Rahman biz de ondan ne yapacağız? Sevap kazanacağız. Benim sevap kazanmamı istersiniz herhalde, değil mi? Allah iyi etsin cümlemizi inşallah. Allah hepinizden de razı olsun. Hepinizde hoş geldiniz tekrar. Bir şey daha, es geçmeden, teşekkür etmeden es geçmeyeyim. Bu son kandille alakalı, kardeşlerin arkadaşların katılımlarından dolayı herkese ayrı ayrı teşekkür ederim. Gerçekten benim için güzel bir mutluluk oldu, tatlı bir mutluluk oldu. En azından şuna böyle çok mutlu oldum. Arkadaşlarımız, kardeşlerimiz o kadar çetin esen rüzgarlara rağmen dağılmamışlar, böyle bir yalpalamamışlar hamdolsun. Böyle çok mutlu oldum, çok böyle tabiri caizse heyecanlandım, içim kıpır kıpır oldu. Kardeşlerimiz, arkadaşlarımız, yollarına, davalarına sımsıkı sarılmış vaziyette yollarına devam ediyorlar. Buna çok sevindim hamdolsun. Arkadaşlar dediler ki sordum bir son fasıl, herkes çok memnun olduğunu söyledi, çok iyi geçtiğini söyledi. İnşallah şubatın yirmiyedisinde, kandilde gene orda olacağız bir aksilik çıkmazsa. O yüzden emeği geçen, gelen gelmeyen, katılan katılmayan, gönlü bizimle olan herkese teşekkür ediyorum. Allah hepinizden de razı olsun. Hakkınızı helal edin. Bizden yana da helal olsun. El- Fatiha maassalavat.

https://www.youtube.com/watch?v=d4x1_HFv970

MESNEVİ-İ ŞERİF 1434. BEYİT ŞERHİ

DÖRT KAPI KIRK MAKAM

2) TARİKAT KAPISI

1- Tövbe etmek

2- mürşidin terbiyesine, öğütlerine uymak

3-temiz Giyinmek

4-iyilik yolunda savaşmak, mücadele etmek, hizmet etmeyi sevmek. Hizmet almayı

değil hizmet etmeyi sevmek.

5-Haksızlıktan korkmak

6-ümitsizliğe düşmemek.

7-ibret almak yani

ders almak, nasihat

8-muhabbet sahibi olmak.

9-insanın kendi özünü aciz görmesi

Euzubillahimineşşeytanirracimbismillahirrahmanirahim
Eftalizikirfalemennehu
Lailaheillallahlailaheillallahlailaheillallah
Hak Muhammeden Resulullah
Cemiil enbiyayivelmurselin velhamdülillahi Rabbilâlemin

Selamünaleyküm. Allah gecenizi hayırlı eylesin. Cenab-ı Hak gündüzünüzü hayırlı eylesin. Ayınızı, yılınızı, ömrünüzü, hayırlı eylesin. Hem buradaki kardeşler, hem de değişik medya üzerinden izleyenler hepiniz de hoş geldiniz. Cenab-ı Hak cümlemizi hakkı hak, batılı batıl bilenlerden eylesin. Hakkı hak bilip hak yolunda yürüyen, mücadele eden, koşturan, batılı batıl bilip batıla karşı cihad eden kullarından eylesin. Rabbim son nefesimize kadar buyurun: 'Eşhedü enla ilahe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abduhu veresuluhu' diyerek yaşamayı, yaşatmayı, ölmeyi ve dirilmeyi cümlemize nasip eylesin inşallah. Bir soru var, ondan sonra sohbete başlayalım.

Tabii önce bizim zeybeklerden Onur kardeşin babası bugün vefat etti. Allah rahmet eylesin inşallah. Az önce burdaydı, kalk bir ayağa. Aferin! Dervişlik böyle işte. Baban, annen, sevdiğini gömeceksin, akşamına ders varsa derse geleceksin. Takdire şayan! Burda görünce kendisini az önce Allah razı olsun, o yüzden içimden geçeni söyleyeyim, Allah razı olsun, devamlı olsun, Cenab-ı Hak muinin olsun inşallah. Kardeşlerimiz inşallah önümüzdeki perşembeye kadar babası bizi severdi, biz de babasını severdik, Allah razı olsun. Cenab-ı Hak taksiratını affeylesin inşallah. Rabbim habibinin şefaatine nail eylesin inşallah. O yüzden önümüzdeki perşembeye kadar inşallah arkadaşlar tevhid okurlarsa önümüzdeki perşembe inşallah bağışlamasını yaparız. Geciktim bugün, zaten görmüşsünüzdür, bizim Bayındır'ın çetesi geldi, Allah razı olsun onlardan da biraz o yüzden geciktik. Haklarınızı helal edin. İsterseniz helal etmeyin de bir görün başınıza ne gelecek! Hele bir de Bayındırlılar burda, öbür Bayındırlılar da burda, o yüzden! Var mı Bayındırlı olmayan içinizde? Yok! Herkes Bayındırlı olmuş elhamdülillah, evet.

Evet, geçen hafta **dört kapı kırk makamdan** devam ediyorduk ve geçen hafta şeriat kapısını ve şeriatın on makamını konuşmuştuk. **Bu hafta da tarikat kapısından ve tarikat kapısının on makamından**, ardından hakikat, ardından marifet, öyle devam edeceğiz. Bazen hakikat ile marifet yer değiştirir bazı öğretilerde. Bu o kadar çok teknik bir problem teşkil eden bir şey değil. Çünkü bazı eserlerde bakarsınız işte hakikat önde, marifet arkasında; kimisinde de marifet önünde hakikat arkasındadır. Bu o kadar çok problem olacak bir şey değildir. Biz marifeti üçüncü, hakikati dördüncü kapı olarak görürüz. O yüzden biz ikinci kapı olan tarikatı, ondan sonra da marifeti konuşacağız inşallah.

Tarikatın **birinci** kapısı **tövbe etmektir**. Bir kimse geçen haftadan şeriatın ahkâmını ders etmiştik. İşte iman etmek, ilim öğrenmek, ibadet etmek, helal kazanmak, haramdan uzak durmak, nikâh yapmak yani evlenmek, çevreye zarar vermemek, peygamberlerin emirlerine uymak, şefkatli olmak, temiz olmak, yaramaz işlerden sakıncalı işlerden uzak olmak diye bunu geçen hafta biraz da hafiften açaraktan öyle ders yapmıştık. Yine hafiften açaraktan gideceğiz. Çünkü bunların hepsi de aslında başlı başına birer konu. Bu sohbet buraya denk gelince inşallah niyet ettim, bu dört kapı kırk makamı daha teferruatlı bir şekilde ders yapmaya. Çünkü bu ders buna yetmeyecek. İnşallah Cenab-ı Hak fırsat verir, zaman verirse böyle bir ders yapmaya karar verdim. Bu işin çünkü bu Orta Asya'dan gelen Horasan erlerinden gelen silsilenin yani sûfi silsilesinin olmazsa olmazı bir öğretiler bu. Biz de o öğretinin içinde olan bir topluluk olarak görüyorum. O yüzden inşallah bu öğretiyi böyle daha geniş, daha kapsamlı bir şekilde, böyle sıralı bir şekilde inşallah bunu daha da teferruatlandırarak inşallah sohbet edeceğim. İnşallah onu da böyle bir yazılı risale haline getirilirse inşallah onu da böyle bir küçük risale gibi bastırtırız inşallah. Cenab-ı Hak nasip etsin inşallah.

Tövbe etmek, tarikatın ikinci kapının birinci makamı. Şimdi bakın, bunları makamı olarak sıralıyoruz yani tövbe etmek bir makam bir kimse veyahut da ne bileyim işte bir üstadın ders almak, bir mürşide intisab etmek bir makamdır. Şimdi mürşidi olmayanın o makamı olmaz veya bırakan o makamdan düşmüş olur veya günah işliyor, günahattan sonra tövbe etmiyor. O kimse tövbe makamından düşmüş olur. Bakın bunların hepsi de birer makamdır. Bu sıraladığımız kapının içerisindeki haller.

Tövbe etmek; ‘Allah'a samimiyetle tövbe edin. Rabbim kötülüklerinizi siler’ der Ayet-i kerimede. Tahrim 8: ‘Tövbe eden hiç günah işlememiş gibidir.’ Hadisi şerif: ‘Allah tövbe edenleri sever.’ Ayeti kerime. Şimdi ama sufilik yolunda tövbe etmek o kimsenin o güne kadar Allah’a isyan noktasında olan her şeyini terk etmesidir ve o kimse tövbesinde sadık kalmasıdır. Artık daha önce işlemiş olduğu günahlara tekrar geri dönmez. Bu avamın tövbesidir. Bakın bu avamın tövbesidir. Önceden içki içiyordu, içmiyor artık. Önceden namaz kılmıyordu, kılıyor artık. Bu avamın tövbesidir. Bu o kimse günahı kebaireleri, haramları bıraktı geri döndü o avamın tövbesi.

Bir de hasın tövbesi vardır. Hasın tövbesi nedir? O kimse gafletine tövbe etmeye başlar. Bu da hasın tövbesidir.

Bir de hasü'l hasın tövbesi vardır. Hasü'l hasın tövbesi nedir? O bir an gözünün önünden sevgilisi giderse ona tövbe eder. Bu da hasü'l hasın tövbesidir. Ama bir kimse sufilik yoluna girecekse işte öncekiler öyle yaparlarmış. Üstadın önüne gelip tövbe vermek derler ya üstadın önüne oturur üstadına söz verir. Der ki ben bugüne kadar işlediğim bütün günahlara tövbe ediyorum. Bir daha geri dönmek üzere üstadıyla biatlaşma yapıyor. Üstadına söz veriyor çünkü. Bir daha o işleri yapmayacağına dair ve üstad da onun o tövbesine binaen Cenab-ı Hakka münacaat eder, der ki bu bana söz verdi, bu konuda yemin etti, akit yaptı, eski işlemiş olduğu günahlara bir daha dönmeye söz verdi. Ya Rabbi sen bunu affeyle diye ona ne yapar? Ona dua eder. Ona himmet eder. Artık o, derviş olma yoluna girdi.

Ardından hemen **ikinci** kapı ne? **Mürşide teslim olma**. Onun öğütlerine uyma, ona biat etme. Bakın bu da ne? Bu ikinci kapı oldu, tarikatın kapısı. O kimse ne yaptı? Hemen o üstada intisap etti. O üstada bağlandı, artık asla ve asla onun sözünden dışarı çıkmıyor. Kar da olsa zarar da olsa onu nefesine acı da gelse tatlı da gelse ona ne bileyim işte bazı şeyler kafası alsa da almasa da Kur'an sünnet dairesinde o üstadına teslim oldu. Mürşidinin öğütlerine, mürşidinin tavsiyelerine, mürşidinin nasihatlerine tam olarak intibak sağladı. Ondan asla ve asla zerrece ayrılmamaya gayret ediyor. Bu da ne? Tarikatın ikinci kapısı.

Ondan sonra ne? Artık o bir tarikat erbabı oldu. Tarikat erbabı demek sünneti seniyyeye uymak demek. Hz.Peygamber sallallahü vessellem hazretlerinin sünnetlerini, olmazsa olmazlarını artık üzerinde taşıyacağım demek. **Bunun başlığı nedir? Temizliktir**. O kimse temiz bir kimse olarak toprağın üzerinde yürümeye başlar. Temiz, temizlik! O kimsenin vücut temizliği, o kimsenin ağız temizliği, o kimsenin kıyafet temizliği, o kimsenin yaşadığı yerin temizliği, o kimsenin ibadet ettiği yerin temizliği...Bütün temizlikle alakalı üzerinde temiz olmayı o üzerinde barındırır. Bir sufünün sakalı karman çorman olmaz. Bir sufünün saç başı yağlı pis olmaz. Bir sufi ekşi ekşi kokmaz. Bir sufünün ağzı kokmaz, bedeni kokmaz. Bir sufünün kıyafeti kokmaz, yeni değildir bu, illaki yeni olması şart değildir. Bir sufi temizdir. Yaşadığı ev yaşadığı alan da temizdir. Bir sufünün evine ne zaman giderseniz gidin evini tertemiz görmeniz gerekir. Bir sufünün yaşadığı yer tertemiz olması gerekir. Benim büroyu ölçü etmeyin siz, benim büroyu görenler ya bu temizliği bize söyleyen bu adam mı demesin, bunu da baştan söyleyeyim. Ben orda normalde anca yetiştirebiliyorum, yaşım altmış bir. Sen demiyorsun değil mi öyle bir şey? Ama senin büro çok temiz de baktığında, evet, kıyaslanmaz tabii! Şimdi ama sufi yaşadığı yeri ve kendi üzerini temiz tutmakla mükelleftir. Bakın temiz tutacak. Esnaflar, toplum içinde yaşayanlar, buna çok dikkat edin. Buna çok dikkat edin! Ağız kokunuza, kılığımıza, kıyafetinize, saçınıza sakalınıza, dişlerinize dikkat edin. Genç bayanlar, kendinize dikkat edin. Evlerinize dikkat edin. Kadınlar! Temiz olun! Eşleriniz eve geldiğinde temiz bir kadın, temiz bir ev görsün. Temizlik bu konuda çok önemli. Allah muhafaza eylesin.

Peki **dördüncü** kapı ne? **İyilik yolunda koşturmak, iyilik yolunda savaşmak, iyilik yolunda mücadele etmek**. Bir tarikat ehlinin, bir sufünün iyilik yolunda mücadele etmesi, iyilik yolunda savaşması gerekir. Sufi asla ve asla kötülük düşünmez. Ağzından kötü bir söz çıkmaz, gözünden kötülük çıkmaz, kulağından, elinden, ayağından, uzuvlarından, kötülük çıkmaz. Sufi kötü düşünmez. Sufi iyilik yolunda koşturur, elinden geldiğince etrafına iyilik olur. İyilik yapar: 'Sizin en hayırlınız, etrafına zarar vermeyeninizdir.' Hadisi şerif. Daha bir üstü: 'Sizin en hayırlınız etrafına en fazla faydası dokunanınızdır.' Sufünün ölçüsü budur. Sufi etrafına zarar vermez. Hatta ne yapar? İyilik yapar. Mümin odur ki etrafındaki insanlar, müminler, insanlar, onun elinden ve dilinden emindirler. Senin elinden ve dilinden emin olacak insanlar. Elinden emin olmak ne demek? Hırsızlık! Şimdi artık insanlar bir yerden gidip mal çalmıyorlar. Mesai saatlerinden çalışıyorlar. Birisinin ücretini tam vermemekten çalışıyorlar. Elinden emin olmak, yani o zaman elini sen zulme kaldırma. Elini fasıklığa kaldırma. Elini fitneye kaldırma. Elini fitnedenden uzak tut. Haramdan uzak tut. Münafıklıktan uzak tut elini, kâfirlikten, gâvurluktan uzak tut elini. Elinden emin olacak insanlar.

Aslında bütün varlık, bütün canlılar senin elinden emin olacaklar, dilinden emin olacaklar senin, dilinden emin olacak. Sen gıybet etmeyeceksin, dedikodu etmeyeceksin, iftira etmeyeceksin. Dilinden emin olacak. Derviş kardeşine sen kalkıp da tepeden konuşmayacaksın. Derviş kardeşinin hatasını herkesin içerisinde söylemek dervişlik değil, sufilik değil. Üstadının adabını, erkânını, üstadının bir konudaki herhangi bir edebini söylerken dahi onu kenara çekeceksin. Ona özel nasihat edeceksin. Öyle herkesin içerisinde ona üstadımızın böyle edebi var, sen bunu nasıl böyle yaparsın, demek üstadının edebini bilmemek demek. Senin üstadın insanların içerisinde senin hatanı kusurunu senin yüzüne söylemez. Sen insanların hatasını, kusurunu, insanların içerisinde söylüyorsan sen edebe mugayyir olan sensin. Senin hatanı, kusurunu üstadın herkesin içerisinde söyledi mi sana sen bir başkasına söylüyorsun? O zaman insanlar iyilik yolunda mücadele edecek olan, iyilik yolunda koşacak olan sufiler, dillerine dikkat edecekler. Şeriatın makamlarından birisiydi haramlardan uzak durmak. Dilinle haramdan uzak dur. Sufiler aldanmayın, kanmayın. Birisine normalde üstadımızın edebini, adabını ben ona naklediyorum, ona nasihat ediyorum derken toplum içerisinde insanları azarlamayın. Toplum içerisinde insanlara tepeden konuşmayın. Bu sufilik değil. Bir insanın eksikliğini, yanlışlığını insan içerisinde, toplumun içerisinde yüzüne söylemek doğru değil. O zaman biz iyilik yolunda konuşacaksa dilimize dikkat edeceğiz, gözümüze dikkat edeceğiz, elimize ayağımıza dikkat edeceğiz. Önce zarar vermemek. Kendimizi buna alıştıracağız. Diyeceğiz ki benim elimden, dilimden, ayağımdan, kolumdan, gözümünden, her türlü her şeyimden zarar çıkmayacak. Bile bile ben zarar vermeyeceğim hiç kimseye. Ben kasıtlı olarak birisine zarar vermeyeceğim. Ben birisini dilime dolamayacağım. Müslümanların yaptığı en büyük yanlışlıklardan birisi bu.

Beşinci makam ne? Hizmet etmek. Sufi hizmet ehlidir. Sufi hizmet eder. Hizmet etmeyen sufi, sufi değildir. Neden hizmet eder? Nefsini terbiye etmek için insanlara faydalı olmak için hizmet eder. O zikrullah yapan o cemaate hizmet etmek, zikrullah yapan cemaate hizmet etmek, hizmetin en büyüğüdür. Sufilere hizmet etmek, hizmetin en büyüğüdür. Ama hizmet ediyorum derken sen kendini tepede tutarsan, insanları kırarsan, üzersen, insanlara tepeden bakar hor davranırsan, insanlara çay dağıtırken, yemek dağıtırken veya bir hizmet görürken kibirlenirsen yapma. Senin için o günahı kebaire oldu. Hatta küfre düştün. Yapma! Kendini terbiye et. Tevazu sahibi ol. Hizmet etmek kadar önemli bir işlev yoktur. Kır nefsin. Nefsini kır. Ne dedi Hz. Peygamber sallallahü vessellem hazretleri? Sordu Yahudiler buranın emiri kim? Ümmetine hizmet eden dedi. Bu mecnun dediler ya kafayı kırmış, su dağıtıyor ya Hendek gazasından önce! Gittiler, bir gölgelikte oturan Hz.Ebubekir efendimize, baktılar kılığına kıyafetine, herhalde dediler buradan emiri bu, gölgede de oturuyor ya! Gittiler dediler ki buranın emiri kim? O da su dağıtan hazreti peygamberi gösterdi, ümmetine hizmet eden dedi. İkisi de aynı lafzı kullandı, aynı cümleleri, aynı kelimeleri kullandılar. Kalp, kalpte fena olmuş. Fani olmak budur. Sevenin sevdiğinde faniliği budur. Kelimeleri bile aynı çıkar, aynı cümleleri kurarlar. Sevenin sevdiğinde fani olmasıdır bu. Öyle ben seni seviyorum demekle sevilmez. Seviyorum demenin arkasından getireceği bir tecelliyat olması gerekir. Evet, güzel kelimedir seni seviyorum. Herkes duymak ister; erkekler eşlerinden duymak ister, kadınlar kocalarından duymak ister, çocuklar anne babalarından duymak ister, anne baba çocuklarından duymak ister. Ne kadar güzel bir sözdür. Seni seviyorum demek, muhteşem bir şeydir ama Hz.Pir'in dediği gibi buna delil gerek. Bakın, Hz.Ebubekir(r.a), hazretleri ile Hz.Peygamber sallallahü vessellem hazretleri aynı sözü söylüyorlar. Önce Hz. Peygamber diyor, ümmetine hizmet eden diye, ardından Hz.Ebubekir efendimiz diyor ümmetine hizmet eden. O zaman bir sufi hizmet ehlidir. Etrafına hizmet eder, derviş kardeşlerine hizmet eder, evet yoluna hizmet eder, evine hizmet eder, eşine hizmet eder, çocuklarına hizmet eder, arkadaşlarına hizmet eder. Hizmet eden evlâdır. Hizmet eden!

Sufiler zorla kendilerine hizmet ettirmezler. Sufiler benim çayım bitti demez. O kendine hizmet ettirmektir. Bana bir bardak su verir misin demez. Kendine hizmet ettirmektir o ama bir yerde ortalıkta dolaşan varsa çay dağıtan, su dağıtan bunlara söylenebilir. Burda bizim vazifeli kardeşler var şimdi onlar dolaşıyorlar ortalıkta. Onlardan su istenebilir, onlardan çay istenebilir. Bunda bir sıkıntı yok ama vazifeli yok ortalıkta, herhangi bir kimse yok. Ben diyeceğim ki işte: ‘Onur kalk, bana bir çay getir.’ Neyse ben desem hakkımdır da şimdi yanlış anlaşılmasın, ben kendimde o hakkı görüyorum öyle bir şey de. O yüzden kendimde onu görüyorum ama mesela Özgür’le Onur. Özgür sen Onur’dan büyüksün herhalde değil mi? Bir yaş, aaa, aynı yaşıt sayılırsınız. Birbirlerine, mesela kalkıp da böyle emrivaki dervişliği öne sürerekten, hadi bana bir çay getir demeyecek, hizmet istemeyecek kendine. Aranızda bir yaş mı var ya? Yaşıt sayılırsınız yani, maşallah. Kaç ay var aranızda? Hesaplamadınız mı hiç? Tamam. Tabii eskiler hesapları ya önceden, değil mi? Sen de hesaplıyor musun ara sıra? Sen mali müşavirsin. Sende de hesap kitap çok. Senin için hesap, evet. Hemen hesaplıyorlar onlar çünkü hesaba düşkünler. Şimdi birbirinden böyle kalkıp da emrivaki hizmet istemek sufilerin işi değil. Allah bizi onlardan eylesin inşallah.

Haksızlık yapmaktan korkmak. Bu da altıncı makam. Haksızlık yapmaktan korkacak insan. Eşine, çocuklarına, yanında çalışan elemanlarına veya patronuna veya bir derviş kardeşine haksızlık yapmaktan korkacak o insan. Haksızlıktan şeytandan kaçır gibi kaçacak. Haksızlık yapmayacak, adaletli davranacak. Çünkü haksızlığı ortadan kaldıracı için adalet gerekli ama ne yazık ki yani İslam dünyası adaletsizlikler dünyası. Ne yazık ki böyle ama biz haksızlık yapmamaya adaletsiz davranmamaya gayret edeceğiz. Mücadele edeceğiz. Kimseye haksızlık yapmayacağız. Kimse adaletin dışında davranmayacağız ama balık baştan kokuyor. Önce bizim hukuk sistemimiz adaletsiz. Evet, adalet tecelli etmiyor, insanların arasında da adalet yok. Ailelerin içerisinde de adalet yok, haksızlık diz boyu. Allah bizi affetsin.

Yedinci makam, ümitsizliğe düşmemek. O ne olursa olsun asla ümitsizliğe düşmeyecek. Hani Şibli’de geçer bu. Şibli’nin eserinde geçer. Yeryüzü demir levhalarla kaplı olsa, gökyüzü bakır levhalarla kaplı olsa, yine rızıktan endişe etmem, ümitsizliğe düşmem diye bir evliya sözü var. İşte hiçbir zaman ümitsizliğe düşmemek ama insan ümitsizliğe düşmemek derken böyle kendince gücünün, kudretinin, kuvvetinin, halinin nispetinde işlerle uğraşacak, boyunu aşan işlerde uğraşmayacak, kendini utandırır. Hani Hz. Pir diyor ya: ‘ Sen bir saman çöpü bir dağı kaldırabilir mi’ der ya. Sen bir saman çöpüsün, bir dağı kaldırabilir misin? Kaldıramazsın. O zaman saman çöplüğünü bil, dağı kaldırmaya kalkma. Sen bir dağı çekemezsin veyahut da sen kendince kendini analiz et. Kendince kendini analiz edip ben ne iş yapabilirim ne iş yapamam, neyi başarabilirim, neyi başaramam ben neye layığım, neye layık değilim bunu gör kendin ve kendince bunu görerekten hareket et. Ümitsizliğe düşme. E senin on liralık sermayen var, sen iki bin liralık iş yapmaya kalkıyorsun. Zorluyorsun ve ümitsizliğe düşüyorsun. Canım kardeşim, sen kendini analiz etmedin ki! Ben bazen kardeşlere diyorum. Ne iş yapacaksın? Şu işi yapacaksın. Ne kadar sermayen var? Şu kadar. Yapamazsın diyorum. Sebep? Ya o sermayeyle o iş olmaz veya bir iş yapacak, sen bu iş yaptın mı daha önce? Hayır. Bu işi yapan bir yerde çalıştın mı? Hayır. Şunu yapanı gördün mü? Hayır. Kardeşim nerden gireceksin sen bu işin içine? Ondan sonra ümitsizliğe düşecek o. Ümitsizlik de şeytanın vesvesesi. Ardından küfre düşecek. Çünkü ancak kâfirler Allah’tan ümidi keserler. Allah muhafaza eylesin. O yüzden biz ümitsizliğe düşmeyeceğiz ama bizi ümitsizliğe düşürecek olan her şeyden uzak duracağız.

Sekizinci, ibret almak. İbret almak, ders almak, bir şeyden kendimize ders çıkarmak, bir olaydan kendimize ders çıkarmak, başımıza gelen bir hadiseden veya bir başkasının başına gelen hadiseden ibret almak, ders çıkarmak, tecrübe sahibi olmak ve o tecrübeyi icra etmek, yerine getirmek. Bu muhakkak önemli. Ders çıkarmak ibret almak, ondan sonra nasihat ve muhabbet sahibi olmak.

Dokuzuncu, makam. Artık sen böyle bu şeriatın ve tarikatın makamlarını yaşadın, artık **nasihat sahibi oldun, artık sen etrafına nasihat edeceksin.** İyilik yapıyorsun, iyilik yaptığın için senin iyiliği methetmeye iyiliği anlatmaya, nasihat etmeye hakkın var. Kötülüklerden uzak duruyorsun artık nasihat edebilirsin. Ey kardeşim! Sen kötülüklerden uzak dur. Üzerinizde bulunan bir makamı nasihat edebilirsiniz. ‘Ey Habibim! Sakın ha yapmadıklarımı nasihat edicilerden, tebliğ edicilerde olma’ ayeti kerimesi artık senin üzerinde tecelli ediyor. Sen gyıbet etmezsen gyıbet etmeyin sözün tesirli olur. Sen iftira atmazsan iftira atma sözün tesirli olur. Sen bu şeriatın ve tarikatın makamlarını geçersen ve bu makamlarda oturursan bu makamlarda mukim kalırsan evet, senin nasihatini dinlerler. Evet, sen o zaman muhabbet sahibi olursun yani insanlarla muhabbet edersin ve insanlar sana muhabbet besler. İnsanlar sana muhabbet beslemiyorsa kabahati insanlarda arama, kendinde ara. Eğer senin nasihatini dinlemiyorlarsa sen insanlarda kabahat arama, kendinde ara. Sen demek ki nasihat edecek makama henüz gelmemişsin. Sen henüz daha muhabbet edilecek bir makama gelmemişsin. O yüzden o makama gelmek için şeriatın makamlarını, o makama gelmek için tarikatın makamlarını oturup yerleştirmen gerekir. O zaman sen nasihat ve muhabbet sahibi olursun.

Onuncu, tarikatın makamı, özünü, insanın kendisini fukara görmesidir. Sufi kendisini fukara görür. Çünkü Cenab-ı Hak ayet-i kerimede beyan etmiştir ki hepiniz Allah indinde fukarasınız, Allah ganidir demiş. Kendini fukara görmek, Allah indinde, kendini hiçliğe doğru götürme. Sakın âlimim deme, fukara gör kendini. Sakın ben şeyhim deme, fukara gör kendini. Sakın ben iyi bir sufiyim deme, kendini fukara gör. Sakın ben zenginim deme, kendini fukara gör. Sakın benim katım var, yatım var, arabam var görme, kendini fukara gör. Bu dünyada fukara bir şekilde yaşa. Bu cimrilikten değil, bu tevazudandır, bu gösterişten, şatahattan, şatafattan kaçmaktır. Sen şeytana tapanlar gibi gösterişe düşme. Sen heva ve hevesini ilah edinenler gibi şatafata, şatahata düşme. Sakın ben şöyle âlimim, ben böyle şeyhim, ben böyle dervişim, ben böyle zakirim, ben böyle hal sahibiyim, ben böyle rüya görürüm, ben böyle hal görürüm, benim gördüğüm hali kimse görmez, benim gördüğüm rüyayı kimse görmez. Sakın ha! Sen daha yuvasından uçacak kuş olmadın, kendi kendine kanatlandım zannetme! Kuşun ahmağı, kanatları tüyleri çıkmadan uçma sevdasına düşer. Uçma sevdasına düşen kuş ahmaklığından kendisini yuvadan atar, kediye köpeğe yem olur. Kediye köpeğe yem olmak isteyen, olmadan önce oldum sevdasını düşüp yuvadan uçmaya kalkan ahmak kuşlardır. Ana kuş, o ahmak gördüyse onu, onu kurtarmak için uğraşmaz. Der ki benim getireceğim rızık ahmak bir yavruya gideceğine sağlam, zeki, iş yapacak, benim soyumu sopumu yürütecek kuşa yem olsun der. Onun gözünün yaşına bakmaz. Onun kendi kendine, kendi hevasından uçmaya çalışmasına bakmaz. O korur kollarken anası yuvada yokken, o kuş atar kendini. Zaten aşağıda kediler bekler. O kuş kendini atar atmaz kedi kapar onu. Kolay av olur. Sufinin aptalı, sufinin kibirlisi, sufinin kendini beğenmiş, kendisini oldum zanneder, ben uçacağım der, kanatlandım der, kendi kendini yuvadan dışarı atar, burnunun üstüne çakılır gider. Fakîr görme kendini, fukara görme. Bu ticarete, sanatta, ziraatta, dervişlikte, evde, arkadaşlarının arasında, etrafta tevazu sahibi olup kendini fukaradan görme. Bilhassa Allah’ın önünde, Allah’ın önünde kendini bir şey görme! Peygamber sallallahü vessellem hazretlerinin önünde kendini bir şey görme! Üstadının önünde kendini bir şey görme! Bu insanı helake götürür.

O yüzden Allah'ın önünde kendinizi bir şey görmeyin. Hz. Peygamber sallallahü vesselam hazretlerinin yolunu takip edin, deyin ki sana hakkıyla kulluk edemedim ya Mabud. Adem'in yolunu tutun, ben nefsim'e zulmedenlerden oldum, beni affet deyin. Adem'in yoludur bu. Âdem'in çocuklarının yoludur, o yolda yürüyün. Hz. Muhammedi Mustafa(s.a.v.)'in önünde kendinizi bir şey zannetmeyin. Ona ümmet olmanın lütfu ve ikramı altında ezilin, kendinizde bir şey görmeyin. Allah muhafaza eylesin. Üstadınızın önünde kendinizi bir şey görmeyin. Biliyor olmuş olsanız dahi. Bu sizi perişan eder. Allah muhafaza eylesin.

Şeyh efendi bir laf söylüyordu, bazıları vardı, öyle değildi efendi baba! Oğlum, böyle böyle olmuştu diyor, o diyor ki efendim öyle olmadıydı o. Ben de olaya şahidim, bana döndü, nasıl olduydu Mustafa efendi dedi, sizin dediğiniz gibi böyle böyle böyle olmuştu efendim dedim. Olduğunda o adam da yoktu yanımızda. Ondan sonra baktı, bana öyle demediler dedi. Ben sustum. Şeyh efendinin yanında ne diyeceksin. Şeyh efendi kafasını salladı, sustu. Neyse ben bir fırsatını buldum, bırakır mıyım! Mustafa Özbağ'ın şanına yakışmaz. Dedim sen orda değilsin. Sen orda olmadığın halde, ne yapmaya böyle konuştun? O benim orda olduğumu bilmiyor tabii! Olayın olduğunda ben ordaydım dedim. Velew ki olmayayım! Velew ki orda ol dedim. Önemli değil. Ne biliyorsun dedim? Şeyh efendi zahirde öyle bir şey yaşarken gözünün önünde, batında başka bir şey yaşadı dedim. Batında yaşadığı şeyi söyledi, ne yapacaksın dedim. Batından haberin var mı dedim. Yok, dedi. Duyduğunu söylemek yalan olarak yeter demiyor mu hadisi şerifte dedim ben, sustu. Sen nasıl dervişsin dedim ya! Sen nasıl dervişsin dedim. O yüzden bir kimse üstadının önünde öyle değildi böyle...Sordular mı sana? Yok. Bırak, sana ne!

Böyle şeyh Efendi'nin kaldığı bir yer vardı şeyh efendi de o kadar hassas, Allah rahmet eylesin ve küçük bir rutubet olsa rutubeti hissediyor. Böyle koklar, Mustafa efendi, rutubet mi var burda? Var efendim. Ben yok demem, hissediyor o. Ben o kadar hassas değilim, o hassas. Evet, rutubet var oğlum burda. Hemen değiştirelim efendim. Evi değiştiriyoruz biz. Umredeyiz, hasta olmuş, duyduk gittik. Gelmedi çünkü akşam namazına iftara, sordum dediler işte birisi dedi ki bilmiyorum onun otele kalan. Öbürüne sordum. O dedi ki görüşmedik. Bir başkasına sordum. Dedi ki hasta. Nasıl hasta dedim ya! Bu akşam namazından sonra oluyor, yatsıya yakın. Hasta dediler. Allah Allah! Biz hemen yatsıyı kıldık, teraviyi kıldık, gittik onun kaldığı otele. İlk defa tabi odaya girdik biz onların. Biz de yeni gittiydik Medine'ye, biz sonradan gittiydik, baktım beş altı kişi aynı odanın içindeler, yer yataklarını yapmışlar, ondan sonra, şeyh efendi işte böyle bir yerde yatıyor. Onun yanında da öbür arkadaşlar yatıyor beraber umreye gittikleri kimseler. Birisi orda horluyor, birisi zaten sırtını dönmüş, dağınık bir vaziyette her şey. Eyvah! Ben başına gittim şimdi, sessizce oturdum. Bizim birkaç arkadaş var, onlar da geldiler. Tabi bizim böyle şeyler de var ya, hasta olduğu onun zamanları da biliyorum ya, ben gittim hafiften huuuu dedim, tak açtı gözünü. 'Mustafa efendi hoş geldin', hoş bulduk efendim.' Ondan sonra, dedim, geçmiş olsun. Allah razı olsun oğlum, dedi. Neyse, baktı yanımızda arkadaşlar da var, böyle hafiften işte yastıkları arkaya koyduk, biraz böyle yarım oturur gibi oldu. Ben dedim, yatın. Neyse, biz giderken ayıp söylemesi işte meyve falan bir şeyler aldık. Hemen onları dedim rahatsızsınız, bir şey yememişsinizdir, işte biraz muz yiyin, biraz şu hurmadan yiyin falan. Onlardan yedirmeye başladık. Ondan sonra dedi, Mustafa Efendi, oğlum, rutubet var herhalde burda, dedi. Bende dedi, hasta oldum, dedi. Ondan sonra, herhalde dedi bu camdan geliyor dedi. Gelebilir efendim, dedim. Ben sizi dedim götürüyüm bizim otele.

O esnada ordan nakip bir arkadaş geldi. O işlere de bakıyor, sorumlu, ondan sonra, böyle bir mevzu olunca o da buna şahit oldu. Şeyh efendi onu bir daha söyleyince hemen kalktı bu şimdi pencereye (kokluyor), yok efendim burda rutubet. Yok, koku yok. O var diyor, o yok diyor. Kafa döndü benim. Dedim efendim, ben sizi götürüyüm dedim, hani gidelim. Tamam oğlum, gidelim dedi ondan sonra, hani yarın gidelim dedi. Yarın gelin alın beni burdan. Tamam efendimiz dedik biz, çıktık. O arkadaş da bizi hani hemen kapıdan gönderecek. Sen gel dedim. Bizim arkadaşlara dedim siz inin aşağı, ben onunla baş başa kalmam lazım. Onu tabii asansörde yasladım asansöre, sen kimsin lan dedim! Şeyh efendi burdan koku geliyor diyor, sen bir de kalkıyor kokluyorsun, kokmuyor diyorsun! Yok burdan rutubet gelmiyor diyorsun. Sen şeyh efendinin sözüne nasıl söz koyarsın? Bunun rengi mengi gitti. Asansörden aşağı ininceye kadar ben bunu bir hayli sıkıştırdım. Bir daha da dedim seni görmeyeceğim şeyh efendinin yanında dedim. Seni dedim görmeyeceğim, perişan ederim seni... Velhasılı kelim biz ertesi gün şeyh efendiyi götürdük otele.

Bir insan edep sahibi olacak. Susacak ya, sus! Edeb sahibi ol! O yüzden kendini fukara gör. Kendini biliyor görme. Allah muhafaza eylesin. Fukara gördükçe zenginleşirsin hem hâl olarak hem rüya olarak hem makam olarak hem maddi olarak hem manevi olarak kendini fukara gör. Kendini acizlerden gör. Kendini zayıflardan gör. Bundan bir şey kaybetmezsin. Allah bizi onlardan eylesin inşallah. İnşallah Rabbim nasip ederse önümüzdeki hafta da marifet kapısını inşallah sizlerle sohbet edeceğiz Allah'tan bir şey gelmezse eğer.

Ben saati telafi ettim. Saat kaç? 22.27 olmuş. Yani sohbete bu noktada kendimce geç kalmamın karşılığını verdim sayılabilir. Hakkınızı helal edin. Bizden yana da helal olsun. İnşallah Cenab-ı Hak cümlemizi kendi yolunda devam eden kullarından eylesin inşallah. Allah rızası için El- fatiha maassalavat. Âmin! Ecmain! Allah razı olsun.

<https://youtu.be/24gNnJcmaG8>

MESNEVİ-İ ŞERİF 1434-1435. BEYİTLER ŞERHİ

Euzubillahimineşşeytanirracimbismillahirrahmanirrahim

Eftalizikirfalemennehu

Lailaheillallah lailaheillallah lailaheillallah

Hak Muhammeden Resulullah

Cemiil enbiyayıvelmurselin velhamdülillahi Rabbilâlemin

Hayırlı geceler. Hepimiz de hoş geldiniz. Selamünaleyküm Cenab-ı Hak cümlemizi hakkı hak batılı batıl bilenlerden eylesin. Hakkı hak bilip hak yolunda mücadele edenlerden eylesin. Batılı batıl bilip batıla karşı cihad edenlerden eylesin. Rabbim cümlemizi Kur'an ve sünneti seniyyeye sımsıkı yapışanlardan eylesin...

Biz yine kaldığımız yerden inşaallah devam edelim. **Üçüncü kapı marifet kapısı**. Bazı yerlerde bunu hakikat olarak değiştirirler, kimi yerlerde marifet olarak geçer ama bu dört kapı kırk makamı ben Yesevi öğretisinden alıp bu tarafa doğru aktardığımdan dolayı o silsileyi takip ediyorum. Hani marifetle hakikatin yerini değiştirmedim, marifetin üçüncü kapı olarak inşaallah dersini yapacağız. Bu marifet kapısının da on makamı var.

Birincisi ne? Edepli olmak. **İkincisi** bencillikten, kinden, garezden uzak durmak. Sonra **üçüncüsü** insanın aşırı isteklerini sınırlandırması. Sonra **dördüncüsü** sabır ve kanaat ehli olmak, **beşincisi** haya sahibi olmak, **altıncısı** cömert olması, **yedincisi** o kimse maddi ve manevi zâhir ve bâtın ilim sahibi olması. Aslında zahir ilimler şeriate ait. Artık o marifet kapısında marifete ait ilimlere vakıf olması. Sekizinci makam hoşgörülü olması. Dokuzuncu makam özünü bilmesi. Yani kendini bilmesi. Dokuzuncu, özünü bilmesi. Onuncusu da kendini bilmesi. Bu da marifetin on makamı.

Şimdi on makamdan birincisi neydi? Edepli olma. Bir kimsenin edepli olması. O zaman bir kimsenin edepli olması deyince bir insanda şeriatın edebi vardır, insanda tarikatın edebi vardır, insanda marifetin edebi vardır, insanda hakikatin edebi vardır veyahut da ben bunu genel olarak böyle üçlüye döndürürüm ya 'İlmel yakîn, aynel yakîn, hakkal yakîn' olarak ben bunu anlatırım. İlmel yakîn edepli olma, şeriatın edebidir. O zaman şeriatın edebi neydi? O kimsenin haramlardan uzak durması. Şeriatın edebidir bu. O kimse haramlardan uzak durur. Tarikatın edebi nedir? O kimse şüphelilerden de uzak durur. Bu tarikat edebidir. O kimse artık edep noktasında farklı bir yöne doğru yürür. Şimdi tarikat edebi o insanın işte hani herkes edeple alakalı bir şeyler söylemişler ya işte haddini bilmektir, hukukunu bilmektir, sınırını bilmektir diye herkesin bu noktada söylediği sözler var ama bunun kısacası şu, tarikat edebi dediğimizde: O kimsenin Hz. Peygamber sallallahü vessellem hazretlerinin sünnetlerine tâbi olması. Artık o ruhsatla iş yapmıyor. Ruhsat neydi? Şeriatın edebiydi. Tarikat edebi deyince artık o ruhsata bakmıyor, sünneti seniyyeye bakıyor. Bu, Hz. Peygamber sallallahü vessellem hazretlerinin: 'ibadetleri benden gördüğünüz gibi yapın' ibaresi ama bir onun üstü neydi? Hz. Ayşe annemiz

ne diyordu? ‘Siz Kur’an okumuyor musunuz? Hz. Peygamberin ahlakı Kur’an ahlakı’ diyordu. Bakın bu da ne? Edebin hakikati.

Aslında onu ben başka türlü tarif ediyorum da böyle bir size böyle tiyo gibi olsun, insan, indireyim aşağıya şimdi. Bu hakikatin edebi, gerçek manada, Hazreti Peygamber sallallahü vessellem hazretlerinin, miraçta ‘Necm’ suresindeki bir yay mesafesi kadar yaklaştığındaki haliyle hallenmektir. Bu hakikatin edebidir. Benim bildiğim zirve edep budur. Ordan aşağı doğru inişlerin hepsi de nedir? Siz marifet, tarikat, şeriat olarak belirleyin ama edep dendiğinde aklınıza o gelsin ama baktığımızda şimdi karı koca arasındaki edep, çocuğun annesine babasına olan edep, dervişin müşidine karşı olan edep, müridin müşidine karşı olan edep, işte müridin zakirine karşı olan edep... Bunları bizim tasnif etmemiz çok uzun mesele. Normalde kız çocuğunun anne babaya olan edebi, erkek çocuğun anne babaya edebi, ailelerin içerisinde, edep bu noktada hangi dairede? Bunların hepsi de ne? Aynı ayrı konuşulması gereken bölümler. Yani bunların oturulup aslında sıfırdan tekrar bu topluma öğretilmesi lazım. Toplumdan önce sufilere öğretilmesi lazım. Tabii bunları zaman içerisinde sufilik o yüzden uzun solukludur. Zaman içerisinde bunları söylüyoruz. Hani uzun solukludur bu. Sebep? Onları bir gün içinde öğrenmeniz mümkün değil. Beş günde öğrenmeniz mümkün değil. Bunları bir haftada, bir ayda öğrenmeniz mümkün değil. Nasıl İslam yirmi üç yılda tecridi tecridi tamamlandıysa bir kimsenin üzerinde de İslam en az yirmi üç yılda tamamlanır. Sebep? Çünkü dinin iniş fitratı ile insanın üzerindeki yaşayış fitratı birbirinden farklı değildir. Yani bir kimse namazı kılar ama yirmi üç yılda olgunlaşır o. Bu böyle şey değildir, hatta bir kısım melamiler yirmi üç yıl tarikatta durunca biz sahabe olduk, biz bitamam olduk derler. Yirmi üç yıl! Sahabe çünkü Hz. Peygamber sallallahü vessellem hazretlerinin: ‘Yirmi üç yılda din tamam oldu. Bugün dininiz tamam oldu. Allah size din olarak İslamı seçti.’ Ayeti kerimesine öyle bakarlar. Şimdi böyle olunca edepli olmanın, evet şeriaten, tarikaten, marifeten, hakikaten halleri vardır. Ben zirvesini söyledim. Geri kalanı inşallah tamamlanır, yol, zaman içerisinde

İkincisi neydi? Bencillikten, kinden, garezden uzak durmak. Sufi için en önemli şeylerden birisi bencillikten uzak durmaktır. Bencillik nedir? Yanındakini, karşıdakini, etrafındakini hiç hesaba katmadan sadece kendi istek ve arzularını tatmin etme yolu. Etrafı hiç önemli değil yani işte bir başkası açmış önemli değil. Önce o kimse kendini doyuruyor. Bir başkası uykusuzmuş, önemli değil. Önce kendisi uyuyor. Bencil insan. Bu, sufilikte hiç olmaması gereken bir şey. Bir sufünün bencil olması düşünülemez yani sufi hep etrafını düşünür, ailesini düşünür, derviş kardeşlerini düşünür, yol kardeşlerini düşünür. O yüzden Peygamber sallallahu aleyhi vessellem hazretleri hani meşhur ya hadisi şerif: ‘Kişi kendisi için istediğini hayır namına bir Müslüman kardeşi için istemedikçe imanını kemale ermez manasında iman etmiş olmaz’ der. Nesai’de geçer hadisi şerif. Bakın, kişi kendisine bir hayır murat ettiğinde kendisine bir hayır namına bir şey istediğinde onu derviş kardeşi için de onu mümin kardeşi için de isteyecek. Eğer o zaman onun için de istiyorsa imanını kemale erdi. Yok sadece kendi nefsini düşündü, kendisini yiyecek-içecek, doyuracak, kendisi uyuyacak, kendisi rahat edecek, kendi nefsinin üzerinde duruyorsa bakın bu evlilikte önemli bir yol ayrımıdır. Arkadaşlıkta, kardeşlikte yol ayrımıdır bunlar. Sufilikte yol ayrımıdır. O kimse sadece kendi nefsinin mi düşünüyor. Eşlerden hangisi sadece kendi nefsinin düşünüyor. Bunlar böyle karakteri tanıma karakteri analiz etmede önemli şeylerdir.

Bir gün şeyh efendi hazretleri Allah rahmet eylesin. Dedi ki, yemek yiyeceksin, yolculuk yapacaksın, dedi, alışveriş edeceksin birini tanımak istiyorsan Mustafa efendi dedi. Efendim yolculuğu anladım, ticareti de anladım, yemeği anlamadım dedim. Yemek, beraber yemek yiyeceksin deyince. Mustafa efendi dedi, eğer birisiyle yemek yiyorsun, etin güzel yanını senin önüne koyuyorsa dedi yağlı tarafını kendi önüne alıyorsa yemeğin iyi tarafını sana yediriyorsa dedi kötüsünü kendisi yiyorsa onunla yol gidilir, dedi. Tabii bunun üzerine ben bina yaptım.

Dedim ya ben hep dervişlerin arasında öğrendim her şeyi diye, biz hiçbir yolculukta bizim kenarda birisi bir şey yesin, biz almış değiliz dervişlikten önce.

Yola çıkmışız, üç araba gidiyoruz, bir bakmışın birisi ordan muz almış yiyor kenarda arabaya binmezden önc. Oğlum, muz aldıysan al ordan aldığın muzu yarım olsun önemli değil, çeyrek olsun ya veya bir lokma olsun, herkesle paylaşsana! Seyrediyorum, ben seyrediyorum şimdi, şeyhim bana bir şey demiş. Yemek veyahut da adam cebinden çıkarıyor tak, çerezi atıyor ağzına. Küçük şeyler değil mi! Değil! Küçük şeyler, büyük şeylerin habercisidir. Küçük bir şey var, büyüğün habercisidir. Ben yazarım kenara. Adam bir sefer sözünde durmadı. Bu bir daha durmaz derim. Hakkını helal et. Helal olsun abiciğim, sıkıntı değil ama ben onu derim bu bir daha bir yerde bozulur, sözünde durmaz. Küçük şey, ama büyük şeylere gebedir, önemsiz görürsün, önemlidir o. O yüzden bencil insan sadece kendi nefisini düşünür. Kendi rahatını düşünür, kendi huzurunu düşünür. O eşini de düşünmez, o çocuğunu da düşünmez.

Tabi bir bireysel bencillik vardır, bir ailesel bencillik vardır, bir de sülalesel bencillik vardır bir de örneğin işte komple bir cemaatsel bencillik vardır. Toplumsal bencillik vardır. Bu bencilliği biz genişletebiliriz psikolojik olarak da. Bireysel bencillik nedir? O kimsenin kendisini bağlayan bir şey. Adam aç kalmamak için gidip ordan burdan yer adam anında. Sonra arabadaki kaç kişiyiz, dört kişiyiz. Yemek yiyelim bir yerde. Arkadaş: 'ben tokum.' Oğlum, ne zaman tok oldun sen? Biz falanca yerde benzinlikte durduyduk ya. Eeee? Siz abdest alırken ben yemek yedim orda. Allah Allah! Bakıyorum ben şimdi! Oğlum yola çıkarken dedik ya Toşof'ta duracağız. O zaman Ankara yolunda solda Toşof var, duruyor daha değil mi? Şoförler odası, o yeni açıldıydı, yemekleri güzeldi oranın. Şimdi Bursa'dan çıkıyoruz ya diyorum ki arkadaşlar orda Toşof'ta duracağız, orda yemek yiyeceğiz, ikinci yemek de Nevşehir'e döndüğümüzde. Toşof var, o şeyde, Aksaray'da, bir de orda yiyeceğiz. Yemek yiyeceğimiz yer belli. Yolda benzin almışız bir yerden, benzin almak için girmişiz, adam bir anda gözden kayboldu. İlk önce art niyet düşünmüyorsun. Tuvalete gitmiştir, namaza gitmiştir, bir yere gitmiştir adam, öyle ya. E sonra bizim zaten benzin alıyorsun, tuvalete giriyorsun, abdest alıyorsun, işte geliyorsun bizim yarım saat geçiyor. Adam yemeğini yemiş! Abiciğim böyle demedik mi? Ses yok. Haaa iyi! Biz yine Toşof'ta duruyoruz. Kaç kişiyiz? Beş kişiyiz. Şimdi bu sohbetleri dinliyorlar onlar. Ben böyle anlatınca da canları sıkılıyormuş, hani nasıl böyle? İsim zikretmiyorum dedim. Tecrübe ama bunlar! E tabi şimdi Toşof'ta durduğumuzda o beş kişinin içerisinde kim yemek yemiyor? O kendisini biliyor. Biz durduk tabi, yemeği yedik orda, tekrar bindik arabaya, yürüdük, Nevşehir'de yemek yemeyeceğiz ya bir Toşof'ta bir daha yemek yedik. Aslında acıkmıyoruz ama şeyh efendiye gittiğimizde biz tokuz efendim, biz yedik diyeceğiz, sofraya kurulmasını istemediğimiz için. Kim hizmet edecek? Ya hacı anne hizmet edecek ya şeyh efendi hizmet edecek. Yani ben hizmetten yoksunmam, yani işte bazen şeyh efendi o tepsiyi getirince ben zaten yerin dibine giriyormuş gibi oluyorum. Bu sefer yemek beni mi yiyor, ben yemeği mi yiyorum bilmiyorum. Şeyh efendi de bunu anlıyor. Şeyh efendi, geç Mustafa efendi, mutfakta tepsi hazır, al getir oğlum, diyor, alıp götürüyorum. Oğlum böyle de olmuyor, zakir adam hizmet mi edermiş böyle diyor. Estağfurullah efendim, ben memnunum bu konuda diyorum.

Bu tip diyaloglar yaşamayalım diye ben giderken yalnız değilsem yolda arkadaşlara yemek yediriyorum. Yani tok gidelim oraya veya bana söyleyenlere de söylüyorum. Asla şeyh efendiye sofraya kurdurmayın gidin Aksaray'da orada bir yerde yemeğinizi yiyin, tok gidin oraya. Şeyh Efendi de zaten benim gönderip göndermediğimi ordan anlarmış. Bana diyor ki Mustafa efendi, senin gönderdiklerin diyor tok geliyor oğlum diyor. Hacı hanım, Mustafa Efendi gönderdiyse hepsi de tok gelir. 'Mustafa efendi buraya aç derviş göndermez. O yüzden sen onlara sofraya hazırlama. Sen onlara çay demle, onlar çayı çok sever. Bunlar Mustafa efendinin

dervişleri.’ Tabir bu, sonradan bana söylüyor, şeyh efendi. Biz çünkü oraya toplu olarak gittiğimizde de bizim orda yemek problemimiz yok bizim. Edep bunla bakın. Yolda öğreniliyor. Biz komple orda pide yaptırıyoruz. Orda arkadaşlara pide ikram ediyoruz, geliyoruz. Şimdi, bencil insan bireysel bencilse bu tip davranışlarda bulunur.

Ailesel bencillikler vardır. Aaa bir bakarsınız kaç, üç kardeş ordasınız. Bir kardeş eş ve çocuklarıyla ortalıktan bir anda kaybolmuş, işten kaçmışlar veyahut da gidip bir yerlerde yemek yiyip gelmişler. Üç kardeşiz burda. Sen ne yapmaya gittin yemek yedin geldin veya ailecek dervişler bir yere yemeğe gidiyor, o aile tek başına bir yerde yemek yiyor. Dört araba beş araba yola çıkmışsın, hep beraber duracaksınız bir yerde, hep beraber yemek yiyeceksiniz bir yerde. Sen ne yapmaya başka yerde durdun? Aile bencilliği! Bunun çoğaltmamız mümkün. Allah muhafaza eylesin. O yüzden bencillik, dinimizce ahlak dışı görülmüş ve ne yapacağız? Bencillikten uzak duracağız.

Kin! Kin gütmek yok. Hadis-i şerif: ‘Şaban’ın on beşinci gecesini olduğu vakit Allahu Teala insanlara tecelli eder de müminlere mağfiret eder, kâfirlere mühlet verir ve kin tutanları da bu hallerinden vazgeçince kadar kinleri ile baş başa bırakır. (Beyhâki’den.) O zaman ne yapacağız? Kin tutmak yok. Dervişler birbirlerine kinlenmeyecekler. Eşler birbirlerine kinlenmeyecekler. Bizim kinimiz nefsimize, kimimiz heva hevesimize, kimimiz şeytana olacak. Başka türlü biz ne yapacağız? Kinden uzak duracağız. Yine Müslim rivayet ediyor: ‘Ameller her haftanın Pazartesi ve Perşembe günleri Allah’a arz olunur. Allahu Teala bütün müminleri bağışlar yalnız kendisi ile din kardeşi arasında kin ve husumet olanlar için bunlar birbirine meyl edinceye kadar onları bırakın.’ buyurur. Demek ki kinden de ne yapacağız? Uzak olacağız.

Öbürküsü neydi? Garez! Yani düşmanlık yapmak. Biz etrafımızda kardeşlerimize hiçbir zaman düşmanlık yapmayacağız. Düşmanlık dairesinde durmayacağız. Allah muhafaza eylesin.

Üçüncüsü neydi? Aşırı istekleri sınırlamak. Biz mutedil davranacağız. Orta ümmetiz, Hz. Peygamber sallallahü vessellem hazretleri orta ümmetiz diyor. O zaman orta ümmetsek, biz aşırı istekleri sınırlayacağız yani işte adam kıyafeti var kıyafet alacak, şusu var onu da yapacak, busu var onu da yapacak, lükse, şatahata, şatafata kaçıyor, aşırı istekleri var, durmuyor isteği hiç. Bitmiyor o kimsenin. Böyle kadınlar da var, böyle erkekler de var. Şimdi yeni nesil çocuklar böyle olmaya başladı. Çocukların istekleri bitmiyor. Anne babalar o çocukları ne istiyorsa yerine getirmeye gayret ediyorlar ve çocuklar kızlar kraliçe, erkekler kral olarak büyüyor. Bu aşırı imiş değilmiş hiç bakılmıyor veyahut da kadınlar öyle bir hale geldiler ki istekleri hiç bitmiyor. Erkekler öyle bir hale geldi ki istekleri hiç bitmiyor. Müritler, mürşitler, şeyhler, hocalar, alimler, istekleri bitmiyor hiç. O aşırı istek pisişik psikolojik bir rahatsızlık. Adam kendince şöyle düşünmüyor, ya benim işimi gören bir arabam var. Yani benim sermayem de bu kadar. Ya neden zorluyorsun ki kendini illaki bir trilyonluk arabaya bineceğim diye! Aşırı istek sahibi! Başını sokacak düzgün bir evin var, çoluğunun çocuğunun namusunu koruyorsun, neden çok lüks bir eve heves edip de harama düşüyorsun? Allah muhafaza eylesin. Aşırı istekleri ne yapacağız? Sınırlayacağız. Bu da bir makam. Bakın bu da bir makam.

Dördüncüsü ne? Sabır ve kanaat. Sabır dinin yarısı. Sabırlı olmak. Kur'an ve sünneti seniyyeyi yaşamakta sabırlı olmak, dinini yaşamakta sabırlı olmak, sufiliği yaşamakta sabırlı olmak, harama düşmemekte sabırlı olmak. Harama düşmemekte sabırlı olmak! Bir kimsenin harama karşı sabırlı olması, harama düşmemesi dahi sabırdır. Sabırlı olmak. E o zaman bir de ne ehli olacağız? Kanaat ehli olacağız. Kanaat ehli olmak tembel olmak demek değil. Gayret

edeceğiz, çalışacağız, mücadele edeceğiz, sonuca kanaat edeceğiz. İsyân etmeyeceğiz, inkâr etmeyeceğiz. Ertesi gün çalışmaya ne yapacağız? Yine devam edeceğiz.

Haya en önemlisi. Haya ne? Utanma duygusu. Allah'a karşı utanma duygusu, Resulullah sallallahu vessellem hazretlerine karşı utanma duygusu, üstadına karşı utanma duygusu, eşlerin birbirlerine utanma duygusu, eşlerin çocuklarına karşı utanma duygusu, çocukların anne babalarına karşı utanma duygusu, topluma karşı utanma duygusu...Hani Allah'tan utanmadın insanlardan da mı utanmadın. Hadi insanlardan utanmadın Allah'tan da mı utanmadın? O utanma duygusu bakın hızla İslâm dünyasından kayboluyor. Utanma duygusu diye bir şey kalmıyor. Benim yaşıım oniki on üçtü, bizim mahallede bir Hatice ninemiz vardı. Adam böyle kısa kollu ya bildiğiniz kısa kollu tişört giymiş, böyle yapardı, anaaaaaam adamcağiz cıscııldak geziyor gari... Kısa kollu adama bakmazdı. Adam cıscııldak geziyor artık derdi. Bizim arkadaşlarımızdandı o, böyle yaz kış böyle sporcu atletleri var ya, onlardan giyerdi, böyle biraz da şeydi o, tuhaftı bizim arkadaşlardan. İsmi neydi ya? T ile başlıyordu da, Allah Allah ismini unuttum ya! Oktay, Nuri neydi o adamın ismi ya? Tevfik miydi? Tefvikdi. Böyle arkadaş sporcu filan böyle şeyle dolaşiyor, o sporcu atleti böyle aşağı doğru değil, böyle yukarda. Daha doğrusu böyle boyları onların farklı, o buluyordu nerden buluyorsa, ondan dolayı. Bizim mahalleden geçiyordu. Bizim Hatice nine onu gördü, Mustafaaaa, bu senin arkadaşın değil mi? Evet Hatice nine. Bu cıscııldak geziyor ya dedi. Haya, utanma duygusu! Kadıncağiz herhalde yabancı bir erkeğin kolunu hiç görmemiştir. Tefvikmiş mi? Tamam demek ki iyi, sağlam hatırlamışım ben de Tefvik diye. Mesajı almışlar demek ki hemen. Ha! Komando, evet. Böyle zaten şey yürürdü o böyle, göğüs ilerde, pazular filan...Ona bizim Hatice ninemiz hiç bakmadı. Yani kadın, öyle bir haya sahibiydi. Allah rahmet eylesin ve böyle bahçelerde, tarlalarda çalışarak kızlarını evlendirdi. Böyle namusuyla, şerefiyle hiç bakmadan çocuklarını evlendirdi. Oktay Onun bir damadı senin kankindi, Vasfiydi demi ya? Biz dolaylı olarak sohbeta başlayacağız böyle, Vasfiydi. Kadıncağiz böyle haya sahibiydi. Bakın haya, insanın utanma duygusu. Bu utanma duygusunu kaybederse bir kimse, haya çünkü makamdır, bu utanma duygusunu kaybederse o kimse ahlakını ve namusunu kaybeder. Bırakın kendini teşhir etmesini, teşhir edilene dahi bakmaz. Haya, utanmak. Allah cümlemizi o hayalı olanlardan eylesin.

Sonra cömertlik. Müslümanların yıkıldığı yer, cömert olmak. Bu müslümanların ne yazık ki yıkıldığı yerlerden birisi. Cömert olmak ne demek? İşte en şeriaten o kimsenin zekatını vermesi. E bu işin bir üstü ne? İhtiyaç sahiplerinin ihtiyaçlarını gücü nispetince görmeye çalışmak. Bu cömertlik.

Bir de cûd ehli olmak vardır. Cûd ehli şudur. Cömert istenildiğinde verendir. Cûd ehli, ihtiyacı gördüğünde istenmeden o ihtiyacı gören insandır.

Yedincisi neydi? Bu ilim neydi? Marifet ilmine sahip olma yani o kimsenin kalbi ilimlerde yol alması.

Sonra hoşgörü. Neye hoşgörü? Harama mı? Neye hoşgörü? Küfre mi? Neye hoşgörü? Allah'ın lanetlediği işlere mi? Dikkat edin, hoşgörü mümin kardeşinin hatalarını, kusurlarını, onun böyle gözüne sokarcasına, onun böyle ayıbını kusurunu araştırmadan onu böyle hoş görüp ona nasihat etme. Yavaş yavaş, sakın sakın. Biz de şimdi şu var, bilhassa sayfalarda oluyor bu. Bazen göz gezdiriyorum. Birisi bir şey söylüyor, bir şey diyor; vay sen bunu nasıl dersin de

üstat böyle demedi de şu şöyle olmadı da bu böyle olmadı da... Yaz Allah yaz! Ya orda herkesin içerisinde nasihat mi edilir? Herkesin içerisinde bir şey mi söylenir? Gir ona özelden, nasıl, ne nasihat edeceksen yumuşak bir dilde, tatlı bir dille söyle. Neden ona böyle sayfada, herkesin içerisinde azarlarcasına nasihat ediyormuş gibi heva ve hevesine uyup azarlıyorsunuz insanları? Yok, bir de yeni gelmiştir o arkadaş, oraya yeni gelmiştir, oranın adabını, erkanını henüz bilmiyordur. Öğrenecek, tatlı tatlı, yumuşak yumuşak! Yok, hemen boğazını sıkacağız atacağız kenara biz! Kıracağız, dökeceğiz.

Ben öylesine diyorum ki hayatlarında bir çiçek yetiştirmemişler, hayatlarında bir meyve ağacı yetiştirmemişler. Sen sırtında beş kilometre zeytin fidanını al, kocaman kütük, onu getir beş kilometre aşağı, dağdan indir, onun kaz çukurunu, onu dik, her gün onu sula, sonra birisi gelsin onun filizini kırsın! Buna eşdeğerdır bu. Benim şimdi Bayındır'da, sırtımızda getirdiğimiz zeytin ağaçları var, abimle beraber. Yani birisi gelecek, şimdi onların üzerine böyle işte birisi kıracak dökecek! Öyle ya, kendi kendime düşüneceğim, ben bunu getirdiğimde yaşıım on birdi, bunu getirdiğimde yaşıım on ikiydi. Biz düşe kalka, düşe kalka ormanların içerisinde, taşlıkların içerisinde, o çocuk halimizle bunları taşıdık, geldik diktik buraya. Eeee? Birisi de gelecek, onların filizlerini kıracak. Bu da onun gibi. Almışım bir arkadaş, sen ona dervişliği anlatacağım diye uğraşıyorsun, yavaş yavaş alıştıracağım, ısındıracağım diye uğraşıyorsun, onu sayfaya taşıyorsun, bak diyorsun bizim vakfın burda sayfası var, burası erkeklerin sayfası, erkekse, işte onu ekliyorsun oraya, dakika bir gol bir! Herkes birbirine acımasız bir şekilde salvolar atıyor. Bu ne ya! Bir de üstadın kurmuş olduğu yeri siz takip etmiyorsunuz! Ben olsam ben de takip etmem! Nerde kaldı birbirinizi hoş görmeniz? Nerde kaldı birbirinize toleransınız? Hani biz hataları örtmekte gece gibi olacaktık? Hani biz bir başkasının kusurunu görmeyecektik, kendi kusurumuzu görecektik?

Dokuz, özünü bilmek. Bu kendini bilmenin bir altı. Sen nesin? Ben Allah'ın yarattığı bir kulum, özünü bilmek, neyden yaratıldığını bilmek, sana ne üflenildiğini bilmek. Ondandır da kendini bilmek. Kendini bilen de Rabbini bildi zaten. Ondandır sonra ne? Dördüncü kapı hakikat kapısı. Saat 22.24, o yüzden El-Fatiha maassalavat. Amin ecmain. Haklarınızı helal edin. Bizden yana da helal olsun inşallah.

<https://youtu.be/4XxAo5vTpcI>

MESNEVİ-İ ŞERİF 1434. BEYİT ŞERHİ
DÖRT KAPI KIRK MAKAM/MARİFET
(BENCİLLİKTEN KİNDEN GAREZDEN UZAK DURMAK)

Euzubillahimineşşeytanırracimbismillahirrahmanirrahim
Eftalizikirfalemannehu
Lailaheillallah Lailaheillallah Lailaheillallah
Hak Muhammeden Resulullah cemiilenbiyayı velmürselin velhamdülillahi Rabbil âlemin

Selamünaleyküm. Allah gecenizi hayırlı eylesin inşallah. Cenabı Hak gündüzünüzü hayırlı eylesin. Rabbim cümlemizi ve cümle Ümmeti Muhammedi hakkı hak, batılı batıl bilenlerden eylesin. Hakkı hak bilip Hak yolunda yaşayan, mücadele eden, batılı batıl bilip bâtıla cihad eden kullarından eylesin. Ecmain. Marifetin, üçüncü kapı olan marifetin kapılarını konuşuyorduk. Geçen hafta edepli olmayı konuştuk. Bu hafta da bencillikten, kinden, garezden uzak durmayı inşallah konuşacağız. Malum, bencillik deyince bir insanın başkasını veya diğerlerini hiç dikkate almadan, onları yok sayıp etrafındaki insanları önemsemeden, sadece kendini ve kendi ihtiyaçlarını düşünen ve etrafındaki hiçbir kimseyi kaale almayan, düşünmeyen insana bencil denir veya bencillik budur. Bencil bir insan, etrafındaki veya karşısındaki hiç kimseyi düşünmez, kendi rahatını, kendi servetini, kendi uykusunu, kendi yiyeceğini, kendi ne bileyim işini, gücünü, başka birilerinin hiçbir zaman faydasını düşünmeyen bir kimse çıkar orta yere. Marifet ehli ise böyle değildir. Marifet ehli kendini düşünmez. Kendinden fazla etrafını düşünen, kendinden fazla etrafındaki insanlara faydalı olmayı düşünen bir kimsedir. O yüzden bencil insanlar sadece kendi ihtiyaçlarını ve kendi nefislerini üstün tutarlar. Kendi ihtiyaçlarını ve kendi nefislerini üstün tuttuklarından dolayı, onlar Hakkın rızasına ermiş, Hakkın rızasına kavuşmuş insanlar değildir. Allah muhafaza eylesin.

Hadis-i şerifte Hz. Peygamber sallallahü vessellem hazretleri, kendisi için istediğini Müslüman kardeşine, mümin kardeşine de istemesini emreder ve der ki: ‘Kendisi için istediğini Müslüman kardeşi için de istemedikçe iman etmiş olmaz’ der. O zaman Müminler Hani ayeti kerime de kardeşitler der ya, Müminler kardeş ise o zaman bir mümin kendisi için istediğini Mümin kardeşi için de istemesi gerekir. Eğer kendisi için istediğini Mümin kardeşi için istemiyorsa iman etmiş sayılmaz. Burdaki imandan kasıt Allahu âlem imanın kemale ermesi ile alakalı yani o kimsenin imanının kemale ermesi için kendisi için istediğini mümin kardeşine de isteyecek veyahut da bunun tersinden bir hadis-i şerif daha var: ‘Kendisine yapılmasını istemediğini bir başkasına da yapma. Sen kendine bir şey yapılmasını istemiyorsan bir başkasına da yapma, bundan uzak dur ancak o zaman o kimse kemale erer.’ Hadisi şerif: ‘Size cennetlikleri bildireyim mi? (Cevap veriyor): ‘Her alçakgönüllü, zayıf kimsedir’. O zaman alçak gönüllü insanlar, cennetlik insanlardır. Bir de kendisini zayıf gören, bu manada Allah indinde kendisini güçsüz gören, Allah indinde, insanların arasında da kendisini güçsüz gören kimse. Çünkü insanların indinde de kendini güçlü görürse etrafına zulmedecek, kibirlenecek, etrafına kin besleyecek. Etrafına ne yapacak? Baskı kuracak. Allah muhafaza eylesin.

Öyle olunca diyor ki o zayıf kim olacak. Bunda para, pul, güç, bildiğiniz zahir manada değil. Ayet-i kerimede: ‘Hepiniz Allah indinde fakirsiniz’ diyor. Allah ganidir. Sen sufi olarak bunun sırrına er. Allah indinde kendini fakir görür ve Allah indinde kendini fakir görerekten yaşarsan işte o zaman cennetlik oluyorsun ve Allah onu yemininde haklı çıkarır. Allah da onu yemininde haklı çıkarıyor. Hani başka bir hadis-i şerifte, hadis-i kutside: ‘Allah'ın öyle kulları vardır ki bir meselede yemin etseler Allah onları haksız çıkarmaz. Hatta bir meselede yemin etseler Allah o meseleyi onların o yemin ettikleri hale getirir.’ Allah'ın öyle kulları vardır yani onlar bir şeye yemin etse Cenabı- Hak onların yeminlerini boşa çıkarmaz. Öyle olmamış olsa dahi o öyle olur. Hakkı ona döndürür Cenab-ı Hak. Bu işin sır tarafıdır. Bakın bu işin sır tarafıdır. Öyle bir kimse ile karşılaşırsanız onunla cedelleşmeyin. Çünkü Hak ondan yana döner.

Bu işin perde arkasıdır yalnız, perde önü değildir. Bu işin perde arkasıdır. Ben bazen dedim ya siz üstadınızla cedelleşmeyin. Kendinizi haklı gördüğünüz yerde haksız çıkarsınız. Ters döner her şey. Allah'ın çünkü öyle kulları vardır, bir şeye yemin etseler o yeminleri doğrultusunda icra olunur. Hani diyor onlar yağmur yağsın dese yağmur yağar diyor. Onlar Allah'tan yağmur isteseler yağmur yağar, onlar Cenab-ı Haktan bir şey niyaz etseler o, o tarafa döner. Allah muhafaza eylesin. İşte yine diyor: ‘Cehennemlikleri haber vereyim mi’ hadisi şerifte, ‘cehennemlikleri haber vereyim mi’, ‘ver ya Resulullah’, ‘kaba, bencil ve büyüklük taslayan herkes’. Bir, kaba insanlar. Sözleri kaba, davranışları kaba, etrafına kabalık yapan insanlar. Hani tabiri caizse böyle herkes hart hurt bağıriş çağırış, herkes kabahatli, o kabahatsiz, herkes hatalı, o hatasız, öyle tipler vardır. Onu memnun edemezsin sen bir türlü. Herkes suçludur. Hani git otur, bütün dervişler suçudur, o suçsuzdur. Ona yardımcı olmaya çalışırsın, seni de suçlar. Ona elini uzatmaya çalışırsın, senin eline de zarar verir. En haklı olan odur, en doğru odur. Kaba, herkese fırça atar. Önüne gelene, önüne gelene tekme atar; arkasından gelene, arkasından gelene tekme atar. Yandan geleni yandan savurur, öbür taraftan geleni öbür tarafa savurur. Onun laf savurmadığı kimse kalmaz. Bu kim? Kaba!

İkinci sınıf ne? Bencil insanlar. Sadece kendi nefislerini düşünen, bir başkasının nefisini düşünmeyen. Üçüncüsü kim? Büyüklük taslayan yani kibirli, bakın kibirli. Bu üç fiiliyattan uzak dur, üç ahlaktan uzak dur. Kabalıktan uzak dur, kaba olma. Ne ikincisi? Bencilikten uzak dur, sadece kendi nefisini düşünme. Üçüncüsü ne? İnsanlara kibirli davranma, büyüklük taslama. Bu üçünden bir tanesi senin üzerinde var ise sen cehennemliklerdensin. Eğer bu üçü sende birleşti ise sen ya münafıksın ya kâfırsın. Buraya dikkat et. Bu üçü sende birleştiyse ya münafıksın ya kâfırsın. Allah muhafaza eylesin, uzak dur. ‘Bir topluluğa imam olan kimse sadece kendisi için dua edip de onlara dua etmemelik yapmasın. Böyle yaptığı takdirde onlara ihanet etmiş olur.’ O da bencilik. Duada bencilik, ibadette bencilik, ticarete bencilik, aile hayatında bencilik, dervişlik hayatında bencilik, sosyal hayatın içerisinde bencilik... Bunlardan uzak duracak. Aile hayatında bencil nedir? Sadece kendi nefisini düşünür. Kıyafet ona alınır, yemeğin iyisini o yer. Sıcak odada o yatar. Çoluk çocuk düşünmez. Erkekse eşini düşünmez, kadınsa kocasını düşünmez, çocuklarını düşünmez. Adam bir kilo et almıştır eve, kadın evde eti pişirip yemiştir. Adamı beklemez, çocukları beklemez! Bencil, kendi nefisini düşünüyor. Adam ona harçlık vermiş. Ne kadar verdiyse sadece kendine bir şeyler almış, çocuklarına almamış, eve bir şey almamış, adama bir şey almamış. Bencil! Evdeki bencilikler. İşte bencilik. O sadece kendisini düşünüyor, sadece kendisinin para kazanmasını düşünüyor. Allah muhafaza eylesin. Sadece etrafını hiç düşünmüyor, eziyor etrafını. İşte bencil. Çalışkanlık değil bu, bencil. Kendini düşünüyor. Kim ne iş yapıyor ona bakıyor, ondan bir şeyler devşireceğim diye uğraşılıyor. Allah muhafaza eylesin.

İnsanın hayatını çevreleyen bütün her şeyde insanın kendisine, kendi kendisine bencil olması. Allah muhafaza eylesin. İşte ehli marifet bencil değildir. Ehli marifet kendini düşünmez sadece. Bu bölümde ne var? Bir de kin. Öyle insanlar vardır, kincidir. Kin kelimesi Farsça bir kelimedir. Bizim dilimize Farsçadan geçmiştir. Bu bir de garezdir bunun bir adı da. O kinci bir kimse. O kinci kimse de normalde hep düşmanlık yapar. Düşmanlık besler, garez besler, içinde kin besler hep. Onu büyütür kini. İçinde, kalbinde kin olan bir kimsenin Cenab-ı Hak kalbine merhamet etmez ona. Kinci insanlar af olmazlar. Kinci bir kimse affolmaz. O bir tarafından hep nedir? Hep bir tarafı onun yırtıktır tabiri caizse. Hazreti Mevlana mesnevisinde diyor ya senin ambarın neden diyor buğday tutmaz bilir misin, ambarında diyor fare deliği var. O yüzden diyor ambarın senin dolmaz, ambarın tutmaz. Fare deliği nedir biliyor musunuz? İnsanların üzerlerindeki kötü huylardır. Allah'ın sevmediği huylardır. Haramlardır, kazanır kazandığı o fare deliğinden gider. Bir havuz düşünün, havuza gelen bir su var ama giden su miktarı daha fazla. Delik büyük, diyelim ki gelen su iki metre küp saatte ama giden beş metre küplük yer var. Eksiyi gidiyor. Havuz dolmuyor hiç. E sen ne kadar gelirse gelsin, geldiği gibi gidiyorsa sen önce gidiş deliğini tıkamalıydın. Bakın, gidiş deliğini tıkayacaksınız. O çünkü havuzdaki gidiş deliği tıkanmazsa havuz su toplamaz. Havuz su toplamazsa sen yüzemezsin, sen yukarı çıkamazsın. O havuzun içerisinde hapis olursun sen. O hapisten kurtulman için suyun seni yukarı kaldırması lazım.

Su ne? İyi ameller, güzel ameller. O iyi ve güzel amellerin seni yukarı kaldırması lazım. E geliyor, amel işliyorsun ama gidiyor. Mesela gıybet ediyorsun, dedikodu ediyorsun, iftira ediyorsun, gidiyor. Bakın gidiyor veyahut da kalbinde kin besliyorsun, kin. Affetmiyorsun hiç. Af mekanizmasını çalıştırmıyorsun. Kinlenmişsin. Sana birisi bir hata yapmış, bir kusur işlemiş, yıllar geçmiş hala daha kin güdüyorsun sen veyahut da birisi bir yanlışlık yapmış, kin güdüyorsun ona düşmanlık topluyorsun ve kalbinde düşmanlığı desteliyorsun, sevgiyi destelemiyorsun, kin desteliyorsun boyna, kin topluyorsun ve düşmanlık topluyorsun, işin bir de ilginç noktası sen normalde ona kin besledin, birilerine kin besler halde bulunduğun müddetçe senin kalbin kinle bezenmiş oluyor. Kinle bezenmiş olan bir kalbe Allah tecelli etmez. Orda merhamet tecelli etmez, Orda lütuf, ikram tecelli etmez. Orda ihsan tecelli etmez çünkü kalpte kin var ve kalbinde kin olan, kalbinde kibir olan kimse, doğru yolu bulamaz, kalbinde kin olan, kibir olan bir kimsenin asla ve asla Allah'a yakın olması mümkün değildir. Kibir ve kin böyle bir hastalıktır. Allah muhafaza eylesin.

Bu kinin, bu kibirlin, bu garezin, garezin müsebbibi, bunu böyle kalbe yerleştiren şeytandır. Bunlar şeytani huylar, şeytani ahlaklardır. Şeytan, Müslümanların arasına kin koyar. Şeytan Müslüman'ın kalbine kibir koyar, yani kirlenmesini sağlar ve o kimse şeytanın emrinde olur. Bunun tedavisi ne? Bunun tedavisi Allah'ı zikir. Bunun tedavisi el fahr-i fakri. Fakirlerle beraber olmak. Bunun tedavisi kendinde bir şey görmemek. Ben şu oldum, ben bu oldum, ben şöyle zengin oldum, ben böyle zengin oldum, ben şöyle zenginim, ben böyle âlimim, ben böyle şeyhim, ben böyle dervişim, benden başka şeyh yok. Bütün herkes bana muhtaç. Herkes bir gün gelecek, bu dergâha intisab edecek. Her biri, hepsi de gelecek bu şeyhe. Ben öyle bir şeyhim ki bana intisab edecek. Bakın bunların hepsi de tehlikeli sözler, bunları söyleyen mânen batar çünkü büyüklük taşıyor. Her şey Allah'ın elindedir. Her şey Allah'ın elinin altındadır. Allah dilediğini aziz eder, dilediğini zelil eder. Sen aziz olmak için mücadele et, gayret et, seni aziz edecek olan Allah'tır. Sen kibirlenirsen, Allah seni rezil rüsva eder. Sen büyüklenirsen küçücük çocuk seni çarpar. Sen kibirlenirsen sufilik yolu öyle bir yoldur, hiç ummadığın zayıf gördüğün bir kimse öyle bir seni alaşağı eder ki yerle bir eder, üzerinden silindir gibi geçer. Bu yol kibirlenme yolu değildir. Bu yol kinlenme yolu değildir. Bu yol ne yazık ki garez toplama, kin toplama, düşmanlık toplama yolu değildir. Allah muhafaza eylesin.

O yüzden Allah seni kinle, kinle imtihan etmesin. Allah'a dua et. Evet, kibirle seni imtihan etmesin, Allah'a dua et ve kinden, kibirden uzaklaş. Kendini büyük dev aynasında görme. Allah seni al aşağıda eder. Allah muhafaza eylesin. Marifet ehli kendinde bir varlık görmez. Kendinde bir varlık görmediğinden dolayı büyülenmez. Çünkü onun üzerindeki bütün iyilik sıfatları Allah'a aittir. Kendine ait değildir. Onu kendine ait görürse de yıkılır o kimse. İyilikler Rabbinizden kötülükler de nefsinizdendir. O yüzden iyilikleri Rabbinden gör ve Allah'a hamd et, Allah'a bu konuda teşekkür et. Allah'a niyaz et, ibadetini yap ve gönlünü Allah'a çevir. Allah bizi onlardan eylesin ve takva sahipleri, ayeti kerime, Ali İmran ayet 134: “Takva sahipleri (dikkat edin buraya) bollukta ve darlıkta mallarını Allah yolunda sarf ederler. Takva sahibi ne yapıyormuş? Varlığını Allah yolunda sarf ediyormuş. O kibirlenmeye sarf etmez, o büyülenmeye sarf etmez, o kinine sarf etmez varlığını, o şatahat yapmak için şatafat yapmak için varlığını sarf etmez. O ultra lüks yaşamak için varlığını sarf etmez. O varlığını Allah yolunda harcar. Burası bakın, kimmiş bu? Takva sahibiymiş. O heva hevesine para harcamaz. O şana, şöhrete para harcamaz. O görsünler, bilsinler, duysunlar diye para harcamaz. O parasını Allah yoluna harcar ve Allah yolunda sarf ederler. Kızdıkları zaman öfkelerini, kinlerini yenerler. Kızdıkları zaman Allah için öfkelenir, Allah için kızar, Allah için kinlenir. Bakın, Allah için kızar. Kızma, öfkelenme insanın nefsinde yok olmaz. Bunu terbiye edersiniz. Terbiye etmek demek, yok etmek demek değildir. Resulullah sallallahu aleyhi vesselam hazretleri, kâfirlere öfkelenir, müşriklere kızdı. Bakın müşriklere kızdı. O zaman biz de kızma, öfkelenme, kin ancak bize savaş açan kâfirlere karşıdır ancak bize savaş açanlara karşıdır. O savaş açanlar savaşlarından vazgeçerlerse biz de onları affederiz. İki Müslüman gurup birbirine birisi savaş açtı birisine, o savaş açılan kimse, onlar o savaştan vazgeçinceye kadar savaşmakla emrolunur. Bir Müslüman topluluk bizim topluluğumuza savaş açtı, bizim onlara savaşla cevap vermek hakkımızdır, vermemiz gerekir. Onlar savaştan geri çekilirler ise biz onların aleyhine yol aramayız. Biz savaşmayız. İki Müslüman kardeş de ya araları bulunur ya da ilk savaş açana karşı taraf savaş açar ya da o kimse der ki ben seninle savaşmak istemiyorum ama hala da savaşmak istiyor. O zaman savaşmak mecbur olur.

İşte eğer geri dönerlerse o Müslüman ne yapacak? Kinini yenecek, onları affedecek. Çünkü onlar af dilemişler, özür dilemiş. Af dileyen, özür dileyenin aleyhinde yol aranmaz ama af dilemezse özür dilemezse mücadeleye ve savaşmaya devam ediyorsa onunla savaşmak hak olur. Bakın onunla savaşmak halk olur ve eğer mücadeleden geri dönerler, savaşmaktan geri dönerler af dilenirlerse onlar affedilir. Ayeti kerime. Sonra diyor ki: ‘Allah iyilik yapanları sever.’ Yani affetmek, iyilik yapmaktır. Birisi size karşı kibirlendi, siz de kibirlendiniz, o kimse anladı kibirini, döndü, dedi ki özür dilerim, hakkımı helal et, ben sana karşı kibirlendim. Sizin ona kibirlenme hakkınız kalmadı. Onu affedeceksiniz ama o geri dönüp af dilemedi, ona kibir perdesinde durma hakkınız var veya birisi size iftira attı, siz iftira atamazsınız ama onun iftirasını boşa çıkarmak için mücadele edersiniz. Biri sizin hakkınızda gıybet etti, siz gıybet edemezsiniz ama onun gıybetini boşa çıkarmak için mücadele edersiniz veya bir topluluğun üzerinde insanlar haksızlık etti, siz başka bir topluluğa haksızlık edemezsiniz ama o haksızlıkla mücadele edersiniz. Onlar geri döndüler. O zaman kinlenemezsin. Ne yaparsın? Affedersin. Aleyhinde yol aramazsın. Bu eşler arasında da aynıdır. Karı koca arasında problem çıktı, birisi haksız. Haksız olan özür diledi, helallik istedi, onu affedersin, aleyhinde yol aramazsın, aleyhinde yol ararsan ona zulmetmiş olursun. Allah muhafaza eylesin. Takva, özür dileyip af dileyip geri döneni affetmeyi gerektirir. Allah bizi takva sahiplerinden eylesin. ‘Şabanın on beşinci gecesi olduğu vakit Allah Teâlâ insanlara tecelli eder de müminlere mağfîret eder, kâfirlere mühlet verir ve (dikkat edin) kin tutanları da bu hallerinden vazgeçinceye kadar kinleri ile baş başa bırakır.’ Demek ki kin tutmak yok. Kin tutmak yok. Kin tutarsan Allah seni kininle baş başa bırakıyor.

Yine Müslim'den rivayet: ‘Ameller, her haftanın pazartesi ve perşembe günleri Allah'a arz olunur. Allahu Teâlâ bütün müminleri bağışlar yalnız kendisi ile din kardeşi arasında kin ve husumet olanlar için bunlar birbirine meyledince kadar onları bırakın buyurur.’ Önemli! Ancak onlar ne yapacaklar? O savaşı başlatan geri dönecek, özür dileyecek. İki kardeş arasında mücadele olmuş, mücadeleyi başlatan kardeş ne yapacak? Geri dönecek. Diyecek ki ben haksızlık yaptım. Hakkını helal et, senden özür dileriz. Eğer öyle olmazsa bakın eğer böyle oluyorsa bu kin olmuyor. Birisi sizden af dilemiyor, savaşa devam ediyor, siz de savaşa devam ediyorsunuz. Savaşı başlatan siz değilsiniz, sorumlu olmuyorsunuz. Kim önce silahını çekti, o iki katil. Hadis-i şerif: ‘Silahını çekti, o karşıdaki kimse de silahını çekene o ateş etmeden ateş etti, öldürdü onu. İlk eline silahını alan iki katildir.’ İslam hukukuna göre, ilk lafı söyleyen iki katildir, ilk gıybet eden iki katildir, ilk iftirayı atan iki katildir, ilk hedefe silahını doğrultan iki katildir. İki katildir! Allah muhafaza eylesin.

Evet marifet, marifetin üçüncü kapısı, öyle söyleyelim. Daha doğrusu ‘Dört Kapı Kırk Makam’ dı ya. Üçüncü makamı. Üçüncü makamı neymiş? Aşırı derecede istekleri sınırlamak. Aşırılıktan uzak olmak. Bu hem din hem dünya için geçerli bu. Aşırı derecede isteklerden uzak durmak. Bunun önce din kısmına bakalım yani böyle aşırı derecede dinde katılık, zorluk, aşırı derecede dini zorlaştırma gayretleri. Biz orta ümmetiz. Biz vasat ümmetiz. Bizim en önemli özelliğimiz diğer ümmetlere nazaran orta ümmet olmamız, vasat ümmet olmamızdır. Biz dinde de vasatlığı seçmişiz. Muhammedî dini vasatlığı seçer, orta yolu seçer. Bizde sūfiliğe de ben öyle bakarım. Biz sufilikte vasat yolu seçeriz, orta yolu seçeriz, orta yolu seçeriz ki ayet-i kerimeler ve hadis-i şerifler bizi dinde aşırı gitmeyi sınırlar. Bizde dinde aşırı gitmek sınırlandırılmıştır. Zaman zaman Âdem’den itibaren dinde aşırı gidenler olmuştur hep. Aşırı gitmek nedir? Helal daireyi haramlaştırmaktır. Bunun zıttı nedir? Haram daireyi helalleştirmektir. Kimisi helali haram eder, kimisi haramı helal eder. Bunların her ikisi de zıttır. Her ikisi de yasaklanmıştır. Haramlar bellidir. Haramların haricindeki her şey bizim için helaldir. Hadisi şeriflerde haramlar bellidir der. Bir de şüpheliler vardır. Siz şüphelilerden uzak durun der. Dinde bu helal mi diye sorulmaz. Bu haram mı diye sorulur ve bir kimse haramları öğrendiyse başka bir haram aramaz. Başka bir şekilde bu haram mı diye sormaz. Haramları bilmeyen bir kimse de ne yapar? Haramları öğrenir. Haramları öğrenirse o güzel bir bilgi ile bilgilenmiştir. Arkadaşlar haramları öğrenin haramları. Çaya haram mı diye sorarsınız sonra. Şeytan sizi o hale getirir. Haramları öğrenirseniz meseleniz biter.

Ayet-i kerimleri ben sıralayayım: ‘Allah sizin için kolaylık diler, zorluk dilemez.’ (Bakara ayet 185), ‘Allah size hem dünyanızda hem dininizde kolaylık ister. Allah sizin üzerinizde zorluk istemez. Siz hem dininizi hem de dünyanızı zorlaştırmayın.’ Dini hayatınızı da zorlaştırmayın, sufilik hayatınızı da zorlaştırmayın. Ne ile zorlaştırırsın? Sana bir vird verilmiş, sen virdini çek. Sen kendi kendine virdler tahsis etme kendine. Hani sahabeden birisi oruç tutuyordu ya, Allah Resûlü sallallahu aleyhi vessellem hazretleri ona dedi ki ramazan orucu sana yeter. O dedi ki daha fazlasına gücüm yeter. O da ona dedi ki sen ayda üç gün tut. O dedi ki daha fazlasına gücüm yeter. Pazartesi, perşembe tut dedi. Daha fazlasına gücüm yeter deyince sen bir gün boş bir gün dolu tut, bu da Davut'un orucudur, bundan daha fazla oruç yoktur dedi ve sahabe dedi ki yaşlandığında, artık buna gücüm yetmiyor. Dinde orta yolu tutma, sufilikte orta yolu tutma, aile hayatında orta yolu tutma ama bilhassa birinci derecede dini hayatınızda orta yolu tutup aşırıya gitmeme. Bakın aşırıya gitmeme. ‘Allah yükümlülüklerinizi hafifletmek ister çünkü insan zayıf bir varlık olarak yaratılmıştır.’ (Nisa ayet 28). Sen zayıf bir varlıksın. O yüzden sen kendi kendine yükümlülüğünü arttırma. Nefsine uyma. Üstadına şunu deme, efendim ben üç bin ders verdiniz bana, ben üç bini çekiyorum, bana iki bin daha verebilir misiniz, bunu deme. Bu küstahlıktır, sana verilmiş olan virdi çek.

Kendi kendine yükümlülüğünü arttırma. Kendi kendine şeyhlik yapma. Kendi kendine oruç çıkarma. Kendi kendine namaz çıkarma. Kendi kendine sen dini bir ibadet uydurma veyahut da uydurulmuş olan ibadetlere uyma. Bazen zaman zaman bana namaz soruyorlar, böyle bir namaz varmış. Ben diyorum ki fıkıh kitaplarında böyle bir namaz okumadım. O karşıdaki kimseye bu cevap yetmiyor. Şeytan ona vesvese vermiş. O olmayan namazının kılınmasını istiyor, bunun tasdik edilmesini istiyor. Birisi bir namaz uydurmuş, bildiğiniz namaz uydurmuş. Birisi bildiğiniz bir vird uydurmuş, adına da demiş ki Karani virdi, üveysi virdi. Nerden buldun bu virdi? Kim sizin şeyhiniz? Bizim şeyhimiz yok. Ee? Herkes şeyh o zaman burda! Bu yeni bir sapkınlık. Bu bayağıdır var İslam dünyasında, bilhassa Türkiye'de bayağıdır var bu. Neymiş? Üveysi zikriymiş. Nerden çıkardın ya? Şeyhin kim senin? Bizde şeyh yok! Kim verdi bu virdi sana? Filanca verdi. O şeyh olmuş. Bu tip aşırılıklar, bu tip yanlışlıkla veyahut da ehil olmayan bir şeyh, ehil değil!

Ben bunu yeni dervişliğimde gördüydüm. Adamın şeyhi var, bana geliyor, benim şeyhim sen ol diye. Yirmi altı yaşındayım daha o zaman. Bayındır'ın zakiriyim. Ben diyor, böyle eli cebinde, tespih elinde, devamlı ders çekiyor, devamlı ders çekiyor, ağzı hiç durmuyor. Arada konuşuyor, mübareğe anlatamıyorum, devam ediyor zikrullah, her anlattığımda bana ders veriyor diyor. Her rüya anlattığında dersini arttırıyormuş. Mesela bin lafza-ı celal ile başladı, bir rüya anlatıyor, iki bin, rüya anlatıyor üç bin, dört bin, beş bin, altı bin... Sen kaç bin çekiyorsun şu anda dedim ben, otuz beş bin çekiyorum dedi. Şimdi bir daha anlatacaksın dedim. Bir daha anlattıysam on bin daha yükseltiyor dedi, son zaman dedi, ya sana rüya anlatma diyor dedim. Sen anlamıyorsun! Nasıl yani dedi. Sen rüya anlatıyorsun, rüya tevili yok onda dedim, sana ders veriyor dedim. Başka bir şey yapmıyor dedim. Bir üstad denilen kimsede rüya tevili yok ise o kâmil bir üstat değildir. Ona intisap edilmez. İntisap edildiyse de intisap geri de alınır, yüzüne de söylenir. Senin rüya tevilin yok, o yüzden intisabımı sonlandırıyorum. Sen kalkıp da ümmeti Muhammed'in yolunu kesme. Bu yüzüne söylenir. Kusura bakmayın, sizin rüya teviliniz yok, ben intisabımı geri almak istiyorum ve size de bir mümin kardeş olarak nasihatte bulunmak istiyorum. Din nasihattir. Siz etrafınıza üstadız diye ders vermeyin. Neden? O rüya, tevil edilmesi gereken rüya tevil edilmezse Allah muhafaza eylesin, kimisinde kabz hali olur. O kimse ibadetten soğur. Bu işlerin sıkıntılı tarafları vardır veya zikrullahta hal gördü, değil mi o kimse, eğer o oradaki üstad denilen kimse o halin manevi tarafını üzerine almazsa o sufi orda kabz hali olur. Adam zikrullağa gelmek istemez. O ehil değil eğer hali tevil edilmiyorsa etmiyorsa o üstad ve o halin de belirli manevi perdelerini Cenab-ı Hak üstadın üzerinden almıyorsa o üstad ehil değildir. Ondandır da ders geri alınır. Ayıp değil günah değil.

Bir doktora gidiyorsunuz. Doktor ehil olmayınca başka bir doktor aramıyor musunuz? Arıyorsunuz. Daha ehil bir doktora gidiyorsunuz. Gidiyorsunuz bir doktora, bakıyorsunuz, aaa, yapmış olduğu tedavi bozuyor sizi, daha da kötüye gidiyor. Bu sefer başka bir doktor aramıyor musunuz? Arıyorsunuz. Evladınızı götürüyorsunuz, eşinizi götürüyorsunuz bir doktora, bakıyorsunuz doktorun tedavisi tutmuyor, uymuyor, başka bir doktor arıyor mu herkes? Arıyor. Hakkı mı onun? Hakkı. Bakın, o onun hakkı. Sonra gidiyor mu başka doktora? Doktor o güne kadar olan tedavilere bakıyor. Hepsini sıyırıp atıyor kenara. Sen bundan sonra sadece bunu yapacaksın diyor. Ona bir tedavi veriyor, üç günde hasta iyileşiyor. Üç yılda iyileşmeyen hasta, üç günde iyileşiyor. Üç yılda dört yılda iyileşmeyen hasta, bir tedavide de iyileşiyor. Bir ilaç değişikliğinde iyileşiyor. Evet. Bir ilacın kullanma şeklini değiştiriyor, iyileşiyor hasta. Ben şeker hastasıyım, ben içerde Fatih hoca. En son ona gittim, baktı. Dedi sen şu ilacı kullan, bunu bırak, bunu kullan dedi. Böyle böyle kullan dedi. Üç gün içerisinde şeker düştü benim. Hayret edilecek bir şey. Yani üç yüzlerde dolaşan şey, cırrrt, indi yüz seksene. Aman dedim ya, bir ilacı değiştirdi dedim ben içimden, bir ilaç değiştirdi dedim! Tabi Abdullah da diyor boyna kan tahlili yaptır, git kan tahlili, Abdullah'ın hakkını da yemeyelim şimdi.

Özür dilerim hocam, evet. Ya doktor bey, hakkını verelim şimdi, Abdullah, öyle demiş. Ben de yani bana duyuruyor yani. Orda birisi doktor demiş, yok demiş, hayır, ya demiş hocam diyeceksin ya da doktor bey diyeceksin. Sen orda mıydın o gün? Değil mi sen dediydin vardım diye değil mi? Evet. Sen ne diye hitap ediyorsun şimdi? Sen gene Abdullah mı diyorsun? Ha, doktorluk işlerine girmiyorsun sen! Ben giriyorum, benim çarem yok. E şimdi adam beyin cerrahı artık, uzman. O da mesela hep söyler bana, şunu şöyle yap, bunu böyle yap, bu uzmanlık işi. Biz şimdi nasıl bir hasta, doktor normalde bakıyoruz tedavi sonuç almıyor hastalarda. Ben bazen zaman zaman arkadaşlara bunu şey yapıyorum, örnekliyorum. Mesela adam dolaşmış, dolaşmış, dolaşmış, abim de aynıydı, bir sürü ilaç kullanıyordu. Dedim yanlış yapıyorsun. Ne yapayım dedi. Dedim Fatih Bey'e git, git dedim Fatih Bey'e, bu kadar basit, o da indi, onun da şekeri. Sen de gittin değil mi? Amma şeker hastası var etrafımda. Sait, senin de öyle oldu değil mi? Fatih tedavi etti değil mi seni de? Bak maşallah! Tabii ya, evet! Nasıl bir kimse hastalığına çare arıyor sonuçta, bir doktor tedavi edemezse ne yapıyor? Değiştiriyor. Bizde de aynı, sufilikte de aynı. Bir gidiyorsunuz bir şeyhe, rüya tevili yok, hal tevili yok, e sohbet yok, soru soracaksınız cevap veren yok. Ne yapacaksınız? Ne yapacaksınız, değiştireceksin. Diyeceksin ki özür dilerim, ben soru soruyorum, soruma cevap yok. Ben rüya görüyorum, rüyam tevil olmuyor, zikrullahta hal gören bir kimse hali tevil olmuyor ya da hiç hal gören yok ya da körelmiş hiç rüya gören yok, örnek. Burda intisap edip de şeyhini rüyasında görenler elini kalırsın. (Fehim usta sen görmüyor musun rüyanda ya? Efendim, görmedim elini de o yüzden söyledim. Ha, yok böyle tam kaldırmamışsın, görmemişim. Ben bakıyorum öyle.) Ha, demek ki görülüyormuş. Allah razı olsun. Teşekkür ederim. Bitti. Şimdi bu rüyanın tevil olması lazım. Görünmezmiş! Ne alakası var ya! Rüya hak, rüya hak. Peygamberliğin kırk altı cüzünden bir cüz. Salih rüya hak, mübeşşirat. E bunu anlamıyorsa o kimse neresi onun şeyh olacak, Allah muhafaza eylesin.

İşte dinde aşırılıktan uzak durmak. Aşırılıktan uzak dur. İfrat ve tefrit noktası dediğimiz şeylerden uzak dur. Birisi var olanı yok görüyor, uzak dur. Birisi hala daha ilave ediyor, uzak dur. Bunlar aşırılıktan uzak olacak, Allah muhafaza eylesin. Allah sıkıntının ardından kolaylık ihsan eder, bakın Allah zorlaştırıcı değildir. O yüzden aşırılıktan uzak durun. Cenab-ı Hak bir zorluk önüne koyduysa arkasından muhakkak bir kolaylık gelecek. Ümidini kesme. O zorluk seni yıkıntıya götürmesin. Yine ayeti kerime, Talak ayet dört: 'Kim Allah'a karşı sorumluluklarını yerine getirir de itaatsizlikten sakınırsa Allah da ona işlerinde kolaylık ihsan eder.' Bak, sen aşırılıktan uzak dur. Allah'ın emirlerini yerine getir, Allah sana yardım edecek. İşlerini senin ne yapacak? Sana kolaylık ihsan edecek. Allah vaat ediyor bunu: 'Aşırılığa gitme. Zorlukla beraber kolaylık da vardır, kesinlikle zorlukla beraber kolaylık vardır.' (İnşirah, ayet beş ve altı). O yüzden dinde aşırılığa gitmek İslam dininde, Muhammedilikte yok ve bu bizim dinimizin en önemli özelliklerinden birisidir. Orta yol üzerinde olmak, aşırı gitmemek, aşırı olmamak ve orta yol üzerinde hak ve hakikate erişilir. Sufilik, orta yol üzerinde yürümektir. Sufilik, aşırıya gitmek değildir. Sufilik, namaza namaz katmak oruca oruç katmak değildir. Sufilik, dinde olmayana varmış gibi göstermek değildir. O zaman ne yapacağız? Biz aşırıya gidenlerden olmayacağız. Yine hadisi şerif, Buhari'de: 'Din kolaylıktır. Kim dini zorlaştırırsa mağlup olur.' Yine Ahmet bin Hanbel'den: 'Sizin din adına yapacağınız şeyin en hayırlısı kolay olanıdır.' Sizin din adına yapacağınız şeyin en hayırlısı kolay olanıdır. İmamı Hambel'den: 'Kolay olanı tercih edin, zor olanı değil. Kolay olanı insanlara tavsiye edin zor olanı değil.' Yine Buhari'den: 'Peygamber sallallahü vesselame Allah için dinlerin hangisi daha hayırlıdır, diye soruldu. O da cevaben kolaylık ve müsamaha dini olan Hanifliktir' buyurdu.

O zaman Hanif din neymiş? Kolaylık ve müsamahakâr davranmakmış. O kimse zayıf, oruç tutamayacak, ona müsamahakâr davran, o kimse hasta, onu yerine getiremeyecek, ona kolaylaştır. Ne diyor? Namaz kıldırın imama emrediyor, arkandaki yaşlıları, arkandaki emzicklileri, çocukluları düşün diyor namaz kıldırırken. Çok uzun ayet okumak takva değil. Namazı hafif kıldırmak takvadır. Takva kolaylaştırmaktır, aşırıya gitmek takva değildir. Aşırılaşmak takva değildir. Bu, din olanı. O zaman dünya olanın da orta yolunu seçelim. 'İnsanoğlunun iki ova vadi dolusu malı olsa üçüncüsünü de ister. İnsanoğlunun karnını topraktan başka bir şey doyurmaz ve Allah tövbe edenlerin tövbesini kabul eder.' (Buhari) Demek ki iki vadi dolusu malımız olsa iki vadi dolusu altını olsa üçüncüsünü isteyecek insanoğlu. O zaman dünyada da aşırı gitmek yok. Dünyada da aşırı derecede hırslanıp insanları ezmek yok. Biz marifet ehli olacaksak dinimizi de dünyamızı da aşırı isteklerden ve aşırılıktan temizleyeceğiz ve uzak tutacağız. Allah bizi onlardan eylesin inşallah. Dördüncü makam sabır ve kanaat dedik, kaldık. Ben geciktim bugün, o yüzden saat de on biri beş geçiyor, burda bırakayım. Önümüzdeki hafta inşallah 'sabır ve kanat'den devam edelim inşallah. Rabbim cümlemizi, dinlediklerimizi yaşamaya yardım etsin. Haklarınızı helal edin. Bizden yana da helal olsun. Allah cümlelerimizden razı olsun inşallah. El-Fatiha maassalavat. Âmin.

<https://youtu.be/rFcuPbuLUhg>

MESNEVİ-İ ŞERİF 1434. BEYİT ŞERHİ
DÖRT KAPI KIRK MAKAM/
MARİFET KAPISI- (SABIR VE KANAAT MAKAMI)

Euzubillahimineşşeytanirracim
Bismillahirrahmanirrahim Eftalizikirfalemennehu
Lailaheillallahi
Lailaheillallah
Lailaheillallah

Hak Muhammeden Resulullah Cem’i il enbiyayı vel murselin velhamdülillahi Rabbilâlemin

Selamünaleyküm. Allah gecenizi hayırlı eylesin. Rabbim gündüzünüzü de hayırlı eylesin. Ayınızı, yılınızı, ömrünüzü hayırlı eylesin. Rabbim cümlemizi ve cümle Ümmeti Muhammed’i Hakkı hak, batılı batıl bilenlerden eylesin. Hakkı hak bilip hakkı yaşayan, hakkın mücadelesini veren, hakkın mücadelesinin peşinde koşanlardan eylesin. Batılı batıl bilip bile bile batıla dalanlardan eylemesin. Batıla karşı cihad eden kullarından eylesin. Bu batılı bile bile işlemek kadar büyük günahı kebaire yoktur. O yüzden bir kimse bâtılı bilmez, bilmeden bâtılı işler, o diyelim ki onun günahı bir ise bâtılı bile bile işleyenin veya batılı batıl bildiği halde batıl olmadığını düşünerekten yapan kimsenin günahı on olur. O yüzden bâtıla dalmayan Rabbim kullarından eylesin. Batılın bir amelî tarafı vardır bir de akide tarafı, imani tarafı vardır. Amelî tarafı batılın normalde farz ibadetleri terk etmek gibidir. Bu amelîdir veyahut da günahı kebaireleri işlemek gibidir. Bu amelîdir ama en tehlikelisi akîde yönünden yani akait yönünden o kimsenin imanını ilgilendiren bir meseledir. O yüzden batıl derken asıl benim kastım odur. Bir kimse namaz kılamayabilir, oruç tutamayabilir, nefesine uyar. Ne bileyim nefesine uyar, günah işler, kuluz, bunlara tövbe ederiz, tekrar geriye döneriz, rücu ederiz, Cenab-ı Hak bir şekilde affedeceğini beyan etmiş, eyvallah ama bir kimse bir şeyin hakikatini bildiği halde imanî meselelerde ona itiraz eder, ona karşı çıkarsa Allah muhafaza eylesin şirke düşer. Rabbim şirke düşen kullarından bizleri eylemesin. Bizleri bu manada emanına aldığı, hıfzına aldığı, kullarından eylesin inşallah.

Bu en son kaldığımız beyiti biraz fazla açtık, malum, bu ‘Dört Kapı Kırk Makam’ olarak bunu biraz böyle teferruatlandırılmak istedik. O yüzden marifet kapısının sabır ve kanaat makamındayız, bu akşam. Bu tabii aslında ırkçılık gibi algılanmasın bu. Orta Asya’dan itibaren, Orta Asya kelimesi de hoş değil de ama şimdi herkes öyle tanıdığından öyle diyoruz, öyle bildiğinden. Bunları İngilizler bizim içimize soktu. Orta Asya, Ortadoğu, neye göre Orta Asya, neye göre Ortadoğu? Bizim normalde Orta Asya diye nitelendirdiğimiz yer bizim anavatanımız yani Türklerin komple vatanı, Tacikistan, Türkmenistan komple, Kazakistan, Azerbaycan. 1071’e kadar Anadolu yok, 1071’den sonra Anadolu da girdi işin içine. Bizim anavatanımız her tarafımız. Yukarı Mezopotamya diye nitelendirdiğimiz bu yerlerde sufilik, Hoca Ahmet Yesevi’nin kanalından, öğretisinden gelir. Bizim tarikat öğretimiz, sufilik öğretimiz Hoca Ahmet Yesevi’ye dayanır. Hoca Ahmet Yesevi’den itibaren o Horasan erleri dediğimiz o zatlar bize sūfilîği, tarikatı getirmişler. Aslında tarikat lafzı da yoktur önce, sadece sufilik vardır ve Hoca Ahmet Yesevi’nin öz ‘Dört Kapı Kırk Makam’ı vardır. Ben Mesnevi’yi ‘Dört Kapı Kırk Makam’ın şerhi olarak görürüm. Bu Hoca Ahmet Yesevi, bunu ‘Dört Kapı Kırk Makam’ olarak nitelendirilmiş. Hacı Bektaş Veli’de de aynı öğretiyi vardır. Horasan erlerinin hepsinde de aynı öğretiyi vardır ve hepsi de bu öğretiyi gittikleri yerlere de götürmüşler, yaymışlar. O yüzden burda sırası gelince beyitte ben de bu ‘Dört Kapı Kırk Makam’ı biraz anlatmak istedim.

Bizim dergâh olarak öğretimiz de bunun üzerine kuruludur. Bizim öğretimiz başka bir şeyin üzerine kurulu değildir. Çünkü Hacı Bekir Baba, Mahmudu Hüdayi hazretlerinin dergâhında yetişme. Ondan sonra Mısır, Tanta'ya gidip ordan icazet alıp gelip Osmanlı'dan icazetini tasdikletip gidip yine Çorum'a yerleşmiştir. O yüzden bu öğreti bizde kadim bir öğretimdir. Nerden? Taaa Hoca Ahmet Yesevi'den. Sonradan gelen Hacı Ali Haydar Efendi de Ahıskalı'dır kendisi. Adı da Ahıskalı Hacı Ali Haydar efendidir. O da Ahıska'dan mürşid-i kâmil olarak gelir, manen tabiri caizse postuna oturur. Hacı Bekir babanın o zaman için etrafından bir kimse yetişmez. Hacı Bekir baba da vasiyet eder, sabredin bekleyin, dergâhın sahibi gelecek der. Sonra vefat ettikten sonra, bir müddet sonra Hacı Ali Haydar efendi Ahıska'dan gelir, Çorum'a yerleşir. Onun da öğretisi yine 'Dört Kapı Kırk Makam'dır. Aynı şekilde ondan sonra Çorumlu Hacı Mustafa Efendi hazretlerinin de öğretisi 'Dört Kapı Kırk Makam' üzerinedir ve şeyh efendiden de Allah rahmet eylesin, bizim aldığımız teknik olarak şeyh efendi hazretleri 'Dört Kapı Kırk Makam' demezdi ama onu anlatırdı bize. Bize anlattığı oydu. O yüzden ben de kardeşlere, arkadaşlara gücümün yettiğince, nefesim verdiğince, dilimin döndüğünce ben de 'Dört Kapı Kırk Makam'ı anlatmaya çalışıyorum. Bunlar sufilikte temel öğretiler. Bu sufilikte temel öğretiyi derken, bu öğretiyi de dışarıdan alınmış değil. Kur'an ve sünnetin süzgecinden geçirilmiş, Kur'an ve sünnetin süzgecinden geçirilerekten bir sufinin nasıl olması gerekir, bir dervişin nasıl olması gerekir, bu öğretimdir. Herkes bu öğretime uyar, tabii olursa hem kendi nefisini kurtarmış olur hem de bunu öğrettiği insanların inşallah kurtuluşuna vesile olur.

Bu, bugünkü neydi? Marifet kapısının 'sabır ve kanaat' makamını anlatmaktan başlayacağız inşallah. Sabır, sabır öyle bir şeydir ki insanı kemale erdiren en önemli olgulardan birisidir sabır. Sabır böyle insanın başına gelenlerden ben kısa yoldan gideceğim. Başına gelen hadiseleri bir başkasına şikâyet etmeyip Allah'la alışverişte bulunmasıdır. O zaman kul şikâyetini insanlara bildirmez. Şikâyetini Rabbine bildirir. Mesela hastalığı dahi olsa hastalığından inlese, Rabbine inlese bu onun sabırsız olduğunu göstermez. Sufiler için sabırsızlık, kalkıp başına gelen hadiseleri etrafına şikâyet etmektir. Sufiler için. Bir kimse Allah'a derdini anlatsa, Allah'a münacat etse, Allah'a bu manada başına gelenleri saysa dökse, bu sabırsızlık değildir. Bu Allah'ın hoşuna gider daha. Der ki kuluma ben bela verdim, müsibet verdim, sıkıntı verdim, dert verdim, gam verdim, keder verdim, kulum döndü bana dua etti. Kulum döndü benimle haşır neşir oldu. Bu çok önemli bir sufilikte tabiri caizse böyle bir tümsek demeyeyim, bu tepe gibi bu, burayı aşan insan tümseği değil tepesi aşmış olur. Çünkü herkes için en büyük problem budur, başına gelenlerden dolayı insanlara şikâyet eder. Oysa başına geleni sevk eden Allah'tır. Sevk eden. Onu yaratan da Allah'tır, ona müsaade eden de Allah'tır. Bakın, ona müsaade eden de Allah'tır. Onun sahibi de Allah'tır. Başına gelen bir şeyi sen bir başkasına şikâyet edince o zaman sahibini unutmuş oluyorsun. O yüzden tabii sabrı Hz. Peygamber sallallahü vessellem hazretleri tarif ederken üç bölme. Bir, müsibetlere karşı sabır, yani başına gelen bela ve musibet sıkıntı, dert, gam, kasavet, bunların hepsine karşı sabretmek.

İkincisi ne? İkincisi de kullukta ibadette sabır. Haramlardan uzak durup Allah'ın emrettiği şeyleri yerine getirme. Üçüncüsü ne? O kimse günah işlememekte sabır. Bir taatte, yani o kimse Allah'a karşı ibadet etmekte sabır yapacak, üçüncüsü ne, günah işlememek için sabır yapacak. Yani günah işlemek mümkün, her şey elinin önünde, her şey elinin altında, istediğin zaman ona gücün kuvvetin yetiyor ama işlemiyorsun. Bunu da sabrın içerisine koymuş ve sabrı o zaman Hazreti Peygamber sallallahü vessellem hazretlerinin dilinden tarif edecek olursak sabrın temeli üçe dayandı. Bir, bela ve müsibetlere karşı sabır; iki o kimsenin ibadetlerde sabretmesi; üç, o kimsenin günahlara düşmemek için sabretmesi.

Üç ayak olsun sabır için, üç sac ayağı oldu. O zaman bu üç sacayağına sahip olan bir kimse sabra sahip oldu ve böyle olunca hadisi şerif devam ediyor: 'Kim kaldırılınca kadar musibete güzelce sabrederse Allah ona üç yüz derece yazar.' Demek ki bir musibet geldi, bir sıkıntı geldi, bir bela geldi başına, bir hastalık geldi, bu kaldırılınca kadar sen buna sabredersen üç yüz derece veriyor Cenab-ı Hak ona. Ne zaman kaldırılırsa. Üç yüz dereceyi söyleyeyim mi? Sahabe soruyor çünkü diyorlar ya Resulallah, bu derece nedir? Diyor ki Uhud dağları, sıradağlar altın olsa siz tasadduk etseniz bir dereceye ulaşamazsınız diyor. Bakın bir dereceye ulaşamazsınız. Bütün Uhud, biz o umreye gidenler bilirler, sadece ordaki tepe değildir, Uhud sıradağlardır onun bir ucu taaa neredeyse Mekke'ye dayanır onun, bir ucu Medine-i Münevvere 'dedir, Uhud sıradağlarıdır ve Hz. Resulullah diyor ki sallallahü vessellem: 'Onlar altın olsa tasadduk etseniz, bir dereceye ulaşamazsınız ve üçyüz derece yazar, her iki derece arasında sema ile arz arasındaki mesafe kadar yücelik verir. Kim de ibadette sabrederse Allah ona altı yüz derece yazar.' Birisi de ibadette sabrediyor. Kolay değil, yani namaz farz diyorsun, bitmiyor namaz. Oruç bitmiyor, sağlığın yerinde olduğu müddetçe ölünceye kadar oruç tutacaksın. Namaz, namaz bitmiyor. Bir de kış günü olunca ardı ardına geliyor. Daha öyleyi kılyorsun, öyleyi kılar kılmaz daha ikinci okunuyor, kılar kılmaz akşam okunuyor. Diyorsun ki ya namaz ardı ardına, bitmiyor. Yani müminin ibadeti bitmez, müminin ibadeti ölünceye kadar devam eder. Zikrullah bitmiyor, halakayı zikrullah bitmiyor. Gidiyorsun, bir yerden ders alıyorsun, vird alıyorsun, bitmiyor. Çek Allah çek, çek Allah çek. Bir de ehline sen isabet ettiremezsen bir rüya görüyorsun, diyor üç bin tane ilave ettim, bir rüya daha görüyorsun, beş bin ilave ettim, bir rüya daha görüyorsun, otuz bin ilave ettim.

Ben çünkü daha yeni dervişliğimde hep örneklerim bunu, İzmir'den birisi geliyordu benim şeyhim sensin diyordu, benim şeyhim var, ondan sonra, Abdullah Efendi benim şeyhim diyordum ben, kendisinin de şeyhi vardı, ondan sonra, bana ders ver diyordu, senin şeyhin var Benim şeyhim de Abdullah efendi, ben şeyh değilim diyordum ben. Rüya anlatamıyordu şeyhine. Diyordum neden anlatamıyorsun, çok özür dilerim komple taklit ediyormuş gibi olacak ama hep eli cebinde, devamlı ders çekiyor, böyle devamlı ders çekiyor, dedim ya bu ne? Mübareğe rüya anlatınca hep zikrimizi arttırdı, hep dersimizi arttırdı. Hadise bu! Yani ne zaman rüya anlatsa dersini arttırmış. Dedim o sana diyor ki bana rüya anlatma, benim rüyadan anladığım falan yok, o yüzden dersini arttırıyor senin dedim. Başka bir şey değil. . Dedim ben kimseye kolay kolay şeyhini bırak demem ama dedim ben bu öyle değil, bir rüya ilmi var. Bu ilim var. Senin normalde rüyayı tevil etmesi lazım. Rüyana göre bir ders vermesi lazım, yani hiçbir şey bilmiyorsan hayırlı olsun, mübarek olsun de gönder adamı. Yok, boyna virdini arttırmış, en son otuz beş bin çekiyordu. Ben onu bıraktığımda otuz beş bin virdi vardı günlük. Evet, bazı şeyhler vardır, rüyadan anlamazlar, öyle anlamayan bir şeyhe düşersen bir rüya anlattığında boyna sana ilave eder ve bakın bir yere Sufi oluyorsunuz, derviş oluyorsunuz dersiniz bitmiyor. Zikrullah bitmiyor. Bunda sabır yani her gün virdin var, dersin var, her gün ders çekeceksin. Olmadı perşembe var, olmadı cumartesi var, olmadı bir de mahalle dersi var, olmadı evlerde ders var. Hiçbir şey olmadı bir de telegramdan ders çıktı şimdi. Yatıyorsun ders, kalkıyorsun ders. Şeyh efendi Kırşehir'den hafız getirdiydi, Bayındır'a geldiler, iki gün Bayındır'da misafir oldular, ondan sonra, biz tabii yemekte başlıyor zikrullah, yemek bitiyor zikrullah, indir sofrayı zikrullah, kaldır sofrayı zikrullah, biz ona bir şeyler soruyoruz, olmuyor zikrullah... O da bize geldi, hani çok böyle arkasında Hacı Ali Haydar Efendi Namaz kılmış, kurra hafız, Hacı Mustafa Efendi namaz kılmış hep ramazanlarda giderler Kırşehir'de onun arkasında ramazanı orda geçirirler, hatimle teravih kılarlarmış, o böyle şey, kurra hafız bir kimse, ondan sonra, bizim hafızlıkla bir işimiz yok fazla.

Biz malum ne olduğumuz, biz habire dayan zikrullahı, şeyh efendi geldi, Abdullah Efendi dedi, Allah'ını seversen benim bir yakamı kurtar şurdan dedi. Bir tuhafıma gitti, ya ne yaptık adama dedim, ya hani biz böyle misafir gelmiş, gençlik de var bizde ama böyle işte hürmette, hizmette kusur etmemeye çalışıyoruz. Böyle bir an böyle yerin dibine girdim, dedim ne yaptık acaba biz buna Şeyh efendi döndü, hafız efendi ne oldu dedi. Vallahi de Abdullah Efendi billahi de dedi tillahi de sahabeler bu kadar zikrullah yapmadı dedi. Ya kusurumuz bu olsun dedim ya, yemin billâh ediyor, sahabeler bu kadar zikrullah yapmıyordu diye. Sabah namazını kılıyoruz hep beraber zikrullah. Ondan sonra bir de hadisi şerif söylüyoruz: 'Kim sabah namazını kılar da güneş doğuncaya kadar halakayı zikrullahı otursa, İsmail aleyhisselamın kavminden on tane köle azad etmiş gibi sevabı vardır.' Haydi, sabah namazından sonra zikrullah yapıyoruz biz şimdi, tabii o mübarek de böyle zikrullahlara katılıyor ama hani vardır ya böyle bazen gelirler topluluğa, herkes kopmuştur böyle 'la ilahe illallah', o böyle hani söyleyin siz ya, o şeyde ama biz onun yaşlılığına veriyoruz, ağır başlı diyoruz. Oysa onun zikrullahtan böyle bir yakasını kurtarısı geliyormuş, bizim haberimiz yok. Biz oturuyoruz zikrullah, kalkıyoruz zikrullah. Ne o, iki tane çerez geliyor zikrullah, iki çay geliyor zikrullah. Zikrullahsız durmak yok. O ara ama böyle şey, biz böyle Allah affetsin haller havada uçuşuyor. Bayındır'a kim giriyor dervişlerden, kim bilecek onu. Öyle. Herkes hep huzurda gece gündüz. Filanca yerden geliyorlar, o filanca yerden geliyorlar dediğin de ispat olacak o. Gidiyorlar, bakıyorlar, gelen giden yok, senin dervişinin bu kadar mıydı, hani geliyorlardı? Ya işte... Yok! Sen de hal mal yok. Tabiri caizse sen yal dervişisin, hal dervişi değil. Onu tutturacaksın. Onu tutturamazsan, iyi, kim geliyor, hadi söyleyin bakalım, muhabbet bu. Filanca geliyor. İyi, üzerinde ne var gömlek olarak, mavi mi, beyaz mı, siyah mı, kareli mi? Onu bilecek. O yüzden çatır çatır zikrullah yapıyor herkes, çatır çatır. Bildi, tamam, o baba derviş, gözlerini biraz belertti mi mesele bitti ama gerçekten de öyleydi. Sonra tabii başka dergâhlar laf atıyordu bize, siz hani uçmuşsunuz, delirmişsiniz, böyle dervişlik mi olur! Öyle yaşamışlar.

Şimdi insanın kendisinde olmayınca, olanı kerih görüyor. Yok böyle bir şey! Ya var! Hz. Peygamber sallallahü vessellem hazretler, kabirde azap çekenleri görmüş. 'O peygamberdi.' Biz de onun ümmetiyiz işte! Biz de onun ümmetiyiz. Onu veliler, mürşidi kâmiller kendilerince söylerken diyorlar ya: 'Ümmetin, âlimleri, velileri beni israil peygamberleri mesabesinde dir.' İyi, öbür peygamberler, İsa(a.s.) denizin üzerinde yürüdü, hepsinin mucizesi var ama kendisinde olmayan inkâr eder. İşte velhasıl kelam kullukta sabır, namazda, abdestte, oruçta, zikirde, dergâhta kolay şeyler değil. Sen geliyorsun, oturuyorsun herkes İsmail değil, yanındaki diyor ki biraz öteye git, İsmail'e kimse diyemez ama başkasına der, adam öteye gidiyor, biraz daha öteye git diyor! Sardığın var mı senin ve yahut da ben benim başıma gelen, zikrullahta şeyh efendi geliyor, benim önüme geliyor, hadi ilahi söyle. Ben ilahi söylüyorum, yanımda zakir var, vuruyor, sen sus diyor. Estağfurullah el azim! Neyse, şeyh efendi bir daha önüme geliyor, gene söyle diyor gidiyor. O gene vuruyor, sen sus diyor. Ben de bu sefer döndüm, sen misin şeyh, o mu dedim, söyleyeyim mi dedim ben, kaldı bu. Ne bu dedim ya, biriniz söyle diyor, biriniz sus diyor dedim ben. Şeyhin lafının üzerine laf konmaz. Ee kolay değil dervişlikte de sabır lazım. Asıl sabır burda lazım bakın, asıl sabır burda lazım, taatte sabır olarak. Allah bizi onlardan eylesin. 'Öyle sabrederse ona altı yüz derece yazar. Her iki derece arasında arzların başladığı hudutla arzların bittiği son nokta arasındaki mesafe kadar yücelik vardır. Kim de günaha karşı sabrederse Allah ona dokuz yüz derece yazar, iki derece arasında arzların hududu ile arş kadar olan mesafe arasında yücelik vardır.' O zaman sabır kadar kıymetli bir şey yok. Hani 'vel asr'da da: 'Bütün insanlar hüsrana uğramıştır, iman edip salih amel işleyenler, hakkı ve sabrı tavsiye edenler müstesna.' Demek ki sabrı bir başkasına da tavsiye edince sen de kurtuluşa erenlerden oluyorsun. Hakkı tebliğ edeceksin, sabrı tebliğ edeceksin, iman edeceksin, iyi amel işleyeceksin.

Dört madde ancak bunlar kurtuluşa erdi, öbürküler kurtuluşa ermedi. Allah muhafaza eylesin. O yüzden sabretmek, sufilığın içerisinde olmazsa olmazlarından birisi ve bir kimse sabrederse sabır makamına oturursa o gerçekten takvaya erenlerden olur. Bakın takvaya erenlerden olur. Allah muhafaza eylesin. O yüzden normalde bir kimse ama ibadetlerin meşakkatine ama bela ve musibetlerin meşakkatine ama günahlara karşı mücadele etmenin meşakkatine karşı sabırlı olacak ve bunda sabredecek, ayaklarının üzerinde dimdik duracak, geri dönenlerden olmayacak. Yani namazı terk etmeyecek, orucu terk etmeyecek, zikrini terk etmeyecek, halakayı zikrullahını terk etmeyecek, orda sabredecek veyahut da kendince bu bütün topluluklarda olur, kendince ya bana haksızlık yapıyorlar diye düşünür, sabredecek orda, sabırdan asla ve asla geri dönmeyecek. Çünkü Allah sabırlıdır. Allah sabredenleri de sever. Allah da sabırlıdır. Allah nasıl sabırlıdır? Kul günah işler, Cenabı Hak hemen yazmaz onu, bekletir tövbe eder diye. Allah sabırlıdır. O yüzden ne yapacağız biz her daim sabredenlerden olacağız inşallah. Bu sabırla beraber neydi? Bir de kanaat etmek vardı. Kanaati herkes normalde kendince farklı yorumlar. Biz tembelliği kanaat olarak görmeyelim. Yani bir kimse tembellik yapıyor, bunu kanaat olarak görüyor. Tembellik kanaat değildir. Kanaat nedir? Bir kimse çalışır çabalar, gayret eder, olana kanaat eder. Az, çok; ona kanaat eder, hamd eder ona, ona hamd ederekten Allah'a cevap verir. Bu manada hani dünyayı sevmemekle alakalı bu, dünyanın peşinden koşmakla alakalı. Bu yalnız tembel olmak değil, bu çalışmamak değil. Hani Hz. Mevlana başka beyitte der ya, bize dünya sevgisi haram kılındı, dünya değil diye, o yüzden kanaat bu manada bir kimsenin kendince, kendince, kendisine verilen paya razı olmasıdır. Hani Hz. Peygamber sallallahu vessellem hazretleri Beyt'ül malda mal paylaşıyordu. Bedevinin birisi geldi dedi bu kadar mı bana düşen pay dedi, haksızlık yapıyorsun dedi. Allah Resûlü sallallahu aleyhi vessellem hazretleri haksızlık yapmadığını, ileride öyle bir devlet başkanları olacak ki hani haksızlığı o zaman göreceksiniz manasında bir hadis-i şerif irad etti. Demek ki sana düşen paya kanaat et. Önüne bir yemek gelmiş kanaat et, önüne bir tabak gelmiş kanaat et veya çalışmışsın, çabalamışsın, koşturmuşsun, bir şey elde etmişsin, Cenab-ı Hak bir şey lütfetmiş, kanaat et. Onu hor hakir görme, onu eksik görme. Bakın onu eksik görme. Bu koşturmak, çalışmamak, çırpınmamak değil. Allah muhafaza eylesin. Rabbim bizi tok gözlülerden eylesin. Yani o bu manada hani yine hadis-i şerifte: 'Gerçek zenginlik mal çokluğu ile değil gönül tokluğuyla'dır' der. Sufi kanaat eder bir şeyi kendine ihtiyaç görmezse onun zengini olur. Bir şeyi ihtiyaç görürseniz onun fakiri olursunuz ama bir şeye ihtiyaç görmezseniz bu manada tok gözlü olursanız onun zengini olursunuz. Sufinin kanaati budur. Ama kanaati böyle tembellik, çalışmamak olarak görürsek zaman doğru yerde, doğru noktada durmamış oluruz. Allah bizi muhafaza eylesin.

Beşinci makam, marifet kapısında 'hayâ', yani utanma duygusu. Hayâ, bir insanın utanma duygusu, böyle ahlaki olarak çekinceli olmak, çekinmek. Asıl benim hayâ olarak gördüğüm şey, insanın haramlara karşı utangaç olması, haramı işlememesi, nefsin çirkinliklerine, nefsin kötülüklerine düşmemek, utanmak. Hayâ bu manada takvanın içerisinde tabiri caizse takva ehli olacaksa hayâ onun başlangıcıdır. O artık böyle göstere göstere günah işleyemez. Hataya, böyle günaha düşmemek ister, böyle utanır, bir günah işlerken çekinir. Onun kalbinden, ciğerinden bir şey sökülür gider. O böyle hatta şüphelilere dahi içi onun şey olur, ne o, yırtılır tabiri caizse. Bu hayâ çünkü yanında Allah korkusunu da getirir. Hayâ, yanında Allah'tan utanmayı da getirir. Hayâ yanında halktan utanmayı da getirir. Hayâ, yanında insanın kendisinden utanmayı da getirir. Bunların hepsi de bizim halk atasözü olarak içimizdedir ya. Yani Allah'tan utanmadın insanlardan da mı utanmadın. Hadi Allah'tan utanmadın kendinden de mi utanmadın. Bunlar halkın içerisinde konuşulur ya. Bunlar ne olmuş oluyor? O kimsenin utanma duygusunun ritmik olarak kendi iç dünyasında çalışması, ritmik olarak. Aslında bu hayâ duygusu öyle bir duygudur ki ona bir dini terbiye vermesen dahi insani olarak, ritmik olarak onun içindedir o, o yürür.

Hani eskiler ar perdesi derdi, ar, yani utanmada bir ar perdesi olur. Hani derler ya ar perdesi yırtıldıysa her şeyi yapar o diye, artık onda utanma kalmazsa utanmıyor hiçbir şeyden. O her şey yapar. O yüzden ehli takva için sufiler için hayâ kapısı kadar önemli bir kapı yoktur. Çünkü o kapıdan giren bir kimse takvaya ulaşır. Desek ki takva nedir, ben cevap olarak derim ki en zirve noktası, insanın Haktan utanmasıdır. Haktan utanma nedir? O zaman hani ihsan nedir dediğinde Allah'ı görüyormuşçasına ibadet etmendirdiyor ya, işte takvanın zirve noktası görüyormuşçasına ibadet etmen, öyle yaşamaman. O zaman hayâ veya sabır ve bu tip ahlaki maddeler, kanunlar umdeler, o zaman buraya gelecek. Yani o kimse görüyormuşçasına ibadet ediyorsa o zaman göz göre göre bir şey yapmayacak. İşte hayânın en önemli zirve noktası bu. Diğeri ne? O kimse kendince hani yine hadis-i şerifte: ‘Sen onu göremezsen dahi onun her daim seni gördüğünü hissetmen, öyle yaşamandır’ der. O zaman hayâ dediğimizde Cenab-ı Hak seni her daim görüyor, her daim işitiyor, bu hal üzerinde durmaktır o zaman haya. Bunu yoksa normalde hani başka türlü, başka türlü anlatmak mümkündür ama burada işin kestirmesi yani o sufi seyri sülûk yaşayacaksa, o sufi seyri sülûka doğru yol alacaksa, o sufi seyri sülûka doğru yol alacaksa o öyle bir haya sahibi olacak ki alt derecesi o beni her daim görüyor deyip de yaşayacak. Bunun zirve noktası ne? O her daim onu görüyormuşçasına yaşayacak. O zaman böyle olursa o kimse heva heves nedir bilmez. O kimse nefsinin çarpmasını bilmez, uğramaz ona. O kimse nefsin, tabiri caizse emmarenin kulu olmaz. O kimse o zaman heva ve hevesin kulu olmaz. O kimse şeytanın vesvesesine, desisesine düşmez. O kimse bunlardan kendini kurtarmış olur. İşte o zaman o kimse gerçek manada hayâya, utanmaya ulaşır. Öbür türlü o gerçek manada, hayâya, utanmaya ulaşmaz ve hayâya utanmaya o kimse ulaşmazsa onun seyri süluku da olmaz. Net, altını çizerek söylüyorum. O kimse utanacak.

Ha utanmama ne? Sen hakkı ve sabrı tavsiye etmede utanmazsın. Hani ayeti kerime var ya Hz. Cenab-ı Hak diyor ki: “Allah gerçeği söylemekten hayâ etmez, çekinmez, utanmaz. Allah gerçeği söyler. O zaman hakkı ve hakikati anlatmakta hayâ yoktur, utanma yoktur. Dinin kaidelerini anlatmakta utanma yoktur. Bazen hani Mesnevi’yi falan böyle bu konuda şey yaparlar, eleştirirler. Hani içinde kelimeleri var, içinde bazı cümleler var, işte yani terbiyeye uygun değil diye! Oysa dinin hak ve hakikatini anlatmakta utanma yoktur. Hatta sahabeler, sahabeler, böyle bir hani insanların böyle, ya utanma duygusu da mı yok, böyle soru mu sorulur diyeceği, diyerek düşüneceği bir meseleyi sorarlarken baştan bu ayeti kerimeyi okurlarmış sahabeler. Derlermiş ki Allah gerçeği söylemekten utanmaz, hayâ etmez. Allah gerçeği söyler, Allah hakikati anlatır. Hakikati de anlatırken Allah kullarından çekinmez, bu manada Allah kullarından utanmaz. Hakikat neyse sorar veya sahabe kadınlar böyle mahrem meseleleri soracakları zaman Hz. Peygamber sallallahü vessellem hazretlerine bu ayeti kerimeyi başa, cümlenin başına koyaraktan sorarlardı ve erkek sahabeler Hz. Peygamber sallallahü vessellem hazretlerine böyle bir şey soracaklarında, bu ayeti kerimeyi cümlenin başına koyaraktan söylerlerdi. O zaman dinin içerisinde dinin hakikatini ilgilendiren, insanın kendisi ile alakalı dinin içerisinde bir meseleyi ilgilendiren bir meselede hayâ, yani bu manada utanma yok. Hatta hazreti Peygamber sallallahü vessellem hazretleri Medine-i Münevvere’deki kadınlar için ensar kadınlar için: ‘Onlar dinlerini öğrenmekte çok haristirler’ der yani sebep? Medineli kadınlar Hz. Peygamber sallallahu aleyhi vessellem hazretlerine her şeylerini sorarlardı. Hatta Hz. Ayşe annemiz biraz onlara böyle eleştirel yaklaşınca dedi ki: ‘Ensar kadınları dinlerini öğrenmekte çok harisler’, bu şerhi düştü. O zaman dinini öğrenmekte utanma yok. Şeyhine bir şey soracaksın utanma yok, sor. Dinle alakalı ise senin kendi hayatınla alakalı ise kime soracaksın ki şeyhine sormazsan! ‘Ya şeyh efendiye de böyle sorulur mu’, dik ala ona sorulur. Başkasına sorulmaz zaten. Başkasına sorarsan yanlış anlayabilir, eksik anlayabilir, ters anlayabilir. Asıl şeyhine soracaksın. Hz. Muhammed’i Mustafa’ya sorarlardı.

Hani meşhur ya: ‘Ömer helak oldu, ya Resulullah’ ayeti kerime geldi, ‘eşlerinize siz arkadan yaklaşmayınız’ diye, Ömer helak oldu dedi, koca Ömer geldi, Hz. Peygamber sallallahü vessellem hazretlerine söyledi bunu. Dedi ki bu, bu manada değil, dedi ters ilişki ile alakalı bu dedi Hz. Peygamber sallallahü vessellem hazretleri. Eşine dedi hani tabiri caizse büyük abdest organından yaklaşmakla alakalı bu dedi. Bakın onu dahi sordu, Hz. Ömer efendimiz sordu bir de. Hz. Ömer efendimiz böyle bazı şeylerde sert, celalli, o dahi böyle söyledi. Demek ki dinini öğrenme de utanma yok. Dinini öğreneceksin, bilmiyorsun, soracaksın kardeşim şeyhine, soracaksın. O da o koltuğa oturmasın. Biliyorsa bildiğini aktaracak, bilmiyorsa öğrenecek de gelecek aktaracak. Şeyhe çok soru sorulmazmış! Asıl şeyhe sorulur soru. Ben neden geldim intisab ettim? Ayet-i kerimede: ‘Bilmediklerinizi zikir ehline sorunuz’ dedi. Benim için zikir ehli de kim? Benim şeyhim. Bilmediğimi ona soracağım ben, bilmediğimi ona soracağım. O da bilmiyorsa onun da soracağı kapısı olsun, gitsin oraya sorsun. Kim ona o vazifeyi verdiyse gitsin ona sorsun. Bak kim ona o vazifeyi verdiyse, gitsin ona sorsun, desin ki sen bana vazife verdin, ben bu işin içinden çıkamıyorum. Öyle şeyhe soru sorulmaz laf değil bunlar. Yani başka bir arkadaş yazmış ya siz ne kadar çok soru cevaplıyorsunuz. Biz şeyhimize soru soramıyoruz diye bana yazmış. Ben dedim şeyhe soru sormuyorsan ne işin var orda. Soracaksın o da anlatacak. Ben bilmiyorum! O madem ki ona bir icazet vermişler, oturmuş ben şeyhim diye de kasılıyor kasım kasım! O zaman cevap verecek ona, oturmayacak o zaman orda. Ya bir doktora gidiyorsunuz öyle değil mi, doktor neyin var diye soruyor sana. Sen diyorsun ki benim başım ağrıyor devamlı. Doktor dönüp sana diyor mu benim de başım ağrıyor, ben ne yapayım diye veya sana cevap vermiyor mu? Cevap verecek, sana tedavisini koyacak, reçeteyi koyacak önüne ya da tabelayı alacak koltuğunun altına ben doktor değilim diyecek, yürüyecek gidecek. O kimse de şeyhe o zaman soruya cevap verecek. Bilmiyordur, olabilir, gidecek öğrenecek, gelecek! Gidecek, öğrenecek gelecek. Ben öğrenip gelmeyeceğim. Neden? Ben öğrenip gelecek olsaydım şeyhe ihtiyacım yoktu zaten, o öğrenip gelecek. Örneklıyorum şimdi, senin yanındaki eleman kime soracak soracağını? Bilmiyorsa sana soracak. Öyle değil mi? Sen de ona cevap vereceksin. Neden? Senin yanında çalışan eleman, senin altında çünkü değil mi, bitti! O bilmiyorsa gitsin maliye bakanına sorsun. Hoş o da gözlerimin içine bakın yeter diyor, ona bir şey sorma sen. O diyecek ki o bizim şeyhleri de geçti.

Hani Anadolu'daki şeyhleri geçti. Anadolu'daki büyük bir kısım şeyh efendiler, onlara soru sormuyorsun. Onlar zaten onlara da normalde onlar sana bakmıyor zaten, sen onlara bakıyorsun bahirem, bahirem, bahirem feyz alıp gidirem dedi bana, böyle baktım, maşallah sübhanallah dedim ya bakıyor bakıyor bakıyor, feyizlenip gidiyor yani dini öğrenmek yok. Sahabe öyle yapmazdı, sorardı habire, sahabe nerelerde nefis vurur, onları sorardı, sahabe nerelerde helaka gideriz onların sorardı, sahabe her şeyini sorardı, her şeylerini sorarlardı. Her sabah namazında rüya anlatırlardı. Rüya anlatan olmazsa Hz. Peygamber sallallahü vessellem hazretleri kendi rüyasını da anlatırdı, hatta kendi rüyasını Hz. Ebubekir efendimiz yorardı. Bir seferinde dedi ben sizin rüyanızı yorabilir miyim Ya Resulallah dedi yor. Dedi ki gökten inen halat dedi Kur'an'dır, dindir. Dedi senden sonra ben tutacağım, benden sonra dedi Ömer tutacak, ondan sonra dedi Osman tutacak, açın rüya tabirlerini Hz. Peygamber sallallahü vessellem hazretleri ile alakalı hadis kitaplarında rüya babı var hususi. Ondan sonra Ali tutacak dedi. Ali'den sonra halat kopuyor. Ondan sonra da dedi, fitne başlayacak. Halat kopuyor çünkü. Şimdi işte insan şeyhine soracak başkasına değil. O zaman sormada utanma var mı? Yok. Allah muhafaza eylesin. Bir kimse dinini öğrenmek için ne yapacak? Utanma yok, şeyhine soracak. Evet, yani başka kimseye sorulmaz. Sorulmaz, eyvallah, bir sufinin bu manada soracağı kapısı üstadıdır. Üstadından başka bir kimse de değildir ve o kimse sormakta eğer ki çekinmezse Allah ona ilim verir, bilmediğini soracak.

Allah bizi onlardan eylesin ve yine sufiler için bu şey, öğüt var ya öğüt, bir kimseyi terbiye etme, öğüt kadar kıymetli bir şey yoktur. Bunun meydana çıkması için, nasihatın meydana çıkması için de muhakkak ne lazım? Soru lazım. Allah muhafaza eylesin ve yine Hz. Peygamber sallallahü vessellem hazretleri diyor ki hani meşhur ya eğer utanmıyorsan istediğini yap. Bu çok eski bir hadis. Neden? Geçmiş peygamberlerden geliyor. Hz. Peygamber sallallahü vessellem hazretleri diyor ki: 'Dört haslet peygamberlerin sünnetlerindedir. Hayâ, utanma, güzel koku sürünmek, misvak kullanmak, ağız temizliği, bir de evlenmek. Bir kimse evlenmeyi terk ederse bütün, Âdem'den Muhammedi Mustafa'ya kadar gelen bütün peygamberlerin sünnetini terk etmiş olur. O yüzden evlenmeyi düşünmüyorum demek peygamberlerin sünnetini terk etmek demek. Ya diyecek ki ben evlenmeye muktedir değilim. Olabilir; sağlık, fiziki, psikolojik olarak buna uygun değildir. Bunu diyebilir. Öbür türlü evlenmeyi düşünmüyorum demeyecek. Allah muhafaza eylesin ve hani utanmazsan istediğini yap var ya geçmiş peygamberlerden gelen. Allah muhafaza eylesin, bu öyle bir tehditvari bir söz ki yani bir kimse sen utanmazsan ne yapıyorsan yap. Çünkü utanmadığından dolayı hayvandan daha aşağı mahlûk oldun, hayvan dahi utanırken sen utanmadığın halde utanmıyorsan hayvandan daha aşağı mahlûk oldun. Allah muhafaza eylesin. O yüzden biz hayâ ehli olma, utanma ehli olma yolunda olacağız ve bu utanmayı da üzerimizde ne yapacağız? Tesis edeceğiz. Allah affetsin bizi. Allah Resûlü sallallahu vessellem hazretleri buyurdu ki sahabelere, Allah'tan hakkıyla hayâ et. Sahabeler dediler ki biz Allah'a hayâ ediyoruz, Allah'tan utanıyoruz, elhamdülillah. Allah resulü sallallahu aleyhi vessellem hazretleri dedi ki söylemek istediğim bu, sizin anladığınız hayâ değil dedi. Allah'tan hakkıyla hayâ etmek başı ve onun taşıdıklarını batını ve onun ihtiva ettiklerini muhafaza etmen, ölümü ve toprakta çürümeyi hatırlamandır. Kim ahireti dilerse dünya hayatının ziynetini terk etmeli, ahireti bu hayata tercih etmelidir. Kim bu söylenenleri yerine getirirse Allah'tan hakkıyla hayâ etmiş olur.

O zaman ne yapacakmışız, asıl hayâ neymiş? Az önceki sohbette anlattığın gibi hani ihsan mertebesine ulaşmak. Bu ne? Bütün azalarını günahlardan uzak tutmak. Yetmedi içini de batını diyor çünkü ve onun ihtiva ettiklerini batını ve onun da ihtiva ettiklerini, batınını yani kalbin yani düşüncen yani havadır, aklından geçenler, bunları da günahlardan sıyırmak, temizlemek, hayâ etmek. Günahı düşlememek, günahı tasavvur etmemek, günahı planlamamak. Bu insanın iç temizliği, günahı kalbinden geçirmemek, günahı aklından geçirmemek, havadır, kötü havadır. Bunlardan uzak tutmak, iç dünyanı günahlardan uzak tutmak, iç dünyanı şirkten uzak tutmak, iç dünyanı her türlü kötü ahlaktan uzak tutmak. Kinmiş, nefretmiş, gıybet duygusu, dedikodu duygusu, içerde daha bunlar, iç batınını yani iç dizaynını düzgün tutmak, temiz tutmak. Bakın o zaman o kimse hayânın tadını alacak. İçin çift çarşısı olmayacak. İçin çift çarşısı olursa dışında ondan olacak. Hani hadis-i şerifte buyuruldu ya: Bir organ vardır o temiz olursa bütün vücut temiz olur, o da kalptir dedi. O zaman kalbi temiz tutmak, kalbi bu manada günahlardan arındırmak. Kalbini gūnahtan arındırmazsan elin gūnaha gider. Kalbini gūnahtan arındırmazsan gözün gūnaha girer. Kalbini gūnahtan arındırmazsan elin, ayağın uzuvların gūnaha gider. O zaman gūnahı kesmenin, gūnah yolunu kapatmanın yeri kalptir. E kalpte bu gūnah nasıl oluşur? Şeytan oturursa içine şeytan oturursa gūnah düşünmeye başlarsın şeytan oturursa kalbine senin bütün vücudunu ihata eder şeytan. E şeytanı ne ile kovacağız kalbimizden? Zikrullah ile. Yine hadisi şerifte Hazreti Peygamber sallallahü vessellem hazretleri buyurdu. Eğer kalpte zikrullah yok ise kalbe şeytan oturur. Eğer zikrullah oraya oturursa o zaman diyor kalp, kalbin dışına çıkar. Kalbi eve benzetiyor. O zaman bir kimsenin kalbinde zikrullah var ise şeytanı kovdu kalbinden, yok kalbinde zikrullah yok ise o şeytanı kovamadı. O zaman onun kalbinden kötülükler geçecek mi? Evet.

O zaman kalbinden günahı kebaireler geçecek mi? Evet. Bu kalbinden, içinden geçenlerden daha önce sorumluydu Müslümanlar. Sonradan bir ayet-i kerime geldi, Allah sizin kalbinizden geçenleri dedi yani hesaba çekmez. Bakın, o ilk ayeti kerime duruyor orda da. Bu kim için? Bu sufiler içi. Bazen hani bunu ehl-i ilim öyle der. Hani Kuran'daki Nasuh mesuh meselesi yani bir ayeti kerimeyi başka bir ayeti kerime hükmünü ortadan kaldırması gibi, bunu sufiler çok kabullenmek istemezler. Derler ki Allah'ın ayetlerini, hiçbir ayetini, hiçbir ayet ortadan kaldırmaz. Tecelliyatını da ortadan kaldırmaz. Ya? O ayeti kerime belli bir sınıf kendisine bu ayeti kerime bana diyebilir. İşte sufiler de 'Allah sizi kalbinizden geçenlerden hesaba çeker' ayeti kerimesinin kendilerine atfederler, derler ki avam insan bu ayet-i kerimeden sorumlu değil. Avam insan, evet bu ayeti kerime var, kalbinden geçenlerden sorumlu değil ama sufiler için sorumlu. Sebep? Senin kalbinden kötülük geçerse ben şimdi işin başka tarafına bakacağım, senin halin kapanır, kalbinden kötülük geçerse senin rüyalarının dengesi bozulur. Senin kalbinden kötülük geçerse senin ibadetlerinin dengesi bozulur. Senin kalbinde devamlı kötülük duruyorsa sen zikrullah halakasına gelirken dahi zorlanırsın. Senin kalbinde kötülük duruyorsa sen dersini çekmekte zorlanırsın. Çünkü kalbinde devamlı kötülük çalışıyor kalbinde günahı kebaire çalışıyor, kalbinde zikrullah çalışması lazımdı, kalbinde muhabbetullah olması lazımdı, kalbinde devamlı Allah'la alışveriş olması lazımdı ve Allah Celle Celalühü senin kalbine de vakıf. Allah'ın senin kalbine vukufiyeti yok zannetme. O zaman sen kalbi olarak her daim Allah beni hiç olmasa görüyor, duyuyor. Benim kalbime de vakıf olarak düşün. Öyle düşünerekten yaşa ki senin kalbin tertemiz olsun. İhya olsun ve zikrullah ile hemhal olsun. Evet, zikrullah ile hemhal olursa o kalp haya sahibi oldu. Zikrullah ile hemhal olmazsa o kalp hayâ sahibi olmaz. O kimse sabır ehli olmaz. Bakın, o kimse sabır ehli de olmaz, bir yerde lastiği patlar. Allah muhafaza eylesin. Rabbim cümlemizi haya sahibi kullardan eylesin. Rabbim cümlemizi sabredenlerden eylesin. Rabb'im cümlemizi heva ve hevesine uymayanlardan eylesin. Rabbim cümlemizi şeytanın desisesinden uzak olanlardan eylesin. Rabb'im cümlemizi kalbinde zikrullahını mukim ettiği, devamlı zikrullahla hemhal olan kalp ehli olan kullarından eylesin. El Fatiha

<https://youtu.be/6U3xnKUCVx0>

MESNEVİ-İ ŞERİF 1434. BEYİT ŞERHİ
DÖRT KAPI KIRK MAKAM/
MARİFET KAPISI- (CÖMERTLİK MAKAMI)

Euzubillahimineşşeytanirracim
Bismillahirrahmanirrahim Eftalizikirfalemennehu
Lailaheillallah
Lailaheillallah
Lailaheillallah

Hak Muhammeden Resulullah Cemi' il enbiyayı vel murselin velhamdülillahi Rabbilâlemin
Euzubillahimineşşeytanirracimbismillahirrahmanirrahim

Selamünaleyküm. Allah gecenizi hayırlı eylesin. Gündüzünüzü hayırlı eylesin. Rabbim cümlemizi ve cümle Ümmeti Muhammed'i Hakkı hak, batılı batıl bilenlerden eylesin. Hakkı hak bilip hak yolunda mücadele eden, koşuşturan, batılı batıl bilip batılla mücadele eden kullarından eylesin. Allah hepinizden de razı olsun inşallah. Hamd ile şükür arasındaki fark nedir? Hamd şükürü de içine alır. Hani Rahman ismi şerifi, bütün ismi şerifleri içine alır ya, Allah ismi şerifi de Rahman ismi şerifini de içine alır. Allah ismi şerifi komple isimleri içine aldığı gibi Rahman da terbiye edici veya bütün isimleri, sıfatları kendi tabiri caizse onun çatısının altında toplanır. Hamd de bütün teşekkürlerin, şükürlerin, her şeyin üstünde olandır. Hamd, insanlara olmaz, Allah'a olur ama teşekkür insanlara olur. İnsanlara da olur. Çünkü 'insana teşekkür Allah'a teşekkür' hadisi şerifi mucibince mesela insanlara hamd edilmez ama Allah'a ham edilir. O yüzden hamd bu manada Cenab-ı Hak'ın lütfuna, ikramına, ihsanına, bir insanın üzerindeki bütün olumlu bütün her şeye, her şeye, hamd etme, teşekkür etme manasında bütün hepsini de içine alır hamd etmek o yüzden ama teşekkür biraz daha tali meselelerdir veya şükretmek tali meselelerdir. O yüzden evet, biz şükrederiz bu manada ama asıl hamdi öne alırız, Allah'a hamd ederiz. Rabbim hamd edenlerden eylesin.

Kaldığımız yerden devam edeceğiz inşallah Allah'tan bir şey gelmezse, cömertliği konuşacakmışız bu akşam. Geçen hafta herhalde biz hayâyı konuştuk en son, şimdi marifetten cömertliği konuşacağız inşallah. Cömertlik bunu normalde eski kitaplarda sahavet olarak görürsünüz isim olarak. Bu sahavetin hani Arapça kelimesi, sahavetin Türkçe karşılığı cömertliktir. Bizim halk arasında bu cömertlik olarak konuşulur, söylenilir her daim. Cömertliği çok basit bir şekilde tanımlayacak olursak bir kimsenin kendisinden istenen, istenilen bir şeyi makul dairede vermesi cömertlik. Bu böyle yine bizim halkın dilinde atasözü gibidir ama hadisi şeriftir: 'Allah cömerttir, cömertleri sever' diye Tirmizi'de geçer. O zaman cömertlik bir kimsenin ihtiyaç sahibi gördüğü kimselere kendince tasadduk etmesidir. Sufiler için muhakkak ve muhakkak olması gereken özel maddelerden birisidir. Bir sufi cömert olmalı. Eğer sufi cömert değil ise o, sufilikte dikiş tutturamaz fazla, daha fazla da kalamaz sufi topluluğun içerisinde. Şimdi bununla, bu sıraladığım hani şeriatın, tarikatın, marifetin bu onar makamlarını sıralıyorum. Bu makamlar, o kimsenin içerisinde o kimsenin üzerinde zamanla durmazsa, tecelli etmezse, o kimse sufilik hayatını zor devam ettirir. Bunlardan birisi de cömertliktir. Mesela cömert olmayan bir kimsenin sufi dünyanın içerisinde uzun müddet durması biraz zordur. Çünkü bu yola cimriler yakışmaz, bu yolda daha fazla da duramaz. Bunları böyle söylüyorum, artık ben böyle bir Allah affetsin otuz yılın üzerine geçmiş, tecrübe sahibi olmuşum.

Bir kimsenin sofrası açık değilse eli açık değilse kalbi açık değilse cömertlik çünkü illaki para harcamak da değil. Bir tebessüm etmek de cömertlik, bir güler yüzlü olmak da cömertlik, bir telefon açıp hal hatır sormak da cömertlik. Bunlar o kimsenin insani vasıfları... Bu normalde hani insani vasıftır cömertlik yani illa ki böyle devasa paralar harcamaz insan. Hani başka bir hadis-i şerifte Hz. Peygamber sallallahü vessellem hazretleri: ‘yarım hurma ile de olsa siz cehennem ateşininizi söndürünüz’ der. Yarım hurma ile de olsa! Bu şu demektir yani senin devasa bir şey harcamana gerek yok, senin bir tane hurman vardır, yarısını vermişsindir. On tane hurman vardır, birisine yarısını vermişsindir. Önemli olan insanın cömertlik yapmasıdır. O yüzden ben fakirim, benim yok, böyle bir şey cömertliğe engel değildir. Senin bir tabak yemeğin vardır, onu paylaşıyorsundur. Varını veren utanmamış demiş ya eskiler, o yüzden önemli olan o kimsenin sufilik yolunda cömert olmasıdır. Cömertliği yalnız, yaparsanız birinci derecede ailelerinize yapacaksınız, eş ve çocuklarınıza cömert davranacaksınız, birinci derecede. Bakın bazı dergâhlar vardır, tekkeler vardır, cemaatler vardır, cemiyetler vardır. Bakın, bazı dergâhlar vardır, tekkeler vardır, cemaatler vardır, cemiyetler vardır; cömertliğin, dergâhına, tekkesine, cemaatine olmasını ister. Bu sünnet-i seniyyede yoktur. Sünnet-i seniyyede cömertlik yaparsan evli olanlar için söylüyorum, önce eş ve çocuklarına cömertlik yaparsın, birinci derecede yakınlarına, annene, babana cömertlik yaparsın. Eş ve çocuklarına yaparsın cömertlik. Sonra derviş kardeşlerine yaparsın. Bu böyle, bu zekat farklı. Zekât neydi? Fakirlereydi birincisi, ondan sonra miskinlereydi. Sonra borçlulara. Sonra Allah yolunda cihad eden koşturan kimselere. Sonra yolda kalmış olanlara. Bakın zekatın sıralaması da bu. Bir vakfa zekât olmaz. Bir derneğe zekat olmaz. Vakıflar zekat topluyor. Toplayamaz vakıflar zekât. Siz, vakıf bir tüzel kişiliktir. Hani bir vakıf vardır, sırf fakirleri buluyordur, fakirlere gidiyordur. Kendi uhdelerine hiçbir şey almıyordur, sözüm meclisten dışarı veya bir dernek vardır, gerçekten öyledir ama o paradan kendi uhdelerine hiç almıyordur, söyleyecek bir lafım yok ama öbür türlü işte bilinmeyen, görülmeyen ne yaptığı belli olmayan vakıflara derneklere zekât verilmez. Çok güven sağlaması lazım o kimsenin. Göz göre göre gerçekten o paranın ihtiyaç sahibi veyahut da o malın veyahut da o kullanılacak eşyanın ihtiyaç sahibine gittiğinin kesin olması gerekir zekâtla alakalı.

O zaman zekât zaten cömertliğin içerisine girmiyor. Sebep? Zekât zaten o kimse verecek, ona mecbur zaten, o tabiri caizse namaz gibi farz, oruç gibi farz, onu zaten herkes verecek, onda bir sıkıntı yok. Cömertlik bunun dışında olan bir şey, bakın cömertlik bunun dışında, bunun üstünde olan bir şey. Siz hayra ne harcarsanız Allah onun yerine başkasını verir. Seb’e Suresi- ayet 39, Enam-ayet 160: ‘Kim Allah’ın huzuruna iyilikle gelirse ona getirdiğinin on katı vardır.’ O zaman hadisi şeritte bire bin verir, bire yedi yüz verir, bire on verir hadisi şerifte ama ayeti kerimede diyor en az bire on verir. o zaman cömert insan neyde cömertlik yaparsa yapsın. Çünkü ilimde de cömert olmak vardır, nasihatte de cömert olmak vardır, bunlar da cömertliğin içerisine girer. Mesela bir kimse ilim ehlidir ilmimi yaymaz orta yere, anlatmaz, ilmimi tebliğ etmez, ilmimi nasihate çevirip etrafa konuşmaz. O da cimridir veyahut da bir usta vardır, kalfasına öğretmez ustalığını, elindeki sanatı öğretmez, oda cimridir. Onun da cimriliği üzerindedir. Usta dediğin, kalfasına öğretir, çırağına öğretir ve onu bir usta haline getirir, piyasanın içine koyar. O cömerttir. Cömert ustadır veya tüccardır o kimse, o tüccarın yanında çalışan kimse sonuçta yine tüccar çıkar. Orda tüccarlığı öğrenir. O tüccar kimse, yanında çalışan kimseyi tüccarlık yapabilecek bilgiye ve donanıma sahip çıkarır, o da cömerttir. O zaman bir kimsenin faydasına olan bütün her şey, cömertliktir. ‘Sizin en hayırlınız etrafına en fazla faydası dokunanınızdır.’ O zaman ne ilmin var ise ne becerin var ise ne sanatın var ise hangi özelliklere sahip isen bunu yaymak, bunu insanlara faydalı hale getirmektir cömertlik. Evet, o kimsenin parası var, o kimse parasıyla cömertlik yapar. Onun sanatı var, o sanatıyla cömertlik yapar örneğin. Onun ilmi var, o ilmi ile cömertlik yapar.

Herkesin kendince cömertlik yapacağı bir alan vardır muhakkak. Böyle olunca da o kimse Allah'ın sevgili kulu haline gelir. Allah nasıl cömert ve cömertliği seviyorsa bunun zıddı olan da cimriliktir. Allah cimrileri sevmez. Allah cimrileri kurtuluşa da erdirmez, bakın Allah cimrileri kurtuluşa da erdirmez. Cimri bir kimsenin ayağı tökezlenir yolda, cimri bir kimsenin dili son nefeste tutulabilir, cimri bir kimsenin son nefeste kalbi dönebilir başka bir yere. Cimrilik, Allah muhafaza eylesin, o şeytanın işidir. Çünkü şeytan insanları aldatır ve o kimse cimri olur. Şeytan onları korkutur. Ne ile korkutur? Gelecekle korkutur, onu fakirlikle korkutur. Ayeti kerimede diyor zaten: 'Şeytan sizi fakirlikle korkutur' diyor. Şeytan sizi fakirlikle korkutur. Şeytan sizi o ilmi orta yere saçmasın, herkes sana muhtaç olsun diye senin kalbine vesvese verir. Şeytan seni, sanat öğreteceksin ya, bir gün bu sanat öğrenince sana rakip olur der, senin kalbine vesvese verir, seni onunla aldatır. Şeytan sen bir şeyde maharetlisin, o maharetini göstermeni istemez. Seni kısar, seni bu noktada mengeneyle alır ve sen o maharetini gösterirsen sanki böyle kaybedecekmişsin gibi gösterir sana ve sana o maharetini ortaya döktürmez, insanlara faydalı ne var ise bunu kısıtlıyorsa bir kimse bunu kısıtlıyorsa o cimridir. Bu ister ilim olsun ister sanat olsun ister ekonomik olarak para pul olsun bir şeyi senin yapabilirliğinin var ise muktedirsen ve bunu yapmıyorsan bunu öğretmiyorsan bunu göstermiyorsan bunu yaymıyorsan bunu saçmıyorsan sen cimri bir insansın. Allah muhafaza eylesin.

O yüzden cimrilerin de sufilik yolunda işleri olmaz. Bakın, cimrilerin sufilik yolunda işleri olmaz, insanlara faydalı olmayı, insanlara muhakkak bir faydasının dokunmasını isteyen bir kimse manevi olarak yücelir, manevi olarak yükselir. O kimsenin yardımı eli, gönlü, gözü, kulağı açık olması gerekir. O yüzden hani cömertlik alanı perdesi çoktur. Bir kimse kendi gücü nispetinde yapabildiği yere kadar yapar. Allah muhafaza eylesin. Yine hadisi şerifte sahavet sahibi yani cömert Allah'a yakındır, insanlara yakındır, cennete yakındır, bakın cömert insan Allah'a yakındır insanlara yakındır, cennete yakındır cömert insan. Hadisle sabit: 'Bir kimse cömertse Allah'a yakındır.' Çünkü Allah'ın sıfatı ile sıfatlandı ve bir kimse cömert ise insanlara yakındır. Allah'ın sıfatı ile sıfatlandı ve o kimse cennete de yakındır. Cömertler herkesten önce cennete girecek çünkü. Neye uzak. Cehennemden uzaktır. Neye uzak? Allah'tan uzaktır. Neye uzaktır? İnsanlardan uzaktır. Cimri insan Allah'tan uzaktır, insanlardan uzaktır, cennetten de uzaktır. O zaman bir şeye yakınlık peyda edemiyorsan ondan uzaksındır. Cömertsen, Allah'a yakınsın. Cömert değilsen Allah'a uzaksın. Cömertsen, insanlara yakınsın. Cimriysen insanlara uzaksın. Cömertsen cennete yakınsın, cimriysen cennete uzaksın. O zaman neye yakın oluyor? Cehenneme yakın oluyor. Cahil, sahavet sahibini Allah, cimri ibadet düşkününden daha çok sever. Bakın, birisi cahil, cömert ama birisi cahil cömert, öbürkü cimri ama ibadetine düşkün. Yok hayır, Allah cömerti sevdi. Birisi cimri gece oturuyor beş bin tevhit çekiyor ama birisi ondan yarım hurma faydalanacak diye ödü kopuyor. Yani bakıyor kahvenin içerisine, oturup çay içeceği bir kimse yok. Oturursa millet onun üzerine gelecek, çay içecek, bu sefer o ödemek zorunda kalacak, bir tur daha atıyor, kahveye gelmiyor. Bakıyor kahveye gene gelen giden olmamış, bir tür daha atıyor. Ben bunu nerden öğrendim? Okulu bıraktığımda çay ocağında kahvede çalışırken öğrendim. Bir çay parasını düşünen insanları o zaman tanıdım. Çay parasını, bir çay parasını verecek diye ödü kopan insanları o zaman tanıdım ben. Sonra lokanta filan çalıştırdım, ben cimri insanı lokantada tanıdım. O bir başkası yemek söylerken işte örneğin tam yemek söyler birisi ısmarlıyor. Birisi ısmarlarken bir tas kebabı yanına pilav yanına cacık salata neyse söyler ama kendisi ödeyecekse yarım porsiyon kuru fasulye ister. Az kuru, az pilav, yanına yarım ekmek. Ertesi gün bir başkası söyleyecek ona yemeği. Yok, o zaman öyle değil. Var mı parası var. Evet. Burda hayat, tecrübe ile alakalı.

Dervişlikte de aynı. Yola çıkarsın, o böyle yalnız nerde yiyeceğim diye uğraşır. O bir şey harcamamak için uğraşır. Elini cebine atmaktan korkar, ürker. Böyle bir şey olacak diye ödü patlar onun. O uzak durur bu sefer her şeyden. O cimrilikle alakalı. Cömert insan elinde örnekliyorum işte, bir tas çorba var, herkese içireceğim diye uğraşır. Cömert insan veyahut da işte bir tas örneğin sarması var, millete dağıtacağım diye uğraşır, cömert insan. Bir lokması var, onu paylaşacağım diye uğraşır. O cömert insan. Bunları kimsenin yüzüne vurmuyacaksınız. İzleyeceksiniz, tecrübe sahibi olacaksınız, tanıyacaksınız insanları. Evdeki kadın cömert mi değil mi? Cömert kadın eşini ve çocuklarını yedireceğim diye uğraşır. Cömert kadın o, savurganlık yapmaz. İşte evin adamı bir kilo et almış, o kendi başına yiyeceğim diye uğraşmaz. O eş ve çocuklarıyla beraber yiyeceğim diye uğraşır ama kadın cimriyse, hasisse, bencilse, onu evde tek başına yemenin yolunu arar. Aynı şey erkekler için de geçerli. Adam dışarda kebabı yiyip eve tok geliyorsa eve de getirmiyorsa o adamdan hayır gelmez. O adamın hayrı yoktur. Yediğinden evine çoluğuna çocuğuna yedirecek. Adamın hayırlısı budur. Giydiğinden çoluğuna çocuğuna da giydirecek. Adamın hayırlısıdır bu. Kadının hayırlısıdır. Yediğinden eşine ve çocuklarına yedirecek. Giydiğinden eşine ve çocuklarına da giydirecek. Bu ne demek? Diyelim ki eşi bin liralık takım elbise giyiyorsa kadın da bin liranın üzerinde manto almayacak. Eşi iki yüz liralık ayakkabı giyiyorsa kadın üç yüz liralık ayakkabı almayacak. Diyecek ki eşim giymiyor, ben neden giyeyim üç yüz liralık diyecek. Eşi diyecek ona al, kendini bilen kadın almayacak. Diyecek ki hayır, ben eşimin çizgisinde yürüyeyim. Adam cimri ise bu farklı. Öyle cimri adam vardır, cimri adama tabi olunmaz. Onun cimrilğine tabi olunmaz.

Hani geldi bir antlaşma esnasında Hint, yüzünü gözünü sardı tanınmamak için. Elini uzattı biatlaşmak için Allah resulü sallallahu aleyhi vesselame dedi ki bu kadın eli midir erkek eli midir? Eli nasırlı, bakımsız, gitti Hint kına yaktı geldi eline, kadın eli olduğunu göstermek için tekrar elini uzattı biatlaşmak için. Orda ben son kısmını söyleyeyim meselenin. Dedi ki kocam çok cimri dedi. Ben kocamın malından dedi yiyip içip yedirip içirebilir miyim gelene gidene. Ona evet dedi. Demek ki adam cimri ise kadın onun parasını ve malını kendi ihtiyaçlarını görme ve aynı zamanda evine gelen misafirlere yedirmede içirmede kocasından izin almasına gerek yok makul dairede. Hadis-i şeriften çıkan sonucun birisi bu ama öbür türlü eşiyile istişareli götürülecek. Eşi cimri değil, kazancı belli. O kazancı dairesinde belli bir miktarda yediriyor içiriyor bir sıkıntı yok. Giydiriyor bir sıkıntı yok. Orda kadının israf etme, lükse kaçma hakkı yok veya çocukların israf etme, lükse kaçma hakkı yok çünkü Cenab-ı Hak müminleri tarif ederken veya cömertliği tarif ederken: ‘Onlar israf etmezler, mallarını boş yere harcamazlar’ diyor.

O zaman bir kimse israf etmeyecek. Malını boş yere harcamayacak. Parasını boş yere harcamayacak. Heva hevese parasını harcamayacak, heva hevese harcamayacak. Gösterişe harcamayacak. Şatahata, şatafata harcamayacak. İhtiyacını görecek. Sufi ihtiyacını görür ve insanların ihtiyaçlarına yardımcı olur. İhtiyacını görür, bakın ihtiyacını görür. Şöhrete düşmez, şatafata düşmez, gösterişe düşmez. Sufi orta yolu takip eder. Orta yolu, kendine göre orta yolu takip eder. Der ki ben orta yolu takip edeyim. Bunun gibi. Allah bizi affetsin. İşte cimri insanlar cehenneme layıktırlar. Cimri insanlar insanlarla irtibat kuramazlar. Cimri insanlar Allah’la da irtibat kuramazlar. Allah’la da irtibatları kesiktir ve Allah cahil de olsa cömerti sever ama cimri ise çok ibadet etse de Allah onu sevmez. Bu ince bir ölçüdür, bakın ince bir ölçü! Meselâ bir kimse çok ibadet ediyordur, cömert değildir. Allah muhafaza eylesin. Bir abimiz vardı, yolda yürürken Kur’an hatmeder. Yani böyle bir şey sorarsın, cevap bile vermez Kur’an-ı Kerim okuyordur o esnada, ayeti bitirir veyahut da sayfayı bitirir sadakallahül azim der cevap verir sana. Biter, başlar Kur’an-ı Kerim okumaya gene. Her gece belli sayıda tevhit çekerti.

Bir gün şeyh efendi, Allah rahmet eylesin, bana dedi ki Mustafa efendi, oğlum, dedi, dergâhımıza halife olacak bir kimse dedi ama dedi cömert değil dedi. Buna para harcat oğlum biraz dedi. Efendim, ben ne yapabilirim ki dedim. Söyle dedi. Deki dedi beni yemeğe götür dedi. Ben böyle baktım, efendim hakkınızı helal edin, dedim. Ben kimseye söyleyemedim bugüne kadar. Söyle söyle dedi. Emredersiniz Efendim, tamam. Ona dedim ki onunla çarşı esnaf ziyaretine çıktık, dedim ki yemekler senden. Tamam dedi. Hatta dedim köfteler senden, hiç unutmuyorum. Tamam dedi. Neyse ama ben birkaç kişi daha çağırdım. Hani ona böyle para harcatacağız ya! Dört kişi gittik, güzel bir köftecide, ondan sonra, köfteleri söyledik, yedik içtik. Son fasıl geldi. Aynen hareketi şu oldu, kalk lan, dedi, paraları öde. Dedim abi sen ödeyecektin ya dedim. Benim bir yüzüm gözüm kızarmış. Sonra arkadaşlar diyor. Yüzün gözün kızardı diyorlar. Böyle hani yapamadım, dedim ömrü hayatımda birisine dedim hesabı öde dedim, dedim, ilk defa. Biz tabi Allah afetsin yani bugüne kadar hiç kimseye dememişiz şunun hesabını öde, bunun parasını öde. Hayatta ağzımdan çıkmamış, ağzımdan çıkmamış! Vaki değildir benim yanımda birisi para ödesin o zamanlar, eski zamanlar. Allah'ım ben nerde, ikiletir miyim ben! Mümkün değil. Koşturdum gittim, ödedim parayı. Şeyh efendi geldi. Mustafa Efendi, ne oldu, ödettin mi parayı, dedi bana. Efendim olmadı dedim. Ne oldu dedi. Dedim böyle böyle oldu. Şimdi şeyh efendi güleceği zaman elini ağzına burnuna götürür(hafifçe tebessüm eder.) Allah iyiliğini versin dedi, sen mi ödedin gene dedi. Efendim, ne yapayım dedim, olmadı dedim. Biz ona para harcatamadık. Ben beceremedim yani. Benim başarısızlığım ve sonra, bir müddet sonra böyle belirli şeyler oldu. Şeyh Efendi hazretlerine sordum. Dedim efendim, hani siz bana böylesiniz diyorsunuz, şu makamdasınız diyorsunuz, filanca dedim olduğunu söyledim. Efendim dedim, gördüm, hani halimde gördüm. Her gece dedim zikrullah yapıyor. Ben öyle yapamıyorum dedim. Benim o kadar zikrim yok, benim o kadar ibadetim yok, benim o kadar dedim bu kadar ibadetim yok efendim dedim. Yani o nasıl oluyor. Hani bu denge ne? Mustafa Efendi dedi cömert değil oğlum dedi. İnsanların, (Nevşehir diliyle söyleyeyim), oğlum sen her şeye gopuyon dedi. Herkese yardımcı olmaya çalışıyon, dedi. Herkesin dedi eksiğini gediğini tamamlamaya çalışıyon oğlum, dedi. Aramızdaki fark bu, dedi. O zaman ben anladım yolumun tam doğru olduğunu.

İnsanlara faydalı olun, cömertlik odur. Bu para ile olur, bu nasihatle olur. Bu ilimle olur. Bu sanatla olur. Bu ona destek çıkmakla olur. Telefon açarsın bu akşam ders var, bak unutma. O dahi cömertliktir. O dahi onu sevdiğini göstermektir. Onunla ilgilendiğini göstermektir. Cömert insanlar etrafları ile ilgilenirler. Cömert olmayan insan ilgilenmez. O hesap eder. Ulan ben şimdi ona derse gel desem onu alıp götürmek lazım. Oraya kadar gideceksin, benzin yakacaksın, onu alacaksın, gideceksin. Ya Mustafa Özbağ'ın da peşine takılmaz ki! Yani adam mazot katili gibi. Her hafta sonu bir yere gidiyor. Ha gitmeyeceksiniz artık rahatlayın işte, paralarınız cebinizde kalsın. Yasakladım! Her şey yerinde ve zamanında tatlıdır. Yerinde ve zamanında onu kıymetlendirecek insan. Aha şimdi yasak bütün dergâha. Takılmayın peşime, paralarınız cebinizde kalsın. Allah yolunda harcamayın bakalım bi, ne olacak bakalım! Allah yolunda harcanan para kıymetlidir. Bir para Allah yolunda harcanmıyorsa hiçbir kıymeti yoktur. Allah yolunda harcadıkça senin ticaretin güzelleşir. Kazancın bereketleşir. Allah yolunda harcamıyorsan senin ticaretin bereketlenmez. Kazancın bereketlenmez. Evin bereketlenmez. Hep derler ya bu değirmenin suyu nereden geliyor diye, ben de Uludağ'dan derim. Buna kafaları basmaz, çünkü Allah yolunda çalışan, koşturan bir kimsenin Cenab-ı Hak birine bin verir. Birine sayısız verir. Sen bir ticaret yapacağım yüzde beş, yüzde on kazanacağım diye uğraşırsın. Sait, biz yüzde beşe çalışır mıyız? (Hayır) Yüzde ona çalışır mıyız? (Hayır) Yüzde otuza da çalışır mıyız? (Hayır) Daha gerisini söylemeyeyim. Evet, bu kibirlilik değil, beğenmemek değil. Ben çalışmam yüzde otuza. O yüzden derim dervişler benden mal almasın. Sebep? Yok canım kardeşim.

Ben Allah'ın hesabını biliyorum. O, bire on verir. En az verdiğinde bire yedi yüz verir. Bire bin verir, sayısız verir O. Sayısız verir. Saymıycan zaten. Tekme ile basacaksın kasaya. Bazen soruyorlar, saymıyorum diyorum ben. Sahibi saysın, ben ne sayacağım. Ben sahibi miyim? Allah bizi affetsin. Evet, o yüzden bu konuda cömert olacak sufiler. Bir de infak edersin yani cömertlik edersin. Bazı cömertlikler vardır, o cömertlikler seni bir ömür değil ebedi, insanlık var olduğu müddetçe senin infakın devam eder. Defterin kapanmaz. Örnekliyorum, benim dertlerim kapanmaz. Sebep? Ya ben otuz yıldan beri insanlara vesile olmuşum, sebep olmuşum, ders vermişim. Ders verdiklerim ders veriyor. Onların verdikleri ders veriyor. Düşünün bana gelen hazineyi siz. Onlar vird çekiyorlar mı, çekiyorlar. İsteddiği şeyhe gitsin! Hani beni sevmiyorlar, gidiyorlar ya, ayrıldılar ya, ben umuruma katmam. Nereye gidersen git, zikrullah'a devam ediyorsan Mustafa Özbağ'a gelecek, hangi şeyhe intisab ediyorsan et, Mustafa Özbağ'a gelecek. Sen orada ne yaparsan yap, Mustafa Özbağ'a gelecek. Sebep? Ya kaderi ilahi. Mustafa Özbağ sana dersi vermiş, sen sümbüle mi gidiyorsun kümbüle mi gidiyorsun nereye gidiyorsan git. Ben hayalet gibi peşindeyim senin. Ne yaparsan yap yazılıyor bana da. Nereye gidersen git bana yazılıyor. Sen oturup la ilahe illallah diyor musun? Diyorsun. Yazılıyor bana. Düşünün, şeyh efendinin dergahını düşünün. Konya, gittiğim yerler, Tokat, gittiğim yerler, Ankara, İstanbul, Samsun, Bozüyük, Bursa'da bizden ayrılanlar, İzmir, Ödemiş, Bayındır, İzmir'in içi, Antalya... Hepsine gitmişim ben. Ders verdiğim bir sürü insan var oralarda. İster sevsin ister sevmesin, hiç umrumda değil. Ben mesela kendimce övünç kaynağım şimdi. Adil şeyhlik yapıyor örneğin. Dersi ben verdim ona. Onu çavuş eden benim. Zakir eden benim. Mesela hiç benim ağzımdan olumsuz bir şey duydunuz mu onunla alakalı? Değil. Kendimce diyorum ki benim yetiştirdiğimiz arkadaşımız, kardeşimiz. Hali ben öğrettim ona, rüyayı ben öğrettim ona. Örnek. Şeyhlik yapıyor şimdi, ders veriyor. Hepsinden de pay alıyorum. Şeyhim de alıyor, bak şeyhim de alıyor ben de alıyorum.

Cömertlik! Evet. Ben bazen diyorum ya ders verin kardeşim zikrullah açın, ders yaptırım, açın evinizi, bir kişiye daha Allah dedittirin. Ondandır da gelecek bana. Düşünsenize yeni jenerasyon; Tekirdağ, Keşan, Gelibolu, Çanakkale, Ayvalık, İzmir, Bayındır, Ödemiş'te de var arkadaşlar, Tire'de de var şimdi ders çekenler. Ordan ileri doğru gideyim, Denizli'de var, Aydın'da var, Nazilli'de var, Muğla'da var, Antalya'da var, Konya'da var, Yunak, Akşehir, ders yapıyorlar. Polatlı, Ankara'nın içi, Erzincan, Erzurum, Van, Diyarbakır, Urfa, Hatay, Adana, Antakya, Mersin... Aklıma gelenleri sıralıyorum. Rize'ye kadar, Karadeniz'den. Hangi birine gideceğim, onu da bilmiyorum da! İstanbul ona keza, Üsküdar öbür tarafta, Sakarya, İzmit, düşünsenize! Hepsinde ders çekiliyor. Ya Mustafa Özbağ'ı Allah muhafaza eylesin, şirke düşmediği müddetçe kim yıkabilir ya! Bunlara güvenip güvenmediğimden dolayı değil. Bakın, bu hiçbir zaman kapanacak bir kapı değil. Bu sufilik yolu, var olduğu müddetçe öldükten sonra da devam edecek olan bir cömertlik kapısı. Bakın cömertlik kapısı. Siz birisine Allah dedittirmenin kıymetini bilmezsiniz belki de. Birinin zikrine vesile olmak Allah indinde en büyük işe vesile oldun. Allah indinde en büyük işe vesile oldun. İşte o yüzden cömert olan insanların kapıları kapanmaz hiç. Birine sanat öğretti, öyle ya, o kimse bir sanat öğretti. Zeybek başı Serdardı değil mi? Serdar, bugüne kadar kaç çırak öğretmiştir. Dükkân çalıştırıyor, bir tanesi tam yetişmedi, bir tanesi dükkân çalıştırıyor. O şimdi eşine, çoluğuna, çocuğuna yedirdi, içirdi. Hepsinden de bu adama cevap geliyor. Allah razı olsun. Bak o adam şu anda eşine, çoluğuna, çocuğuna o sanattan yedirdiğinden, içirdiğinden hepsinden de bu adama sevap geliyor. O usta olan, dükkân açan da yetiştirdi birisini. O da diyelim ki bir dükkân açtı. O kimse de yedirdiğinden, içirdiğinden, hepsinden sevap alacak. Ustan sağ mı? Ustan sevap alıyor senden şimdi. Bakın ustası sevap alıyor şimdi ondan. Hiç onun haberi yok, ustanın da belki de haberi yok bundan. Böyle görmüyordur usta, görüyor mu öyle? Zannetmiyorsun. Evet, bakın ustası sevap alıyor şimdi. Usta'nın ustası da sevap alıyor.

Hele bir de namazında abdestinde eğer adam orda bir Serdar'a namaz abdest öğrettiyse eğer bir de ondan sevap alacak adam. O ibadet öğretmedi mi? İbadet dergâhta mı başladı? Evet, Allah razı olsun. Yani o devam ediyor. Bakın bu cömertliklerin kapısı kapanmıyor hiç. Devam ediyor çünkü. Silsile devam ediyor. Çorumlu Hacı Mustafa Efendi'nin kapısı kapanmıyor. Şeyh efendi Hazretleri'nin kapısı kapanmıyor. Hacı Ali Haydar Efendi, kapısı kapanmıyor. Hacı Bekir Baba, kapısı kapanmıyor. Silsile tamamıyla kapısı kapanmıyor. Kapanmıyor kapısı. Bunlar devamlı gece gündüz hem bir de ardı arkası kesilmeyen cömertlikler, infaklar bunlar. Bunun saati dakikası yok. Ardı ardına devam ediyor. Allah bizi onlardan eylesin inşallah. O yüzden cömert kimsenin hayır hasenat defteri kapanmaz ve öyle cömertlikler vardır ki onların cömertlikleri ebedi olur. İşte marifetin de marifet kapısının da bir makamı cömertliktir. O kimse üzerinde bulunan her ne var ise ne yapacak? Cömertlik yapacak. Allah muhafaza eylesin ama burda bir şeye şerh düşmek istiyorum. Cömertlik yaparken yapacağız deyip de çoluğunu çocuğunu rezil rüsva etmek veyahut da infak ediyorum deyip de Allah rızasının dışına çıkmak yok. Yedinci makam ilim, altıncısıydı bu, yedincisi marifet kapısının yedinci makamı, ilim. Saat 22.43 ama bu geniş biraz bu sohbet, buna böyle kısaca bir gireyim. Önümüzdeki hafta bütün olarak tekrar yapayım. İlim bilinen bir şeyin, mahiyeti ile tamamı ile idrak etmektir ilim. İlmi biz böyle bu meselede tarif edecek olursak eğer kısaca, tanımlama açısından, bir ilim vardır ki şer'i ilimdir. Şeriatın ahkâmıdır. Hani bizi ilgilendiren konuları konuşmak istiyorum. Şeriatın ahkâmıdır. Biz buna şer'i ilim deriz. Fıkıh ilmi gibi. Hz. Peygamber sallallahü vessellem hazretlerinin 'Allah bir kimseye hayır murat ettiyse onu fakih eder, fıkıh ilmine sahip olur' hadis-i şerifi mucibince fıkıh ilmidir şer'i ilim. İkincisi de akli ilimdir. Bu tecrübedir. Okumakla elde edilir. Bir konuda uzmanlaşarak okuyarak veya çalışarak elde edilen aklî ilimdir. Üçüncüsü vicdanidir. Cenab-ı Hakk'ın bütün insanların gönlüne, kalbine koyduğu ilimdir.

Dördüncüsü de ilmi ledündür. Asıl konuşulacak bizim için ilim, ilmi ledündür. Bunu önümüzdeki haftaya ayırayım, saklayayım, biraz teferruatlı çünkü bu. İlmi ledünü de önümüzdeki hafta inşallah anlatalım, zahir. İlmi ledünün bir batın kısmı vardır bir de zahir kısmı vardır. İlmi ledünün batın kısmı ehline malumdur. Bu böyle ehli olmayanlara açıklanacak bir ilim değildir. Bir de ilmi ledünün zahir kısmı vardır anlatılabilecek olan. Hani Musa aleyhisselam bir gün hutbe okurken Yahudilerden birisi dedi senden daha âlim bir kimse var mı? O da dedi ki yok. Sonra Allah'ın tabi diyor hadis-i kutsi de bu taaccübüne gitti. Bu halde geçer bu hadis-i şerif. Ondan sonra Musa aleyhisselam Tur-i Sina'ya gidince dedi ki bu Allah'ın taaccübüne gitti. Bu sefer Musa aleyhisselam sordu, dedi ki bu ilim ehli kim? Hani senden daha bilen bir kimse var deyince, o kurutulmuş balıkla yürü dediği ve Allah'ın katından ilimlendirdiği, Hızır'ın ilmi olarak nitelendiren ilmi ledün. . Sadece velilere has ilmi ledün, velilerin içerisinde mürşidi kâmillere en yüksek derecesi, sonra velilere, sonra evliyalara, sonra evliyalardan sonra salih kimselere bahşedilen ilim. Bu direkt Allah'ın ilmi ilahisinden coşup gelen ilim. Bu sufilerce çok önemli olan ama ne yazık ki bugünkü tarikat dünyasında elde edilmesi güç olan ve büyük bir çoğunluğunun elde edemediği ilim ve büyük bir çoğunluğu elde edemediği için yok gördükleri, bakın altını çiziyorum, yok gördükleri, olmaz dedikleri, bunlar konuşulmaz, bunlar bilinmez dedikleri ilim. Çünkü buna kör olduklarından dolayı kalbe gelen ilhamı kabul etmeyen veya zikrullahta görülen hali, ilhamı kabul etmeyen veya sahih rüyayı kabul etmeyenlerin ilmi. Sahih rüya da ilmi ledündendir çünkü. Sahih hal görmek, zikrullahta veya ders çekilirken hal görmek, o da ilmi ledündendir. Bunu bilmeyen insanlar bunu inkar ederler, karşı gelirler. Çünkü bu ilim onlarda yoktur. Bu ilime sahip çıkacak olan bir kimse, olan kimse perde gerisinde seçilmiştir ve bu ilme, bu ilimle ilimlenen bir mürşidi kamilin, bir şeyhin eğitiminden geçmesi gerekir. Eğer bir şeyh, ilmi ledüne sahip değilse o hiçbir zaman bir mürit yetiştiremez, hiçbir zaman ilmi ledüne sahip bir kimse de yetiştiremez. Onlar buna kördür.

Hani geçenlerde şeyh efendinin şeyhliğine laf söyleyenler, şeyh efendinin dergâhından üç tane şeyh çıktı dedim, dikkat edin, üç tane şeyh çıktı şeyh efendinin dergâhından. Eğer ilmi ledün olmamış olsaydı bunun olması mümkün değildi. Ben daha Bayındır'ın zakiriydim, bana rüya ve hal tevili vermişti. Ben daha Bayındır'ın zakiriydim, ben genceciktim. Onların dergâhlarında rüyalar görülür, haller görülür. Onların dergâhlarında kerametler görülür, onların dergâhında, dergâhlarında rüyalar, haller uçuşur. Bu ilme sahip olmayan kimse de onları hor hakir görür. Hor hakir gördükleri için son nefesleri tehlikededir. Tövbe edip geri dönmezlerse. Çünkü peygamberliğin kırk altı cüzünden bir cüzünü inkar etmiş olurlar. Peygamberliğin kırk altı cüzünden bir cüzünü inkâr ettikleri için peygamberi inkar etmiş hükümüne girer. Siz rüyayı inkar etmekle kalmazsınız, rüyayı inkar ettiğinizde peygamberliğin kırk altı cüzünden bir cüzü, peygamberin peygamberliğini inkâr etmiş olursunuz ve Âdem'den itibaren Muhammed'i Mustafa' ya kadar bütün peygamberler rüya görmüşlerdir, bütün peygamberler ilmî ledün sahibidir, ilmî ledün öğrenmişlerdir, öğretilmiştir ve bütün peygamberlere kitapla beraber hikmet denilen olgu ilmî ledündür. Hikmet dinilen. Ayeti kerimede: "biz peygamberlere kitapla beraber hikmet verdik" dediğinde, o ilmi ledündür. İlmî ledün olmayan bir mürşit, mürşit değildir. Mademki mevzuya artık daldık, çıkıverelim. İlmî ledün olmayan bir mürşit, mürşit değildir. Şeyhlik yapabilir, mürşit değildir. Onun şeyhliği de diplomasız doktor gibidir. İsterse bin bir tane onun icazete olsun. Eğer onda ilmü ledün yok ise o Allah'tan ilim almıyorsa o cahil bir insandır. O cahil bir insandır, ona şeyh diye intisab edilmez.

Ölürüm giderim bir şeyhe intisab edeceğiniz zaman soracaksınız ona, sende rüya tevil ilmi var mı? Sen de hal tevili ilmi var mı? Sende nefis meratiplerini katedecek ilim var mı? Hangi rüyaya hangi Esmâ'yı vereceksin? Hangi halde hangi rabıtayı vereceksin. Bu ilim var mı yok mu? Bunu ona soracaksınız. Evet, sizin içinizden bir arkadaşınız, bir kardeşiniz çıksa dahi soracaksınız ona bunu, bakın sizin içinizden çıksa dahi. Bu size, benim sizin vasiyetim, benim size vasiyetim bu. Sebep şu, eğer bu hal ile hâllenmemiş bir kimseye intisab ederseniz bugüne kadar gelmiş olan yolu, geriye katedersiniz. Çünkü aydan sonra yıldıza tabi olunmaz. Aydan sonra yıldıza tabi olmak nankörlüktür, vefasızlıktır, hainliktir, geriye dönüştür irticadır. O hani biz yeniden eski müşrik günlerimize düşmekten korkuyoruz dediği haldir. Bir kimse bir mürşidi kâmilin dersini bırakır geri dönerse eski müşrik günlerine dönmüştür o. Onun hakikati odur, bakın onun hakikati odur. Sen ilmi ledünü bırakıp avamın ilmine gidiyorsun, bu müşriklilik gibidir, gidemezsin. O yüzden derim ben arkadaşlar hata yapmayın, rüyanızda görüyorsanız bir kimseyi sahip bir şekilde, gelin bana söyleyin, ben kendi elimle sizi götürürüm, ben hasislik yapmam, bundan kıvanç duyarım, sevinç duyarım derim ki hamdolsun, bizim bir kardeşimiz rüyasında görmüş, halinde görmüş filanca şeyhe gittiğini, sahîhse rüyası derim ki rüyan sahîh, gel ben seni kendi elimle teslim edeyim, götürüyüm oraya. Varsa senin esmanî da söyleyeyim. Diyeyim ki bu kardeşimiz hu esmasına kadar bizde geldi, rüyası bu, hali bu, kalbî durumu bu. Al, evet. Öbür türlü o kimse ilmü ledüne sırtını döndü. Benim şeyh efendinin dersini bırakanlara yeniden ders vermeme hakikati, perdenin gerisindeki budur. O çünkü şeyh efendi gibi bir kimseyi bırakıp da dersini bırakıp geri döndüyse o ayı bıraktı, yıldızı da değil, o sönmüş bir gök taşına veyahut da bir gök cismine tabi oldu. Kendine hayrı yok. Kendine hayrı yok. Ben o yüzden onun yüzüne bakmam. Derim ki sen güneşe yüzünü dönersin. Sen körsün. Sen bunu görmemişsin. Sen bunu görmemişsin, sen bunu anlamaktan uzaksın. Sen ilmü ledüne sırtını dönmüştün. Rüya mı gördün? Hayır. Hal mi gördün? Hayır. Hz. Peygamber sallallahü vessellem hazretleri sana git burdan ders mi al dedi? Hayır. Sen burdan ders alırken rüyanda görerek aldın mı? Evet. Sen bırakırken rüyanda görerekten bırakacaksın. İlmü ledüne sırtını dönersen gittin.

O yüzden asıl ilim Allah'ı bilmektir. İlmü ledünle asıl Allah bilinir. Allah zahiren bilinir mi? Evet, şer'i ilimdir. Allah aklen bilinir mi? Evet, akli ilimdir. Allah vicdanen bilinir mi? Evet, vicdani ilimdir, doğrudur ama yeterli değildir. Allah bilgisi ilmü ledünle mümkündür. Ancak ilmü ledün sahibi olanlar Allah'ı diğerlerinden daha fazla bilirler. Eğer ilmü ledüne sahip değilse bir kimse, hayır. O diğerlerinden daha fazla Allah'ı bilmiş sayılamaz. İşte bugün için ne yazık ki bunu böyle söylemek istemezdim ama tarikatların başındaki, dergâhların başındaki, adına şeyh dediğimiz, müşid dediğimiz ne dersek diyelim, bunların büyük bir çoğunluğu ilmü ledüne sahip değil. Onlar o makamı dolduracak kimseler değil. Tarih boyunca da böyle oldu yalnız. Tarih boyunca da böyle oldu. Eğer onlara normalde hani ilim verilmiş olsaydı, onlara bakın ilim verilmiş olsaydı, onların normalde kalplerinde parıldayan Cenab-ı Hakk'ın vermiş olduğu ilmi ledün nuru olurdu. Bu kalpte parlar. Allah o kimsenin, o kulunun kalbine bunu verir. Bu nur, burdan açık açık söylüyorum bunu. Bu nur, diğer tecelliyattaki nurların renginde değildir. Bu ilmi ledün nurudur. Bu ilmi ledün nuru çalışır, ilmi ledün nuru çalıştığında kendine ait bir lisan-ı vardır. Kendine aittir o lisan ve Allah o kuluna o lisan ile kalbinden ilham eder, kalbine ilham eder. Bu hani: 'biz ona katımızdan rahmet vermiştik, kendisine de kendi katımızdan, kendi neslimizden ilim vermiştik' dediği ayeti kerime ile sabit olan ilim budur. Bunun ayeti kerimedeki karşılığı da budur. Neymiş? Kehf 65, ayet-i kerimedeki karşılığı budur. Ama bu kimsenin kalbindeki tecelliyat, bunu böyle açık açık söylüyorum, bunu böyle kesinlikle eğer üzerinde bu hal olmadığı halde böyle bir şey üzerinde varmış gibi yalancılık yaparsa, bu ilmi kalkıp da kendi heva hevesine, bu tarifi heva hevesine kullanırsa hakkım helal değil. Bu özel bir nurdur o kimsenin kalbinde. O hani Cenab-ı Hak hadisi kutside 'benimle görür, benimle duyar, benimle tutar, benimle yürür' dediği nur budur. Ona lazım olan ilim kalbinden böyle gelir, ona lazım olan görüntü ise sinema şeridi gibi önüne geçer ama böyle yok ağaç gördüm, yok kuş gördüm, yok işte maneviyat coştı, coştı, coştı, böyle değil bu, bu öyle değil. Bu Ümmeti Muhammed'i ilgilendiren konulardır. Bu bütün komple o topluluğu ilgilendiren konulardır. Bu komple o işin hakikatini ilgilendiren konulardır. Bu böyle zikrullahta hal görmek gibi algılamayın bunu. Bu o yolun başı.

Rüya muhakkak, ilmü ledündendir sahih rüya, zikrullahta hal görmek, ilmü ledündendir, yolun başıdır. Kabir hali görmek, yolun başıdır, ilmü ledündendir. O kimsenin kalbine ilham gelmesi, ilham gelmesi, yolun başındadır, ilmü ledündendir. Bunları bilen yok yalnız, işin acı tarafı da bu. İnkâr ediyorlar bunları. Bunların konuşulması da çok hoş görülmemiş, eskiler konuşmamış bunları çok, böyle konuşulmayı hoş görmemişler ama konuşulmayınca da sanki bu ilim yokmuş gibi algılanıyor artık. Böyle bir şey ama hani biz böyle yeni dervişken, Peygamber sallallahu aleyhi vessellem hazretleri rüyada görülür dediğimizde insanların saçları dikiliyor! Bu zamanda Peygamber sallallahu aleyhi vessellem hazretlerini rüyada gören mi olurmuş, peygamberi rüyasında gören evliyaymış! Ya görüyorlar! Bayındır'da bunun mücadelesini vere vere geliyoruz, ta o zamandan beri. Hala daha öyleler. Peygamber rüyada görülmez, gören kimse evliyadır. Görenlerin hepsi evliya o zaman. Kaldırın ellerinizi. Bak şuraya, evliya yatağı demek ki! Bayanlar siz de kaldırın. Maşallah! Sübhanallah! Kaldır, kaldır, kaldır, göreyim ellerinizi. Hah! Maşallah! Sübhanallah! Erkekler, siz de kaldırın. Elhamdülillah! Elhamdülillah! Elhamdülillah! Evet, dedikleri doğru ama ha çünkü 'Peygamber sallallahu aleyhi vessellem hazretlerini rüyada gören, gerçekte görmüş gibidir.' hadisi şerif. Hadisi şerif. 'Benim şeklime şemailime şeytan giremez.' İlmü ledündendir. Evet, bir dergahın şeyhinin sahih olup olmadığı da burdan çıkar meydana. Evet! Burda el kaldıranlar yüzde on değil ha, gördünüz birbirinizi, yüzde on el kaldırmayan var. Elhamdülillah! İşte ilmü ledündendir. Bunu anlatamıyorduk biz. Peygamber sallallahü vessellem hazretleri rüyada görülür dediğimizde herkesin saçları diken diken oluyordu, ayağa kalkıyordu. Tanımlayamıyorlar çünkü! Böyle bir şeyin olmaması gerekir diyorlar.

Gören kimse diyor evliyadandır. Evliyadan zaten! Evliyadan zaten, doğru, evliyadan ama o diyor ki bu zamanda olmaz, yaşamaz bunlar. İşte ilmi ledün konuşulmaya konuşulmaya, konuşulmaya konuşulmaya, insanlar yok zannettiler. Allah bizi affetsin. Bu konuya girmeyecektik, böyle üstünkörü girdik gene mademki nasip bu kadarmış. Önümüzdeki haftaya yeni konuyla devam ederiz. Hakkınızı helal edin. El Fatiha maassalavat.

<https://youtu.be/RKtuhjbKIHI>

MESNEVİ-İ ŞERİF 1434. BEYİT ŞERHİ
DÖRT KAPI KIRK MAKAM/
MARİFET KAPISI
(HOŞGÖRÜ MAKAMI)

Euzubillahimineşşeytanirracimbismillahirrahmanirrahim
Eftalizikirfalemennehu
Lailaheillallah
Lailaheillallah
Lailaheillallah
Hak Muhammeden Resulullah
Cemi' il enbiyayı vel murselin velhamdülillahi Rabbilâlemin

Selamünaleyküm. Allah gecenizi hayırlı eylesin inşallah. Rabbim gündüzünüzü hayırlı eylesin. Ayınızı, yılınızı, ömrünüzü hayırlı eylesin. Rabbim cümlemizi ve cümle Ümmeti Muhammed'i hakkı hak, batılı batıl bilenlerden eylesin. Hakkı hak bilip Hak yolunda mücadele eden gayret eden batılı batıl bilip bâtıla karşı cihat eden kullarından eylesin...

'Dört Kapı Kırk Makam'a devam ediyoruz. Bu akşamki konumuz da hoşgörü. Tabii en baştan da bütün arkadaşlardan helallik diliyorum hem internet başındakilerden geciktiğimizden dolayı. Allah razı olsun. Misafirimiz vardı, o yüzden geciktik. Hakkınızı helal edin. Bizden yana da helal olsun inşallah. Bu makamlardan sekizincisi, hoşgörü idi. Biz geçen hafta ilmi konuşmuştuk son olarak. Aslında konuşmayacaktık da ama giriş yapınca dedik hadi girdik nasıl olsa dedik, bitirelim. Öyle tam da bitmese de bitti. Bu hafta da hoşgörü. Yani marifet kapısında duran bir kimsenin bir makamı da neymiş? Hoşgörülü olmak. Şimdi hoşgörü dediğimizde bugünkü insanların baktığı açı değil bu. Bugünkü insanlar haramları da hoş görüyorlar veya sapkınlıkların da hoş görülmesini istiyorlar. Onun tercihi, hoş görelim diyorlar. Bu değil. Hoşgörü böyle bir şeyi anlayışla karşılamak, beklemek, sabretmek, onu analiz etmek, orta yolu takip etmek insanlarla olan ilişkide ve dengeli davranmak insanlara karşı ve bir şeyde kabullenemeyeceğimiz, hoşumuza gitmeyen rahatsız edici bir şey var ama ilk etapta ona karşı sabırlı davranıp hoşgörülü olmak. Burda söz konusu olan şimdi din din olunca biz dinde hoşgörüye baktığımızda o zaman bir kimsenin bütün hayatını din çepeçevre çevrelerse hoşgörü olarak o kimse birinci derecede eşine hoşgörülü davranma, çocuklarına hoşgörülü davranma, annesine, babasına, kardeşlerine karşı hoşgörülü davranma, daireyi büyütüyoruz; arkadaşlarına karşı hoşgörülü davranma, arkadaşlarına karşı.

Din söz konusu olunca o zaman dini ibadetlerde, dini meselelerde hoşgörülü davranma. Biraz daha ilerleyebiliriz biz, örneğin kâfirlere karşı hoşgörülü davranma. Çevremizde, mahallemizde, etrafımızda, kafirler var. Onlara karşı hoşgörülü davranma. Bu devletler arasındaki ilişki değil bu. Bir Müslüman'ın, bir müminin davranışı, bireysel davranış. O zaman bir Müslüman'ın kendince etrafındaki olaylara, hadiseler, arkadaş, eş ve çocuklarına, akrabalarına karşı hoşgörülü davranması ama bunu dinle çerçevelenecek olursak bu hoşgörü Kur'an ve sünnet dairesini ve Kur'an ve sünnet hükümlerini aşmaması gerekir. Bugün dünya üzerinde hoşgörü adı altında bunu alıştırıyorlar insanlara. Mesela örneğin işte lgbt+ lara hoşgörülü bakmamız lazım. Cinsel sapkınlıklara hoşgörülü bakmamız lazım. Hoşgörülü yaklaşmamız lazım. Çıplaklığa, pornoya hoşgörülü yaklaşmamız lazım. Yani bir yerde bir porno, pornografiği var, bir yerde çıplaklık var, biz ona hoşgörü ile bakacağız. Yani çıplaklığın nesini hoş göreyim? Yani Allah lanetlemiş, haram etmiş. Yani sen o çıplaklığa hoşgörüde bulunmamı istiyorsun! Sapkınlıkların hepsi de lanetlenmiş. Sen diyorsun ki bana bu sapkınlıklara hoşgörüyle yaklaşmamız lazım, tırnak içerisinde!

O zaman bir zalime hoşgörü ile mi yaklaşacağız? Biz sapkına hoşgörü ile mi yaklaşacağız? Bir katile hoşgörü ile mi yaklaşacağız? Suç işleyen insana hoşgörü ile mi yaklaşacağız! Burda yerli yerine oturmuyor bir şey. Herkes bir hoşgörü manyağı olmuş. Böyle pıtırıcık, her şeyi hoş görecek. Din böyle değil, bakın din böyle değil. Dinin hoş gördüğü yerler var. Eyvallah! Bizim bu konuda bir derdimiz yok, bir sıkıntımız yok ama dinin suç saydığı şeyler de var. Yani dinin suç saydığı bir şeyi nasıl hoş görebiliriz? Mümkün değil. Din ne belli: Kur'an sünnet. O zaman Kur'an sünnet dairesinde hoşgörümüz de Kur'an sünnet dairesinde olmalı. İşte veliler her şeyi hoş görürler, yazmış birisi. Ondan sonra, veliler her şeyi hoş görür. Görmez! Tırnak içerisinde, bir veli Allah'ın lanetlediği bir şeyi hoş görmez. Tırnak içerisinde, bir veli Allah'ın sevmediği bir şeyi hoş görmez. Böyle bir şey yok. Allah muhafaza eylesin ama din bize çerçeveyi çizmiş. Din bize bir çerçeve çizmiş ama bizim önümüze hemen şunu getiriyorlar: 'Dinde zorlama yoktur.' Eyvallah! Kabul ettik ama o ayeti kerimenin sebebi nüzulünü kimse araştırmıyor. Ayet-i kerimenin sebebi nüzülü şu; Müslüman bir sahabe var. İki tane oğlu var. O iki oğlu Hıristiyan. Baba, ben bunlar Müslüman olsunlar diye hani diretebilir miyim dayatabilir miyim, baskı uygulayabilir miyim diye Hz. Peygamber sallallahü vessellem hazretlerine gelip sorduğunda o zaman dinde zorlama yoktur Bakara ayeti inzal oluyor. Bunu sen bize örnek getirirsen, biz onun sebebi nüzulüne bakarız. Sebebi nüzülü bu.

Eğer evladın Hıristiyan'sa dinde zorlama yapma. Yok, eşin Hıristiyan'sa dinde zorlama yapma. Eyvallah. Biz zaten birisine de illaki gel İslam ol diye zorlama yapma noktasında değiliz. Çünkü İslam zorla kabul edilecek bir din değil. Ha bu manada başka bir hadisi şerif de var. Birisi geliyor Hz. Peygamber sallallahü vessellem hazretleri bir kimseye diyor ki İslam'ı seç, Müslüman ol. O da diyor ki benim bunu nefsim kaldırmıyor. Benim nefsim bunu kabul etmiyor. Bunda zorlanıyorum deyince, sen diyor zorlansan da iman eti dini kabul et. Bakın bu zorlama değil. Bu o kimsenin hidayetine sebep olmak için Hz. Peygamber sallallahü vessellem hazretleri dini ona tebliğ ediyor. Şimdi öyle bir şey olunca bu dinde zorlama yoktur ayeti kerimesi yerli yerine oturuyor. Neden yerli yerine oturuyor? Çünkü başka ayeti kerimelerde Cenabı-ı Hak, Hz. Peygamber sallallahü vessellem hazretlerine farklı emirler veriyor. Fetih Suresi, ayet 16: 'Güçlü kuvvetli bir kavme karşı savaşmaya çağrılacaksınız. Onlar Müslüman olana kadar savaşacaksınız.' Bakın dinde zorlamanın geldiği yere bak. Yine: 'Ey peygamber, kafirler ve münafıklar ile cihat et ve onlara karşı çetin ol.' (Tevbe, ayet 73). 'Ey iman edenler! Kâfirlerden size yakın olanlarla savaşın ve onlar sizde sertlik görsünler ve bilin ki Allah muhakkak muttakilerle beraberdir.' (Tevbe; ayet 123). Şimdi o zaman bir bireysellik çıktı. Bir kimse Hıristiyan, Hıristiyansa sen onu zorlama yapıp da onu İslam etmeye çalışma. Burda bir topluluk var, Hıristiyan bir topluluk var. Bu devletin işi, devlet ona hoşgörü ile bakmayacak. Devlet onunla, İslam devleti söz konusu. İslam devleti onunla mücadele edecek. Onunla savaşacak. Ya o cizye ödeyecek ya da İslam devleti onunla savaşacak. O yüzden hoşgörüyü bir birey olarak bireyin hoşgörüsü farklı, devletin hoşgörüsü farklı. Bunları ayırt etmek gerekir. Bir sapkınlık var, o sapkınlığı hoşgörü ile karşılayamayız. Devlet sapkınlıkları önlemekle mükellef. Devletin sapkınlıkları hoşgörü ile görmesi mümkün değil. Çünkü geçmiş İslam'da siyaset veyahut da işte siyasi meseleleri konuşurken İslami devlet modeli sistemi nasıl olmalı dediğimizde o ana ölçüler vardı ya, tebaasının ne yapacaktı? Dinini koruyacaktı, aklını koruyacaktı, namusunu koruyacaktı, malını koruyacaktı, malını ve canını koruyacaktı tebaasının. O zaman devlet benim dinime, benim aklıma, benim malıma, benim namusuma tasallutta bulunan var ise ona karşı hoşgörülü davranması mümkün değil. Hz. Peygamber sallallahu aleyhi vessellem hazretlerini Taif'te taşladılar. Allah Resülü sallallahu aleyhi vessellem hazretleri: 'Onlar bilmiyorlar. Seni de beni de bilmiyorlar.' dedi, onlara hoşgörüyle yaklaştı. Dini tebliğ etmede eğer normalde bir zulme uğruyorsa insan, bir sıkıntıya uğruyorsa o topluluğa karşı o kimse kendince birey olarak hoşgörüyle yaklaşabilir ama burada devletin vazifesi ile bireylerin hoş görme dairesi farklı bir noktadadır.

Allah muhafaza eylesin. O yüzden öyle hani devletler arası ilişkilerde bu hoşgörü farklı tecelli eder, birey üzerinde farklı tecelli eder. Evet, ayeti kerimeler var ayriyeten. Hani Allah bizi affetsin, ‘Sen öğüt ver çünkü ancak sen öğüt vericisin. Onlar üzerinde zorlayıcı bekçi ve gözetleyici değilsin.’ Bu ayeti kerime aynı zamanda sufiler için benim için önemli, yani bir peygamber sadece öğüt verici ise aynı şekilde de bir üstat da bir mürşit de sadece öğüt vericidir. Zorlayacak, insanlara zorla bir şey yaptırma noktasında değildir. Hiç kimse değildir. Hiç bir kimse değildir. Din nasihattir, din nasihattir, din nasihattir. Bir üstat da ancak ne yapar? Nasihat eder, öğüt verir ve Peygamber sallallahu aleyhi vessellem hazretlerine Cenabı peygamber böyle öğüt veriyorsa ve sen sadece öğüt vericisin. Bu konuda zorlayamazsın. Bu konuda sen insanların başında gözetleyici de değilsin diyorsa herkes burdan dersini almalı ve etrafına sadece öğüt vermekle mükellef, zorlamakla mükellef değil. Biz etrafımızı bu manada zorlayamayız. Din adına zorlayamayız. Biz kardeşlerimizi, çocuklarımızı, eşimizi normalde etrafımızdaki insanları din adına zorlama hakkına sahip değiliz. Devlet kâfirlere karşı küfür ehline karşı savaş açabilir mi? Evet ama sen kendi bireysel dairende hiç kimseyi zorlayamazsın. Hiç kimseye dini meseleleri de dayatamazsın. Ne yazık ki Müslümanlardaki hata bu. Bir Müslüman diğer başka bir Müslüman’a dini meseleleri dayatma hakkını görüyor kendinde. Bu doğru değil. Bir mümin sadece nasihat eder, zorlayamaz. Siz bir kadının başını zorla örteceğiz diye uğraşamazsınız. Siz birisine zorla sakal bıraktıracamız diye zorlayamazsınız. Siz birisine herhangi bir dini ibadeti zorlayamazsınız. Zorla dini bir ibadet olmaz, din bu manada insanların bir başkasının bir başkasına baskısıyla, zorlamasıyla yaşanacak bir olgu değildir. İslam dini bir insanın muhabbetiyle sevgisi ile inancı ile yaşanacak bir dindir.

Aynı şekilde sufiliğe de öyle bakarım. Sufilik zorla olacak bir şey değildir. Bir kimse severse, muhabbet beslerse, sever muhabbet beslerse, sufiliği yaşayabilir. Sufiliğin içerisinde bulunabilir. Eğer sevmiyorsa o kimse o sufiliğin içerisinde yaşayamaz veyahut da o topluluğu sevmiyorsa o toplulukta kendinde bir yer görmüyorsa o zaman o da orada yaşayamaz. dosdoğrusu sufiliği. Bunda ölçü üstattır. Üstatda bir kimsenin yeri var ise mesele bitmiştir. Bu üstat, mürit, mürşit ilişkisinde. Diğer insanlarla zorunluluğu yoktur. Eyvallah! Ama diğer insanları da rahatsız etmeye de hak yoktur. O zaman mürit mürşit ilişkisinde bir zorlama söz konusu yok ise mesele bitmiştir ve birileri birilerine zorla müritlik, zorla müridliğin içerisindeki bir şeyi yaptıramaz ve yaptırmamalı. Ben o yüzden hep yıllardan beri derim, arkadaşlar, bu topluluk gönüllülük esasına dayalı. Yapmak zorunda değilsin ama ben bunu buradan kenarından tutacağım dediğimde kendin talip olduysan o zaman bunu disiplin edeceksin kendinde ve kenarından tutacaksın. Bu vazifeyi kendine aldıysan bunun kenarından tutacaksın. Tutmayacaksan adabına erkanına uygun bir şekilde ben bunun kenarından tutamıyorum, özür dilerim, ben bu vazifeyi yapamayacağım diyeceksin bırakacaksın. Bu senin hakkın, bunda zorlama yok zaten, bakın burda o kimse kendi kendisini disipline edecek. Onu bir başkası disiplin etmeyecek. Ben bir başkasının disiplinini kaldırmak zorunda değilim. Bir başkasının bana emretmesini, emrini yerine getirmek zorunda değilim. Bana emretmesin zaten kimse. Kimse kimseye emretmesin. Bakın kimse kimseye emretmesin. Nasıl ki sen öğüt ver çünkü sen ancak öğüt vericisin, onlar üzerinde, zorlayıcı bekçi ve gözetleyici değilsin. Bitti! Kimse benim başımda gözetleyici olmasın. Kimse benim başımda bekçilik yapmasın. Kimse bana da bir şeyi zorlamasın. Bunu Cenab-ı Hak Peygamberine söylüyor sallallahu aleyhi vesselleme. O yüzden ben sufiliği gönüllülük olarak görürüm. Kimse kimseye emretmesin. Ben bazen Cafer’den örnek veririm ya, Cafer bağıyor şey de salonda, dedim neden bağıyorsun. Dedi yapmamışlar. Yapmak zorundalar mı dedim. Burda kimse dedim hiç bir şey yapmak zorunda değil. Yürü dedim biz yapalım ne yapılacaksa. Bitti! Ama burası önemli bakın. Birisi bir şey yapmaya aday olmuş, demiş ki içerde çay dağıtıyor. Kimse ona çay dağıt, çay demle dememiş, değil mi mühendis?

Var mı sana zorla burda zorla görev yatan? Mühendis adam, belki de kimse bilmiyordur mühendis olduğunu. Biliyor mu herkes mühendis olduğunu? Bilmiyorlar, çay demliyor, çay dağıtıyor, zorunluluk yok. Zorunluluk yok ama o görevi almış ya, o saatinde gelecek. Orada çayını demleyecek, dağıtacak. Ben zorunlu değilim arkadaş ister dağıtıyorum ister dağıtmam, böyle bir şey yok. Sen vazifeyi üzerine almışsın. O vazifeyi üzerine almışsın, böyle bir şey yok. Onu yapacaksın, yapmayacaksın söyleyeceksin. Ben bundan sonra bu vazifeyi yapmak istemiyorum. Eyvallah! Başka birisi istiyorsa o yapar ama öbür türlü zorlama yok. Bu ayeti kerime böyle çok hoşuma gider benim. Bu kendimce derim ki İslam dininin ne kadar muhteşem bir hoşgörüsü var ve ne kadar hürriyetçi. Peygamberine diyorsa zorlama, zorlamayacaksın, zorlamayacaksın. Sen bekçi de değilsin onların başında, gözetleyici de değilsin. Bitti mesele. O zaman gönüllülük var, o zaman zorlamak yok, o zaman bekçilik yok, o zaman bir kimseyi bıktırmak yok. Zaten hadisi şerif var ya: ‘Sevdiriniz, nefret ettirmeyiniz.’ Bakın hoşgörüyü bakın: ‘Sevdiriniz, nefret ettirmeyiniz.’ Severse dini yaşayacak çünkü sevmezse dini yaşamayacak. Sufilik; üstadı severse sufilik yapacak, sevmezse yapamaz ki. O zaman nefret ettirme. O zaman oturduğun yerden şunu deme: ‘Şeyhim bana atla derse, ne o, uçaktan atlarım...’ Boş konuşma, boş kelam etme, yanlış kelam etme. Şeyhini uçuyormuş gibi gösterme. Yok bizim şeyhimiz her şeyi görür, deme. Senin şeyhin Allah mı her şeyi görecektir, her şeyi bilecektir!

Sevdiriniz, nefret ettirmeyiniz Kur'an sünnet dairesinde. Allah muhafaza eylesin. Kolaylaştırınız, zorlaştırmayınız. Sen biliyor musun bu dervişlikte ne zorluklar var. Sana mı düştü zorluğu anlatmak. Sana ne? Belki de onun yolu kolay olacak. Seninki zor oldu, onun kolay olacak. Sen ne zorluk çektin ki! Neden insanın gözünü korkutuyorsun? Neden sen hoşgörülü davranmıyorsun, toleranslı davranmıyorsun? Neden karışyorsun etrafına? Sen misin dergahın şeyhi? Sen Allah mısın? Sen kaderi mi okudun? Sen levh-i mahfuzdan o kimsenin ne yaşayıp ne yaşamayacağını mı gördün? Neden öyle söyledin? Bir tane söyleyen var burda. Sen ne yapmaya söyledin? Allah muhafaza eylesin. İşte ‘dinde zorlama yok’ burda geçerli. Burda öğüt veririz sadece, nasihat ederiz. Biz hiç kimsenin başında bekçi değiliz. Biz hiç kimsenin başında gözetleyici de değiliz. İşimiz gücümüz yok sabahtan akşama kadar dervişleri mi rabita edeceğiz! Hz. Peygamber'e vermemiş görevi. Bütün Ümmet-i Muhammed'i gözetle dememiş. Demiştir ki: ‘biz seni onların başına gözetleyici kılmadık. Biz seni müminlerin başına bekçi de kılmadık. Müminlerin başına bekçi de kılmadık.’ Neymiş de o şeyh efendi bütün dervişlerini devamlı gözetliyormuş. Sen peygamberden fazla mısın küstah! Desen ki biz bütün dervişlere dua ederiz, kabul ederiz. Peygamberini gözetleyici kılmamış, seni mi kılacak. Allah muhafaza eylesin.

O yüzden hatta bir ayeti kerime daha, Şura, ayet 48: ‘Eğer onlar yüz çevirirlerse biz seni onların üzerine gözetleyici göndermedik. Sana ancak tebliğ etmek düşer.’ O zaman bir kimse yüz çevirse sen onun üzerinde gözetleyici değilsin. Bir derviş dergahı bırakabilir. Gözetleyici misin sen onun üzerinde? Değilsin. Dersi bırakabilir, bırakabilir. Gözetleyici değil hiç kimse. Sadece tebliğ etmekle mükellef. Sen onu kalkıp zorlayamazsın da zorla onu dergaha getireceğim diye de uğraşamazsın. Buna hakkın yok. Zorla bir kimseye ders veremezsin. Buna hakkın yok. Zorla bir kimseyi zikrullah halakasına getirmeye çalışamazsın. Buna hakkın yok. Allah muhafaza eylesin. Bunlar da hoşgörülü davranma. Allah muhafaza eylesin. Yine Yunus, ayet 99: ‘Rabbin dileyseydi yeryüzünde bulunanların hepsi elbette iman ederdi.’ Durum böyleyken insanları inanmaya sen mi zorlayacaksın?’ Cenab-ı Hak dilemiş olsaydı bütün insanlar İslam olurdu. Allah bunu zorlamıyorsa ve Allah insanları hür bıraktıysa sen nereye zorlayacaksın insanı birey olarak tek başına? Zorlayamazsın. Allah muhafaza eylesin. Bakın bu ayeti kerimeler yeterli herhalde.

Demek ki biz etrafımızda derviş kardeşlerimizden, eş ve çocuklarımızdan, akrabalarımızdan, arkadaşlarımızdan, hata yapanlar, eksik davrananlar, kusurlu olanlar olacak. Biz ancak nasihat ederiz. Ancak öğüt veririz onlara ancak tebliğ ederiz, zorlayamayız. Dini ibadetler açısından da zorlayamayız. Sufilik adabı erkanı içerisinde de zorlayamayız ve bir şeyi de zorlaştırmayız din adına. Sen ilk defa oruç tutacak olanın gözünü korkutma. İlk defa zikrullahı gelecek olanın gözünü korkutma. Sen ders alacak olanın gözünü korkutma, korkutma! Sen derviş olmaya aday olacak olan insanın gözünü korkutma ve ona yanlış şeyler söyleyerekten de onun yolunu çarpıtma, onun yolunu kesme. Bırak herkes yolunu bulur. Su akar yolunu bulur. Bırak, herkes kendince kendi rengince derviş olur. Sana tebliğ etmek, sana nasihat etmek düşer. Sen onu zorlama. Bunu dervişlik hayatım boyunca yaşamış bir kimseyim. Etraftan görmüş bir kimseyim. En büyük handikap yanı başımızdaki arkadaşınızın dervişlik adına sizin gözünüzü korkutması ve sizi zorlamasıdır. Yanı başındaki kendisini baba derviş görenin yeni gelen bir kimseye böyle değişik meseleler anlatması, değişik şeyler söyleyerekten onun kafasını bulandırmasıdır. Allah muhafaza eylesin.

O yüzden hoşgörülü olma, etrafındaki insanların hatalarını kusurlarını örtme, onların yanlışlıklarını eksikliklerini nasihat ederekten onlara tatlı tatlı anlatma, hoşgörülü olma. Onun kendince kültürü öyledir. Onun kendince parası o kadardır. Onun kendince gördüğü o kadardır. Onun kendince kendisine biçtiği şey o kadardır. Hoş görülü olma, onun kendi bireyin kendi hayat standardına karşı hoşgörülü olma. Bu eşin olabilir, bu çocuğun olabilir, bu gelinin olabilir, bu damadın olabilir, bu torunun olabilir, bu arkadaşın olabilir. O kendince bir hayat standardı var. Kendince bir hayat görüşü var. Hoşgörülü olma ve ancak onun üzerinde haram bir şey görürsen ona nasihat edersin, ona öğüt verirsin ancak sen ona namazı sevdirmeye çalışırsın, orucu sevdirmeye çalışırsın. Emretmekle değil, sevdirerekten yaptırmaya çalışırsın. Emretmekle yaptırmaya kalkarsan o da sana karşı çıkabilir. O da sana hayır diyebilir. O da sana sana ne kardeşim diyebilir. Emretme, din adına emretme, sufilik adına emretme. Hoşgörülü ol. Hele burda, hele burda! Gönüllülük esası, gönüllülük esası! Yanındaki kardeşine sorma dersini çekiyor musun çekmiyor musun diye. Ne çekiyorsun, sorma. Bırak, senin üzerine vazife mi! Hangi esmayı aldın sorma. Senin üzerine vazife mi, bırak, herkesin kendince bir yolu olur. Sen de söyleme esmanı. Hava atma ortalığa, dökme ortalığa kendini. Kendini bir şeymiş gibi gösterme. Kendinde bir şey görme.

Allah muhafaza eylesin ve sufi yolunda, sufi yolunda hiç kimse, hiç kimse hiçbir şeyi zorla yaptırmaz. Yok! İşte ben evimde ders açtım hiç kimse gelmedi efendim, söyle de herkes gelsin. Gelmek zorunda mı? Sevmemişler seni demek ki. Sen kendini sevdirememişsin. Sen kim bilir nasıl tepeden davrandın insanlara. Kim bilir nasıl sert davrandın, kim bilir nasıl gönül kırıcı oldun ki kimse senin evindeki derse gelmiyor veyahut da sen kendince zorluyorsun telegramdan ders yapacağım diye, kimse girmiyor. Zorlama! Defalarca yazma şu saatte şurda, hadi gelin arkadaşlar. Gelmiyor millet, zorla mı gelecek veyahut da bir ders var, o kimse o derse gidiyor kendince yeter bana diyor. Ne yapmaya zorluyorsun? Neden zorluyorsun? Sana kim verdi bu yetkiyi? Kim verdi? Dervişin! Birisi kalksa dese ki ben şeyhimin dersine giderim başka hiçbir yere gitmem, ne diyeceksin ona? Dersini mi alacaksın, dergahtan mı kovacaksın onu, ne yapacaksın? Lime lime etini mi keseceksin onun? Kim verdi bu hakkı sana? Zorlama. Her şeyi zakirimize soracaksınız! Sormayacağım, ne zorluyorsun? Sormak zorunda mıyım? Şeyhime bile sormak zorunda değilim. Soracağım meseleler olur sormayacağım meseleler olur. Neden sormak zorunda olayım? Sormam! Takılırsam sorarım, takılmazsam sormam. Oturur vururum sazın teline, kendim ettim kendim buldum derim. Kime ne?

Hoca matematikçi, ne yapacak şimdi hoca, bana matematik mi soracak, matematik mi danışacak bana? Örnek, birisi gelecek şimdi hocama diyecek ki her şeyini şeyhine sor, ne alakası var ya! Adam matematiği de mi bana soracak? Okulunu da mı bana soracak? Bir öğrenciye ders verirken de mi bana soracak? Nerden çıktı bu sufilik anlayışı? Yok! Böyle bir sufilik yok. Birileri yapıyordur, bizi ilgilendirmez. Bizim sufilik anlayışımız Kur'an'a sünnete uygun olacak. Zorlama kimseyi. Hayır! Benim ağzımdan çıkmayan bir şeyden de zorlama. Ben zorlamıyorum kimseyi, sen nasıl zorlarsın? Zakirler dahil buna, çavuşlar dahil. Kimseyi zorlamasın kimse! Allah muhafaza eylesin. Gönüllülük! 'Sevdirin, nefret ettirmeyin.' İnsanların özel hayatlarına karışmayın, zorlamayın insanları. Zorlamayın! İlla ki zorla filanca yere derse gidecek. Yok, gitmeyecek ya, kime ne! Sana uymak zorunda mı? Bunu hiçbir zaman unutmayın. Bakın bunu hiçbir zaman unutmayın. Ben şeyhime hep teşekkür ediyorum. Teşekkürümün sebebi şu. Beni zorlamadı hiç. Beni zorlasaydı belki de ters tepecekti bende, bilmiyorum. Ben emir almaya alışkın bir karakteristik yapıya sahip değilim. Şeyhim bana emretmezdi hiç. O yüzden emretmeyin. Zakir kardeşler dillerine dikkat edecekler en fazla. Derviş kardeşler dillerine dikkat edecekler. İnsanları zorlayıcı konuşmayacaklar. Konuşmayacaklar! Ben hiç kimseye sormam ders aldın mı almadın mı diye. Ben yıllardır böyle herkesin dersli bildiği bir kimse vardı. Ben hiç ağzımı açmıyordum. Dersi olmadığını biliyordum ben, geçenlerde Fehim'e söyledim, şaşıtı kaldı. Değil mi? Ben sormam, sen de sorma derviş kardeş. Senin dersin var mı yok mu diye sorma, bu ayıp bir şey. Bir kimse bakar üstadı sever, ben gideceğim, oturacağım, yaparım yapamam, kendisi karar verecek ona. Ben sohbetini seviyorum, zikrullahı seviyorum, ortak arkadaşları seviyorum, gider gelirim, kime ne! Üstat diyor ki kapı, açık açık mı kapı? Girene de açık çıkana da açık. Girene de açık çıkana da açık.

Bakın, ben derviş olduğumdan beri bu Mustafa Özbağ'ın, kendimi öne çıkarmak istemem, hayat felsefesidir. Benim arkadaşlığım da dostluğum da dervişliğim de ticaretim de aynı felsefenin üzerine gider. Kapı açıktır kardeşim. Dileyen girer oturur, dileyen çıkar. Bu kadar basit. Dileyen der ki ben dersimi geri vermek istiyorum, verir. Bu kadar açık, net, şeffaf. Zorlama yok. Bakın zorlama yok. Çünkü sufilik sevginin üzerine kuruludur. Sevginin üzerine, muhabbetin üzerine kuruludur. Sonra maneviyat gelir. Bakın sevginin, muhabbetin üzerine maneviyat gelir. Sevgi olmazsa muhabbet olmazsa maneviyat olmaz. Olmaz! O kimse dini sevecek, zikrullahı sevecek, namazı sevecek, orucu sevecek, şeyhi sevecek, dervişleri sevecek... Sevecek! Sevgi ile yoğrulacak o. O yüzden ne erkekler ne kadınlar eşlerinizi zorla dergaha getirmeyin, nefret ettirmeyin. Zorla bir şey yaptırmayın. Çocuklarınıza da zorla bir şey yaptırmayın. Sevdirin. Sevdirin. Her ne işleyecekseniz din adına, sevgiyle olsun. Her ne yapacaksanız sufilik adına, sevgiyle olsun. Evinizde eş ve çocuklarınızla kadın erkek herkesi ilgilendiriyor her ne yapacaksanız, sevgi ile yapın. Sevgi ile... Ben acizane sevgiden daha keskin bir iksir ve ilaç görmedim. Daha keskinini görmedim. Sevgisizlik insanı helak eder. Sevgi insanı insan-ı kamil eder. O yüzden sevgi ile görün ve sevemeyen bunu anlayamaz. Sevmeyen bunu anlayamaz. O yüzden severse bir kimse hoşgörülü olur. Sevmezse o kimse hoşgörülü olmaz. Severse insan sevdirir. Sevmezse o insan sevdiremez asla. Rabbim cümlemizi sevgi ile yürüten kullarından eylesin. Aslında neydi? Özünü bilmekti bu gece ikinci maddemiz, dokuzuncu madde özünü bilmekti ama benim gecikmemden dolayı ne yazık ki oraya giremeyeceğiz. Hakkınızı helal edin. El-Fatiha maassalavat. Amin.

https://youtu.be/bTVWM_L-ELk

MESNEVİ-İ ŞERİF 1434. BEYİT ŞERHİ
DÖRT KAPI KIRK MAKAM/
MARİFET KAPISI- (KENDİNİ BİLMEK)

Euzubillahimineşşeytanirracim
Bismillahirrahmanirrahim Eftalizikirfalemennehu
Lailaheillallah
Lailaheillallah
Lailaheillallah

Hak Muhammeden Resulullah Cemi' il enbiyayı vel murselin velhamdülillahi Rabbilâlemin

Selamünaleyküm. Allah gecenizi hayırlı eylesin inşallah. Rabbim gündüzünüzü hayırlı eylesin. Ayınızı, yılınızı, ömrünüzü hayırlı eylesin. Rabbim cümlemizi hakkı hak, batıl batıl bilenlerden eylesin. Hakkı hak bilip hak yolunda mücadele eden batılı batıl bilip batıla karşı cihat eden kullarından eylesin. Bugün marifetin onuncu makamı var, kendini binmek. 'Men arefe nefsehu fekat arefe rabbehu' yani 'kim nefsinı bildi, Rabbini bildi'. Meşhurdur ya bazı Muhyiddin İbn Arabî hazretleri gibi büyük zatlar bunu hadisi şerif olarak görmüş. İbni Teymiye hadisi şerif olarak görmemiş. Kimisi Cüneyd-i Bağdadi'nin sözü olarak görmüş, bunların teknik tartışmasına girmeme gerek yok ama zaten bu akşamki sohbetten sonra mânâ itibarıyla böyle bir hadisi şerifin var olabileceğini kani olacağız yani böyle bir hadisi şerif olmamış olsa dahi mana itibarıyla doğru olduğunu mana itibarıyla böyle bu sözün hakikat olduğuna kani olacağız inşallah. Kendini bilmek; yani nefsinı bilmek, kendini bilmek. Tarih boyunca, insanlık tarihi boyunca hep biraz böyle düşünenler biraz bu meseleyle ilgilenenler bunun üzerinde hep fikir yürütmüşler.

Kimisi demiş ki kendini bilmek haddini bilmek, kimisi demiş ki mesuliyetini idrak etmek, kimisi demiş ki varoluşun bilincine varmak, varoluşu bilmek, varlığı bilmek, herkes kendince kendi dalında bu konuda konuşmuş ama insanın arayışı, kendini arayışı, kendine olan yürüyüşü hep devam etmiş. Bir şekilde insan ama dini kaideler üzerinde ama felsefi kaideler üzerinde hep kendine yürümüş, kendisini tanımlamaya çalışmış etrafı tanımlayarak kendini tanımaya çalışmış. Etrafı tanımlayarak Allah'ı tanımlamaya çalışmış, yaratıcıyı tanımlamaya çalışmış ve bu konuda insanlar kendilerince buna zaman ayırmışlar, buna akıl yürütmüşler, fikir yürütmüşler. bunun üzerinde hep gayret göstermişler. Buna eski Helenistik Yunan felsefesine de baktığımızda, uzak doğuya doğru gittiğimizde, o uzak doğu felsefelerine de baktığımızda herkesin ortak noktası şu: İnsanın kendini tanımlaması, kendini bilmesi ve kendine doğru yürüyüş yapması, kendini tanımlaması ile alakalı hep uğraşmışlar ve bu bitmeyen bir senfoni gibi bitmeyen bir yürüyüş gibi ve bu yürüyüş bitmemiş. Artık biz onun kaçınıcı Adem olarak olduğuna bakmayalım, biz son Adem olarak nitelendirelim, son Adem'den itibaren de bu yürüyüş devam etmiş. İnsanlar ama dini temel üzerinde ama felsefi temeller üzerinde kendini arayıp bulması, kendini tanımlaması, kendisi ile alakalı veyahut da varoluşla alakalı o yürüyüşleri, o çırpınışları devam etmiş ve bu konuda en önemli bize dinin dışındaki felsefeler bir Yunan mitolojisinde var yani Helenistik çağla bir de Uzakdoğu var. Mesela ordaki Tao inancı da bu konuda çok üzerinde durmuş. İnsanın kendisi ile alakalı fazlaca zaman koymuşlar. Biz tabii bunlar ne demişler ne dememişler bunun üzerinde fazla bu konuda durmak istemedim, bu konuyu bu geceye böyle ayırdım, ben sadece meseleyi Kur'an sünnet dairesinde anlatmaya çalışacağım size, dilim döndüğünce.

Kendini bilmeyi kendini tanımlamayı insan ne, biz neyiz, bunu Kur'an perspektifinde size anlatmaya çalışacağım. Tabii bunu böyle kısaca hani sufiler de bunu böyle çok geniş olarak eserlerde bunu çok geniş anlatmamışlar. Hani kendini bilen Rabbini bilir demişler, baktığımızda klasik sufi eserlerinde bunu ayrıntılı görmek biraz belki de zor amma ve lakin burada da çok ayrıntılı değil benim bu akşamki yapacağım sohbet amma velakin ben kendime temel olarak 'ben insanları ve cinlileri ancak bana kulluk etsinler diye yarattım' Zariyet suresi, ayet 56'dan itibaren sohbeti başlatmak istiyorum. Yani bizim insanın ve cinlinin yaratılış gayesi ne, niçin yaratıldık? Kendimizi tanımlayacağız ya kendimizi tanımlayacaksak yaradılışın başlangıcına gitmemiz gerektiğini düşündüm. Yaradılışın başlangıcına gittiğimizde, o zaman biz niçin yaratıldık? Zaten asıl soru bu. Herkesin maddesel baktığı bu dünyada veyahut da ibadete ihtiyacı mı vardı mademki Tanrı bizi neden yarattı? Yani ne gereği vardı ki bizi yarattı? Bizi yaratmasaydı o zaman direk cennete gönderseydi veya gençlerin bu tip takıntıları, bu tip sözleri şimdi sonuçta insanların yaratılış gayesinden biraz farklı bir yöne götürüyor. Yani biz niçin yaratıldık? Allah bizi neden yarattı? Hiç bir şey yok idi o vardı ve bizi neden yarattı?

Bizi neden yarattığının cevabı Kur'an'a göre bana kulluk etsinler diye yarattı. Bunu normalde sahabenin bir kısmı ve sonraki, sonradan gelen tabii tebainin büyük bir kısmı bu kulluğu beni tanınsınlar, beni bilsinler diye tefsir etmiş. Yani bunu sadece hani ibadeti biz çünkü İslam dünyasının büyük bir kısmı ibadeti sadece namaz kılmak, oruç tutmak olarak nitelendiriyor. Böyle bir eksikliğin içinde ama asıl burdaki olgu, Allah'ı tanıma, Allah'ı bilme. Eğer Allah'ı tanıma bilmeye götürmüyorsa ibadet bizi, burası çok önemli, eğer ibadet bizi Allah'ı tanımaya ve bilmeye götürmüyorsa eksikiz, biz bu konuda eksik kalıyoruz. Yani sadece namaz kılıp oruç tutup biz orda kalıyorsak tırnak içerisinde din olarak eksik kaldık, asıl amaca ulaşmadık. Asıl amaç ne? Allah'ı tanımak ve bilmek. O zaman Cenab-ı Hakkın bizi yaratılış sebebi, kendimize bakarken, kendimizi tanımlarken, evet, onu tanımak ve bilmek için yaratıldık. İbadet o tanıma ve bilmeye giden yol. Biz ibadeti amaçlaştırmışız. Amaçlaştırdığımızdan dolayı şu anda tanıma ve bilme hedefine doğru İslam dünyası koşmuyor. Bunda en önemli bu koşuyu yapacak olan sufiler. Yani Türkiye diliyle konuşacak olursak tarikatlar şu anda bu konuda en bağınaz, en tutucu, en zayıf, en görüşü bozuk, en kör olan ehl-i tarikat. Bu meselede insanların önünü açacak olan, insanların, Müslümanların önünü açacak olan, tırnak içerisindeki tarikat toplulukları olması gerekirken, bugün Türkiye ve dünya üzerindeki tarikatlar ne yazık ki kendi müntesiplerini Allah'ı tanıma ve bilmede en fazla körleştiren kurumlar olarak, bu Mustafa Özbağ tespiti olsun, kurumlar olarak önümüzde. Bir kimse bir tarikata girince Allah'ı tanıma ve bilmesi yükseleceğine derinleşeceğine sığıktan kurtaracağına ne yazık ki varsa yüksekliği kayboluyor varsa derinliği kayboluyor. Bir derinliği varsa kayboluyor, bir yüksekliği varsa kayboluyor, bir genişliği varsa daralıyor.

Bu acı bir şey. Bu kardeşinizin tesbit ettiği bir şey ve bu gün geçtikçe körlük, darlık; körlük, darlık, sığılık artıyor. Tipik bir klasik kör bir tarikat anlayışı kalıyor. Bu çok acı. Evet, biz bu ayet-i kerimeye bakarken kendimizi tanımlayacaksak hani nefsinin bilen Rabbini bildi, eyvallah. Kendimizi tanımlayacaksak o zaman biz Allah'ı tanımak, Allah'ı bilmek için yaratıldık. Bizim yaratılma gayemiz Allah'ın tanınması ve bilinmesi. Sebep? Çünkü o varlık tanınmaz ve bilinmez ise varlığın bir anlamı kalmaz. O tanındıkça, bilindikçe bir anlam kazanır. Tanınmadıkça, bilinmedikçe bir anlam kazanmaz. Yine hadis-i kutsi: 'Ben gizli bir hazineydim, bilinmekliği istedim' ve bu ayeti kerime ile bu hadis-i kutsiyi biz birleştirdiğimizde o zaman nefsinin bilen veya kendini bilen Rabbini bilir yoluna girmiş olacağız. Eğer biz amaç olarak, maksat olarak, dergâh olarak bu sufi topluluk olarak Allah'ı tanıma ve bilme derdimiz, gayemiz yok ise biz de o karanlık mecraya gireceğiz.

Yani körlüğe yani sığlığa yani darlığa yani işte bilgisizliğe, cehalete doğru gideceğiz ve sufiliği sadece ibadet bazında alacağız. Ben böyle bir sufilik hayal etmiyorum. O yüzden yaradılış gayemiz Allah'ı tanımak ve bilmek ve tanıyıp bildikçe de sevmek, ona aşık olmak. Bir kimse tanımadığını, bilmediğini sevemez. Sevmesi, sevmesi geçicidir, farazidir. Suyun üstünde köpük gibidir. O yüzden bir kimse tanıdığını, bildiğini daha iyi sever, daha kuvvetli sever ve Cenab-ı Hak da müminleri tarif ederken 'onlar şedit bir sevgi ile Allah'ı severler' diye tarif eder. O zaman kâmil bir mümin Allah'ı şedit bir sevgiyle seven kimsedir. Eğer şedit bir kuvvetli bir sevgiyle sevmiyorsa o zaman o kimsenin müminliği kemale ermemiştir. Allah bizi affetsin. O yüzden insan bakın insan Allah'ın bizzat kendi iki eliyle yarattığı, bunlar ayet-i kerimelerden cımbızla çektiğim şeyler. Siz sonra bunları kendinizce arzu ederseniz bulun Kur'an-ı Kerim'den ayetlerini. Bakın, kendinizi tanıyın. İnsan neymiş? Allah'ın bizatihi kendi eliyle yarattığı, onu yapıp ruhundan kendisine üflediği, dikkat et, seni kendisini tanısin bilsin diye yarattı. Gizli bir hazineydi, senin üzerinden tanımlanmak istedi. O yüzden seni kendi Kur'ani tabiriyle, hiç ellemedim, seni kendi iki eliyle yarattı ve seni kendi iki eliyle yarattıktan sonra ruhundan, ruhundan, burası müteşahiş, açıklanması mümkün olmayan bir şey şu ana kadar. Bundan neyi kastetti, bundan ne söyledi, bunun asıl maksadı gayesi neydi? Şu ana kadar bilinmedi. Bu bilinecek yalnız. Bunu da şimdi bir işaret fişeği patlatayım, ruhundan kendisine üflediği ve en güzel suret verdiği, en güzel suret verdiği ve baktığınızda ve hangi alemin hangi perdesine geçerseniz geçin, hangi varlıkları seyrederseniz seyredin, insan kadar güzelini bulamayacaksınız. İnsan kadar güzelini bulamayacaksınız. Bir işaret fişeği daha ve insan gün geçtikçe daha güzelliğine güzellik katacak, daha da güzelleşecekler. Devam ediyorum, en güzel sureti verdiği, göklerde ve yerde olan varlıkları onun için yaratarak teşhir ettiği en şerefli mahlûkudur insan. Bunların hepsi de ayeti kerime mealı. Tekrar insanı tanımlıyoruz Kur'an ayetleriyle. Kendinizi tanımlayın. Bir, kendini bilmekten bahsediyoruz ya bizim yaradılış gayemiz Allah'ı tanımak ve bilmek. Gizli hazineydi, bilinmeklik istedi. Bizim üzerimizden bilinmeklik istedi. Devam ediyoruz, o bilinmekliği istemesi, o yarattığı insanı kendi iki eliyle yarattı. Kendi ruhundan üfledi. Sen de onun ruhu var, dikkat et, insansın, sende onun ruhu var. Başka hiçbir mahlûkata kendi ruhundan ruh üflemedi. Melekler dâhil buna.

Devam ediyoruz en güzel sureti verdi. Göklerde ve yerde bütün varlıkları onun için yarattı ve bütün varlıklara insanı tanıttı. İnsan göklerde ve yerde ne kadar yaratılmış mahlûk varsa Allah tarafından tanıtılmış bir mahlûk ve Cenab-ı Hak ahsen-i takvim üzerine yarattım dediği varlık, ahsen-i takvim, bunu da bir köşeye not edin bu gece. Kendini bilmek de bunu da bir köşeye not edin, biz ahsen-i takvim üzerine yaratılmış bir mahlûkuz. İşte Cenab-ı Hak bütün kâinatta, bütün varlıkta, gözle görebildiğimiz veyahut göremediğimiz birçok varlık yarattı. Birçok varlık yarattı ve bütün o varlıkların içerisinde en şerefli, ahsen-i takvim, en güzel olarak insanı yarattı ve insan bu yaratılardan birisi ama en şerefli ama en yükseği ama en güzel olanı ve ilçelerinde ahsen-i takvim olanı ve insan bu manada Allah'ın seçmiş olduğu, kendine seçmiş olduğu bir varlık. Kendine seçmiş ve yine ahsen-i takvim dediğimizde, burası çok önemli, ahsen-i takvim her şeyiyle mükemmel olan demek ama ben takvim sözüne takıldım kaldım, ahseni takvim delinince, o takvim sözüne takıldım. Takvim, düşündüm baktım takvime devamlı artıyor, gidiyor. Takvimin sonu var mı dedim Mustafa Özbağ, yok. Kıyamete kadar takvim devam edecek mi? Edecek. Kendi kendimize oturursak, kıyametin ne zaman kopacağını biliyor muyuz? Hayır. O zaman ahsen-i takvim dediğimizde sonsuz bir bizim için zaman dilimi çıktı. Sonsuz bir zaman dilimi. Peki! Şimdi insan sadece bu dünya ile alakalı değil, insanın bir de öte alem diye nitelendirdiğimiz ahiret hayatı var.

O zaman insan için ahiret hayatının da bir sonu var mı? Yok. Ahsen-i takvim üzerine yarattı. Ahsen-i takvim dediğinizde o zaman sonsuz bir şekilde o takvim devam edecek. Burayı iyi dinleyin, kaçırmayın. Bunun üzerinde birkaç gün tefekkür ettim. Ahsen, iyi güzel hoş demek. Ahsen dediğimizde, mükemmel demek, her şeyi yerli yerinde. O zaman insanın mükemmelliği bitmeyecek ve insan devamlı mükemmelliğe ve iyiliğe daha da güzelliğe doğru koşacak ve hiçbir şekilde bu iyileşmesi, güzelleşmesi, derinleşmesi, genişlemesi fiziki olarak da güzelliği fiziki olarak da güzelliği, mana olarak da derinliği bitmeyecek ve kendini bilme, kendini bilme, o da bitmeyecek. Çünkü o kimse Cenab-ı Hakk'ın sıfatlarının tecelli ettiği ayna hükmünde. Allah sonsuz, sıfatlarının tecelliyatı da sonsuz. Sıfatlarının tecelli edeceği mükemmel manada insan da sonsuz. Çünkü sıfatlarının tecelli etmesi gerekir ve mademki insan hayatı sadece dünya ile sınırlı değil, o zaman sonsuz sıfatsal tecelliyat, sonsuz ahsen-i takvim tecelliyatı insanın üzerinde devam edecek. İnsan eğer kendini bilir, kendini tanımlar, ne olduğunun farkına varırsa Cenab-ı Hakk'ın sıfatsal olarak üzerindeki tecelliyatı idrak eder, tanımlarsa o zaman o insan gerçek manada ademiyet merkezinde durup onun üzerindeki kamalat, bitme noktasında olmayacak ve insan, ben tekrar baştan sondan alayım, bu insan, bu insan Cenab-ı Hakka yaklaşmakta o kadar ileri bir derecede ki iki yay, iki yay mesafesi kadar yaklaşıp Allah'ın sarktığı ve kendisini gösterdiği ve gösterdiği Hz. Muhammedi Mustafa(s.a.v.)'in gözünün kaçmadığı, kalbinin de tasdik ettiği insan. Biz, Hz. Peygamber sallallahü vesselam hazretleri bir tarafı insandı kuldu. O zaman insan o kadar şerefli, o kadar derin, o kadar geniş, o kadar ahsen-i takvimi yüksek ki Cenab-ı Hakkı görme ve Allah'ın ona sarkma, Allah'ın onun önünde perdelerini açma derecesini bahşettiği bir insan.

Ey insan! Kendine gel. Sen ahsen-i takvim üzerine yaratılmışsın ve halilim dediği, dost edindiği habibim dediği, sevgili edindiği bir mahlûksun. Kelimullah dediği bir mahlûksun. Çünkü Cenab-ı Hak insanla konuşuyor. O zaman Allah aynı zamanda da ne yaptı? İnsanla konuştu. Çünkü insan nesi onun? Halifesi. Ne demek hilafet? Halife ne demek? Birinin yerine geçmek, bir kimseden sonra gelip onun yerini almak, birinin ardından gelmek, birinin ardından gelmek, gitmek, yerini doldurmak, vekâlet veya temsil etmek manalarında. Bunların hepsini teker teker aldım çünkü 'halife yarattım' diyor ayet-i kerimede. Nerde? Bakara: 'Rabbin meleklere dedi ki ben bir halife yaratacağım dediği vakit onlar dediler ki nizamı bozacak, kana bulayacak bir mahlûk mu yaratacaksın. Oysa biz sana devamlı hamd ederek ibadet yapıp seni tenzih etmekteyiz' dediler. Allah cevap verdi: 'Ben sizin bilmediğiniz pek çok şey bilirim' buyurdu. O zaman insan aynı zamanda ne? Halife. İnsan halife ve o halifeyi Cenab-ı Hak kendisi, kendisine muhatap kabul edip onunla konuşuyor, ona doğru yolu gösteriyor, onun kalbine ilham ediyor ve o insandan bir peygamber seçiyor ve peygamberler seçiyor ve o insanı ilk yarattığında, ilk yarattığı Âdem'i aynı zamanda da peygamber ilan ediyor ve o peygamberlerin sonuncusu olan Muhammedi Mustafa(s.a.v.)'i de kendine seçip miraç ettirip onu ne yaptı? Onunla görüştü yüz yüze. Biz, orası bizim için nasıl bir yüz yüze olduğu ayrı bir şey ama ona sarktı, ona kendini gösterdi. Onun da kalbi ona tasdik etti. O mutmain oldu. O zaman Allah insanlarla konuştu, bir peygamberlerine vahyetti, iki peygamberlerin haricinde de kullarına vahyin en düşük derecesi olan ilhamla konuştu. Yani vahyetti. Allah'a arıya da vahyetti. Allah Meryem'e de vahyetti. Allah İsa'ya da vahyetti. Allah halife olarak yarattığı seçtiği insanla konuştu ve ona da konuşma özelliği verdi. Başka bir mahlûkata böyle bir konuşma özelliği vermedi. Böyle bir belâgat özelliği vermedi. Öyle bir belâgat özelliği verdi ki öyle bir belâgat özelliği verdi ki insan o belâgati ile bütün varlıkların üstünde olduğunu gösterdi ve Allah yarattığı bu halife ile haberleşti, görüştü, konuştu ve Rahman Suresi, ayet 4: 'Rahman, Kuran'ı öğretti, insanı yarattı, ona konuşmayı belletti.'

Demek ki Cenab-ı Hak sana ne yaptı? Bakın tekrar tekrar gene sıralıyorum, seni kendisini tanıtmak ve bildirmek için yarattı. Gizli bir hazineydin, senin üzerinde hazinesini isar etti, sonra seni halife yaptı, sonra seninle konuştu, sana vahyetti. Kendi eliyle yarattı, ruhundan üfledi, ruhundan üfledi ve seni ahsen-i takvim üzerine koydu ve konuştu seninle ve insana seçme özgürlüğü verdi. İnsana seçme özgürlüğü verdi ve insan seçme özgürlüğünü kullandı. Seçme özgürlüğü demek, ona akıl verdi, ona ilim verdi, ona fikir verdi, ona vicdan verdi, ona muhasebe verdi, ona iyiyi gösterdi, ona doğruyu gösterdi, ona sırat-ı müstakimi öğretti, onu başıboş bırakmadı. Onu orta yerde bırakmadı. İnsan ahsen-i takvim üzerine yaratıldı ve onu başıboş bırakmadı. Ona Kuran'ı da öğretti, ona konuşmayı da öğretti, ona peygamberler gönderdi. Kendi cinsinden peygamberler gönderdi ve kendi cinsinden göndermiş olduğu peygamberlerin en mükemmeli ve en sonuncusu olan Muhammed Mustafa(s.a.v.)'i miraç ettirip ona kendini gösterdi. Ayan etti. Ayan etti ve o insana seçme özgürlüğü verdi. Dikkat edin, seçme özgürlüğü verdi. Ben cebriyeci değilim, ben kaderiyeci değilim. Değilim! Benim seçme özgürlüğüm var ve 'Deki: Ey insanlar! Size Rabbinizden hak gelmiştir. Artık kim doğru yola gelirse ancak kendisi için gelecektir. Kim de saparsa o da ancak kendi aleyhine sapacaktır. Ben sizin üzerinize vekil değilim'(Yunus Suresi, ayet 108). O zaman Cenab-ı Hak, hak olan yolu bize gösterdi insana ve insan ya o hak yolda yürüyecek veyahut da sapıklığa doğru gidecek. Bu seçme özgürlüğü insanın üzerinde var. 'İşte Rabbiniz tarafından hak, gerçek geldi. Artık dileyen iman etsin, dileyen inkar etsin.' (Kehf Suresi, ayet 29). Bununla alakalı daha birçok ayeti kerime var ama bu sohbet bu geceye sığsın diye hepsini almadım.

Demek ki insan halife, aynı zamanda seçme özgürlüğüne sahip. İster kendisi hak yolda gider, isterse kendisi batıda gider, sapkınlıkta gider, isterse İnsan doğru yolda yürür, doğru yolda yürümüyorsa onun yolu eğridir zaten, sapkınlıktadır ve insan Cenab-ı Hakkın sayısız nimetlerine mazhar olan varlık, sayısız nimetlerine, sonsuz nimetlerine mazhar olan varlık. Biz insan olarak Allah'ın sonsuz nimetlerine mazhar olmuş biz varlıgız ve bütün mahlûkat Allah'ın nimetlerine mazhar. Bütün mahlûkat Allah'ın rızıklandırmasına mazhar. Her bir, cansız bir varlık yok, her bir varlık Allah'ın rızıkıyla hayatına devam eder, yaşar ve Cenab-ı Hak varlığın tamamını kendisi rızıklandırır kendi hazinesinden ve Kur'an-ı Kerim'de bu rızıklandırma ile alakalı o kadar ayeti kerime var ki! İnsanın tabiri caizse gözüne gözüne sokuyor. Ey insanoğlu! Sen rızık endişesiyle Rabbi'nin yolunu terk etme. Rızık endişesiyle Allah'ı tanıma ve bilme yolunu terk etme. Rızık endişesi ile sen kendi kendini helak etme. Rızıkından endişeye düşme. Seni kendi eliyle yaratan, kendi ruhundan üfleyen, ahsen-i takvim üzerine yaratan, ahsen-i takvim üzerine yaratan, kendine halife seçen ve seninle konuşan, sana vahyeden Allah, senin rızıkını da üzerine almış. Senin rızıkını üzerine almış. 'Fakirliğe düşme endişesiyle evlatlarınızı öldürmeyiniz, onların da sizin de rızıkını veren biziz.' İsra, ayet 31 'Yeryüzünde kıyılayan hiçbir varlık yoktur ki onun rızıkı Allah'a ait olmasın. Allah her canlının hayatını geçireceği yeri de öleceği yeri de bilir. Bütün bunlar apaçık kitaptadır.' Hud Suresi, ayet 6, Ali İmran ayet, 37, Enam ayet, 151, Araf ayet 50, Enfal Ayet 3, ve 4, Yunus Suresi ayet 10- 31- 59- 93, Hud Suresi, ayet 88, Rad Suresi ayet 22, Taha Suresi ayet 81 gibi gidiyor daha, rızıkla alakalı. Rızıkla alakalı bunların hepsi de. Demek ki o halifenin rızıkını da ne yapmış Cenab-ı Hak? Üzerine almış. İnsan! Kendini tanı, kendini bil. Sadece Allah'a muhtaçsın. Sadece Allah'a ihtiyacını gör. Sadece Allah'la işini bitir. Rızıkın ona ait. Ahmed'e, Mehmed'e, devlete, ona buna değil. Ya? Rızıkın ona ait. Buna iman et. Onun halifesisin sen sen. Onun halifesisin. El, avuç açma. Onun halifesisin. Başka yerlere dayanacağım, yaslanacağım diye uğraşma, onun halifesisin. Kendi iki eliyle yarattığısın. Eşref-i mahlûkatsın. Hitap ettiğisin, konuştuğusun, vahyettiğisin sen. Vahyettiği kimsesin, insansın ve gökleri ve yeri sana musahhar kılmış, senin emrine vermiş. Gökler, yerler, denizler, senin emrinde. Varlık, varlık sana musahhar kılınmış. Senin gözünün önüne serilmiş. Senin mânâ gözünün önüne bütün varlık serilmiş.

Kendine gel, kendini tanı, kendini gör, kendini bil. Ne olduğunu anla. Ne olduğunu anla, hayvanlar gibi yiyip içip cima eden değilsin. Hayvanlar gibi barınacak bir yer buldun, tamam bitti değilsin. Böyle değilsin. Sen onun halifesisin. Sen onun vahyettiğisin. Sen onun kendi ruhundan üflediğisin. Kendini basite alma. Doğruyu bildirmek Allah'a aittir. 'Odur ki gökten yağmur indirir, hem içeceğiniz su ondan oluşur hem de hayvanlarınızı içinde otlattığınız ot ve ağaçlar, Allah o su sayesinde sizin için ekinler, zeytinlikler, ormanlıklar, üzüm bağları ve çeşit çeşit meyveler yetiştirilir. Elbette burada düşünen kimseler için alınacak bir ders var. Hem geceyi ve gündüzü güneşi ve ayı sizin hizmetinize verdi. Diğer yıldızlar da onun emriyle size ram edildi. Yerde ve göklerde ne var ise her şey sizin emrinize ram edildi. Elbette aklını çalıştıran kimseler için bunda alınacak nice ibretler var. Yeryüzünde türlü türlü renklerde her çeşitten bitki ve hayvan olarak sizin için yarattığı daha neler var. Yine odur ki denizi sizin hizmetinize verdi ki taptaze et yiyesiniz ve takınıp kuşanacağınız ziynet eşyası çıkarasınız.' (Nahl suresi, 9'dan 14' e kadar) 'Ey insanlar! Sizi ve sizden öncekileri yaratan Rabbinize kulluk ediniz. Umulur ki böylece korunursunuz.' (Bakara- 21)

Demek ki gökyüzünde, yeryüzünde ve denizlerde ve gezegenler her şey size ram edilmiş çünkü onun halifesisin. Çünkü onun halifesisin! çünkü kendi ruhundan size ruh üfledi. Sakın şunu deme, ben oraları nasıl bileceğim. Yok, hayır, bilirsin. Benim oralardan nasıl haberim olacak. Yok, hayır haberin olur. Sen yeter ki Ademiyete doğru koş ve insan bu manada bu lütuf ikram olarak sadece dünya hayatı ile sınırlı değil. Ya? Bu dünyadan öteye de o lütuf, o ikram devam edecek. Bu ne ile alakalı? Ölümden sonra. Ölüm yok oluş değil. Ölüm yeni bir diriliş. Eğer ölümü yok oluş gibi görürsek o zaman zaten kıyameti, mahşeri, cenneti, cehennemi, Cemalullah'ı inkâr etmiş oluruz. Yok, ölüm bir yok oluş değil. Ya? Ölüm geçici. Bir odadan bir odaya geçiş ve her nefis ölüm denilen o perdeyi tadacak ama hayat devam edecek. 'Kıyamet gelecek, kıyamet günü yaptıklarımızın karşılığı bize tastamam verilecek.' (Ali İmran, ayet 185) 'Hanginizin daha güzel bir iş ortaya koyacağını denemek için ölümü ve hayatı yaratan odur.' (Mülk Suresi, ayet 2). 'İman edip makbul ve güzel işler yapanları müjdele. Onlara içinden ırmaklar akan cennetler vardır. Öyle cennetler ki ne zaman meyvelerinden kendilerine bir şey ikram edilirse bu daha önce de dünyada yediğimiz şey diyecekler. Oysa bu onların aynısı olmayıp benzeri olarak kendilerine sunulacaktır. Orada onların tertemiz eşleri de kalacak ve onlar orada devamlı kalacaklardır.' (Bakara, ayet 25)

O zaman bizim hayatımız burada son bulmayacak. Ahsen-i takvim bahsinde az bir şey değindiğim şey buydu. Biz o zaman kıyametten sonra da ahsen-i takvim üzerine, eğer biz burda Allah'ı tanıma ve bilme, Allah'ı tanıma ve bilmede derinleşme, Allah'ı tanıma ve bilmede genişleme, Allah'ı tanıma ve bilme yolunda yürüyorsak o zaman kıyametten sonra da veyahut da ölüm denilen nesneden sonra da o yürüyüş devam edecek. Çünkü ahsen-i takvim üzerine yaratıldık. Yani o güzellik, o güzelleşme, o derinleşme kıyametten sonra da üzerimizde devam edecek ama ama biz eğer ona iman edip iyi ameller üzerinde yürür ve onu tanıma bilme noktasında durursak ahsen-i takvimliğimiz, ahsen-i takvimliğimiz son bulmayacak. Halifeliğimiz de son bulmayacak. Bakın şunu unutmayın, Allah insana bir makam verirse o makamı ondan geri almaz bir daha. Allah'ın vaadi haktır. Bakın Allah'ın vaadi haktır. Hiç bir Peygamber'in peygamberliği sonradan geriye alınmamıştır. Hiç bir velinin, mürşidi kamilin mürşidi kamillliği ve veliliği sonradan geri alınmamıştır. Cenab-ı Hak eğer bir insana bir makam verdiyse Allah verdiğini geri almaz. Bu Allah'ın şanına yakışmaz. Bakın bu Allah'ın şanına yakışmaz. Hiçbir peygamber yoktur ki peygamberliği geri alınmış olsun. Hiçbir mürşidi kamil yoktur ki mürşidi kamillliği geri alınmış olsun.

O zaman Allah'ı tanıma ve bilme noktasında, dairesinde yolunda yürüyen bir kimse bir makam sahibi olduysa O yüzden Mustafa Özbağ der haller geçicidir, makam kalıcıdır. Hal gelir geçer. Süslü genç kadına benzer hal. Süslü genç kadına benzer. Onun üzerinden süsünü aldığı anda gerçeği çıkar meydana. O yüzden makam kalıcıdır, hal geçicidir. Bazen derim ya; nice hal dervişleri gördüm, ben derim bunu ama makam kalıcıdır. O yüzden 'Dört Kapı Kırk Makam' sohbeti yapıyoruz. Makam kalıcı olsun diye. Halde takılıp kalırsanız o kabre girdiğinizde biter. Makam ehlinin makamı kabre girdikten sonra da devam eder. Kabre girdikten sonra da devam eder. Emmare, levvame, mülhime, mutmainne, radiye, mardiyeye, safiye; bunların kalp halleri, kalp makamları, bunların hepsi de derviş üzerinde önemli merhalelerdir. Önemli merhaleler! O yüzden o ahsen-i takvim devam edecekse, o zaman o kimse bu dünyalık düşünmeyecek sadece. Sadece cennetlik de düşünmeyecek. O, Allah'ı tanıma ve bilmede sonsuzluğu düşünecek ve bunun tabiri caizse zevkini yaşayacak. O yüzden sufi, sufi, kendisinin halifeliğini, kendisinin halifeliğini unutmayacak ve diyecek ki ben ahsen-i takvim üzerine yaratılmış bir halifeyim. Benim bu halifeliğim ebedi devam edecek diye düşünerekten hayatını yaşayacak. Allah bizi onlardan eylesin.

Hacı Bektaşî Veli Hazretleri o yüzden demiş ki: 'Her ne ararsan kendinde ara kendinde ara. Yunus Emre ne güzel söylemiş: 'İlim ilim bilmektir, ilim kendin bilmektir, sen kendini bilmezsen, bu nice okumaktır' demiş ve Hacı Bayramı Veli de demiş ki: 'Bayram özünü bildi, bileni anda buldu, bulan ol kendin oldu, sen seni bil sen seni.' Hz Ali efendimiz ne demiş: 'İlacım sendedir. Sendedir ama farkında olmazsın. Derdinde sendedir fakat göremezsin. Sanırsın ki sen sadece küçük bir cisimsin. Küçük bir âlemsin. Hâlbuki sende dürülmüştür en büyük âlem.' O zaman insan küçük âlem değildir. İnsan büyük âlemdir. Hani bazen eski sufiler insanı küçük âlem olarak nitelendirmişler. Ben ona tersten bakıyorum, benim hep işim tersten bakmak ya, insan âlemi kebirdir, büyük âlemdir. Çünkü bütün âlem sende saklıysa sen büyük âlemsindir. Dışardan bakıldığında bir çekirdek gibi görünür ama onda kocaman bir ağaç vardır. O küçücük çekirdek kocaman bir ağaca gebedir. Küçücük bir nüfte ve yumurtanın birleştiği hücre, büyük âleme gebedir ve o küçücük sperm ile küçücük yumurta birleştiğinde zahire batın âlem birleşmiştir. Kocaman bir âlem kocaman bir âlem bir küçücük zerreye sıkıştırılmıştır. Ey insan, sen o küçücük zerrede dahi halifesin, halife halife! Sen onu küçücük zerre olarak görme. Onda Allah'ın halifesi saklı. Onda Allah'ın kendi iki eliyle yarattığı, kendi ruhundan üflediği, kendi ruhundan üflediği ve onu terbiye ettiği ve onu ahsen-i takvim üzerine yarattı ve göklere ve yerlere ve denizlere ve bütün varlıktaki, bütün varlıktaki mahlukata tanıttığıdır. Küçücük zerre, küçücük zerre! O yüzden insan ne zaman ki kendi üzerindeki Cenab-ı Hakkın sıfatsal tecelliyatlarına mazhar oldu, işte o zaman kemale erdi. O zaman Allah'ı tanımlamada, Allah'ı bilmede çok uzun bir mesafe kat etti.

Ey insanoğlu! Ey Muhammediler! Ey sufi kardeşlerim! Sizin önünüzde bir Muhammedi Mustafa(s.a.v.) var. O Muhammedi Mustafa(s.av)'in ayak izlerini takip ederseniz, o Muhammedi Mustafa(s.a.v)'in ayak izlerini takip ederseniz, Allah'ı tanımada ve bilmede yükseldikçe yükselir, derinleştikçe derinleşirsiniz. Çünkü Cenab-ı Hak onun ağzından buyurdu ki: 'De ki: Ey Habibim! Eğer Allah'ı seviyorsanız bana uyun.' Sufiler Allah'ı sevmek için yürüyüşe çıkan Allah'ın halifeleridir. O yüzden Allah bütün varlığı, bütün varlığı, sevgiden yaratmıştır. Sevgiden! Allah sevmeseydi yaratmazdı. Allah sevdi, yarattı. Allah sevdi, yarattı! Sevdiği için hususi kendisine malum, iki eliyle yarattı, özel yarattı. Sevdiği için kendi ruhundan üfledi. Sevdiği için ona vahyetti, onu muhatap kabul etti. Onu karşısına aldı, onunla konuştu ve ruhlarını yarattığında 'ben sizin Rabbiniz değil miyim' dedi. Hepsine de hitap etti. Hepimize hitap etti. Biz bu hitabın kendimizce farkında değiliz. O halle hâllenmediğimizden, o makama gelmediğimizden dolayı. Biz heva ve hevesimizin peşinden koştuğumuzdan dolayı. Kendimizi dev aynasında görüp kibirlendiğimizden dolayı.

Oysa o hepimize vahyetti, hepimize hitap etti. Hepimize dedi ki: ‘Ben sizin Rabbiniz değil miyim?’ Hepimiz de cevap verdik: ‘Bela’ ‘Sen bizim Rabbimizsin’. Muhatap aldı, konuştu bizimle. Bizimle konuştu ve bize vahyetti ve bizim gönlümüze doğruyu ve yanlış ayırt etme, ayırt etme ilmini verdi. Eğer bizim gönlümüze, bütün insanlara doğruyu, iyiyi, güzeli çirkini yanlış ayırt etme, ayırt etme ölçüsünü, terazisini koymamış olsaydı bu insanlar peygamberleri tanımazlardı. Bu insanlar velileri tanımazlardı. Bu insanlar ilahi kitapları tanımazlardı. Allah kâfir, mümin, münafık ayırt etmeden yaratmış olduğu bütün insanların gönlüne bu mizanı, bu ölçüyü koydu. Allah’da adaletsizlik yok. Onu halife yaratmış çünkü. Onun gönlüne bu ölçüyü koydu. O yüzden bazı sufiler dediler ki ‘peygamberler gelmemiş olsaydı dahi o gönlünüzdeki ilahi ilim kapısıyla Allah tanınır ve bilinirdi’ dedi. Evet, o zaman insan Allah’ı tanıyan, bilen varlık. İnsan, Allah’ın sıfatlarının tecelli ettiği, tecelli ettiği varlık en mükemmel derecede ve Allah’ı tanıyan bilen en yüksek derecede bir varlık insan çünkü Allah’ın en yüksek derece tanıyan zamanının peygamberleridir, sonra Hz. Muhammedi Mustafa(s.a.v.)’dir en zirvesi, velilerdir. Bunu sıralama yapacak olursak Allah’ı en yüksek derecede tanıyan, bilen ve tanıması ve bilmesi bu benim kendime söyleyeyim içti hadım diyeyim ve tanıması ve bilmesi, en yüksek derecede devam eden Hz. Muhammedi Mustafa’dır sallallahü vessellem. Çünkü Allah’ın sıfatsal tecelliyatı sonsuzdur. Tanımlamak, bilmek de sonsuzdur. Ben böyle kendimce hayal olsun benimki yani Allah zamandan, mekândan münezzehtir, hiç bir şeye benzemez ama Hz. Muhammedi Mustafa(s.a.v.)’in durmuş olduğu perdenin karşısında Cenab-ı Hakkın zatının olduğunu düşünüyorum ve her daim ilk tecelliyatın onun üzerinden olduğunu düşünüyorum ve o ahseni takvimlik, Allah’ı tanıma ve bilme. O yüzden sonsuz bir şekilde Hz. Muhammedi Mustafa(s.a.v.)’in üzerinden tecelli ettiğine inanıyorum.

Ey Muhammedi sufi kardeşler! Hz. Muhammedi Mustafa(s.a.v.)’i tanırsanız, izinden giderseniz Allah’ı tanıma ve bilmede en kestirme yolu seçmiş olursunuz. O yüzden uzun zamandan beri söylediğim söz şudur: Mustafa Özbağ’ın yolu yok. Mustafa Özbağ’ın yolu yok, yol Muhammedi Mustafa(s.a.v.)’in yolu. Mustafa Özbağ da her fani gibi bu dünyadan gelip geçecek. Yol baki. Yol ne? Muhammedi Mustafa(s.a.v.)’in gittiği yol. Onun ayak izlerini takip edin. Onun kokusunu takip edin. Sadece zahir olarak sünnetlerine bağlı kalmakla kalmayın, onu annenizden, babanızdan, eşinizden, dostunuzdan, malınızdan, mülkünüzden, makamınızdan, mevkinizden fazla sevin. Muhammedi Mustafa(s.a.v.)’in izinde yürüyün. Onun sünnet seniyyesini icra edin. Onun sünneti seniyyesine sımsıkı sıkı tutunun. Sevin onu ve Allah’ı sevin ve Allah’a aşık olmanın yoluna bakın. Allah’a aşık olmanın yoluna bakın. Eğer Allah’a aşık olursanız Cenab-ı Hak sizin kalbinize, sizin kalbinize vahyeder. Bir nur oluşturur. O nurla sizin yolunuzu aydınlatır. O nurla bilmediklerinizi size öğretir. O nurla yanlışlıklarınızı düzeltir. O nurla sizin hata ve kusurlarınızı size gösterir. Bu Allah’ı sevmekle, Allah’ı zikretmekle, habibine, habibi Muhammed-i Mustafa’ya uyumakla, onun izinden gitmekle olur. Şeyhlerin, daha doğrusu olgunlaşmamış, kemale ermemiş, kendisini bilme noktasında zayıf kalmış olan şeyhlerin kendi enelerinden çıkan, kendi benliklerine çıkan söz ve davranışlarına bakmayın. Siz bu manada olgunlaşmış bir kemale ermiş, kendini bilmiş, kendini öğrenmiş bir mürşid-i kâmil bulup onun yolundan bu manada onun öğütlerinden Hz. Muhammedi Mustafa(s.a.v.)’in mânâsına ulaşın. Onun mânâsına ulaşmadıktan sonra Allah’ı tanımada ve bilmede uzun mesafeler kat edemezsiniz. Onun mânâsına ulaşmadıkça Allah’a âşık olamazsınız. Allah’ı tam anlamıyla veya istenilen anlamda sevme noktasında geri kalırsınız.

Eğer Allah'ı sevmede eğer Allah'a âşık olmada eğer Hz. Muhammedi Mustafa'ya uymada eğer ki gerekli gayreti göstermezseniz eğer ki bu manada gerekli çalışmaları göstermez kendinizden fedakârlık etmez, gecenize gündüzünüze Muhammed'i Mustafa'nın izinden gitmeye, onu tanımaya, onun sünneti seviyesini işlemeye, onun kokusunun hayalini dahi olsa takip etmeye ve Allah'ı sevmeye yürümezseniz vallahi de billahi de iki yüz elli yıllık tarikat körlüğünden, iki yüz elli yıllık İslam'ın düşmüş olduğu bu körlükten kendimizi kurtarmamız mümkün değil. Mümkün değil! Biz hala daha iki yüz elli yıl sonra Allah'ı tanıma ve bilmede, Allah'ı tanıma ve bilmede ve kendi ahsen-i takvimimizi işletmede, ahsen-i takvimimizi işletmede ve doğru yolda yürümede ve doğrudaki derinleşmede ve doğrudaki yükselmede ve doğrudaki yükselmede ve kemalatta, olgunlaşmada kendimize yürümezsek biz o tarikat körlüğünde, cemaat gönlünde, o şu anki Müslümanların kendi içlerinde körlüklerine devam etmiş olacağız. Bana acı gelen bu. Bana acı gelen bu! Ben otuz yıllık İslami hayatımın sonunda bu körlükleri gördüğüm zaman kendimce ümidim yıkılıyor. Bu körlükleri gördükçe kendi içimde kendi kendime gerçekten ümidim yıkılıyor, ümidimi yıkılıyor ve sufiler, ehli tarikat, Allah'ı tanıma ve bilme yolunda, Allah'ı tanıma ve bilme yolunda olması gerekirken ne yazık ki tarikat körlüğünün içerisinde çok afedersiniz kör eşek gibi dön Allah dön dönüyorlar.

Bizim çocukluğumuzda Bayındır'da dibekler vardı böyle değişik mahallelerde, mahallelerin ortasında dibek vardı, hele bizim alt sokakta, birkaç sokak aşağıda böyle o normalde bir tane kocaman taş vardı. Ondan buğday döverlerdi böyle. Bu şeylik aşurelik işte bulgurluk buğday...Çocuktuk biz, bir tane çok afedersiniz katır bağlarlardı ona, gözlerini bağlardı katırın. O taşa da bir tane ondan bir tane direk vardı taşın ortasında, katırı bağlarlar, taşı da ona bağlarlar, katır boyna dönerdi sabahtan akşama kadar dibek taşının etrafında. Ben bazen bu körlüğü ona benzetiyorum. Hani geçmiş ümmetler için söylediği, Yahudiler için söylediği, kitap yüklü eşekler dedi ya, şu anda ümmetin en büyük handikapı bence bu. Biz hepimiz ayet-hadis biliyoruz da yaşamıyoruz. Biz hepimiz sünneti biliyoruz, yaşamıyoruz ve Allah'ı sevme yolunda değiliz. En büyük handikapımız bu. Biz Muhammedi Mustafa(s.a.v.)'i sevme yolunda değiliz. En büyük handikapımız bu ve sevmediğimiz için sevmediğimiz için körüz. Allah cümlemizi körlükten kurtarıp kendimizin ne olduğunun bilincine vardığı kullarından eylesin. Rabbim cümlemizi kendisine sevdirdin. Kendisine âşık etsin, habibini sevdirdin, habibine âşık etsin, habibinin yolunda yürütsün, habibinin haliyle hallendirsin, habibinin yoluyla yollandırın ve cümlemizi bizim ahsen-i takvimimizi çalışan kullarından eylesin ve biz gün geçtikçe güzelleşelim. Gün geçtikçe derinleşelim. Gün geçtikçe genişleyelim. Gün geçtikçe gönlümüz bizim feraset olsun. Gönlümüzde feraset nuru olsun. Gün geçtikçe bizim kalbimizde Cenab-ı Hak kendi ilmiyle ilimlendirdiği nurunu bize bahşetsin. Ecmain. El-Fatiha maassalavat. Âmin.

Önümüzdeki hafta Allah izin verirse inşallah dördüncü kapı hakikatten devam edeceğiz inşallah. Sürç-i lisan ettiyse affola. Haklarınızı helal edin. Allah razı olsun. Bayındır'dan kardeşlerimiz geldiler. Onlar da hac yolculuğuna gidecekler inşallah Rabbim onların da hac yolculuklarını mübarek eylesin. Şimdiden. Cenab-ı Hak onların haclarını mebrur eylesin. Kabul eylesin. Günahlarını affettiği gibi onları derinleştirdi inşallah. Hacları hac olsun inşallah. Rabbim analarından doğduğu günkü gibi tertemiz bir şekilde memleketlerine sağ salim dönenlerden eylesin. Rabbim inşallah orda kendisini gösterecek onlara. Habibini gösterecek inşallah. Haccı hac olarak inşallah dönen kullarından eylesin. Allah razı olsun inşallah. Rabbim dualarınızı kabul etsin. Bunlar bizim Bayındır'ın eski ama her dem taze duran gülleri. Allah razı olsun, biz daha yolun başındayken, kimse yüzümüze bakmazken Allah razı olsun kardeşlerimiz, arkadaşlarımız inanıp, sevip, tabiri caizse yan yana yol yürüdüğümüz kardeşler. O yüzden Bayındır'daki eski kardeşlerin bende yeri farklıdır.

Hakkınızı helal edin. O zaman için hiçbiriniz yoktu daha. İsmail sen ayrısın. Sen Bursa'ya yeni geldiğimde tanıştık, ona bir özellik vermezsem ben de Bayındırlıyım diyor, kendi kendine böyle problem yapıyor, sonra problemi Demirtaş çekiyor. O biraz normal değil. Öyle yapıyor değil mi? Size stres atıyor değil mi, trip de atıyor. Yapıyor yapacağını değil mi size? Evet yapar, biliyorum. Bayındırlı çünkü! Damarı sıkıntılı, yürümü bozuk. Herkes sağ atar, o sol atar. Herkesin sol attığı yerde o sağ atar. Hadi İsmail. O yüzden o kardeşler Allah razı olsun şimdi tabii ben onun babasını bile tanırım, dedesini tanırım, nenesini tanırım, yedi sülalesini tanırım. Allah razı olsun. Onların hepsi de ayrı bir güzellik, ayrı bir tatlılık. O yüzden biraz da gecikmemizin sebebi oydu. İçerde biraz sohbet ettik. O yüzden haklarınızı tekrar helal edin. Allah razı olsun. Selamünaleyküm.

Hay Allah! Kendini bilen, Rabbini bildi. Rabbini bilen de kendini bildi. Ya insan direkt Rabbini bilir, sonra kendisini bilir, bu enderdir. Bazen Cenab-ı Hak öyle tecelli ettirir. O kimse kendini bilmeden Rabbini bilir. Bu işin kestirme yoludur. Bu, 'Allah yaptıklarından sorumlu değildir' ayetine girer. 'Allah dilediğine dilediği kadar lütfeder' ayeti kerimesine girer. Buna hesap kitap sorulmaz. Sen onu zayıf görürsün, sen onu bir şeye benzetemezsin ama Allah ona aniden kendini tanıttırmıştır. Aniden tanıttığı, hayret perdesine düşer. Aniden kendisini tanıttıkları özeldir. Aniden kendini tanıttırmıştır çünkü ona, tabiri caizse teli yanmıştır onun, kavrulmuştur. O hesaptan kitaptan dışardadır. O böyle aniden tanıttığı için Cenab-ı Hak ona bahşetmiştir, ikram etmiştir, o sonra kendini bilmeye yönelir. O da Allah'ın yönlendirmesi iledir. O aniden tanıdıysa aniden karşılaştıysa onun ilmi de anidendir ve Cenab-ı Hak onun kalbine bir nüve koymuştur. O nüve ilmi ledündür onun. O çalışarak kazanılmış bir şey değildir. O gayret ederektan alınmış bir şey değildir. Bir gayret ederektan alanlar vardır, haktır bir de aniden Cenab-ı Hakkın verdikleri vardır, o da haktır. O her ikisi de seçilmiştir ama o aniden verdiği âşıktır. Birden aşkı tatmıştır. Birden aşk şerbeti içmiştir o. Ona kadehi sunmuştur birden. O kadehi ona birden sunduğundan, o zaten sarhoş zihniyetli, sarhoş tabiatlıdır, bakmamıştır içinde ne kadar ne var diye, fondip atmıştır. Fondip atınca da o aşkın zirvesinde dolaşmıştır. O sonradan ona ne gelecekse lazım olacaksa gelir ama o artık onun özel seçtiği âşıklandır. Bunlar özel seçilmişlerdir. Onlara aklınızla bakarsanız işin içinden çıkamazsınız. Onlara bilginizle bakarsanız işin içinden çıkamazsınız. Onlara kalple yaklaşacaksınız. Onlara duygu ile yaklaşacaksınız. Onlara sevgi ile yaklaşacaksınız. O zaman onlar kendilerini size açarlar. Âşık aşığa kendini açar. Âşık kendini âşık olmayana açmaz. Bilinçli değildir. Onu kendinden görmez. Aşığın kendisini açması için onu kendinden görmesi lazım. Bu bilinçle, akılla alakalı değildir. Bu âşıklık ile alakalıdır. Âşık birbirini gördüğünde kendince kendini açar, kendince kendini de aşar ve ancak âşıkların ahsen-i takvimleri devam eder, ancak hayret makamında duranların ahsen-i takvimleri devam eder. Eğer o kimse hayret makamında değil ise onun ahsen-i takvimi devam etmez. O, ne takdir edildi ise ona o, o karda kalır veyahut da ne çalıştıysa çalıştığı kadarıyla kalır ama âşıklığı yakalar ise âşıklığı yakalar ise onun ahsen-i takvimliği devam eder. O yüzden o benim az önce söylediğim o birden telleri yananlar, bunların hepsinin de dışında olan şeyler. Bunların hepsinin de dışında olan şeyler. Allah muhafaza eylesin. Geceniz mübarek olsun

<https://youtu.be/B3zEBE-BX54>

MESNEVİ-İ ŞERİF 1434. BEYİT ŞERHİ
DÖRT KAPI KIRK MAKAM/
HAKİKAT KAPISI
(TEVAZU SAHİBİ OLMAK)

Euzubillahimineşşeytanirracimbismillahirrahmanirrahim
Eftalizikirfalemennehu
Lailaheillallah
Lailaheillallah
Lailaheillallah
Hak Muhammeden Resulullah
Cemi' il enbiyayı velmurselin velhamdülillahi Rabbilâlemin

Rabbim gecemizi hayırlı eylesin inşallah. Ayımızı, yılımızı, ömrümüzü hayırlı eylesin. Rabbim son nefesimize kadar hakkı hak, batılı batıl bilenlerden eylesin. Son nefesimize kadar hakkı hak bilip hak yolunda mücadele eden, gayret edenlerden eylesin. Son nefesimize kadar batılı batıl bilip bâtıla karşı cihat eden kullarından eylesin. Son nefesimize kadar Kur'an ve sünnet mücadelesi veren Kur'an ve sünneti seniyyeyi yaşayan ve yaşatma mücadelesi veren kullarından eylesin. Amin diyen dillerimizi nar-ı cehennemden azat eylesin. Cümlemize maddi manevi afiyet ihsan eylesin. Maddi manevi ferahlık ihsan eylesin. Maddi manevi genişlik ihsan eylesin. Maddi manevi yükseklik ihsan eylesin. Rabbim gönüllerimize ilham eylesin. Akıllarımıza ilham eylesin. Vücudumuza ilham eylesin. Rabbim gönüllerimize ilham edip feraset nuruyla nurlandırdığı gönüllerden eylesin. Eşyanın hakikatine vakıf eylesin. Eşyanın hakikatine vakıf eylesin. Allah cümlelizden razı olsun inşallah...

Evet, dördüncü kapı hakikat kapısı. Hakikat kapısının birinci makamı, toprak olmak. Yani bizim dilimizde toprak olmak denir de tevazu sahibi olmak, alçak gönüllü olmak. Cenab-ı Hak ayet-i kerimede: 'Rahman'ın has kulları onlardır ki yeryüzünde tevazu ile yürürler ve kendini bilmez cahil kimseler onlara laf attığında selam derler geçerler.' (Furkan, 63). O yüzden Allah'a iman etmiş olan, Allah'ın o has kulları, sufiler bilhassa, kibirsiz insanlardır. Kendilerini beğenmekten uzak dururlar ama birisi ona kibirlenirse bakar, analiz eder, bu kibirlenecek bir kimse, avam çünkü ona kibirlenir. Eğer onunla terbiye olacaksa. Yok kirlenmeye karşı tevazuyla o terbiye olacaksa ona tevazu gösterirler. Ama kibirlenene kibirlenmek de hak olur ve ama gerçek sufiler tevazu ile riyayı ayırt ederler. Tevazu ile yapmacıklığı ayırt ederler. Tevazu ehli olmak ayrı bir şeydir, kendini böyle sufi gösterip masum gösterip mahzun gösterip böyle yolda böyle hastaymış gibi yürümek farklı bir şeydir. Öyle bu tevazu değildir çünkü. Tevazu, evet, diğer kardeşlerinden kendini üstün görmemektir. Hiç kimseden kendini üstün görme. Hiç kimseden de kendini alçak görme. Biz insanız, hepimiz de Allah'ın kuluyuz. Hz. Peygamber sallallahu aleyhi vessellem hazretlerinin veda hutbesinde buyurduğu gibi 'bir tarağın dişleri gibiyiz, birimizin birimizden üstünlüğü yok, üstünlük takvada. O zaman biz bir başkasına kibirlenmemiz büyüklenmemiz caiz değil. O zaman biz kendimizce tevazu ehli olacağız. Yani bir başkasına karşı büyüklenmeyeceğiz. kendimizi bir şey görmeyeceğiz. Kendimizi bir makam sahibi addetmeyeceğiz. Kendi kendimizi fasulye gibi nimetten saymayacağız bir başkasına göre. Buna sufiler daha fazla dikkat edecekler.

Ben bazen zaman zaman derim ya bir rüya görüyor adam ahkam kesiyor ortalığa. Yapma canım kardeşim veya bir hayalliyor bir şeyi, ahkam kesiyor. Yapma tevazulu ol. Kimseye tepeden bakma. Senden başka derviş yokmuş gibi davranma. Niceleri bu dergahlardan gelmiş geçmiş, sen de gelip geçeceksin. Senin kendini yüksek tutmana gerek yok. Kendini bilir kişi seçme. Kendi kendini bu işi bilen olarak görme, tevazu sahibi ol. Makam ehli, tevazu ehlidir. Makamı olmayan kimse tevazuyu bilmez veyahut da kendi kendisini tevazulu gösterir. Riyakarlık yapar. Yapmacıktır onun tevazusu veya öyle derler ya işte ben bu kapının iti olayım, yok kardeşim, bu kapıya it lazım değil, bu kapıya sufi lazım, bu kapıya insan olmak, Adem olmak lazım, bu kapıda halife olmak lazım. Burası koyun ağılı değil. Koyun ağılı olan yerde it lazım. Koyun ağılı olmayan yerde ne lazım, hiç bir şey lazım değil. Burası dergah. Burası bir tekke. Burası bir sufi topluluk. O zaman buraya normalde it lazım değil. Buraya dost doğrusu sufi olmak lazım. Burda dosdoğru insan olmak lazım. Burda güzel ahlaklı olmak lazım, tevazu ehli olmak lazım. Bugünkü sohbetimiz çünkü tevazu. O yüzden öyle bazen görüyorum ben böyle, işte hani sufi duruşlu kimseleri, böyle yolda boynunu bükmüş, eline de tesbihi koymuş, bu değil tevazu. Veyahut da böyle vakarlı, böyle ağır yürüyor arkadaş. Değil canım kardeşim! Değil, tevazu değil! Veya kafasına bir sarık sarmış, diğerlerinden çok üstünü o. O sarık diğerlerinden seni üstün gösteriyorsa sana kibir veriyorsa yok, senin günahı kebaîrini arttırdı. Senin giydiğin haydari seni diğerlerinden üstün vasıfta tuttuğunu, senin içine his olarak oturtuyorsa, yok, sen kaybedenlerden oldun. Senin sakalın sakalsızlara karşı kendi kendine üstün görme noktasında gösteriyorsa kendini, yok, sen sünnet diye bırak sakalı, başkalarından üstün olmak için değil. Üstün görünmek için de değil. Başkalarına kibirlenmek için değil. Sen sarığı sünnet cihetiyle sar, başkalarına üstün görünmek için değil.

Sen yolda tevazu ile yürü ama başkalarına üstün görünmek için değil. Vay, ne tevazu sahibi adammış desinler diye değil. Sen gerçekten Hz. Peygamber sallallahü vessellem gibi yürü. Yani boynunu biraz öne doğru ey, böyle etrafa baykuş bakışı ile bakma. Yürü dosdoğru yolunda. Erkeksen kadınlara, kızlara bakmadan yürü. Kadınsan erkeklere, gençlere bakmadan yürü. Yolda dosdoğru yürü. Kafanı önüne ey. Bir iki adım önüne doğru bakardı Allah resulü sallallahu aleyhi vessellem hazretleri. İki adım, üç adım... Esnafsın, ticaret yapıyorsun. Ne alıyorlar ne satıyorlar bakacaksın bak, bu ayrı bir mesele. Ama yok, böyle bir derdin yok, o zaman sen iki tarafa baykuş bakar gibi böyle her tarafı keseceğim bakacağım diye uğraşma. Kadınların orasına burasına bakacağım diye uğraşma. Erkeklerle bakacağım, bakışacağım göz göze geleceğim diye uğraşma. Sen dosdoğru yolunda yürü. Kibirlenme. Kıyafetinle hava atacağım diye uğraşma. Kıyafetini savurma. Erkek kadın, sen örtünmek için giyin, münasip bir şekilde giyin, orta yollu giyin. Hava atma kıyafetin ile. Kıyafetinle hava atma. Kıyafetinle sen kalkıp da yüksek derecedeymiş gibi kendini gösterme. Kıyafetini tercih ederken de durumuna göre haline göre kıyafet tercih et. Gidip kredi kartından borçlanarak 2000 liralık ayakkabı alacağım diye uğraşma. Gidip kredi kartından borçlanarak 5000 liralık takım elbise alacağım diye uğraşma. Gidip kredi kartından borçlanarak kendine 2000 liraya 3000 liraya 5000 liraya vakko örtü alacağım diye uğraşma. Haline göre yaşa, tevazulu ol. Elbiseni sürün dürerektan yürüme. Etrafa elbisene hava atma. Allah muhafaza eylesin ve: 'Boş söz işittikleri zaman ondan yüz çevirdiler. Bizim işlediklerimiz bize sizin işledikleriniz sizedir. Selam olsun size. Biz cahilleri aramayız derler.' (Kasas, 55) ve o tevazu sahipleri boş sözlü insanlardan uzak dururlar. Onlara karşı cedelleşmezler. Onlarla münakaşaya girmezler. Onlarla ağız dalaşığına girmezler. Kendilerini yüksek göstermek için uğraşmazlar. Allah muhafaza eylesin ve boş sözlerden, boş laflardan uzak dururlar.

Boş konuşulan meclislerden de uzak dururlar. Tevazu sahibiyim deyip de boş konuşulan yerde ben şimdi seslenmeyeyim tevazu göstereyim demezler. Cahilane konuşmalar varsa onlardan yüz çevirirler. Biz tevazu ehliyiz deyip de orda oturmazlar. Biz tevazu gösterdik orda, yok, ya hakkı orda tebliğ edersin, ya kalkar gidersin. Orası öyle tevazu gösterilecek yer değil. Bunu bir meseleden dolayı aldım tevazuya örnek. Bu hafta içerisinde bir mevzu oldu birisiyle, dedim ki yok, bir yerde Kur'an ve sünnete aykırı bir şey yapılıyorsa Kur'an ve sünnete aykırı bir şey yapılırken tevazu gösterip ben orda sabrettim diyemez. Ya hakkı tebliğ edersin ya da müsaade eder çeker gidersin. Cahilane boş sözlere sabretmek tevazu değil. Allah muhafaza eylesin. 'Yeryüzünde kibirlenerek yürüme. Şüphesiz ki sen ne yeri yarabilirsin ne de boyca dağlara ulaşabilirsin.' (İsra, 37). O zaman sen yeryüzünde kibirlenerekten yürüme. Büyüklenme hiçbir şeye karşı. Kime kibirlenirsin? Düşman askerlerine. Kime kibirlenirsin? Kafirler sana kibirlenirse kibirlenirsin onlara. Kime kibirlenirsin? Müslümandır ama cahildir. Sana karşı kibirlenmiştir sen de ona kibirlenirsin. Öbür türlü kibirlenme hakkın yok. Derviş kardeşlerine, annene, babana, eşine, dostuna, çoluğuna, çocuğuna kibirlenme. Yanında çalışanlara kibirlenme. Elinin altındakilere kibirlenme. Toprak gibi ol. Allah bizi onlardan eylesin.

Hızla geçeyim, on bire geliyor. O kadar mütevazi olun ki kimse kimseye böbürlenmesin. Kimse kimseye zulmetmesin diye emretti Allah Hz. Muhammedi Mustafa'ya. Hadisi kutside, Müslim'de geçiyor. O zaman o kadar mütevazi olun ki kimse kimseye böbürlenmesin. Kimse kimseye zulmetmesin. Yine İbni Mace'de geçiyor: 'Kim Allah'ın rızası için Allah'ın kullarına karşı bir derece tevazu gösterirse bu sebeple Allah onu bin derece yükseltir.' 'Allah kibirli kimseyi alçaltır, tevazu sahibini yükseltir.' Taberani'de geçiyor. Hz. Mevlana şöyle buyurmuş: 'Toprak ol. Toprak ki gül bitsin. Çünkü gülü topraktan başkası göstermez. Taş baharla nasıl yeşerir? Mümkün mü? Toprak ol da renk renk gül bitsin. İşte bizim için sufilik, sufilik, nefsi toprak gibi mütevazi hale getirmektir. Bundan gaye iyi ve kötü kim varsa onun üzerine bastığında onu gül haline çevirmektir. Ondandır gül bitmeli. Bu neyle? Bu etrafımızdaki insanlara tevazulu davranmamızla. Eş ve çocuklarınızdan başlayın buna. Kadınlar da erkekler de. Önce tevazu göstermeye eş ve çocuklarınızdan başlayacaksınız inşallah. Rabbim bizleri onlardan eylesin. Ben yine bir müjde ile bitireyim, Kasas, 83: 'İşte ahiret yurdu. Biz onu yeryüzünde böbürlenmeyi ve bozgunculuğu arzulamayan kimselere veririz. Allah bizi onlardan eylesin. Rabbim cümlemize affı mağfiret eylesin. Cümlemizi bildikleriyle hayırlı olarak amel edenlerden eylesin. El-Fatiha maassalavat. Amin. Ecmain.

<https://youtu.be/Xwc-uzqXsV4>

MESNEVİ-İ ŞERİF 1434. BEYİT ŞERHİ
DÖRT KAPI KIRK MAKAM/
HAKİKAT KAPISI- (KİMSENİN AYIBINI GÖRMEMEK)

Euzubillahimineşşeytanirracim
Bismillahirrahmanirrahim Eftalizikirfalemennehu
Lailaheillallah
Lailaheillallah
Lailaheillallah
Hak Muhammeden Resulullah
Cemi' il enbiyayı vel murselin velhamdülillahi Rabbilâlemin

Selamünaleyküm. Allah gecenizi hayırlı eylesin. Rabbim hayatınızı, ömrünüzü, nefesinizi hayırlı eylesin. Rabbim cümlemizi ve cümle Ümmet-i Muhammed'i hakkı hak, batılı batıl bilenlerden eylesin. Hakkı hak bilip hak yolunda mücadele eden gayret eden kullarından eylesin. Batılı batıl bilip batıla karşı cihat eden, batılın yeryüzünden silinip yok olması için koşturan savaşan kullarından eylesin. Kaldığımız yerden devam ediyoruz inşallah. Tabii Mesnevi okumalarının içerisinde öyle bir yere geldik, 'Dört Kapı Kırk Makam'ı geniş olarak anlatalım istedik. Çünkü yukarı Mezopotamya sufiliği dediğimiz o bilhassa Türklerin, Hacı Ahmet Yesevi'den itibaren öğrene geldikleri sufilik, bu 'Dört Kapı Kırk Makam'ın üzerine kurulu. Horasan'dan itibaren Ahmet Yesevi'den itibaren bu 'Dört Kapı Kırk Makam' genel öğreti olmuş. Herkes, her üstad, kendi zamanında bu dört kapı kırk makamı yorumlamış, sonra gelenler bir daha yorumlamışlar, sonra gelenler bir daha yorumlamışlar, bu dört kapı kırk makam genel olarak Yukarı Mezopotamya sufiliğinin vazgeçilmez ana düsturları olmuş. Biz de sonuç itibariyle bu toprakların sufileri olarak bu eski kadim öğretiye devam edenlerdeniz. Rabbim o yolda bizleri mukim eylesin inşallah. Bu akşam dört kapı dediğimiz, sonuncusunu işlediğimiz hakikat kapısının ikinci makamı olan, Allah izin verirse inşallah, 'kimsenin ayıbını görmemek', bu konuyu işleyeceğiz.

Tarih boyunca insanlar birbirlerinin ayıplarını görmüşler. Birbirlerinin ayıplarını, nasihat edeceklerine, onların ayıplarını yüzlerine vurmuşlar veyahut da insanların ayıplarını araştırmışlar, insanların ayıplarını araştırarak insanın üzerinde suizan beslemişler veyahut da araştırmaya çalışmışlar, zaman zaman sufilerin içerisinde de bu hastalık düşmüş. Hele bugünkü zamanda bu hastalığa duçar olmayan bir Müslüman'ı bulmak çok zor. Allah muhafaza eylesin. O yüzden insanların ayıplarını araştıran, ayıplarını orta yere çıkarmaya çalışan hatta birisinin ayıbını yüzüne vuran hatta o ayıbıyla onu yargılayan yani geçmişte bir hata işlemiş, kusur işlemiş o kimse, o hatasını kusurunu öğrenmiş o bir şekilde, onun geçmişte işlemiş olduğu o hatasını, kusurunu, onun yüzüne çarpıp onu öyle yargılayıp onunla değerlendiren yani tövbe etmiş, geri dönmüş o hani bırakmış, onu ilgilendirmiyor. O onunla yargılıyor onu, asıyor herkesin önünde. Hatta bugünün hastalığı, insanları normalde araştırmak, ayıplarını araştırmak. Allah muhafaza eylesin. Oturduğu yerden günaha giriyor herkes. 'Ey iman edenler! Zannın birçoğundan sakının. Çünkü zannın bir kısmı günahtır. Birbirlerinizin kusurlarını ve mahremiyetlerini araştırmayın.' (Hucurat, 12). O yüzden gizli insanların kusurlarını araştırmak ve etrafında başkalarında bulduğu kusurları konuşmaya başlamak ve aynı zamanda da böyle onların üzerinde fikir yürütmek, onların üzerinde dedikodu, laf üretmek, o insanın sevabını da alıp götürüyor varsa, yoksa habire eksi yazılıyor. O yüzden normalde insanlar o ayıpları araştırıp o ayıpların üzerinde tesis ediyor. Şimdi bir kimse kızını verecek bir yere, onu araştırsın, o hak veyahut da bir yerden kız alacak, onu araştırsın, bu hak ona ama üzerine farz mı vacip mi, ne yapmaya insanların ayıplarını, kusurlarını araştırırsın! Ama bu ne yazık ki şeytanın dürtüklemediği büyük hastalıklardan birisi.

Öyle devam ettiği müddetçe de o kimse dedikodudan gıybetten, bühtandan, suizandan daha ileri büyük günahı kebirden, iftiradan geri dönemiyor. Hatta yani doğruysa gıybet ediyor, doğru değilse iftira ediyor. Allah muhafaza eylesin. O yüzden insanların ayıplarını araştırmayacağız bir, ikincisi etrafımızdaki insanların kusurlarını görmeyeceğiz. Hani hatasız dost arayan dostsuz kalır. Hz. Mevlana Celaleddini Rumi Hazretlerinin ‘insanların ayıplarını, kusurlarını örtmekte gece gibi ol.’ Biz bunları ne yazık ki Allah muhafaza eylesin bunlardan uzak duruyoruz. Tirmizi’de geçiyor hadisi şerif: ‘Din kardeşini bir suçundan dolayı ayıplayan kimse, ayıpladığı şeyi yapmadan ölmez.’ O zaman insanların hatalarını, kusurlarını araştırma. Onun hatasını, kusurunu, ayıbını gördün, eğer onu normalde gördükten sonra bu da yapılır mı dedin, ayıpladın onu, o ayıpladığınız şeyi sen yaşamadan ölmüyorsun. Cenab-ı Peygamber sallallahu aleyhi vessellem hazretlerinin söylediği haklıdır. Çünkü ayet-i kerimede Cenab-ı Hak onun için ‘o heva ve hevesinden konuşmaz’ buyurdu. Öyle olunca sen din kardeşinin bir suçundan dolayı onu ayıpladın, o senin üzerinde yaşanmadan sen ölmeyeceksin. Eğer bunu yaşamadan dahi mahşere gittin, mahşerde o kardeşin seni affetmedikçe sen cennete gitmeyeceksin. Onun karşılığı kadar ne kadarsa senin sevabını alacak, bu da başka hadis-i şerif, yetmedi o kimseye verilecek, yetmedi onun günahından alacaksın, cehennemde yanacaksın, ondan sonra cennete gideceksin. Allah muhafaza eylesin. Ebu Hureyre’den naklediliyor. Muharrem, Müslim, Ebu Davud, Tirmizi, İbn-i Mace bunları nakletmiş. ‘Bir kul bu dünyada başka bir kulun ayıbını örterse kıyamet gününde Allah da onun ayıbını örter.’ O zaman siz bir kimsenin ayıbını örttünüz, Allah da sizin ayıbınızı örtecek. Sen bir kimsenin ayıbını örttün, görmemezliğe geldin, Allah da mahşerde senin kıyamet gününde ayıbını örtecek. Eğer sen o ayıbını insanların içerisinde deşifre etmediysen.

Hani bir de o da var, yani sen işlemiş olduğun bir günahı insanlara aktarmayacaksın. Gizliden bir günah işlemişsin, bir hata yapmışsın, bir yanlışlık yapmışsın, sen biliyorsun, Rabbin biliyor. Bunu kalkıp da ertesi gün bir başkasına anlatmayacaksın. Bir hata işledin, bir kusur işledin, bir mahremiyete dokundun kendince bunu bir başkasına aktarma. Bir başkasına bunu anlatma. Sen de ki bu benim eşim, yani karından için söylüyorum veya bu benim eşim kocandan için söylüyorum veya bu benim kardeşim bu benim arkadaşım bu benim can dostum bu benim her şeyim. Ben ona anlatırım ya, ondan saklı bir şeyim yok. Anlatma canım kardeşim! Bugünün insanı tabiri caizse nerde seni satacağı, nerde gevşeklik yapacağı belli değil. Seninle menfaati çatıştığı anda senin mahremini bir başkasına anlatabilir. Senin açığını eline geçirdim diye düşünür, kalkar bir başka yerde bunu anlatır. Bugünün insanı ne yazık ki böyle bir omurgasız yani onunla kan düşmanı olsan dahi onun sırrı bende, benimle beraber ebediyete gider diyecek insan çok az. O yüzden hatalarınızı, kusurlarınızı, eksiklerinizi, noksanlıklarınızı, ayıplarınızı saklayın, anlatmayın hiç kimseye. Bunu bir başkasına anlatmak size bir fayda sağlamaz. Anlattığınız kimse sizden çok çok bilgili, çok çok kemal ehli bir kimse mi? Anlatma! Benim meşhur tarzım vardır, sözüm vardır. Ben derim; bir dervişin, bir sufinin anlatacağı bir kapı vardır, o da üstadıdır. Üstadı da sır ise! Bazı üstatlar vardır sır değildir. Lütfü ustanın derdini işte koca ustaya anlatır veyahut da koca ustanın derdini Lütfü’ye anlatır, ondan alır, onu anlatır, ondan alır ona anlatır, ona da laf söylenmez. Yok, bir üstad dedin mi o sırdır. Kimsenin derdini kimseye anlatmaz. Kimsenin açığını kimseye anlatmaz. Böyle ise ona anlatılır. Öbür türlü hiç kimseye anlatılmaz. O benim kardeşim. Kardeşliğine devam et kardeşim, sen açığını anlatmak zorunda değilsin veya bazı aileler vardır, ailenin içinde bir şey yaşanır, o yaşanan şeyi git Bursa’nın öbür mahallesinden dinle. Değil, orada kalmalı o. Orda kalmalı. Onu anlatmamalı. Orda durmalı. Aile içinde mesele hallolmalı. Onu dışarıya aktarmak hoş değil.

‘İşlediği günahları açığa vuranlar dışında’, bakın dikkat edin, hadisi şerife: ‘İşlediği günahları açığa vuranlar dışında ümmetimin tamamı affedilmiştir.’ Bu hadisi şerif muhteşem: ‘Bir adamın gece kötü bir iş yapıp Allah onu örttüğü halde sabahleyin kalkıp ey falan, ben dün gece şöyle şöyle yaptım demesi açık günahlardandır. Oysa o kişi Rabbi kendisinin kötülüğünü örttüğü halde geceyi geçirmişti. Fakat o Allah'ın örttüğünü açarak sabahlıyor.’ (Buhari, Müslim.) O zaman sen, kendi ayıbını kendin faşetme. Kendi ayıbını sen kendin anlatma. Büyük veliler, büyük mürşitler, kendi yaptıkları hataları anlatmışlar, ölçü olsun diye. Bakın, biz tecrübe ettik, biz böyle böyle hata yaptık, böyle böyle yanlış yaptık, böyle yaptık, bu tecrübesini aktarmak için. Onlar Rablerinden bir hüccet almışlardır. Onlara korku yoktur, hüznün de yoktur, dünyada da ahirette de. Onlar mahzun olmazlar, mahcup olmazlar. Onlar müjdelenmiş. Sen kendini onlarla bir tutma. Sen müjdelenmişlerden değilsin. Daha dünyadayken o müjdeyi almadın sen. O yüzden sen onu kendine ölçü edin. ‘Ya şeyh efendi anlatıyordu, o da zamanında böyle yapmış.’ Bu sana ölçü değil. Sen anlatma. Sen anlatma. Sen açığa çıkarma. Allah seni örtmüş, sen o örtünün altında kal tövbe et. Allah'ın örtmesini de kendini ölçü bilme, seni gaflete götürmesin o. Cenab-ı Hak onu faşedebilir. Tövbe et, dön geri. Allah muhafaza eylesin. O yüzden normalde insanların ayıplarını yüzüne vurmak hoş değil. Ayıplarını da araştırmak hoş değil. Ayıplarını da o kimselerin görmek hoş değil. Bu da hoş değil. O zaman sen kardeşine karşı suizan da beslemiyorsun. Görmedin, dua ediyorsun. Gördün ya da dua ediyorsun. Allah muhafaza eylesin.

‘Bir cariye zina eder ve zina yaptığı da kesinleşirse sahibi ona had cezası uygulasin.’ (Hadis-i şerif) ‘Fakat suçunu başına kalkmasın.’ (Dikkat edin.) ‘Sonra ikinci defa zina yaparsa aynı şekilde had uygulasin ama yine de suçunu yüzüne vurup kötü sözlerle kınamasın. Sonra bu cariye üçüncü defa zina ederse artık efendisi onu kıldan bir ip ile bedeline bile olsa satsın.’ Bakın buradaki hadisi şeriatteki incelik şu, bir cariye zina etti, biliyorsunuz onlar öldürülmüyor zina edince, had cezası vuruluyor, yani dayak atılıyor, diyor ki sahibine o zina etti diye kınama onu, yine zina etti, yine had uyguladın, yine kınama. Yine zina etti, yine had uyguladı, yine kınama. Onu bedeli bir ip karşılığı da olsa sat. Artık ondan sana hayır yok. O çünkü ahlaki düzgün bir kimse değil. Onu sat, yani ucuz bir paraya da olsa sat onu, elinden çıkar. Neden? O zani bir kimse.

Bakın Allah Resûlü sallallahu aleyhi vessellem hazretleri zina eden bir cariye dahi sahibi tarafından kınanmasını yasaklıyor. Zina eden bir cariye dahi ayıbının örtülmesini istiyor, onun kınanmasını istemiyor. Hiç kimsenin yapmış olduğu bir günahtan dolayı kınanmaması gerekir. Bir kimse bir ayıp işleyebilir, o ayıptan dolayı o kınanmaz. Kınayan kimse kendi başına o tecelli etmedikçe ölmez. Hadis-i şeriflerden çıkan sonuç bu. Allah muhafaza eylesin ve bu ayıplar, bu günahlar müminlerin arasında konuşulmaması gerekir ki bu günahlar yayılsın. Yani işte bir adam zina yapıyor, nasıl zina yaptığını anlatıyor, hayâsızca anlatıyor. Bunu ballandıra ballandıra anlatıyor, hayâsızlığı anlatıyor, Müslümanların içerisinde hayâsızlığı yaygınlaştırılıyor. Açıktan haram işleyenler Müslümanların arasında hayâsızlığı yaygınlaştırıyorlar. Açıktan fuhuş yapanlar, yapmış oldukları fuhuşları, kadın-erkek hiç önemli değil, etraflarına anlatıyorlarsa hayâsızlığı yaygınlaştıran kimseler yapmış oldukları hataları, günahları, yanlışlıkları, yapmış oldukları haramları, iffetsizlikleri etrafına anlatan insanlar, yeryüzünde müminlerin arasında hayâsızlığı yaygınlaştıran kimselerdir. Rabbim cümlemizi muhafaza eylesin.

Bugün hakikat kapısının üçüncü makamı; yapabileceğin hiçbir iyiliği esirgememek. Âdem'den itibaren bütün peygamberler yeryüzünde iyiliğin tesis olması, hâkim olması için çalışmış, mücadele etmişlerdir. Her peygamber yeryüzünde iyilik, hakkaniyet, hak hâkim olsun diye Allah'ın emirlerini yeryüzünde insanlara tebliğ etmişler, insanların yaşamaları için gayret etmişler ve ilk Âdem ne zamansa o günden bugüne kadar yeryüzündeki mücadele, iyiler ve kötüler arasındadır. Bir tarafta iyiler, bir tarafta kötüler. İyiler Allah taraftarı, kötüler şeytan taraftarı olarak mücadele devam etmiştir ve bu mücadele kıyamete kadar devam edecek ve yeryüzünde iyiliği anlatan, iyiliği tebliğ eden, iyiliği bu manada kendisine rehber edilen peygamberlerin yolundan gidenler her daim var olacaktır ve Cenab-ı Hak Kuran-ı Kerim'in de de: 'İçinizden hayra çağıran, iyiliği emredip kötülükten alıkoyan bir topluluk bulunsun. İşte onlar kurtuluşa erenlerdir.' (Ali İmran, 104) buyurarak Cenab-ı Hak bütün ümmetleri iyiliği emredip insanları hayra davet eden, çağıran ve kötülükten alıkoyan bir topluluğun bulunması gerektiğini söylemiştir. Bu topluluklar peygamberlerin yolundan giden peygamberlerin vazifesini yapan topluluklardır. Zaman zaman bunu bazı İslam âlimleri bu ayeti kerimeyi devletlerin görevi olarak görse de bu Ümmet-i Muhammed'in içerisinde bu göreve talip olan herkesi bağlar. Yani biz iyilikleri emretmekle kötülüklerden insanları nehyetmekle emrolunmuş bir ümmetiz. Yeryüzünde iyiliğin hâkim olması için mücadele etmekle emrolunmuş bir ümmetiz. Rabbim bizi onlardan eylesin.

Huzeyfe İbnu'l Yeman rivayetinde Resulullah sallallahu aleyhi vessellem hazretlerinin şöyle buyurduğunu söyledi: 'Nefsim kudret elinde olan Allah'a yemin ederim ki ya iyiliği emreder kötülüğü yasaklarsınız ya da Allah size katından bir ceza gönderir, sonra ona dua edersiniz de duanıza icabet etmez.' İmamı Hambel, Tirmizi ve İbni Mace nakletmiş. Demek ki ya biz iyiliği emrederiz insanlara ve kötülüğü yasaklarız. Eğer iyiliği emretmiyorsak kötülüğü yasaklamıyorsak bilin ki Cenab-ı Hak katından bize ceza gönderecek. Kıymetli kardeşler, bakın dünya tam bir ahir zaman ve ne yazık ki iyilikler hapsolünmüş, cezalandırılmış kötülükler serbest bırakılmış, teşvik edilmiş vaziyette. Her türlü haram, dünyanın her yerinde serbest edilmiş ve teşvik ediliyor ama ne yazık ki iyilikler ve helal kerih görülüyor. İyilikler ve helal ne yazık ki insanlar nezdinde itibar görmüyor. İyi insanlar da itibar görmüyor, kötüler revaçta, alkışlanıyor, iyiler ise kötüleniyor ve bu ters yüz edilme ne yazık ki İslam dünyasında da alabildiğine gitmiş vaziyette. Bakın, İslam dünyasında Kur'an, sünnet-i seniyye, imamların içtihatları, fıkıh, ehl-i tasavvuf, ehli zikir, Kur'an ve sünneti seniyyeyi yaşayanlar kötüleniyor, nerde sapıklık var, nerde içki, kumar, fuhuş, çıplaklık nerde lgbt+ dediğimiz ne üdüğü belirsiz mahlûklar var, onlar alkışlanıyor. Kötüler ne yazık ki revaçta. Bakın bir şeyh efendi vefat etti, cenazesine yüz binler katıldı elhamdülillah, milyonlar katıldı, olmadık laflar ve iftiralar sergileniyor. Hayatını Kur'an ve sünneti seniyyeye adanmış bir zat vefat etmiş, binlerce talebe yetiştirmiş, binlerce dervişi olmuş, onun arkasından, bütün herkes olanca hakareti yağdırıyor. Kur'an ve sünnet mücadelesi veren bir kimse kötüleniyor. Kur'an ve sünneti yaşamaya çalışan bir topluluk kötüleniyor ama nerde lgbtci var, nerde çıplaklar var, nerde fuhuşçular var, içkiciler var, kumarcılar var, sapıklar var, sapkınlıklar var, şeytana hizmet edenler, heva ve hevesini ilahlaştırınlar var, onlar alkışlanıyor. Kuran'ın hükümleri yaşanmaz hale getiriliyor ve Kur'an raflarda duruyor. Raflarda durmasından dahi insanlar rahatsız ama Kuran'ın dışındaki her şey baş tacı ediliyor. Haramlar baş tacı, helaller tu kaka kötü, farzlar tu kaka kötü ama heva heves ve şeytaniyet alkışlanıyor, baş tacı ve iyilikleri nasihat etmek, iyilikleri anlatmak, Kur'an ve sünneti seniyyeyi nasihat etmek, Kur'an ve sünneti seniyyeyi anlatmak kötü; Kur'an ve sünnetin dışında her şeyi anlatmak iyi! Bu hale geldik ve ne yazık ki din düşmanlığı, dindar düşmanlığı revaçta. Revaçta!

Eğer meşhur olmak istiyorsanız dine küfür edin, dindarlara küfür edin. Meşhur olmak istiyorsanız Kur'an'a küfür edin, ayetleri inkâr edin, hadisi şerifleri inkâr edin, meşhur olun. Yok, siz halkın nezdinde yere düşmek istiyorsanız, o zaman Kur'an ve sünnete sımsıkı yapışın. Yok, halkın nezdinde alkışlanmak istiyorsanız küfür edin Kur'an'a, sünnete. Bu hale geldik ve ne yazık ki Müslümanlar da bu oyunlara alet oluyor. Müslümanlar da Müslümanların ayıplarını örtmüyor. Ehl-i tarikat, ehli tarikatın ayıbını örtmüyor. Aynı cemaate müntesib olan dervişler de birbirlerinin ayıplarını örtmüyorlar. Birbirlerinin hatalarını, kusurlarını acımasızca eleştiriyorlar. Kardeşliklerini zedeliyorlar. Baba oğulla olan arasını açıyor, oğlan babayla olan arasını açıyor ne yazık ki. Allah muhafaza eylesin.

Biz iyiliği emretme, iyiliği nasihat etme, Kur'an ve sünneti seniyyeyi anlatma, Kur'an ve sünneti seniyyeyi yaşama mücadelesi vermeye devam edeceğiz. Bu da bir iyilik çünkü. Benim nazarımda iyiliklerin en zirvesi, insanlara Kur'an ve sünneti seniyyeyi nasihat etmek. İyiliğin zirvesi bu. Eğer sen 've'l asr'daki gibi olmazsan sen kurtuluşa eremezsin. İman ettin, salih amel işleyeceksin, hakkı ve sabrı tavsiye edicilerden olacaksın. Eğer bu dört ana kaide senin üzerinde tecelli etmezse o zaman sen de hüsrana uğrayanlardan olacaksın. Allah muhafaza eylesin. 'Sizden biri bir kötülük yapıldığını gördüğünde onu eliyle değiştirsin, düzeltsin. Buna gücü yetmezse diliyle onu düzeltsin. Buna da gücü yetmezse kalbiyle. Bu ise imanın en zayıfıdır.' Yine başka bir rivayette hadis-i şerifin sonunda şu var: 'Bundan sonra bir hardal tanesi kadar dahi iman yoktur' der Müslim'de. O zaman bir kötülüğü gördünüz, elinizle onu değiştirmek, elinizde onu önlemek mümkün ise elinizle, bu mümkün değil ise dilinizle, nasihat ederekten, bu da mümkün değilse kalben buğuz ederekten önlemeye çalışın ki bu da imanın en zayıf noktasıdır. Kıymetli kardeşler! Biz iyiliği emredip kötülükten nehyetme emri ile emrolunmuş bir ümmetiz. Biz yeryüzünde iyiliğin hâkim olması için mücadele etmekle mükellef bir ümmetiz. Biz yeryüzünde hak hâkim oluncaya kadar mücadele etmekle emrolunmuş bir ümmetiz. O yüzden biz iyilikleri emretme, kötülüklerden nehyetme mücadelesine devam etme mükellefiyetimiz var. Bu umumla alakalı yani bizim genel felsefemiz, öyle söyleyelim. Bir de ne var? Bizim kendi dairemiz var. 'Kime karşı iyilik yapayım ya Resulallah' (soluyor sahabe, dikkat edin buna, bu cevaba dikkat edin) 'Kime karşı iyilik yapayım?' 'Annene' 'Sonra babana' 'Sonra kız kardeşine' 'Sonra oğlan kardeşine' Sıralamaya dikkat edin. Allah Resulüne soruyorlar: 'Kime karşı iyilik yapayım?' Hz. Peygamber cevap veriyor. Bakın bu Ümmet-i Muhammed'in birbirini koruma, kollama, birbiriyle iç içe geçmenin iksiri, ilacı!

Burayı kardeşler iyi dinlesinler. Kime iyilik yapacaktıysın? Birinci derecede annene, ikinci derecede babana, üçüncü derecede kız kardeşine, dördüncü derecede oğlan kardeşine, sonra azatlına yani yanında, etrafında çalıştırdığın kimselere, öyle anlayalım bu devirde. Şimdi annesine küsenler, şimdi annesi ile ilgilenmeyenler, annesinin yaşlandığında bakımıyla, onun hastalığıyla, onun ihtiyaçları ile ilgilenmeyen Müslümanlar, sonra babası ile ilgilenmeyen Müslümanlar, babasına bakmayan, babası ile ilgilenmeyen Müslümanlar, ondan sonra kız kardeşine, kız kardeşi ile ilgilenmeyen, onları görüp gözetmeyen Müslümanlar... Sonra oğlan kardeşine, oğlan kardeşine bakmayan, görüp gözetmeyen Müslümanlar, siz toplumun, toplumun ahlakını bozuyorsunuz. Siz toplumun birbirine kenetlenmiş kenetlenmesini bozuyorsunuz. Siz birinci derecede annenize iyilik yapacaksınız. Annenizin bakıma ihtiyacı varsa bakacaksınız. Erkek evlatlar, anne ve babalarına bakmaları farzdır. Erkek evlatlar, kız kardeşlerini görüp gözetmek ile sorumludurlar. Erkek evlatlar, oğlan kardeşlerini görüp gözetmekle de sorumludurlar.

Bu sorumluluğu yerine getirmeyen insanlar, İslam dünyasının çimentosunu bozan insanlardır. Yok benim annem şöyleydi, yok benim annem böyleydi... Annen ne olursa olsun, sen annene bakmakla mükellefsin. Yok babam şöyleydi de yok babam böyleydi de yok babam bunu yaptı da babana bakmakla mükellefsin. Yok benim kız kardeşim beni dinlemedi de kız kardeşim şöyle insandı da böyle insandı da... Kız kardeşini görüp gözetmekle mükellefsin. Yok oğlan kardeşim benim şöyleydi de yok oğlan kardeşim benim böyleydi de yok oğlan kardeşim şurda şunu yaptı da... Oğlan kardeşini görüp gözetmekle mükellefsin. İslam dünyası bu çekirdek ailenin çimentosunu bozduğu için günden güne dağılıyor, günden güne dağılıyor. Bu dağılıklığın önüne geçilmiyor. Baba oğlunu atmış, oğlan babayı atmış. Baba kızını atmış, kız babayı atmış. Anne baba kızını atmış, kız da anne babayı atmış! Ya içlerine bir mal davası, bir para davası girmiş, yok senin gelinin şunu dediği, yok senin kocan bunu dedi, yok şu şunu dedi, yok bu bunu dedi... Aileler dağılmış vaziyette. Heva hevesine düşmüş herkes. Mal, mevki, şan, şöret, gösteriş, aileleri bozmuş. Adam annesine, babasına bakmıyor. Bakmıyor! Annesini götürmüş ne diyorlar ihtiyarların durduğu bakıldığı bakımevine bırakmış. Huzurevine! Adına huzurevi demişler bir de! Bizi böyle aldatmışlar. Anne babayı götürmüşler, adı ne kadar güzel, huzurevi! Huzurevi adı! Bakın, bazı tabirler var! Ne? Hayat kadınıymış! Değil mi, ne kadar tabir hoş geliyor, hayat kadını! Adam ne? Hayat adamı o zaman! O zaman adam da hayat adamı ve ne yazık ki insanlar bu hale gelmiş. Anne tanımak yok, baba tanımak yok, kardeş tanımak yok, yeğen tanımak yok, kuzen tanımak yok, herkes bir tarafının üzerine yıkılmış gitmiş ama iyilik kimeymiş önce? Önce anneyeymiş, sonra babayaymış.

Hani başka bir hadis-i şerif var ya: ‘Kime iyilik yapayım ya Resulallah? Annene. Sonra kime ya Resulallah? Annene? Sonra kime ya Resulallah? Annene. Sonra kime ya Resulallah? Babana.’ Üç sefer! Hani ayeti kerime var ya, hani annelerle alakalı üç tane önemli özellik söylüyor ayet-i kerimede, bir o seni diyor dokuz ay karnında taşıdı. Sonra diyor doğum acısı, sancısı çekti seni doğururken, üçüncüsünde dedi o seni emzirdi. Bakın üç tane annenin iyiliğini koyuyor. Allah Resulü de üç sefer o iyiliğe üç sefer karşılık veriyor: ‘Kime iyilik yapayım? Annene. Sonra kime? Yine annene. Sonra kime? Yine annene? Sonra kime? Babaya.’ Anneye iyilik yapılır, babaya itaat edilir. İtaat babayadır. Anneye iyilik yapılır, babaya itaat. Hani bir şey daha söyleyeyim, erkek evlatlar bunu iyi dinleyin, burayı iyi dinleyin, erkek evlatlara söylüyorum bunu. Sahabeden bir kimse geldi, dedi ki ya Resulallah babam benim, ben dedi evliyim, benim çocuğum var, babam dedi benim malımı, benim paramı istiyor, el koyuyor tabiri caizse. Ona dedi ki: ‘Sen ve malın babana aitsiniz. Şunu bilin ki evlatlarınız kazançlarınızın en temizlerindedir. Öyleyse evlatlarınızın kazançlarından yiyin.’ (Ebu Davud, İbn-i Mace) Babanız sizin kazancınızdan yer, erkek evlatlara söylüyorum bunu. Kız evlat; evlendi, evlendi, o babasına bir şey yedirip içirmez, o kocasına tabi. Kız evlat evlendi, o kocasına tabi, o babasına tabi değil. Bu da bayanları ilgilendiriyor. Evlendiniz, kocanıza tabisiniz, babanıza değil. Bakın babanıza değil. Evlendi, bitti, babaya tabiat bitti. Kız evladının babaya tabiyeti evleninceye kadardır. Evlendi, nikâh kıyıldı, kız evladının babaya tabiyeti kalmaz, kocaya tabiidir o Kur'an sünnet dairesinde. Kocasını Kur'an sünnet dairesinde ne derse ona tabi olur. Erkek evlat öyle değildir. Babası ölünceye kadar o babasına tâbidir. Babası onun malından yer, içer, tasadduk da eder, karışamaz. Bakın, karışamaz. Evlat şunu diyemez, baba bu kadar harcama ya. Şimdi iş tersine döndü, şimdi babalar kazanıyor, evlatlar yiyor. Şimdi iş tersine ama olsun varsın, Allah muhafaza eylesin.

O yüzden iyilik kimeymiş? Önce anneye, sonra babaya, sonra kız kardeşe, sonra oğlan kardeşe. Böyle sıra sıra iyiliklerden toplum içerisinde olması gereken, toplumun önemli çimento vazifesi gören iyilikleri bunlar. Neydi? Anneye, babaya, kız kardeşe ve oğlana, sonra etrafındaki insanlara. En önemli yetim, yetimlere iyilik. ‘Ben ve yetime bakan kimse cennette şöleyiz (yani orta parmağıyla başparmağını yan yana getirip aralarını açarak kapayarak işaret etmiş, böyle yani), dul ve kimsesizler için çalışan, Allah yolunda cihad eden veya gündüzleri oruç tutup geceleri de ibadet eden kimse gibidir. Dul ve kimsesizlere yardımcı olalım. Yine bir şey daha: ‘Yapılan hayırdan hiçbir şeyi küçük bulup hakir görme. Kardeşini güler yüzle karşılamam bile olsa bunu ehemmiyetsiz görüp ihmal etme’ (Müslim'den). Şimdi bunlar bu sıraladığım iyilikler toplumun çimentosu hükmünde. Paraya pula bakmaz iyilik. O meseleye gönül vermeye bakar. O yüzden iyilik hâkim olsun aranızda. Ailelerinizde iyilik hâkim olsun. Akraların içerisinde iyilik hâkim olsun. Derviş kardeşlerinizin arasında iyilik hâkim olsun. Birbirlerinizi gözetin. Birbirlerinize kenetlenin. Birbirlerinize yardımcı olun. Birbirlerinize destek olun. Birbirlerinize hoşgörülü olun. Birbirlerinize toleranslı olun. Dilinizle iğnelemeyin, gözünüzde iğnelemeyin, mimiklerinizle iğnelemeyin insanları. Diliniz tatlı olsun, gözünüz tatlı olsun, mimiklerimiz tatlı olsun. Bu dünya gelip geçecek. Arkanızdan iyilik bırakın. Arkanızdan iyilik bırakın.

Şimdi bütün şeyh efendiler sikkelerini önlerine koyup düşünmeleri lazım. Mahmut efendinin, bu kadar cemaat uğurladı onu, iyilik hâkim olsun, Kuran sünnet hâkim olsun ve bunu Türkiye'deki bütün ehl-i tasavvuf, bu olaya destek çıkması lazım. Bu bizim cemaattendi, bu bizim tarikattandı, bu bizim tarikattan değildi, bu bizim cemaatten değildi deyip o ağzı bozuk itler kervanına katılmasın hiç kimse. Sufiler, ehl-i tarikat, birbirini desteklemesi lazım. Birbirini kösteklememesi lazım. Birbirinin arkasından kuyu kazmaması lazım. Ölçüyü konuşalım, Kur'an ve sünneti konuşalım ama iyilik hâkim olsun her şeye ve biz iyilik yapmakta yarışalım. İyi olmakta yarışalım. İyi olmakta yarışalım ve iyilik dünyaya hâkim oluncaya kadar mücadele eden kullarından olalım. El-Fatiha maassalavat. Âmin. Ecmain. Allah izin verirse inşallah önümüzdeki haftaya Cenab-ı Hak sağlık afiyet verirse dördüncü makamdan, Allah'ın yarattığını sevmekten, devam edeceğiz inşallah.

<https://youtu.be/wIoodWB5NiU>

MESNEVİ-İ ŞERİF 1434. BEYİT ŞERHİ
DÖRT KAPI KIRK MAKAM/
HAKİKAT KAPISI
(ALLAH'IN HER YARATTIĞINI SEVMEK)

Euzubillahimineşşeytanirracimbismillahirrahmanirrahim
Eftalizikirfalemennehu
Lailaheillallah
Lailaheillallah
Lailaheillallah
Hak Muhammeden Resulullah

Cemi' il enbiyayı velmurselin velhamdülillahi Rabbilâlemin

Selamünaleyküm. Allah gecenizi hayırlı eylesin. Gündüzünüzü hayırlı eylesin. Ayınızı, yılınızı, ömrünüzü hayırlı eylesin. Rabbim cümlemizi hakkı hak, batılı batıl bilenlerden eylesin. Hakkı hak bilip hak yolunda mücadele eden, gayret edenlerden eylesin. Batılı batıl bilip batıla karşı cihad eden, mücadele edenlerden eylesin. Hakkı söylemekten, hakkı yaşamaktan korkup çekinenlerden eylemesin. Cenab-ı Hak cümlemizi hak uğruna hakça yaşayanlardan eylesin. Rabbim hakkı ve hakça yaşamayı ve yaşatma mücadelesi verirken kınanmaktan korkanlardan eylemesin. Müminlik sıfatıdır çünkü kınanmaktan korkmamak. Cenab-ı Hak: 'O Allah'ı siz geri döner rücu eder yolunuzdan, dininizden, imanınızdan, ahlakınızdan Allah öyle bir kavim yaratır, onlar Allah'ı sever Allah da onları sever' ayetinden sonra onlar kınanmaktan da korkmazlar der. O yüzden insan dinini yaşarken kınanmaktan korkmayacak. İman etti, iman etti, dini yaşarken beni kınarlar, burda bana ters bakarlar, burda bana yan bakarlar diye korkmayacak. Kınanmaktan korkan insanlar, imanlarını kaybederler. O yüzden sufilüğünüzü de yaşarken kınanmaktan korkmayın. Beni kınarlar diye düşünmeyin. Bu dünya gelip geçecek ki gelip geçiyor ve bakıyorsunuz arkanızda yaptıklarınız bir de yapmadıklarınız kalıyor. İnsanlar yaptıkları doğruysa sevap ve hayır kazanıyorlar, yaptıkları doğru değilse günah kazanıyorlar. Ama insanların bir de yapabilirliği olduğu halde yapamadıkları var. Yapabilirliği olduğu halde yapmadıkları! Herkesin gözünün kör olduğu, kalbinin kör olduğu yer burasıdır.

Bakın buraya dikkat edin, yapabilirliği varken yapmamak. Eğer ki bir günahı işlemeye muktedir iseniz o günahı işlemeye muktedir olduğunuz halde o günahı işlemiyorsanız yapabilirliğiniz var olduğu halde yapmadınız ve sevap kazandınız ama siz bunun farkında değilsiniz. Cebinizde para var, her türlü yanlış işi yapmaya muktedir misiniz? Evet. Gençliğiniz var, yakışıklılığınız var, bayanlar için güzelliğiniz var, alımınız çalımınız var, bir haramı işlemeye muktedir misiniz? Evet ve o haramı işlemediğiniz müddetçe Allah ona ayrıca sevap veriyor. Ordan ayrı sevap alıyorsunuz ama bunu gözünüz görmüyor sizin. Bir kimseden intikam almaya gücünüz yeter mi? Yeter. O kimsenin boğazını sıkabilir misin? Sıkabilirsin. Bir vuruşta yere indirir misin? İndirirsin. Ama yapmıyorsun. Nefsinle mücadele ediyorsun, vurmuyayım şimdi buna diyorsun. Yapabilirliğin varken yapmadın, sevap kazandın. Bir de ne var? Bir de haramlar var. Haramları yapabilirliğin var yapmıyorsun, tamam. Bir de ne var karşılığında? Helaller var. Yine yapabilirliğin var. Mesela namaz kılmaya muktedirsin, kılmıyorsun. Yapabilirliğin var mı? Var. Cömertlik etmeye yapabilirliğin var mı? Var, Yapmıyorsun. Zikrullahı gitme halin mecalin var mı? Var. Yapmıyorsun, gitmiyorsun. Bir de bunlar var. O zaman bunları da yapmak lazım. Kınanmaktan korkmayacağız inşaallah...

Bu gün dördüncü kapı, hakikat kapısının. Allah izin verirse inşallah Allah'ın her yarattığını sevmek, dördüncü kapının dördüncü makamını inşallah konuşmaya gayret edeceğiz. Allah'ın her yarattığını sevmek; şimdi Allah'ın her yarattığını sevmek denilince bu bizim ülkemizde bilhassa çok istismar edilen bir söz, söz tırnak içerisinde. Hani Yunus'unda bir bu manada sözü var ya: 'Yaradılanı severiz Yaradandan' ötürü diye, bunu, bu sözü o benim söyleyeceklerimin hepsi de benim kendi şahsi görüşüm. Kendi şahsi algılayışım, anlayışım. Kimseye herhangi bir sataşmada bulunma şeyim değil. Ben oldum olası bu Allah'ın her yarattığını sevmek ve yaradılanı severiz yaradandan ötürü sözünü kendimce ben analiz ediyorum. Bugün piyasadan dinlediğiniz veya kendisini sufi olarak gösteren veyahut da işte böyle çok sevgi ağacıymış gibi gösterenlerin gördüğü noktadan görmediğimi söyleyeyim. Öyle görmüyorum. Baştan ne diyeceğimi söyleyeyim çünkü. Evet, biz yaradılanı severiz yaradandan ötürü ama biz bu manada insanlarla olan ilişkide veyahut da insani meselede farklı düşünürüm ben. Benim için Allah'ın yarattıklarını sevmek demek Cenab-ı Hakk'ın yarattığı her şeye karşı her şeye karşı muhabbet beslemektir. Şimdi insanı insan eden en önemli duygulardan birisi sevgidir, muhabbettir. Bu bütün varlığa yayılmış vaziyettedir. Cenab-ı Hak hatta Allah'ın sevgisi yüz ise bunun bir tanesini mahlûkatın üzerine dağıtmıştır. Doksan dokuzu tabiri caizse kendi uhdesinde kalmıştır. Bizim o sevgi hissiyle, duygusuyla biz insani hayatımızı devam ettiririz. O sevgi duygusuyla, hissiyle anne babamızı severiz, eşimizi severiz, çocuklarımızı severiz, arkadaşları, dostlarımızı severiz, komşularımızı severiz, akrabalarımızı severiz, insani olarak.

Bir de dini olarak Allah'ı severiz, Peygamberimizi severiz sallallahü vessellem hazretlerini, üstadımızı severiz, müminleri severiz. Bakın bu değil, bu az önceki sıraladığım insani anne, baba, eş, çocuk, akraba, arkadaş, kardeş. Hatta bunun bir de mal boyutu var, adam arabası, evi, barkı, tarlası, takkası, işi, bunları da sever insan. Bu da işin ayrı bir dünya ile alakalı kısmı. Bir de dini kısmı var. Dini kısmı ne? Başta Allah'ı severiz, Peygamber sallallahü vessellem hazretlerini severiz, üstadımızı severiz varsa, müminleri severiz. Biz böylece de dini olarak da bu sevginin içerisinde yoğruluruz kendimizce. Milli olan duygulamız vardır onları severiz. Bu nedir? Kendi vatanını sevmek gibi kendi şehrini sevmek gibi kendi mahalleni sevmek gibi kendi sülaleni sevmek gibi... Bunların hepsi de fitridir. Allah o sevgiyi bizim içimize işlerken koyarken yaratılıştaki bu sevgiyi de koymuş bizim içimize. Biz normal bir insan, normal bir insan, bu sevgi yumağının içindedir ve bunları sever ve bu sevgi Yaradandan, senin üzerindeki en büyük mucizelerinden birisidir. Sen bir yaratıcı arıyorsan, sen kendi üzerindeki o sevgi yumağına bak. O sevgi yumağı senin üzerinde yaratıcının ne kadar ince detaylarla uğraştığının göstergesidir. Şimdi tabi bir yaratıcı var bir de yaratılan var. Yaratılan deyince bizim hemen aklımıza insan gelir. 'Yaradılanı sev Yaradandan ötürü', hemen insan geldi, değil. Benim durduğum yer burası değil. Ben yaratılan denilince bütün varlık âlemi benim aklıma gelen. İnsanı ayrı yere koydum. İnsanı ayrı yere koydum. Biz şimdi Yaradılan denilince Cenab-ı Hak 'kün', 'ol' dediğinden itibaren yarattığı her ne var ise gözümüzün gördüğü görmediği, kulağımızın hissettiği hissetmediği bir de kalbimizin gördüğü, hissettiği yaratılanlar var. Biz sadece gördüklerimizden, duyduklarımızdan, bildiklerimizden sorumluyuz. Yaratılanların hepsini görmemiz mümkün mü? Değil, o zaman gözümüzün gördüğü, kulağımızın duyduğu, kalbimizin gördüklerinden sorumluyuz yaradılanı sevmede. Burda insanı kenara koyuyorum çünkü Cenab-ı Hakk'ın sonsuz yaratmış olduğu varlık düzlemi var ve onun üzerinde sayısız mahlûkatlar var. Bize Kuran'dan bildirilen cinni taifesi var. Kâfiri var, mümini var, münafığı var, şeytan taifesi var, ayrı; melekler var, meleklerin içerisinde büyük melekler var, küçük melekler var, ismi anılmayan melekler var, Âdem'den itibaren gelen peygamberler var ve Cenab-ı Hak yedi kat göğü yaratmış, yeri yaratmış, Samanyolu'nu yaratmış, adına bir Samanyolu koymuşuz. Kâinat sonsuz, yaratmış. Sonsuz yaratmış olduğu o kâinatta varlıklar var. O varlıklarla tanış tanışma.

Cennet var, cehennem var, arş-ı ala var, kürsü var, levh-i mahfuz var. Bunların hepsi de Cenâb-ı Hakk'ın yarattığı kalem var, akıl var. Yani o kalem aynı zamanda akıl ya, o yüzden diyorum. E şimdi böyle olunca yaratılanı saymak mümkün değil. Bakın yaratılanları sevmek mümkün değil. E şimdi biz bir sufi topluluğuyuz. Biz yaratılan delinince sadece insanı düşünürsek biz yayan kalırız. O zaman sufi topluluksak biz seyri sülûk, şunu da ben altını çizerekten söyleyeyim, ben öyle görürüm, bir kimse bir mürşidi kâminden ders aldı mı seyr-i süluku başlamıştır onun. Ben öyle görüyorum. Eğer onun şeyhi mürşidi kâmil ise onun seyr-i süluku başlamıştır. O zaman seyri sülûku başlayan bir derviş değişik perdelerde, değişik yaratıklarla karşılaşacak, değişik varlıklarla karşılaşacak ve bu varlıkları daha önce görmüş olmayacak. Görmediği için zaten hayrete düşecek veyahut da ilk defa gördüğünde kendince tiksineyecek. Onu kerih görmeyecek. Bu yaratılanı sevmek bu insanla alakalı değil. İnsan senin hemcinsin zaten. Bunda bir sıkıntı yok ki. Asıl sıkıntı hemcinsin olmayanlarla. Çok değişik yaradılıştaki varlıklarla karşılaştığında tiksinememek. Çok değişik varlıklarla karşılaştığında onu kerih görmemek, onu eksik görmemek, onu itici görmemek. Allah muhafaza eylesin. O yüzden gökyüzü olarak nitelendirsek veyahut da değişik yaradılış perdeleri olarak da nitelendirsek o ister gökyüzü olarak nitelendirelim ister değişik yaradılış perdeleri olarak nitelendirelim o perdelerde yaşayan varlıklar var. Öyle olunca bir sufi seyri süluku devam ederken bu varlıklarla karşılaşacak. Onlara aşına olacak, onlarla karşılaştığında onlarla aşına olduğunda o zaman o kimse o varlıklara karşı eksik görme, noksan görme, sevmeme, itme noktasında olmayacak. E şimdi bunu sadece insanı yorumlamışlardır genel olarak yorumlayanlar, ben bunu insana yorumlamıyorum. O yüzden Rabbiniz, 'Allah işte odur ondan başka ilah yoktur.

O her şeyi yaratandır.' (Enam Suresi, ayet 102). O her şeyi yaratandır. Bunu aklınıza, kalbinize çakın. Şunu unutmayın hiçbir zaman; yaratma eylemi fiili Allah'a aittir ve Allah bir nesneyi yaratıyorsa onu bir hesap kitap üzerine yaratır. Onu eksik ve noksan yaratmaz, bakın eksik ve noksan yaratmaz ve bütün perdelerin, bütün âlemlerin ve yaşadığınız bu âlemin tek yaratıcısı vardır. O da Allah'tır. Şeytan bir şey yaratamaz, melekler bir şey yaratamaz, peygamberler bir şey yaratamaz, veliler bir şey yaratamaz, cinniler bir şey yaratamaz, hiçbir varlık hiçbir şey yaratamaz. Yaratan tek Allah'tır. O yüzden yaratma gücünü, kuvvetini, kudretini, aklını elinde tutan Allah'tan başka hiçbir şey değildir. Böyle olunca, o yaratılmışların hepsi de yaratılmışların hepsi de Allah'ın eseridir. Onları Allah dizayn etti, Allah yarattı. Hesabı kitabı da Allah'a ait, şeytanın da hesabı kitabı Allah'a ait, yaratılma hesabı kitabı ve aklı. Meleklerin de cinnilerin de Harut'un da Marut'un da gök ehlinin de yer ehlinin de veyahut da herhangi bir perdeye gitseniz de ordaki varlıkların, yaratıkların, nesnelere, eşyaların yegâne yaratıcısı Allah. İşte o Allah Celle Celalühü yarattığı her ne var ise hepsini de mükemmel bir şekilde yaratmıştır. Bu imani bir meseledir, dikkat edin, mükemmel bir şekilde yaratmıştır. Hicr-ayet 86: 'Hiç şüphesiz senin Rabb'in işte o her şeyi mükemmel yaratan ve her şeyi hakkıyla bilendir. O zaman yaratmada bir eksiklik görmek, yaratmada bir noksanlık görmek, mükemmeliyetçilikten dışarı çıktığı için dikkat edin insan küfre düşer. Yaratma fiiliyatı tamamıyla mükemmel bir noktadadır. O zaman biz yaradılanı sevmemiz, Allah'ın mükemmel yaratmasından dolayıdır. Biz mükemmel yaratan Allah'ın yarattığı her şeyi severiz. O zaman yaratılmış olan bir şey de yaratılma eksikliği noksanlığı yoktur. Mükemmeldir. Secde-Ayet 7: 'O Allah ki yarattığı her şeyi en güzel bir şekilde yarattı.' Bakın, her şeyi yaratan Allah ve her şeyi yaratan Allah mükemmel yarattı, aynı zamanda da güzelliği de yanına koydu. Hem mükemmel hem de güzel yarattı. O zaman senin yaradılıştaki bir şeyi çirkin görmek, yaradılıştaki herhangi bir eksik noksan görmek seni gizli küfre, gizli şirke götürür. Sen gizli küfre düşersin.

O zaman yaradılıŖta bir Ŗeyi mükemmel görmemek yaratılıŖta bir Ŗeyi çirkin görmek seni küfür ehli yaptı. Sen ister ağaca bak ister böceğe bak ister hayvana bak İster uçanlara bak ister yürüyenlere bak ister yüzenlere bak hiçbir Ŗey hakikatinde çirkin yaratılmadı. Hiçbir Ŗey hakikatinde eksik yaratılmadı. Mükemmel yaratıldı. Öyle olunca bu âlemde veya başka bir âlemde hikmetsiz boŖa yaratılan eksik yaratılan çirkin yaratılan hiçbir Ŗey yok. Bakın bunlar sizi tevhide götüren Ŗeyler. Yaratılan herhangi bir Ŗeyde çirkinlik yok, eksiklik noksanlık yok ve yaratan Allah meseleye böyle baktığınızda o zaman bütün yaratılmış olan her Ŗeye baktığınızda bir mükemmel bir yaratılıŖ göreceksiniz ve siz güzel görmüş olacaksınız her Ŗeyi. Hani Bediüzzaman Saidi Nursi hazretleri der ya, güzel düşünen güzel görür, güzel gören hayatından lezzet alır, der. Güzel düşünen güzel görür. O zaman ilk önce düşünce olarak Ŗunu yerleŖtireceksiniz; imani bir hakikat olarak bir; her Ŗeyi Allah yarattı, her Ŗeyi. İki; Allah her Ŗeyi mükemmel yarattı. Üç; Allah her Ŗeyi güzel yarattı. Bunu üstünüzde otutturun. Bunu sadece iŖte herhangi bir varlığa değil hatta bunu bitkilere dahi, bunu normalde ağaçlara, bitkilere, sudakilere havadakilere, yerdekilere... her Ŗeye söyleyeceksiniz. Çünkü bitkiler olarak da daneyi, tohumu yaratan yine o. Ayet-i kerimede diyor: ‘Allah daneyi ve çekirdeği çatlatıp yarandır’ (Enam-95).

O zaman biz dünya üzerindeki hayvanlardan tutun bitkilerden tutun uçanıdan tutun yüzeninden tutun görünenden görünmeyenden her Ŗeyine baktığımızda bu üç ana unsuru hiç unutmayacağız. Yaratıcı Allah'tır, Allah'tan başka yaratıcı yoktur ve yarattığı her Ŗey bir düzen, bir hesap, bir kitap üzerine yaratır, mükemmel yaratır ve yarattığı her Ŗey güzeldir. O zaman güzel olan, mükemmel olan, sevilir. Güzel ve mükemmel olan sevilir. Bakın tekrar söylüyorum, güzel ve mükemmel olan sevilir ve siz bakarken sufice yaratılmış bir Ŗeyi çirkin görmek, eksik görmek, noksan görmek, fazlalık görmek, bunu neden yarattı demek seni küfre götürür. Sen önce bu eğitimi sağlam bir Ŗekilde al. Böyle boŖ, biz yaratılanı severiz yaradandan ötürü ‘ya bu ne kadar çirkinmiş ya’ yok olmadı! Hani yaradılanı sevmiştin? Yaradan Allah'tı? Sen nasıl onu çirkin gördün? Olmadı! Allah muhafaza eylesin.

O yüzden bunda Peygamber sallallahü vessellem hazretlerinde örnekleri vardır. Hani meŖhurdur ya bir böyle köpek bazı rivayetlerde merkep olarak geçer. Aslında o rivayet bazen de İsa Aleyhisselam'ın üzerinde olduğu düşünülür veyahut da Hz. Muhammedi Mustafa(s.a.v.)'in üzerinde olduğunu söyleyen hadis kitapları da vardır. Hani ashabıyla beraber yürüyor, yürürken bakıyor ki herkes o kokudan ağzını burnunu saklıyor, kerih görüyorlar. Hani meŖhur ya Hz. Peygamber(s.a.v.)hazretleri ne güzel dişleri varmış diyor. Bakın herkesin kerih olarak gördüğünde bir güzellik gördü. Bir güzellik görmek, güzel tarafını görmek. Dedi ki ne güzel dişleri varmış. Allah bizi öyle görenlerden eylesin. Oysa herkes diyordu ki bu leŖ kokuyor, buna bakılmaz. Hatta rivayet ederler böyle Arapların örtüleri var. Örtülerini böyle örttüler ağızlarına burunlarına kokuyor diye. Hz. Muhammedi Mustafa(s.a.v) örtmedi. Dedi ki ‘Ne kadar güzel yaratmış, dişleri çok güzel.’

Ŗimdi öyle olunca demek ki biz bir Ŗeyi çirkin ve kerih görme noktasında değiliz ve ayeti kerime, En'âm-38: ‘Yeryüzünde debelenen hiçbir canlı ve iki kanadıyla uçan hiçbir kuŖ yoktur ki sizin gibi bir ümmet olmasın. Biz kitapta, levh-i mahfuzda hiçbir Ŗeyi eksik bırakmadık. Sonra hepsi Rablerinin huzurunda toplanacak.’ O zaman yeryüzündeki hiçbir Ŗey; hepsi de bir ümmet, hayvanlar da hepsi de levh-i mahfuzda bir hesap kitap üzerine yazılı. Eksik, noksan bir Ŗey yok. Allah'ım iyi etsin. Hz. Peygamber buyuruyor: ‘Kim bir serçeyi boŖ yere sırf eğlence olsun diye öldürürse kıyamet günü o serçe feryat ederek Allah'a Ŗöyle seslenir, Ey Rabbim falan beni gereksiz yere öldürdü. Herhangi bir fayda için öldürmedi.’ O zaman yaradılanı biz yerli yerinde kullanırız, zevkine hayvan öldürmeyiz, biz hayvan öldürmeyiz! Yaradılana karşı merhametli davranırız.

Yeryüzünde hiçbir inanç yoktur ki yeşili koparmak, o yerin sineğini bile öldürmek yasaklansın. Siz ihrama girdiğinizde Medine Hicaz bölgesinin yeşilini dahi koparamıyorsunuz, yaprağını. Bir hayvanı öldüremiyorsunuz. Hatta hayvana işaret bile edemiyorsunuz, burda hayvan var diyemiyorsunuz, dikkat edin. İhrama girdiniz hiçbir şeyi öldüremiyorsunuz. İhrama girdiniz, hiç kimseye bir şey söyleyemiyorsunuz kötü manada. İhrama girdiniz, o bölgenin dalını dahi koparamıyorsunuz. Oruç tuttunuz, asla kötü bir şey söyleyemiyorsunuz, oruçlusunuz çünkü. Kavga edemiyorsunuz, tartışamıyorsunuz, kötü söz söyleyemiyorsunuz etrafınızdaki hiç kimseye. Rabbim bizi onlardan eylesin.

Hız. Aşe annemiz hırçın bir deveye biner. Hırçın bir deveye binince onu sakinleştirmek için ileri-geri yapmak ister. Allah Resûlü der ki 'Ey Aşe! Hayvana yumuşak davran. Çünkü o yumuşaklık nerede bulunursa orayı güzelleştirir. Yumuşaklığın bulunmadığı her davranış çirkindir.' Bakın, öyle bir peygamber ki kendi bineğine dahi yumuşak davranmayı tavsiye ediyor. Sufi kardeşler, derviş kardeşler; bakın kendi bineğine dahi yumuşak davranmayı öğütleyen bir peygamberin ümmetiyiz. Söz muhteşem, 'yumuşaklığın bulunmadığı her davranış çirkindir, yumuşaklık nerede varsa da orayı güzelleştirir.' Allah bizi yumuşak huylulardan eylesin ahlaki olarak. Rabbim muhafaza eylesin inşallah.

Yine Müslim'de ve Tirmizi'de geçen bir hadisi şerif: 'Allahu Taala her varlığa iyi davranılmasını emretmiştir. Öyleyse canlı bir varlığı öldürmeniz gerektiğinde bu işi ona eziyet vermeden güzel bir şekilde yapın. Bir hayvanı boğazlayacağınız zaman yine ona eziyet vermeden güzel bir şekilde kesin. Bu işi yapacak olan kimse bıçağını iyice bilesin, hayvana acı çektirmesin'. Tam kurban arefesinde bu hadisi şerif de iyi oturdu şimdi. O yüzden normalde ne yapacağız o zaman? Hiçbir şeye, hiçbir şeye sert ve kötü davranmak yok, her şeye iyi davranmaya gayret edeceğiz inşallah.

Hazreti pirin sözü çok hoşuma gitti, buraya not olarak aldım, onu okuyarak bitireyim: 'Kardeşim, sen düşünceden ibaretsin. Geriye kalan et ve kemiksin. Gül düşünür gülistan olursun, diken düşünür dikenlik olursun.' (Hz. Mevlana) Biz gül düşünelim inşallah gülistan olalım. Haklarınızı helal edin. Allah sizden razı olsun. Bu salı günü inşallah burada şey olacak yine Divan'ı Kebir yapacağız. Pazartesi günü bayanların burda programı var. Sadece bayanlara ait, Perşembe günü yine namazgâhta ders var amma velâkin bu önümüzdeki bugünden sonraki derslerin hiç birisi de mecburi değil, bayram haftası. Biz bayram haftası çünkü genelde ders yapmıyoruz. O yüzden il, ilçeler bütün hepsini de bugün yayınladım. Hepsi de bayram haftası dolayısıyla iptal ettik, bayramdan sonraki perşembeden itibaren inşallah derslerimiz devam edecek ama namazgâhtaki zikrullah Perşembe günü devam. Salı günü burda Divan'ı Kebir var, yine devam edeceğiz. Önümüzdeki perşembe zaten araya normalde bayram cumartesi günü, öyle değil mi? Önümüzdeki perşembeye de ders devam edecek, bayramın birincisi günü cumartesi günü burda sohbet yok. Bayramın ikinci günü yine Allah izin verirse aşağıdaki neydi salonun adı? Bahçe, bahçe davette inşallah, bayramın ikincisi günü yine bayramlaşmamız olacak, yine aynı saatte. Başka var mı ilan edilecek Hacı Cafer? Yok, tamam, bu kadar. Haklarınızı helal edin. El- Fatiha maassalavat. Âmin.

Asıl curcuna önümüzdeki hafta kopacak. Pardon bir dahaki sohbette kopacak. ‘Tüm insanları bir görmek.’ Bir de bu var ya hani hakikatin beşinci kapısı bu, bu da doğru yerde kullanılmıyor. Bunun da işaret fişeğini şimdiden patlatayım yani çıkıyor birisi tasavvuf adına, ‘biz bütün insanları seviyoruz!’ Allah Allah? Sen eşcinseli de mi seviyorsun? Eşcinselliği de mi seviyorsun? Sen kâfiri de mi seviyorsun? Sen Müslümanlara savaş açanı da mı seviyorsun? Sen Müslümanların namusunu kirleteni de mi seviyorsun? Nasıl seviyorsun, bu nasıl bir sevmek bu? Bunları söyleyen Türkiye’de ehl-i tasavvufum diyenler, bunlar böyle logo sözler, klişe! Biz bütün insanları seviyoruz. Allah Allah ya! Nerden buldun bu sevgiyi sen? Allah’ın sevmediklerini nasıl seveceksin? Allah zalimleri sevmez! Sen sevecek misin? Allah faizcileri sevmez, sen sevecek misin? Allah gıybetçileri sevmez, sen sevecek misin? Allah kâfirleri sevmez, sen sevecek misin? Allah münafıkları sevmez, sen sevecek misin? Sevgi pıtırıcığım olmuş millet. Allah’ın sevmediğini nasıl seversin? Sen Yezid’i seveceksin O zaman, öyle mi? O zaman sen Hz. Hüseyin efendimizi katledenleri seveceksin o zaman, öyle mi? Nasıl seveceksin? Sen o zaman müminlere savaş ilan eden müminlerin kanını, canını, malını, ırzını, namusunu, perişan edenleri seveceksin öyle mi? Sen müminlerin başına bomba yağdıranları seveceksin öyle mi? Ne sevgi pıtırıcığım herkes, seviyor herkesi! Sen her gün Filistinlilerin başına bomba yağdıranları seveceksin öyle mi? Allah ve Resulüne savaş açanları seveceksin sen öyle mi? Allah’a savaş açmış, sen onu seveceksin öyle mi? Sufilik doğru yerde olacak, doğru yerde! Evet, önümüzdeki yani normalde cumartesi tabi bayram, ondan sonraki cumartesi bu sohbet, ‘tüm insanları bir görmek’ veya işte ‘bütün insanları sevmek.’ İyi! Ben yapamıyorum! Allah bizi affetsin. (Âmin) Rabbim inşaallah, bu konuyu işleyeceğiz bir daha ki derste. Geceniz hayırlı olsun inşaallah. Allah razı olsun. Selamün aleyküm. Ya Allah! Öyle yazıyorlar bana, hocam, ne o, ehl-i tasavvuf, ehli sufi her şeyi sevmez mi? Ben çakıyorum ya lgbt cilere, yazıyorlar bana, hocam işte sufiler böyle her şeyi sevmezler mi? Allah Allah! Allah’ın lanetlediği işleri ve fiilleri yapanları Allah sevmezken ben nasıl seveyim ya! Eyvallah, Allah razı olsun. Destur...

<https://youtu.be/3I0WamCTTz8>

MESNEVİ-İ ŞERİF 1434. BEYİT ŞERHİ
DÖRT KAPI KIRK MAKAM/
HAKİKAT KAPISI
(İNSANLARI BİR GÖRMEK – KİMSEYİ İNCİTMEMEK)

Euzubillahimineşşeytanirracimbismillahirrahmanirrahim
Eftalizikirfalemennehu
Lailaheillallah
Lailaheillallah
Lailaheillallah
Hak Muhammeden Resulullah
Cemi' il enbiyayı velmurselin velhamdülillahi Rabbilâlemin

Selamünaleyküm. Allah gecenizi hayırlı eylesin inşallah. Cenab-ı Hak gündüzünü hayırlı eylesin. Ayınızı, yılınızı, ömrünüzü, hayırlı eylesin. Rabb'im cümlemizi ve bütün Ümmet-i Muhammedi Hakkı hak, batılı batıl bilenlerden eylesin. Hakkı hak bilip hak yolunda mücadele eden gayret eden batılı batıl bilip batıla karşı cihat eden kullarından eylesin. Rabbim bizleri ve cümle Ümmet-i Muhammedi Kur'an ve sünneti seniyyeye sımsıkı yapışıp yaşama ve yaşatma mücadelesi verenlerden eylesin. Allah hepinizden de razı olsun inşallah. Dördüncü kapı, hakikat kapısının beşinci makamı. Bu, bazı eserlerde bazı yerlerde tüm insanları bir görmek ama Ahmet Yesevi'de kimseyi incitmek olarak geçer. Yani normalde Ahmet Yesevi'nin 'Dört Kapı Kırk Makam'ı isimlendirilirken Anadolu'daki Bektaşî tarikatı öğretisinde bazı farklılıklar var, isim farklılıkları. O yüzden bir yerlerden okursunuz ya burda böyle geçiyor şurda şöyle geçiyor diye aklınıza gelebilir. O yüzden bugün öyle kendi kendime düşündüm, dedim böyle düşünebilirler hani nerden aldılar bu dört kapı kırk makamın isimlerini diye, böyle yaklaşık bazı maddelerde değişiklik var. Bazen yer değişikliği var veyahut da maddelerde değişiklik var ama mana itibari ile çok aralarında bir fark yok. Tüm insanları bir görmek yani insan insandır, birinci derecede Allah'ın kuludur. Cenab-ı Hak kâinatı sevmiş olduğu bu varlığın, bu varlığın yüzü suyu hürmetine kâinatı yaratmıştır. O yüzden insanın hepsi de insan olarak değerlidir, makbuldür. Bir sefer insan olarak bu makbuldür. Bu din, dil, ırk, renk hiçbir şey ayırmaksızın bütün insanlar insan değerinde makbuldür. Ehl-i sufi bu meseleye özellikle üzerinde itina ile durur.

Ehl-i sufi de ırkçılık kesinlikle yoktur. Müslümanlar zaten ırkçı olmaları mümkün değil. Hz. Peygamber sallallahu aleyhi vessellem hazretlerinin bu manada hadisi şerifi mevcuttur: 'Arabın Aceme, Acemin Araba üstünlüğü yoktur. Beyazın siyaha, siyahın beyaza üstünlüğü yoktur' diye. Sufiler buna daha ehemmiyetle bakarlar. Gerçek bir sufi dergâhında, tekkesinde ırkçılık yoktur veyahut da bir rengi üstün görmek, diğer rengi aşağılamak veyahut da bir kavmi üstün görmek diğer kavmi aşağılamak, bu bir sufi dergâhında hiç olmaması gereken bir şeydir. Hatta konuşmalara dikkat edilmeli. Orda başka bir kavimden insan olabilir. O başka bir kavimden bir kimseyi incitmektense kırmaktansa Allah muhafaza eylesin o kelimeleri, o davranışları hiç kullanmamalı ama bunu bir terbiye haline getirmeli. Terbiye haline getirerekten vay işte burda Kürt kardeşler var, şimdi Kürtler hakkında konuşmayayım, vay burda Arap kardeşler var, şimdi Araplar hakkında konuşmayayım, vay burda işte Çerkezler var, onlar hakkında konuşmayayım, yok burda Boşnaklar var, Pomaklar var, şunlar var bunlar var, bunlarla alakalı bir şey konuşmayayım hani olumsuz bir şey konuşmayayım yani orda duruma göre hareket etmek değil bu. Bunu bir ahlak haline getirip ırkçılık yapmamak, bunu bir ahlak haline getirip ahlak haline getirip hiçbir kavmi aşağılayıcı bir şekilde konuşmamak. Allah muhafaza eylesin.

Hucurat, ayet 13: 'Ey insanlar! Biz sizi bir erkek ve bir dişiden yarattık. Birbirlerinize tanışasınız diye sizi kabilelere ve milletlere ayırdık. Allah katında en değerliniz en muttaki olanınız(yani takva sahibi olanınız) Allah her şeyi bilen ve her şeyden haberdar olandır.' O zaman Cenab-ı Hak bütün insanları bir erkek ve bir dişiden yarattı. Yani Âdem'den ve Havva'dan geldik. Bizim bu konuda farklı bir duruşumuz yok. Hatta hani meşhur ya, Hz. Peygamber sallallahü vessellem hazretleri Mekke'nin fetih günü, Mekke'nin fetih gününde konuşuyor: 'Ey insanlar! Allah sizden cahiliye kibrini ve atalarla övünmeyi kaldırmıştır. İnsanlar iki sınıftır. Allah katında değerli, takva sahibi iyi kişiler ve Allah katında değersiz, günahkâr kötü kişiler. Bütün insanlar Âdem'in çocuklarıdır. Âdem'i de Allah topraktan yaratmıştır.' Tirmizi'de geçiyor hadisi şerif. O zaman normalde demek ki Araplarda bir cahiliye kültürü vardı. Onlar kendi soy saplarıyla övünürler, soy saplarıyla bağıra bağıra soylarını saplarını anlatırlardı. Hani bir ayeti kerime var, hacla alakalı ayeti kerimelerde: 'Siz hac farizasını yerine getirdikten sonra geçmişte atalarınızı andığınızdan daha şedit bir şekilde Allah'ı zikredin' diye. Çünkü Araplarda böyle bir adet vardı. Araplarda Hac yapanlar Beytullah'a gelirler, Beytullah'a geldikten sonra Beytullah'ta kendi kavimlerini veyahut da kendi kabilelerini ve kendi kabilelerinin iyiliklerini kahramanlıklarını yüksek sesle haykırarak insanlara ilan ederlerdi. Cenab-ı Hak Arapları bundan men etti yani dedi ki siz artık geçmişte atalarınızı andığınız gibi anmayın atalarınızı. Ya? Anacaksanız Allah'ı anın. Böyle cehri, yüksek bir sesle Allah'ı zikredin. Yüksek bir sesle Allah'ı anın' dedi ve lebbeyk Allahumme lebbeyk diye o normalde hacdaki zikirler o yüzden yüksek seste, cehri olarak yapıldı ve Müslümanlar hac yaparlarken iman etmemiş olan müşrikler de kendi atalarını anarak ses veriyorlardı ve Cenab-ı Hak onu bundan men etti.

Yine veda haccında Hz. Peygamber sallallahü vessellem hazretleri: 'Rabbiniz birdir, babanız da birdir. Hepiniz Âdem'in çocuklarıdır.' Bakın burda Hazreti Peygamber sallallahü vessellem hazretleri veda haccında bazı sözlerinde Müslümanlara, müminlere seslenmiş. Bazı sözlerinde bütün insanlığa seslenmiştir. Bütün insanlığa seslendiği sözlerden birisi: 'Rabbiniz birdir, babanız da birdir. Hepiniz Âdem'in çocuklarıdır. Âdem de topraktan yaratılmıştır.' Burda Hz. Peygamber sallallahü vessellem hazretleri: 'Ey insanlar! Rabbiniz birdir' deyince, bütün insanları Allah'a davet ediyor. Hatta biz burdan şimdi Muhyittin İbni Arabî'nin 'Fusus'undan, 'Fütuhat'ından girip çıkalım şimdi, ordan böyle bir dalya yapalım. Hani Arabî'nin meşhur bir felsefesi vardır. Hani der ya; neye ibadet ederlerse etsinler, ibadet ettikler şey kendilerince Tanrı bilinci olduğundan, Allah bilinci olduğundan yine Allah'a ibadet etmişlerdir, der. Bu aslında biraz yüksek bir seviyedir. Yani o kimse Buda'ya niçin ibadet ediyor, tapmıyor? Buda'yı Allah biliyor, dikkat edin buradaki anlayışa, Buda'yı Allah gördü o kimse veyahut da Konfüçyüs'ü Allah gördü veyahut da İsa(a.s.)'ı Allah'ın oğlu gördü, Allah'la alakalı ve onu öyle görerek kendisini Allah'a yaklaştıracı bir unsur olarak görüyor veyahut da Müşrikler lat uzza menata tapmıyorlardı, onlara tapınırken Allah bizi sevsin diye onları vesile ediyorlardı ve onlara tapınırken Allah bize daha yakın olsun, Allah bize daha fazla merhamet etsin, muhabbet etsin diye ibadet ediyorlardı ve yeryüzünde ibadet edenler tapınanlar neye tapınırlarsa tapınsınlar, bir Rab anlayışı olduğundan tapınırlar ve Cenab-ı Peygamber sallallahü vessellem hazretleri de diyor ki: 'Rabbiniz birdir'. Yani siz ata da tapsanız puta da tapsanız tapınışınızın amacı Rabbedir. Bakın burda tapınış Rabbedir. Yani orda bir heykel var, aslında heykele tapınmıyor o kimse. Heykeli Rab gördü. Heykeli Rab gördüğü için Rab adına ona tapındı. Burdan hareket eder Muhyiddin İbni Arabî. Hz. Peygamber sallallahü vessellem hazretleri de 'Rabbiniz birdir, babanız da birdir. Rabbiniz bir babanız da bir. Hepimiz Âdem'in çocuklarıyız.' O zaman Âdem de topraktan yaratılmış. Arabın Arab olmayana, Arab olmayanın Araba, kızıl tenlinin beyaz tenliye beyaz tenlinin kızıl tenliye takva dışında hiçbir üstünlüğü yoktur. Yani bu İslam'ın dünya üzerinde insanların arasına koyduğu en büyük eşitliklerden birisi.

Yaradılış itibariyle hepimiz insanız. Yaratılış itibariyle hiçbirimizin birbirimizden üstünlüğü yok. Yaratılış itibariyle! Sufiler bu manada insanları ayırt etmezler. Bu ayırt etmeme hem ayetle hem sünnetle sabittir ama tarih boyunca ırkçı zihniyetler, sufileri milliyetsizlikle, kavimsizlikle suçlamışlar, anlamamışlar burayı. Burayı anlamamışlar ve üstünlüğü Allah takvaya bağlamış. Renge, ırka, boya, soya sopa değil taklaya bağlamış. Takvaca üstün olan Allah katında üstün biz kim takvaya ermiş bunun bizde takvametresi yok. Biz dışardan sadece o insanın iyi bir Müslüman olduğuna hükmederiz. Allah katında ne kadar değeri vardır, ne kadar değeri vardır bu bizim elimizde olan bir şey değildir. Biz bunu bu bir öğreti olarak kafanızın bir kenarında dursun. Rüyanızda bir kimseyi iyi veya kötü görebilirsiniz. Buna susacaksınız, konuşmayacaksınız. Bugün kötü gördüğünüz o akşam tövbe eder, ağlar, o akşam iyi olur. Bugün iyi gördüğünüz, ertesi gün nefesine uyar, ayağı kayar, kötü olur. Senin gördüğün rüya veya hal o esnada geçerli olur ve bunları kötü gördüğünüzde birisini veya bir şeyi kendi nefsinize atfedeceksiniz, kendi nefsinize. Ben bir hata yaptım ki işte Erdoğan'ı ben kötü gördüm, bir hata yaptım, ben bir yanlışlık yaptım, bir eksiklik yaptım ki ben Erdoğan kardeşi rüyamda kötü bir şekilde gördüm. Hükmetme kendi nefsinize hükmet. Gördüğün rüyayı kendi kendine tevil etme. Birini kötü gördüysen kendi nefsinize vur veyahut da bir kardeşinizin bir arkadaşınızın içerde dışarda orda burda bir hatasını kusurunu gördüğünüzde onu görmemezliğe gelin, tolerans gösterin, toleranslı davranın, örtün. Onu deşelemeyin ve deyin ki bu benim nefsimde lazımmış. Benim nefsimde böyle hastalıklar var demek ki deyin. İşte Allah indinde insanlar eşdeğerdeler yaratılış olarak ama o kimse iman etti, salih ameller işledi, takvaya ulaştı Allah katında üstün. Üstün olan o. Değerli olan o. O yüzden Allah muhafaza eylesin, bu manada biz insanları genel olarak bir görmeye, eşit görmeye çalışırız ve değişik hadisi şerifler vardır.

Bir insanın makamı için bir insanın mevkisi için parası pulu için herhangi bir üzerinde bulunan bir şeyden dolayı ona özellik sağlanması, insanın dininin yarısını götürür der. Allah muhafaza eylesin. O yüzden Allah indinde herkes eşittir. Allah indinde herkes insandır. Hepsinin de babası Âdem'dir. Herkes Âdem'in çocukları gibidir çocuklarıdır. O yüzden kimsenin, kimseden bir üstünlüğü ve alçaklığı söz konusu değildir. Tekrar ediyorum, üstünlüğü veya alçaklığı söz konusu değildir. Allah katında insan noktasında eş değere sahiptir herkes. Bazen sufilerin dilinde bunu görüyorum ben, işte biz o kapının köpeği olamayız veyahut da ben onun köpeği olayım, ben onun kıtmiri olayım veyahut da biz kimiz ki biz aşşalığın tekiyiz filan...Değil canım kardeşim! Biz insanız. Allah bizi insan olarak yarattı. Allah bizi insan olarak yarattı. Değer verdi, kıymet verdi, insan olarak yarattı. Ben değerliyim, ben insanım. Allah beni halife olarak yarattı. Ben köpek değilim, ben it değilim, ben hayvan değilim, ben insanım. Bakın ben insanım. Benim herhangi bir kimseden değersizliğim yok yaratılış olarak. Herhangi bir kimsenin üstünde de yaratılış olarak bir üstünlüğüm de yok. Varsa takvaca üstünlük vardır kimdeyse, onu da Allah bilir. Biz Müslüman olarak gördüğümüzü Müslüman değerlendirmesinde yapar Müslümanca hareket ederiz. Müslüman odur ki diğer insanlar onun dilinden emindirler. Mümin odur ki diğer insanlar onun elinden emindirler. O zaman ben insanları insan olarak görürüm. Elimden dilimden hiç kimsenin zarar görmemesi için mücadele ederim. Doğru olan budur ama takvaca kim üstünse Allah katında o kıymetlidir. O zaman takvaya ulaşmak nedir? İman edip Allah'ın farzlarını yerine getirmek haramlardan uzak durmak Allah'ı sevmek. Takva benim bildiğim bu. Sen iman et, farzları yerine getir, haramlardan uzak dur, Allah'ı çok zikret ve Allah'ı sev, muhakkak ki takva ehlisin. Bakın, bu zamanda hele bu zamanda insanların dinden hızla uzaklaştığı bir zamanda ve haramların serbest olduğu, herkesin rahat bir şekilde haramı yaşadığı bir zamanda, genç-yaşlı önemli değil artık, bir kimse iman edip namazını kılıp farzları yerine getirip haramlardan uzak duruyorsa günün evliyası o. Bu kim olursa olsun genç yaşlı, önceden gençlere söyledim bunu, yirmi beş yıl önce.

Şimdi genç-yaşlı herkese söylüyorum. Sebebi şu; artık harama girmenin yaşı kalmadı çünkü. Haram işlemenin yaşı yok. On yaşından doksan yaşına kadar haram işlemenin yaşı yok. O yüzden bugün için on yaş da doksan yaş da, önceden insanlar elli yaşına geldikten sonra böyle hayattan düşer, ne bileyim işte aktiflikten düşer, hani olgunlaşmış. Şimdi insanlar elli yaşında genç, zıpkın gibi kadını erkeği. O yüzden yaş sınırı yok. Haramdan uzak durmak zor. Bugün gerçekten genci yaşlısı, erkeği kadını haramdan uzak durmak kadar zor bir şey yok. Önceden belki de bu kadar değildi ama şimdi gerçekten daha bu iş sıkıntılı bir noktada. Çünkü haramlar otomatikman her şeyiyle serbest. Allah muhafaza eylesin. İşte biz insanları ayırt etmeden insanı insan olarak bir görmeye gayret edeceğiz ve bir göreceğiz. Bunun başka bir alternatifi yok. Allah muhafaza eylesin. Sakın zanna yer vermeyin, zan, yani suizan. Kendi kendine oturup Erdoğan bunu böyle yapıyor mudur acaba ya? Zan! Ya Lütfü usta acaba böyle böyle mi yaptı ya? Zan! Hani o şahsın üzerinde kötü düşünme. O şahsın üzerinde onun istemediği, sevmediği bir şey düşünme ve bunun biraz daha ilerisi iftiraya götürüyor, gıybeti götürüyor, dedikoduya götürüyor. Bakın bunun biraz daha ilerisi! Sakın zanna yer vermeyin. Zira zan sözlerin en yalanıdır. Tecessüs etmeyin, haber koklamayın, rekabet etmeyin, hasetleşmeyin, birbirinize buğuz etmeyin, birbirinize sırt çevirmeyin. ‘Ey Allah'ın kulları! Allah'ın emrettiği şekilde kardeş olun.’ Bakın bu hadisi şerif, toplumun kendi içerisindeki sosyal ve insani hastalıklarını anlatıyor bize. Bir; suizana düşme, bir başkasının üzerinde zan besleme. Eee? Ondan sonra? Tecessüs etme, haber koklama, araştırma yani, insanı burgalama, insanları soruşturma. Nereye gittin, ne yaptın, ne ettin, öyle mi yaptın, böyle mi yaptın... Sana ne? Araştırma, rekabet etme. Vay ya! Görüyor musun bak, Erdoğan şu işi yaptı. Ondan sonra bak gördün mü, şöyle para kazandı, ben de aynı işi yapayım, ben de para kazanayım.

Bursa'da bu tekstilcilerde meşhur. Birisi bir iş yapıyor, bir kumaş yakalıyor veyahut da bir model yakalıyor, bir şey yakalıyor, hemen onu yapacak o da. Rekabet edecek. O kaçta satıyor, örneğin yirmi liraya. O yapacak, hemen on sekiz liraya satacak. Ya bırak! O kendine bir yol bulmuş. Sende bir yol bul, Allah'a yalvar yakar, bir iş yap. Yok, rekabet edecek! Allah muhafaza eylesin. Bu her alanda var yalnız. Bu her alanda var. Sadece ticarete değil, bu dini cemaatlerin içerisinde de var. Birisi kendisine bir yol tutturmuş, ne yapıyor? İşte Kur'an-ı Kerim öğretiyorlar. Orda üç beş kişi toplanıyor, hemen o da rekabet edecek ona. Ya bırak! Sen de fıkıh öğret öbür tarafta, sen de hadis öğret. Neden rekabet ediyorsun? Neden böyle bir şeye kalkışıyorsun? Yok rekabet edeceğiz illaki. Yani bizde böyle bir hastalık var, kendimiz değiliz. Bakın kendimiz değiliz. Bu ticarete, bu aile hayatında, bu her yerde var bu. Bir kimseye Allah, Cenab-ı Hak nasib ediyor, bir ev alıyor, o da alacak aynı evi. Ya bırak, rekabet etme. Sen kendi haline göre yaşa. Birisi bir araba alıyor, Allah mübarek etsin de. Haset etme, dua et ona. Allah yolunda hizmette kullanırsın de. Yok! O almış, o da alacak. Allah muhafaza eylesin. Haset arkasından geliyor. Koşturuyor haset. Bunlar sosyal facialar. İnsanların kardeşliklerini bozan şeyler. Haset ediyor. Hani onda var, bende de ondan fazla olması lazım. Ya bırak! Cenab-ı Hak ona öyle bahşetmiş. Cenab-ı Hak ona ikram etmiş, ihsan etmiş, yürü, koş sen de, Allah yardımcın olsun. Ne yapmaya haset ediyorsun! Ne yapmaya illa rekabete giriyorsun! Bırak! Berber Ahmet'te iyi, rahvan at var diye bende de olacak diye bir kaide yok. Her pazar binip de adam paylaşıyor, ne yapayım şimdi, berber Ahmet rahvan ata biniyor diye ben de gidip rahvan at mı alayım, yarışayım mı? Yok öyle bir şey. Seviyor, çiftliği var, müsait her şeyi, pazar günleri ne güzel, ondan sonra yanında Hacı Erkan'ın eniştesi de var. İsmail seni görmüyorum oralarda? O İsmail'i götürmezsen o ayaklarının altları kırılır bak, evet, ona göre. Ha onlar daha yeni biniyorlar haa. Bu da çok manalı bir şey oldu, evet. Şimdi yani insanlar hemen haset ediyor. Hemen rekabete giriyor.

Allah resulü uyarıyor, 1400 yıl öncesinden uyarıyor insanlara diyor ki kardeşliğinizi bozucu şeylerden uzak durun ve birbirlerinize buğuz etmeyin. Buğuz etme canım kardeşim, buğuz etme! Senin önce derviş kardeşin, sufi kardeşin, sonra Müslüman kardeşin, sonra insan, bakın sonra insan. Yapma, buğuz etme! Allah muhafaza eylesin. Kin tutma, içinden hırslanma. Barış, barış, İslam barışmaktır. Barış. Kendi iç dünyanda kendin önce kendi üzerindeki bu yanlışlıkları at. Barış, alkışla insanları, dua et, dua et. Ne yapmaya buğuz ediyorsun? Ne yapmaya haset ediyorsun? Ne yapmaya bir başkasının işine, aşına, eşine dergâhına karışıyorsun, elini uzatıyorsun içine! E sonra öf elim yandı. E yanacak! Elin yanması ile kalmaz, kolun yanar, kolunda kalmaz kafan yanar, vücudun yanar. Yanar! Sebep? Çünkü haset ediyorsun. Sebep? Çünkü sen rekabet etmeye çalışıyorsun. Sebep? Çünkü sen bir başkasının normalde tutturmuş olduğu yolu bozmaya çalışıyorsun. Hasetçinin tekisin, buğuzcunun tekisin, suizancının tekisin, sen mümin kardeşinden uzaksın. Ne şeyhi, ne dervişi, ne sufisi! Sen önce Müslümanlıktan, müminlikten uzaksın. Allah muhafaza eylesin. Birbirinize sırt çevirmeyin. Bakın Bunlar sosyal facia şu anda. İnsanlar iki kardeş birbirine sırtını dönmüş. İki kardeş anne baba çocuk sırtlarını dönmüşler, akrabalar sırtlarını dönmüşler, bir topluluk bir derviş kardeşler toplanmışlar sufiler, birbirlerine sırtlarını dönmüşler. Bu geçici dünyada neyini paylaşamadım? Toplandın aynı halkada Allah'ı zikrediyorsun. Rabbim bir, Peygamberin bir, zikrin bir, şeyhin bir, yolun bir, yordamın bir. Neyine sırtını döndün? Neyini paylaşamadın.

Müminler kardeşler! Edebiyatta kalmasın. Kardeş ol ama kardeş olma yolu bakın suizandan uzak duracak, tecessüs etmeyecek, haber koklamayacak, rekabet etmeyecek, hasetleşmeyecek, buğuz etmeyecek, sırt çevirmeyecek. O zaman kardeş olacak. Bunlar üzerinde olursa kardeş olur mu? Olmaz. O zaman bunları üzerinden atacak. Sufisin canım kardeşim. Sen hiç kimseye düşmanlık besleyemezsin. Sen Müslümanlara, müminlere düşmanlık besleyemezsin. Sen derviş kardeşlerine düşmanlık besleyemezsin, buğuz edemezsin, suizan yapamazsın, hasetleşemezsin, yapamazsın bunu. Sen içinde derviş kardeşlerine, sufi kardeşlerine karşı sen asla kin tutamazsın. Kardeşliğini tesis edeceksin. Ben bunun yürüyüşünü sevmiyorum, ben bunun sesini sevmiyorum, ben bunun şuyunu sevmiyorum! Allah da seni sevmez. Allah'ı zikredenleri seveceksin canım kardeşim. Allah'ı zikredenleri seveceksin. Hatası var, kusuru var, yanlışlığı var, eksikliği var... Bana ne, sana ne? Bana ne, sana ne? Bizi ilgilendirmez. Sen bin sefer la ilahe illallah la ilahe illallah la ilahe illallah dersin, içinde kin, nefret, buğuz, suizan varsa dilde kalır o, dilde kalır! O kalbe tecelli etmez. At içinden bunları. Kalbini tenvir et, kalbini temizle. Bir bak böyle, oturttur kalbini, karşısına gönlünü koy. De ki kime buğuz besliyorsun? Kim, buğuz ettiklerin kim? Evet, ciddi ciddi söylüyorum bunu. Bu hesaplaşmayı yapmalısınız. Sufiler bu hesaplaşmayı yapmalı. Otur, kime suizan besledim de, kalbini al içinden çıkar karşına koy, bu hesabı yap. Bu hesabı yap ve kalbinde hiç kimseye suizanı görmemesine yürü. Kalbini suizandan temizle. Hiçbir sufiye, hiçbir mümine suizan besleme. Eşine, çocuklarına, arkadaşlarına, kardeşine, annene, babana, bacına, etrafına suizan besleme. Sufisin sen, seyri süluk yapacaksın. Allah'a yakın olacaksın. Allah'a dost olacaksın. Arş-ı alanın gölgesinde gölgeleneceksin. Hiç bir gölgenin bulunmadığı mahşerde Allah'ın gölgesinde gölgeleneceksen bu dediklerimi yapacaksın. Bunlar benim dediğim değil, bunlar Hz. Muhammedi Mustafa(s.a.v.)'in tespitleri. Ben aktarıyorum sadece. Zanna yer verme. Bilsen dahi bilme, görsen dahi görme. Zanna yer verme. Haber araştırma. Sorgulama, sorma hiç kimseye. Erdoğan'ı çözeceğim diye uğraşma. Uğraşma! Bir işin varsa git Erdoğan'la işini gör, traktör lazımsa git, adam traktör satıyor, git otur, traktörü bana satar mısın satmaz mısın de işini gör. Sorgulama, soruşturma. Allah muhafaza eylesin.

Rekabet etme. Kalbini koy oraya, kalbinde birisine karşı rekabet varsa sök at onu, bakın sök at, rekabet etme. Derviş kardeşinle de rekabet etme. O çavuş olmuş, Allah razı olsun ya, mübarek olsun. O zakir olmuş, Allah mübarek etsin ya, tebrik ederiz canım kardeşim. Allah yolunu açık etsin. O nakib olmuş, mükemmel Allah razı olsun canım kardeşim ya. Sen Allah yolunda koştur rekabet etme dua et. Dua et ya, ona dua et, dua. Haset etme, kıskanma, ona dua et. Bunlar kalbin hastalıkları. Sen birisine haset çıktı, hemen başla dua etmeye. Vay ya Demirtaşlı İsmail'e bak ya! İşte onla rekabet edecek, onla uğraşacak, uğraşma. Ben Bursa'ya yeni geldiğinde İsmail Benim yanımdaydı, uğraşma. Rekabet ederekten bir yere gelemezsin, yapma. Bak yapma. Sebep? Yok canım kardeşim ya, rekabet etmene gerek yok. Bu alan herkese yeter. Bu yol herkese yeter, fazla bile gelir. Sana fazla gelir. Allah muhafaza eylesin. Haset etme buğuz etme. Bunları temizle içinden. Bunları içinden temizle! Vay ya şunun eve bak ya. Benim de öyle olması lazım ya. Bırak ya, bırak! Sana ne Cenab-ı Hak bahşettiyse onu lütuf bil, ikram bil, başına tac et. Allah bizi affetsin. Müslüman Müslüman'ın kardeşidir, ona ihanet etmez, ona ihanet etmez. Sufi birbirine ihanet etmez. İhanet etme, ihanet büyük hastalıktır. İnsanın ne kardeşini bırakır ne evlatlığını ne anne babalığını bırakır. İhanet ağır bir vakadır. İhanet ağır bir vakadır. O yüzden kardeşlerinize ihanet etmeyin. Onlara sırtınızı dönmeyin. Allah muhafaza eylesin. Ona zulmetmez. Sufi kardeşine zulmetme. Müslümanlara zulmetme. İnsanlara zulmetme. Allah muhafaza eylesin. Yapma, bu senin yolunu engeller. Bu senin bütün her şeyini engeller. Allah sana merhamet etmez. Allah sana rahmet etmez. Allah sana yardım etmez. Sonra kendi kendine dersin ki ben neden böyle oluyorum. Kendine bak. Bu sıraladığım hastalıklardan senin üzerinde bulunmasın. Sıraladığım hastalıklar senin üzerinde bulunursa Cenab-ı Hak sana merhamet etmez. Allah sana yardım etmez. İnsan yokuş yukarı çıkarken Allah ona yardım ederken sen düz yolda giderken ayağını taş alır senin. Kimseyi suçlama, kendine bak, kimseyi suçlama kendine bak! Herkes kendi nefesine baksın. Herkes! Bu konuda kimsenin kimseye söyleyecek bir söz yok. Herkes otursun kendine baksın. Allah muhafaza eylesin.

Onu mahrum bırakmaz. Onu tahkir etmez. Mahrum bırakma. Birisine yardım edeceksin o sende var, mahrum etme. Var olanı paylaş ama fikir ama akıl ama tecrübe ama para ama çevre onu paylaş, mahrum etme. Birisi naçar kalmış, elini uzat, dilini uzat, dua et, yardımcı ol, yanında dur. Yanında dur, seni hissetsin. Seni hissetsin; kardeşliğini hissetsin, dervişliğini hissetsin, sufiliğini hissetsin. Desin ki ya kardeşim var benim, arkadaşım var benim, dostum var benim, eşim var benim, çocuğum var benim. Hissetsin, hissetsin. Erkekler, evde eşleriniz sizi hissetsin. Babalar, çocuklarınız sizi hissetsin. Çocuklar, anne babalarınız sizi hissetsin. Siz onların yanında durun. Mahrum bırakmayın hiç kimseyi ve hiçbir şeyden. Gücünüz nispetince mahrum etmeyin, bakın mahrum etmeyin. Kapınızı kapatmayın. Gönül kapınızı kapatmayın. Yapmayın. Ben şunla görüşmem, ben bunla görüşmem, ben şuna şöyle yaparım, ben buna böyle yaparım...Geç! O beni incitti! İncinme. O beni kırdı! Kırılma. De ki o bilmiyordu, de ki o hatasını görmedi. Git nasihat et. Git bir daha söyle, git bir daha söyle. Mahrum etme onu ve tahkir etme onu. Ne yapmaya tahkir ediyorsun? Erdoğan sen böyle böyle yaptydın ama biliyor musun? Ne yapmaya tahkir ediyorsun canım kardeşim, sen onun Rabbi misin? Tahkir etme. Onun hatasını yüzüne vurma. Onun kusurunu yüzüne vurma. Onun yanlışlığını yüzüne vurma. Onun eksikliğini yüzüne vurma. Tahkir etme onu. Hz. Muhammedi Mustafa(s.a.v.) zina eden cariyeyi dahi tahkir ettirmedi. İçki içen sahabeyi dahi tahkir ettirmedi. Tahkir etme, sen hiç kimseyi tahkir etme, ört. Rabbim affetsin. Dua et ona. Dua et. Bugün, bu zamanda hele Müslümanların sahibi yok, müminlerin sahibi yok. Hem Ümmeti Muhammed olarak sahibimiz yok hem fert olarak sahibimiz yok hem de topluluklar olarak sahibimiz yok.

Biz birbirimize destek çıkacağız. Düşünebiliyor musunuz, dünya üzerinde bütün yeni silahlar ve bombalar Müslümanların üzerinde deniyor. Müslümanların sahibi yok. Irak'a, Suriye'ye, Afganistan'a tonlarca bombalar atıldı, Müslümanların sahibi yok. Bir sabah uyandık Libya bombalandı. Müslümanların sahibi yok, sahipsiz. Daha dün Afganistan'da kırk tane yine İngilizler Müslümanları katlettiler. Hep yanlışlıkla Müslümanlar ölüyor. Ege Denizi'nde gemilerimiz batırıldı, NATO tatbikatında batırıldı bir de! Yanlışlıkla batırıldı hesapta. Müslümanlara oluyor, olan Müslümanlara oluyor. Müslümanlar birlik ve beraberliğini kaybetmişler. Bugün sıraladım, bir baktım böyle dedim İslam dünyası nerde Müslüman'ım diyen varsa orada zulüm var, kan akıtılıyor. Doğu Türkistan, Çin'den itibaren gelin Rusya'daki Müslümanlar, gelin Irak, Suriye, aşağı doğru inin, Yemen, Mısır, Afrika ülkelerindeki Müslümanlar, Avrupa'daki Müslümanlar, hiçbir yerde rahat yok Müslüman'a. Bu böyleyken bir de Müslümanlar birbirleriyle didişiyorlar. Müslümanlar bir de birbirleriyle didişiyor. Yetmiyor aynı dergâhın içerisindeki dervişler birbirleriyle didişiyor, aileler birbirleriyle didişiyor, kendi evladı ile anne baba didişiyor, iki eş birbiriyle didişiyor, tahkir ediyor herkes birbirini. 'Sen daha önce böyle yaptydın ama', bana en fazla söylenen söz bu. 'Sen gençken böyle yapıyordun ama', sende mi yapacaksın ben gençken yaptım, hata yaptım, işledim diye? Tahkir! 'Sen ama daha önce de böyle yaptydın', tahkir! Yapma, incitme, Allah muhafaza eylesin.

Kişiye şer olarak Müslüman kardeşini tahkir etmesi yeterlidir. Her Müslüman'ın malı kanı ve ırzı diğer Müslüman'a haramdır. Müslüman'ın malı, kanı, ırzı kutsal. Yok bunlar şu tarikattandı, o yüzden bunların eşlerini cariye etmek lazım. Yok bunlar şucuydu, yok bunlar bucuydu, şimdi Ortadoğu'da bu var. Bu Müslümanların içerisine atılmış bir el bombası. Bu selefi vahabi düşüncesindeki olanların İslam dünyasının içine atmış olduğu el bombası. Eğer o kimse selefi vahabi değilse hemen onu küfür noktasına koydu, onun malına, ırzına hemen el koyacak. Hanımını kızını cariye edecek, malını da ganimet yapacak. Böyle bir ahlaksızlığa doğru yol gidiyoruz ve bu selefi vahabiler ülkenin içerisinde artık ülkemizin içindeler. Bu selefi vahabi tehlikesi büyüyor. Bütün dünya üzerinde büyüyor. Bunun arkasında CIA var, mossad var. Bunun arkasında Em16 var asıl. Vahabiliği kuran İngilizlerdir. Bunları açık açık da konuşamıyor hiç kimse. Korkuyor, çekiniyor. İslam dünyasının içerisinde kardeşliği yok ediyor bunlar. Müslümanları birbirine düşürmeye çalışıyorlar. Bu topraklarda iç savaşın iç savaşın tohumlarını atıyorlar. Bu topraklarda iç savaşın, din üzerine, mezhep üzerine iç savaşın tohumları atılıyor. Devlet yetkilileri, siyasiler, bürokratlar, asıl bununla ilgilenmesi lazım.

Yanlış yerlerde top koşturuyorlar. Bu selefi vahabiler diyanete girdiler. Bu selefi vahabiler ilahiyata girdiler. Bu selefi vahabiler her tarafa girdiler, önlerine gelene küfür fetvası veriyorlar. İslam kardeşliğini yok ediyorlar. Ülkemizdeki en büyük tehlikelerden birisi bu, kardeşliğimizi yok ediyorlar. Kardeşliğimizin içine dinamit koyuyorlar ve bu selefi vahabiler fütursuz, önlerine geleni tehdit ediyorlar. Bu gücü kimden alıyorlar? Hangi siyasilerden alıyorlar? Hangi bürokratlardan alıyorlar? Hangi gizli servislerden bu cesareti alıp da ehlişünneti, ehlişünneti tehdit ediyorlar. Evet, PKK'nın tehditleri biterken kendilerini selefi vahhabi diyenlerin tehditleri başladı ülkede ve Müslümanlar ve müminler farkında değiller ve ehlişünnet ne yazık ki uykuda. Yarın öbür gün bu memleketin başına bela olacak olan guruplardan birisi bunlar. Bunlar İngiliz beslemesi. Bunlar mossad beslemesi bunlar cıa soytarısı. Bir canım var benim, başka bir şeyim yok. Korkum da yok Allah'tan başka. Lailaheillallah Muhammeden Resulullah diyen bir kimseye sen kafir damgasını vuruyorsan, kafir damgasını vuruyorsan, be ahlaksız, be sütü bozuk o Müslüman'ın sen ırzına mı göz diktin, malına mı göz diktin? Neyine göz diktin onun da sen ona kâfir damgası vurdun? Sen onun eşini mi cariye edeceksin, onun kızını mı cariye edeceksin?

Onun malına çökecek misin de sen ona kâfir damgası vurdun. Tehlike büyük. Her Kur'an sünnet diyen topluluğu kâfir damgası vuruyor. Tehlike büyük. Siz zikrullah halakasında durduğunuz halde size kâfir diyorsa bir kimse, bakın kâfirin darül harpte, kâfirin darül harpte malı, canı, ırzı, emniyette değildir. Tekrar bunun altını çiziyorum. Darül harpte kâfirin malı, canı, ırzı emniyette değildir. Yani harbi onun malına, canına, ırzına zarar verebilir. Onların kısa donla dolaştığı yerde biz Fetavayı Hindiye okuyorduk. Onun arkasından ne geldiğini biliyorum ben. Ülkede kaos çıkarmak istiyorlar bunlar. Bu ne demek biliyor musunuz? Aynı Suriye'deki gibi aynı Irak'taki gibi, bunlar kâfir karılarına el koy, bunlar kâfir, bunların kızlarına el koy. Bunlar kâfir, bunların malına el koy. Bunlar kâfir, bunların evlerine, malına, mülküne kon. Bu sadece kâfir demekle kalmaz. Çünkü arkasındaki kocaman bir hukuk var ama insanlar hukuk bilmiyor şimdi, fıkıh bilmiyor, kahrolsun şeriat, kahrolsun şeriat! Millet İslam'ın hukukunu bıraktı, okumadı ki! Okunmasını da istemiyorlar zaten. Okunmasını da istemiyorlar. Diyanette İslam hukuku yok, ilahiyatta İslam hukuku yok, dergâhlarda yok, tarikatlarda yok, cemaatler de yok. Hiç bir yerde İslam hukuku yok. Namaz, abdest, oruç, tamam bitti. Para toplayacakları zaman zekât, para toplayacakları zaman kurban, para toplanacakları zaman sadaka ama islam hukukuna gelince yok. Yok! Ver parayı boyna. Allah muhafaza eylesin. O yüzden bakın tekrar söylüyorum, bunu, her Müslüman'ın malı, kanı ve ırzı Müslümanlara haramdır. Siz ona kâfir deyip onun malına el koyamazsınız. Ona kâfir deyip onun eşini cariye edemezsin sen. Ahlsız adam, ahlsız! Arkasında koskocaman büyük bir oyun yatıyor bunun. Allah muhafaza eylesin.

Allah sizin suretlerinize ve kalıplarınıza bakmaz. Allah senin suretine ve kalıbına bakmaz. Fakat kalplerinize ve amellerinize bakar. Allah'ın baktığı senin kalbin ve amelindir. Burdaki kalp niyetin senin. Burdaki kalpten kasıt niyet. Allah senin niyetine bakar. Allah senin bir de ameline bakar. Allah senin kalıbına bakmaz. Allah senin rengine bakmaz. Rabbim muhafaza eylesin ve eliyle işaret etti, göğsüne takva şuradadır dedi. Göğüs boşluğuna işaret etti. Takva şuradadır dedi. O zaman herkesin takvası kendi içinde. Rabb'im cümlemizi takvalı eylesin. Sakın ha birbirinizin satışı üzerine satış yapmayın. Allah'ın kulları dikkat edin. Allah'ın kulları kardeş olun. 'Bir Müslüman'ın kardeşine üç günden fazla küsmesi helal olmaz.! Buhari, Müslim, Ebu Davud, Tirmizi. Kütübü Sittede'de var bu hadis. Ordan da bakabilirsiniz. O yüzden üç günden fazla küs durmayacaksınız. Üç günü bıraktım, sufi kardeşler hiç kimseye küsmeyecekler. Eş, çocuk, arkadaş, herkes dâhil buna. Sufi, hiç kimseye küsmeyecek. Kendine de küsmeyecek. Küsmek yok. Allah muhafaza eylesin. O yüzden bu kardeşliği tesis edeceğiz ve insanları bir göreceğiz ama biz de ne yapacağız? Bu düsturlarla kendimizi edep ve terbiyemizi muhafaza edeceğiz, koruyacağız. Şu normalde hani biz kayıtsız şartsız ondan sonra insan sevgisiyle böyle zirveye çıkmışız. Her insanı severiz. Böyle bir şey yok canım kardeşim. Böyle bir şey yok. Biz insanı insan olarak görürüz ama biz müminleri severiz. Biz sufi kardeşlerimizi severiz. Biz Allah'ı severiz, Resulünü severiz, üstadımızı severiz, müminleri severiz biz. Evet, ben münafığı sevmek zorunda değilim. Ben insan olarak değer veririm. Cafer'i sevmek zorunda değilim. Allah muhafaza eylesin. Rabbim korusun inşallah. Bir de neydi Yesevi'deki bu beşinci şey, kimseyi incitmemek. Zaten bunu da ne yapmış olduk? İşlemiş olduk aynı zamanda. Arkadaşlar, kardeşler hiç kimseyi incitmeyecekler ve bu akşam da hakikat kapısının beşinci makamını sohbet etmiş olduk? Haklarınızı helal edin. Bizden yana da helal olsun inşallah. El-Fatiha maassalavat. Amin, ecmain.

<https://youtu.be/BAfYgo330-U>

MESNEVİ-İ ŞERİF 1434. BEYİT ŞERHİ
DÖRT KAPI KIRK MAKAM/
HAKİKAT KAPISI(altıncı makam)
(BİRLİĞE YÖNELMEK VE YÖNELTMEK (FAKİRLİĞİ İNKAR ETMEMEK))

Euzubillahimineşşeytanirracimbismillahirrahmanirrahim

Eftalizikirfalemennehu

Lailaheillallah

Lailaheillallah

Lailaheillallah

Hak Muhammeden Resulullah

Cemi' il enbiyayı velmurselin velhamdülillahi Rabbilâlemin

Rabbim cümlemizi Kur'an ve sünneti seniyyeye sımsıkı yapışmayı nasip eylesin. Cenab-ı Hak cümlemizi ve cümleyi hakkı hak batılı batıl bilenlerden eylesin. Cümlemizi ve cümleyi hakkı hak bilip hak yolunda mücadele eden batılı batıl bilip bâtıla karşı cihad eden kullarından eylesin. Allah sizden razı olsun inşallah. Geceniz hayır olsun. Selamünaleyküm. Dördüncü kapı, hakikat kapısının altıncı makamı, birliğe yönelmek ve yöneltmek ama bu yine böyle bir başlık atayım oraya da bu Hoca Ahmet Yesevi'de ise altıncı makam, fakirliği inkar etmemek ama biz bu akşam birliğe yönelmek ve yöneltmekle alakalı sohbet yapacağız inşallah. Birliğe yönelmek tevhid, birliğe yöneltmek de bütün herkesi, bütün etrafını o tevhide yöneltmek manası. Tevhid de bir şeyin tek olduğunu, bir şeyin bir olduğunu, tek olduğunu, başka o şeyden olmadığını göstermek. Buna böyle inanmak, bunu böyle kabul etmek. Önce o kimse onun tek olduğuna iman edecek, kabul edecek ve sonra da onu bir başkasına da ne yapacak? Tebliğ edecek, anlatacak. Artık bunu sufi lisaniyla tarif etmemiz gerekirse artık o olgunlaşma, kemalat noktasında yürürken artık Cenab-ı Hakkı birleme ve etrafındaki insanları da o tevhid düşüncesine, tevhid fikrine, tevhid kalbine tevhid aklına doğru insanları yönlendirme. O yüzden bütün, tabii bunun bir zahir tarafı var. Hani ulemânın, akaitçilerin fıkıhçıların, kelamcıların kabul ettiği bir tevhid düsturu var, bir de ehli sufinin kendince bir tevhid anlayışı var.

Biz önce bu meseleye bakarken hani kelam uleması, akaitçiler, Hanefiler bu meselede nasıl düşünmüşler kısaca ona deyinmek isteriz. Çünkü yarın öbür gün yine böyle bir eser elinize geçer okursanız bir tenakuz olmasın, ya bize tevhidi böyle anlatmadıydı. Bak burda böyle bir tevhid anlatılmış denildiğinde bunun normalde bilgi olsun ki evet bunun bir hani İmam Maturidi'nin, İmam-ı Azam'ın veyahut da akaitçilerin, fıkıhçıların bir bakış açısı olduğunu da öğrenmiş olalım. İmam Maturidi 'ye göre bütün fiiller Allah'ın zatıyla kaim ve kadimdir yani Allah fiiliyatlarıyla kaim ve kadir ve bütün bu fiiliyatlar da bu tevhidin içerisinde yer alır, birliğin içerisinde yer alır. Biz fiiliyatları veya sıfatları tevhidin dışında düşünmeyiz. Allah zat olarak ebedi ve ezelidir ve fiilleri ile tanınır, bilinir. Fiilleri Allah'ı birlemenin dışında değildir. Allah'ı birlemenin içindedir. Biz Cenab-ı Hakk'ın bütün fiillerini zatına bağlarız ve zatından ayrı görmeyiz onları. Öyle olunca, bu söz konusu olan fiilleri tanım bakımından sıfat kavramının içerisinde mütalaa ederiz biz. Yani Allah'ın sıfatları dediğimizde Cenab-ı Hakk'ın bütün fiiliyatları onun içindedir. Sıfatlar da Allah'ın zatının içindedir. Bunu böyle sakın hani bir en üstte bazen öyle anlatırım ya Allah lafzı yazarım onun altında Rahman ismi şerifi onun altında bütün esma ül hüsna, sonsuz sıfatları, sonsuz fiiliyatları vardır. Hepsisi de bunların hepsi de nedir? Tevhidin içindedir ve bunu hiçbir zaman unutmayın. Hiç bir fiil hiç bir sıfat tevhid düşüncesinin dışında değildir. Hiç bir fiil, hiç bir sıfat!

O zaman benim burdaki konuşmam dahi o tevhidin içindedir. Sizin dinlemeniz de tevhidin içindedir. Sizin bir hareket etmeniz de tevhidin içindedir, hareketsiz durmanız da tevhidin içindedir. Tevhidi daha iyi anlayabilmemiz için böyle kısımlara ayırılım, anlaşılması için. **Bir; uluhiyette** tevhid vardır, uluhiyette birleşme yani Allah'ın zatında, sıfatlarında fiillerinde yegane ve benzersiz olduğuna biz iman ederiz. Allah sıfatlarıyla, fiilleriyle ve bütün sıfatları kendi zatında toplamıştır ve bütün o zatında, sıfatlarında, fiillerinde yegâne benzersizdir. Bir şeye benzemez ve uluhiyet noktasında Cenab-ı Hak uluhiyetini hiç bir şeyle paylaşmaz. Sıfatlarını da paylaşmaz, fiillerini de paylaşmaz zatını da paylaşmaz ve uluhiyet dediğimizde çok geniş bir kavramdır, geniş bir çerçevedir, bunu Allah'tan başka kanun koyucudan tutun da Allahtan başka yaratıcı olmamasına kadar geniş bir yelpazedir.

O yüzden **bu uluhiyetteki tevhidi ikiye bölebiliriz**. Böldüğümüzde **bir, zatta tevhid** yani Allah'ın zatı kendisi demektir. Onun zatında tevhid kendisini tek ve yegâne kabul etmek mânâsına gelir. Zat olarak Allah tektir. Başka bir ilah yoktur. Allah bu konuda benzersiz, bu konuda herhangi bir şekle şemale benzemeyen noktadadır. Bu zatta tevhitir. **Sıfatlarda tevhid** vardır. O da Allah'ın zatına nispet edilen bir manadır. Yani Allah'ın bütün sıfatlarını biz onun zatına nispet ederiz, bütün fiiliyatlarını. O yüzden Allah'ın fiiliyatları da veyahut da sıfatları hiçbir şeye benzemez, sıfatları da. Allah bir şeye benzemediği gibi sıfatları da bir şeye benzemez. Bizim görmemiz vardır, Allah'ın görmesi bizim görmemiz gibi değildir. Allah duyardır ama bizim duyduğumuz gibi duymaz. Allah kerimdir, konuşandır ama bizim konuştuğumuz gibi konuşmaz. O yüzden sıfatlarda tevhid, bütün sıfatların Allah'ın zatına nisbet edilmesidir.

Fiillerde tevhid; fiil, sıfatlar, Cenab-ı Hakkın kainata yönelik tasarruflarını ifade eder. Kainatı var eden öncesinde var eden geliştiren değiştiren ve bu eylemleri her an devam ettiren Allah'tır. Ondan başka yaratıcı yoktur. O zaman hani 'yerin de göğün de sahibi Allah'tır, maliki, sahibi Allah'tır' ayeti kerimesi buna tecelli eder. Yani Cenab-ı Hak bütün yaratmış olduğu her ne var ise her şeyi değiştirir, geliştirir, genişletir, derinleştirir, yükseltir, alır onu yok eder, yeniden var eder, onu bir daha değiştirir gibi Cenab-ı Hak bu konuda fiiliyatlarında asla ve asla bölünme parçalanma kabul etmez. Bu da fiiliyatta tevhitir.

Şimdi bir de rububiyette tevhid vardır. Rububiyette tevhid; Allah'ın teklik ismi şerifidir, sıfatıdır. Allah'tan başkasına ibadet edilmez, Allah'tan başkasına tapılmaz, Allah'tan başkasına sığınılmaz, Allah'tan başkasına dua edilmez, Allah'tan başkasına yalvarılmaz. Bu da rububiyette tevhitir. 'İyya kenabüdü ve iyya kenestain, ancak sana ibadet eder ancak senden yardım dileriz.' Fatiha-i şerife, bu mana ile bakılırsa tüm tevhidleri yani bu şimdi tasnif ettiğimiz tevhidlerin hepsini de zatında barındırır Cenab-ı Hak. Bu fatiha-i şerifenin zatında barındırır. O yüzden uluhiyette tevhid de rububiyette tevhid de bu fatiha-i şerifenin içerisindedir. O yüzden fatiha-i şerife tabiri caizse bütün zat ve sıfatsal tecelliyatların cemidir. O yüzden biz günde kırk sefer günde en az kırk sefer namazlarımızda fatiha-i şerifeyi okuruz ki fatiha-i şerifenin içerisinde şeriati da tarikatı da hakikati de marifeti de 'Dört Kapı Kırk Makam'ı da fatiha-i şerifin içerisinde algılamamız mümkündür. Hatta fatiha-i şerifin içerisinde bütün Kuran'ı cem edebiliriz, fatiha-i şerifin içerisinde bütün hayatı da cem edebiliriz. O yüzden fatiha-i şerife tekrar söylüyorum, hem şeriat hem tarikat hem hakikat hem marifet makamlarını kendi içerisinde barındırır. Şimdi böyle olunca rububiyette de neydi? Allah'tan başkasına tapınmamak Allah'tan başkasına sığınmamak ve bütün bunların hepsini de birleştirmektir.

Bakın uluhiyette tevhid aklın, zihnin fonksiyonudur, uluhiyette tevhid. Rububiyette tevhid işte kalbin ameli ve insanların amelleri için içerisine girer ve en önemlisi de kalbin ameli girer. Uluhiyette ise uluhiyette zihni, akli fonksiyonları içine alır. Yani uluhiyet aklın işidir, rububiyet ise kalbin işidir ve akılla kalbi birleştirmedikçe biz tevhide ulaşamayız. Akılsız olur mu? Olmaz. Kalpsiz olur mu? O da olmaz. O yüzden hani imanı dil ile dil ile ikrar, kalp ile tasdik deriz. Dil ile ikrar uluhiyetin içerisindedir kalp ile tasdik ise rububiyetin içerisindedir ama bunun hepsini de biz cem ederiz birleştiririz ki tevhid etmek, birleştirmenin asıl maksadı da budur. O yüzden bir kimse ameli tevhidi ile normalde Allah'ı sevmesi davranışlarıyla bu sevgiyi ispat etmesi gerekir. Hani: 'Ey Habibim! De ki Allah'ı seviyorsanız bana uyun. Yani Allah'a olan sevgiyi o kimse ameliyle davranışlarıyla ahlakıyla zikri ile fikri ile şükürü ile göstermek zorundadır. Rububiyette tevhidin, rububiyetteki tevhidin alanı ibadetler, rububiyetteki tevhidin alanı güzel ahlak, Allah'ı zikir, hayır hasenat, Kur'an ve sünneti seniyyeye ameli noktadan sımsıkı yapışmaktır. O yüzden bizim sufi anlayışımız rububiyet tevhidi terk etmekten geçmez. Sadece zihinsel olarak Allah'ı uluhiyet olarak kabul etmemiz yeterli değildir. Şimdi bunu bize angaje etmeye çalışıyorlar. Allah'a iman ettiğin zaman yeterli, başka bir şeye gerek yok, her şey bunun içerisinde saklı. Rububiyette tevhidi ekarte etmeye çalışıyorlar. Yani amelsiz bir iman, ibadetsiz bir iman, namazsız, abdestsiz, oruçsuz, zikirsiz, fikirsiz, şükürsüz, ahlaksız, ne üdüğü belirsiz bir noktaya götürmeye çalışıyorlar. İşte biz sufi anlayışımızla hem uluhiyetteki tevhide hem de rububiyetteki tevhide dört elle sarılır ikisini ne yaparız? Cem ederiz. Sufilik; müridin eğitilirken, müritlik yaparken kesretten vahdete yani çokluktan birliğe, suretten manaya, dışsallıktan içsellığe bunun yolunu açma yeridir. Sufiler maddeden manaya, görünenden görünmeyene ve suretten içsellığe bir yolculuk önerirler ve bu tevhid, bu manada bizim için tevhid, bizim için ibadetler, zikir, tefekkür, murakabe, beşeri varlığın içinde gizlenen hakikati idrak etmesini sağlayan büyük değişimi gerçekleştirmektir. Bakın, bizim için tevhid, tekrar söylüyorum, ibadetlerle, zikirle, tefekkürle, murakabeyle, beşeri varlığın içinde gizlenen hakikatleri idrak etmesi ile sağlanan büyük bir değişim yoludur. Bu değişimin ve dönüşümün ibadet ayakları olmazsa olmaz. Namazsız bir sufi, oruçsuz bir sufi zikirsiz bir sufi ahlaksız bir sufi sufi değildir. Eğer namaz, zikir, tefekkür etme, murakabe etme onu güzel ahlaka götürmüyorsa eğer onun namaz, zikir, fikir, tefekkür, düşünce, murakabe, onu tevhid düşüncesine götürmüyorsa o sufi ne yazık ki bir; ya başındaki şeyhi mürşit değildir, o eğitimi vermiyordur ya da mürit tembeldir o eğitimi almıyordur.

O yüzden tevhide ulaşmanın yolu muhakkak ve muhakkak bu rububiyet, tevhid düşüncesinden geçer. Sadece uluhiyet bir tevhid düşüncesi yani Allah vardır, birdir, ondan başka yaratıcı yoktur, kainatı tasarrufunda tutan Allah'tır, buna iman ettik. Kanun koyucu, yöneten her şeye kudret, kuvvet, güç yetiren ve her şeyin sahibi Allah'tır. Bu uluhiyet tehdittir. Bu önemli midir? Evet, yani Allah'tan başka sana bir şeyi haram kılacak Allah'tan başka sana bir şey helal edecek Allah'tan başka sana bir ibadet koyacak Allah'tan başka seni ibadetsizliğe götürecek hiç kimse yoktur. Bu konuda itaat, direkt Allah ve Resulünedir. Zaten bütün ayeti kerimelerde Cenab-ı Hak dinle alakalı itaati kendisine ve Resulüne bağlamıştır. Dinle alakalı bütün itaatleri Cenâb-ı Hak kendisine ve habibine bağlamıştır. O yüzden Hz. Muhammedi Mustafa 'Size iki şey bırakıyorum. Kim sımsıkı sarılırsa kurtuluşa ermiştir. Bu birincisi Allah'ın kitabı Kur'an, ikincisi de benim sünnet-i seniyyemdir' der. O yüzden başka bir hüküm koyucu, başka bir hukuk koyucu dinle alakalı yoktur. Eğer dinle alakalı başka bir hüküm ve hukuk koyucu kendimize ararsak şirke düşmüş oluruz, küfre düşmüş oluruz. Yani bizde Hristiyanlar gibi bizim dinimizi değiştirecek, dini kaideleri değiştirecek bir papa müessesesi yoktur. Papa kalkar bir ayeti kerimeyi indirir, bir ayeti kerimeyi kaldırır, bir ayeti kerimeyi tecelli ettirir, bu uygulanacak; bir ayeti kerimeye der ki bu uygulanmayacak.

Çünkü papa yeryüzünde Hristiyanlara göre veya Ortodoks Kilisesi'nin başındaki patrik, yeryüzünde Allah'ın temsilcisidir. Dinin üzerinde istedikleri değişikliği yapabilirler. Yahudi hahambaşı da aynıdır. İslam bunu reddeder. Kuran'dan bir tek ayeti kerimeyi hiç kimse kaldıramaz, Kur'an'a yeni bir ayeti kerime hiç kimse koyamaz, Kuran'dan bir kelimeyi kimse silemez, Kuran'a ilave bir kelime de kimse koyamaz. Bakın bu tevhid inancı önemli, şimdi ilahiyatlarda bu ara çok atıyorum ya ilahiyatlara yani mecburiyetten atıyorum. Öyle şeyler dinliyorum öyle şeyler söylüyorlar ki artık böyle içim içime sığmıyor. İlahiyatlarda bununla alakalı ne yazık ki çok, çok hem küfür bu konuda şirk noktasında yüzen söylemler ve lafızlar var. Allah muhafaza eylesin. O yüzden biz bu manada uluhiyetteki tevhid ile rububiyetteki tevhide birleştirir, cem ederiz, toplarız, birbirlerini ayırd etmeyiz çünkü hiçbir şey, hiçbir şey Allah'ın kudret ve kuvvetinin dışında değildir. Hiçbir şey! Biz tevhide birmeyi bu açıdan bakarız. Bu açıdan yerleştiririz.

Şimdi bu konuda Bakara, ayet 163: 'Hepinizin ilahı tek ilah olan Allah'tır. Ondan başka ilah yoktur. O rahman ve rahimdir.' (Bakara 163) . Demek ki ondan başka ilah yok, ondan başka kanun koyucu, hüküm koyucu, ondan başka ibadet edilecek bir şey yok. Ali İmran ayet 1 ve 2: 'Elif lam mim. Allah, ondan başka ilah yoktur. O Hay ve Kayyumdur.' Bu iki ayeti kerimeyi özellikle aldım bu geceki derse. Çünkü hadis-i şerifte Hz. Peygamber sallallahu aleyhi vessellem hazretleri buyurdu ki: 'İsmi Azam, bu iki ayeti kerimededir. Birincisini okudum. Neydi? Bakara 163: 'İlahımız bir tek ilahdır, ondan başka hiçbir ilah yoktur. Odur rahman ve rahim olan', ikinci ayeti kerime: 'Elif Lam Mim Allah, ondan başka ilah yoktur. Odur hay ve kayyum olan.' 'Euzubillahimineşşeytanirracimbismillahirrahmanirrahim ve ilahüküm ilahün vahid la ilahe illa hüvel Rahmanir Rahim. Elif Lam Mim Allahü la ilahe illa hüvel hayyul kayyum.' Bunu okuyan bir kimse Hz. Muhammedi Mustafa'nın sallallahu aleyhi vessellem hazretlerinin hadisi şerifince o ismi azamı okumuştur. Özellikle bu ay iki ayeti kerimeyi aldım. Bunu birleştirip bunu okuyabilirsiniz. Dua ederken, duanızın başına ve sonuna bunu ilave edebilirsiniz. Çünkü hadis-i şerifle sabit, sahih, bu iki ayeti kerimenin içerisinde İsmi Azam'ın olduğuna dair ama bu her iki ayeti kerime de ne? Allah'ın uluhiyetine ve rububiyetine işaret ettiği için hem uluhiyeti cem ediyor hem de ne yapıyor rububiyeti cem ediyor. Saffat suresi ayet 4: 'Sizin ilahınız tek bir ilahdır. Inna ilaheküm levahid' Demek ki ilahımız tek bir ilahmış. Burda sıfatlar ayrı, fiiller ayrı, zat ayrı, şu ayrı, bu ayrı yok. İlahımız bir tek Allah Celle Celalühü. Bütün sıfatlarıyla, fiilleriyle, zatıyla uluhiyetiyle, rububiyetiyle, bütün varlığı, bütün varlığı kapsayan, kavrayan, kudretiyle, kuvvetiyle her şeyi yaratan, yaşatan, öldüren, dirilten Allah Celle Celalühü ve en önemli tevhid kelimesi neydi? La ilahe illallah.

Sufiler tevhide çok önemserler. Yani la ilahe illallah demeyi çok önemserler. Şeyh Efendi Allah rahmet eylesin 'la'yı kalın söyletmezdi. Şimdi kalın çıktı hemen aklıma böyle beynime kalbime balyoz iner gibi indi. O böyle 'la'yı kalın la dedirtirmezdi. Böyle a ile e arasında ince söyletirdi, şimdi biraz benden kalın çıktı, hemen böyle içim gümbürdedi. Allah muhafaza eylesin. 'La ilahe illallah' diyerek biz 'La İlahe' de, ' la ilahe'de uluhiyeti tefekkür ederiz yani komple Allah'tan başka uluhiyet atfedilen ne varsa hepsini de reddederiz 'La ilahe' ile. Bakın 'la ilahe' o kadar önemlidir tevhid düşüncesinde. O kimse ne varsa uluhiyet noktasında reddetti. Şimdi buralarda insan, insanların şirklerini anlatmayayım diye ümitsizliğe düşmesin. Şimdi biz Allah'tan başka kanun koyucularının kanunları ile idare ediliyoruz. Bu işin en acı tarafı ve bunu da kabullenmişiz. Biz 'la ilahe' derken, Allah'tan başka hiçbir kanun, hukuk, hüküm, kudret, kuvvet ne varsa elimizin tersiyle itiyoruz, tabiri caizse bu ama deccalist, kapitalist sistemin altındayız. Müslümanların düştüğü en büyük handikaplardan birisi bu ve bunu 'la ilahe' ile gerçek manada Allah'tan başka her ne var ise bu işin daha ileri boyutu şimdi, ' la ilahe' ile Allah'tan başka ne varsa hepsini elimizle ittik. Ne kaldı? İllallah.

İşte tevhidin sırrı burda. ‘La ilahe’ dedin; heva, heves, şeytaniyet, deccalliyet, Allah'ın Kuran'ının dışında bir hüküm koyan, Allah'ın emrinin dışında bir hüküm koyan ne var ise hepsini reddettin. Eğer annen, baban, eşin, çocukların, patronun Allah'ın hükmüyle hükmetmiyorlarsa kafirlerin ta kendileri, münafıkların ta kendileri zalimlerin ta kendileri. Erkekler, eşlerine Kur'an ve sünnet dairesinde konuşmak, davranmak zorundalar. Yoksa heva ve hevesini ilah edindi. Anne babalar çocuklarına Kur'an ve sünnet dairesinde konuşmalı yoksa heva ve heveslerini ilah edindi. Şeyh efendiler, hoca efendiler, müftüler, profesörler, alimler her ne kim var ise Kur'an ve sünnet düsturları ile konuşmalı. Eğer öyle konuşmadılarsa onlar da heva ve heveslerini ilah edindiler, onlar da Allah'ın hükmüyle hükmetmediklerinden dolayı onlar da küfre düştüler. Aslında ‘la ilahe’yi düşündüğünüzde mana itibarıyla, mana itibarıyla Allah'tan başka hiçbir şey kalmadı. İllallah diyerekten sadece uluhiyeti Allah'a atfetmiş olduk. Rububiyeti Allah'a atfetmiş olduk. Cenab-ı Hak ‘göklerin yerin ve ikisinin arasında bulunanların Rabbidir ve doğruların da Rabbidir’ diyerekten bütün kainatı kendisine bağladı ve işte böyle bir tevhidi gerçekleştiren bir mümin Allah hakkında onun şanına, şerefine, kudretine, kuvvetine yakışmayacak her türlü ölçü ve sözden uzak durur. Allah bizi onlardan eylesin ve bunu böyle özellikle bu ayeti kerimeyi aldım, hani ‘bütün kainatı yaratıcı Allah'tır’ derken biz insanlar, bu son dönem, daha önce de yaşanmış demek ki bunlar, tabiatı yani var olan tabiatı da bir yaratıcı olarak önümüze koymaya başladılar. Bunu yaratan Allah dediğinde, o tabiat canım, kendi kendine oluşuyor o, hani tabiat kendi kendine yaratıyor! Ya tabiat kendi kendine yaratıyordu da neden bir insan yaratmamış ama bizim önümüze bunu koyuyorlar, şimdi okullarda bunu söylüyorlar. Yani Allah'ın haricinde haşa tabiat kendi başına bir buyruk, kendi başına bir yaratıcı. Yani tabiat da bir yaratıcı oldu. Allah muhafaza eylesin. Enbiya 22: ‘Eğer yerde ve gökte Allah'tan başka ilahlar bulunsaydı yer ve gök kesinlikle bozulup gitmişti.’

Demek ki tabiatı bir yaratıcı olarak kabul etmek, tabiatı bir ilah gibi kabul etmek mümkün değil. Biz Allah'tan başka bir yaratıcı, Allah'tan başka kanun ve hüküm koyucu bir şey tanımıyoruz. Allah muhafaza eylesin. Kasas 88: ‘Allah'la beraber başka bir ilaha yalvarma çünkü ondan başka ilah yoktur. Onun zatından başka her şey yok olacaktır. Hüküm yalnız ona aittir. Sizde sonunda onun huzuruna çıkarılacaksınız.’ Demek ki Allah'tan başka bir ilah yok. Onun zatının haricinde her şey ne olacakmış? Yok olacakmış. Bakın her şey yok olacakmış. Bu ayeti kerime bizim için neden önemli biliyor musunuz? Her şey yok olacaktır yani sufi bütün varlığı an gelir yok hükmünde hiç hükmünde görür çünkü varlık, sonunda var gibi görünen her şey yok olacaktır. O zaman yok olacak olan bir şey gerçek manada var değildir. Bir şey yok olursa hakikatte o zaten var değildir. Sufiler yok olacak olan bir şeyi kestirmeden var olarak görmezler. Bu sakın kendi kendimizi de yok hükmünde görecektir noktada değiliz. Böyle değil ama bu beden de bu cesette ne olacak? Yok olacak, geçecek. Allah bizi affetsin. O yüzden ben Allah'ın varlığını, birliğini burda size anlatma noktasında değilim. Ben selef alimlerinin yolunu tutacağım. Yok böceğe bak Allah'ın varlığını tanı, yok dağa bak Allah'ın varlığını tanı, yok kuşlara bak, yok otlara bak, yok hayvanlara bak, yok kainata bak, yok işte denizlere bak, göklere bak, yıldızlara bak, böylece Allah'ın varlığını idrak et anla, dinle, ben bu yolu tercih etmeyeceğim. Selef ulemasının sözü çünkü balyoz gibi iniyor kafama. ‘Allah'ın varlığını, birliğini inkar eden akılsızdır’ demiş. Akılsız yok yani. Yani hani böyle bir ateist geliyor ya Allah yoktur diyor ya akılsız hükmünde, cahil, akılsız!

Şimdi ben böyle artık öyle şey yapamıyorum yolculuklarım öyle olmuyor. Genelde böyle denk geliyordu, bazı topluluklarda da geliyor ateist yani böylesi, işte adam Allah yoktur diyor. Ben böyle bakıyorum ona bir şey yoktur diyorsan var olduğunu kabul ediyorsun zaten diyorum ben. Nasıl yani? Ya yok olan şeyi neden inkar ediyorsun ki diyorum. Bir şey madem yok, neden inkar ediyorsun ki? Olmayan bir şey inkar edilir mi? Akılsızlığını ordan gör. Olmayan bir şeyi neden inkar ediyorsun, yoksa yok, neden inkar ediyorsun? Allah yoktur derken de aslında Allah'ın varlığını kabul ediyor. E diyorum Allah dedin bak, nerden Allah dedin şimdi dedim, olmayan bir şeyin ismi mi olur? Sen yoksun diyorum, ben varım diyor. Varlığını ispat et bana dedim ben seni görmediğim müddetçe nasıl ispat edeceksin? Ben seni inkar ediyorum. Ben seni inkar ettiğim müddetçe sen kendinin var olduğunu nasıl ispat edeceksin? Sen sabahtan akşama kadar varım de ben de sabahtan akşama kadar yoksun diyeyim. Sonu var mı? Yok. Ya böyle yaptı birisi, ya hiçbir hoca böyle söylemedi bana, dedi. Onlar hoca dedim, ben hoca değilim. O yüzden rahat konuşuyorum senle dedim. Sen burda oturuyor musun dedim ben, evet dedi. Hayır, oturmuyorsun diyorum ben şimdi. Ya nasıl, oturuyorum ya diyor. Ya ben senin oturduğunu kabul etmezsem sen nasıl inanacaksın buna? Ben kabul etmiyorum, ne diyeceksin? Bu diyorum akılsızlık değil mi diyorum ben, evet diyor. İşte seninki de aynı diyorum ben, seninki de aynı. O yüzden ben arkadaşlara, kardeşlere derim ateistlerle tartışmayın. Sebep? Ya seviyeleri çok düşük, gerek yok. Bir sufünün ateistle tartışması düşünemez, Allah muhafaza eylesin.

Sufiler, tevhide ulaşmayı kendilerine ölçü edinmişlerdir, ilke edinmişlerdir. O tevhide ulaşmayı ve o tevhid zevkine varmayı, o tevhid fikrine, düşüncesine kalbine varmayı kendilerine muhakkak ki ulaşılması gereken, bir makam, bir mevki olarak görürler. O yüzden tevhide ulaşırken hani meşhur ya fenafillah bekabillahı konuşuruz. Fenafillahı, fenafillahı Allah'ın sıfat ve fiillerinde yok olma, tevhide ulaşmada bunu kendilerine düstur edinirler ve bekabillahda da Allah'ın sıfat ve fiillerinde var olma olarak görürler. Şimdi o sufi namazla, abdestle, oruçla, fikirle, düşünceyle, murakabeyle, rabita ile bu kendisini bu disiplinlerle bu disiplinlerden geri dönmek şartıyla tevhide ulaşmak ister yani fena, Allah'ın sıfatlarında, emirlerinde yok olmayı düşünürler. Hz Muhammedi Mustafa(s.a.v.)'i bu konuda kendilerine önder görüp onun ayak izlerini takip ederekten, kendilerini hiçliğe atarlar. Burda kendini hiçliğe atmak kendi üzerinden tecelli edecek olan bütün fiil ve sıfatları Allah'ın istediği memnun olduğu, habibinin istediği memnun olduğu hale getirmeye çalışırlar. Burda sufünün gayreti, sufünün mücadelesi çok önemlidir. Sadece namaz kılaraktan sadece zikrederekten bu hale ulaşamaz. O kimse tefekkür ederekten Allah'ı severekten Resulullah sallallahu aleyhi vessellem hazretlerini severekten yürümesi gerekir ve bütün hal ve hareketlerinde, bütün davranışlarında, uyuyabileceği miktar kadar uyuyabileceğine güç getirdiği kadar Cenab-ı Hakkın Kuran'ına ve habibinin sünnetine tabi olur. Fena olmak, fena olmak ancak böyle mümkün olur ancak böyle mümkün olur. Biz buna inanırız yani ibadetler olmadan, tefekkür olmadan, zikrullah olmadan işte ne bileyim rabitalar olmadan bir kimsenin fenaya ulaşması mümkün değildir. Tevhide ulaşabilmesi için o kimsenin fenafillahı bekabillahı geçmesi gerekiyor çünkü. O kimse Allah'ın sıfatlarında, Allah'ın fiiliyatlarında fani olacak ki bekaya ulaşsın, o zaman tevhidi birleştiresin. O kimse teşbih ve tenzih deryasından geçecek ki o kimse fena ve beka deryasına ulaşsın. Eğer teşbih ve tenzih deryasından kurtulamazsa fena ve beka menziline, deryasına ulaşması mümkün değildir.

O yüzden kıymetli kardeşler, burda söz konusu olan, bir, o kimsenin yaratıcı olarak, ilah olarak Allah'ı tanıması ve bütün fiil ve sıfatları onda cem etmesi ve kendisini de tevhide ulaştıracaksa kendi fiil ve sıfatlarını Allah'ın fiil ve sıfatlarına benzeştirmesi, onda fena etmesi ve aynı zamanda da Allah'ın fiil ve sıfatlarında fenadan sonra bekayı yakalanmasıdır. Eğer bu haller ile hallenmezse o sufinin ne yazık ki tevhid derecesine tevhid makamına ulaşması mümkün değildir. Rabbim bizi o sufilerden eylesin. Haklarınızı helal edin. Bizden yana da helal olsun. Bu gece inşallah sizi geç bırakmayayım. El-Fatiha maassalavat. Amin.

<https://youtu.be/iPm5M9Khg3o>

MESNEVİ-İ ŞERİF 1434. BEYİT ŞERHİ
DÖRT KAPI KIRK MAKAM/
HAKİKAT KAPISI- YEDİNCİ MAKAM- (SİR SAHİBİ OLMAK)

Euzubillahimineşşeytanirracimbismillahirrahmanirrahim
Eftalizikirfalemennehu

Lailaheillallah
Lailaheillallah
Lailaheillallah

Hak Muhammeden Resulullah Cemi' il enbiyayı vel murselin vel hamdülillah irabbilalemin Salamünaleyküm. Allah gecenizi hayırlı eylesin inşallah. Ayınızı, yılınızı, ömrünüzü hayırlı eylesin. Cenab-ı Hak cümlemizi ve cümle Ümmeti Muhammed'i hakkı hak batılı batıl bilenlerden eylesin. Hakkı hak bilip hak yolunda mücadele eden gayret eden cihad eden batılı batıl bilip batıla karşı cihad eden kullarından eylesin. Rabbim Cümlemizi ve cümle ümmeti Muhammedi Kur'an ve Sünneti seniyyeye yapışıp yaşayanlardan ve yaşatma mücadelesi verenlerden eylesin. Rabbim şeytana, nefsimize, heva ve hevesine uydurmayıp kendi sıratı müstakiminde dosdoğru giden kullarından eylesin. Ecmain.

Kaldığımız yerden devam edeceğiz inşallah. Dördüncü kapı yedinci makam. Bunlar biraz tabii böyle manevi olgular, oluşumlar. Bunların böyle çok zahirle bir bağı bağlantısı yok. Bunları nasıl ben yazıya dökmekte zorlanıyorum, kelimeye dökmekte zorlanıyorum. O yüzden hepinizden de affınızı istiyorum. Yani bu tip bu mesela bu akşam sırrı konuşacağız. Sır nedir, tasavvufta, tarikatta, sufilikte nasıl tecelli eder, nerededir, ne değildir ama bunu konuşurken de gerçekten bunları böyle yazıya dökmenin sıkıntısını yaşıyoruz. Yani o yazıya dökme noktasında gerçekten problem yaşanıyor. O yüzden hani beni mazur görün eksiklikten ve noksanlıktan dolayı. Bunlar seyri sülûkta yaşanan şeyler. Seyri sülûkta yaşanan olunca her yaşayan kendisine ait yaşar. Bunu yazılı kitaplardan, yazılı eserlerden bakarsanız bir başkasının yaşadığını okumuş olursunuz ama bu halde de aynıdır rüyalarda aynıdır. Bu tip manevi tecelliyatlar insanların kendilerine göredir. Her dönemde bu farklılaşır. Genel kaideler, ölçüler belki de çok fazla değişmez amma ve lakin her dönemin veliliği, her dönemin üstadlığı, her dönemin mürsitliği, dervişliği her dönemin kendine ait bir zakirliği, nakibliği, nükebbalığı, halifeliliği, bunların hepsi de bir; dönemsel olarak değişkenlik arz eder iki; bir de şahıslara göre değişir.

O yüzden birisinin gördüğü rüyayı öbürkü görmez, birisi rüyayla gider, birisi halle gider, birisi hiç rüya görmez, hiç hal görmez amma velâkin yine yol alır. Bu dervişlerin kendilerine ait yoldur çünkü. Birisi sabahtan akşama kadar hal görür ama bir makama erişemez, birisi hiç hal görmez o bir makama erişir, birisi her gece rüya görür amma velâkin kalp gözü açılmaz, birisi hiç rüya görmez onun kalp gözü açılır, birisi ne hal görür ne rüya görür, bakın ne hal görür ne rüya görür hiçbir şey görmez amma velâkin yolda girerken uyanık bir şekilde görür göreceğini. Uyumasına gerek yok, gözünü yummasına gerek yok. O yüzden bu tip hani manevi tecelliyatlar veyahut da içsel olarak baktığımızda eskilerin tabiriyle letaifler, herkese göre değişir. Birisi mesela işte bir yetimin başını okşar arş-ı alâya ulaşır, öbürkü bir aç doyurur arş-ı alâyı dolaşır, öbürkü bu sefer ben yetimin başını okşadığım için arş-ı alâya dolaşım diye nerde yetim var onu arar, onun başını okşamak için öbürkü de ben bir aç doyurdum, ikisi de hadisi kutsi ile de hadis-i şerif ile de sabit. Ben bir aç doyurdum, arşı alaya ulaştım diye o da aç arar kendine. O yüzden sufilikte her hâl, her makam, her tecelliyat sufînin kendisine göre o zamana göre o ihtiyaca göre değişir. Bunu bir kez daha bir kenara koyalım. Bizim sohbetlerimiz, benim sohbetlerim, bu tip manevi sohbetler benim kendimle alakalı. Bu ölçü mü arkadaşlara, kardeşlere? Değil. Neden değil? Bu benle alakalı, bu bir başkasıyla alakalı değil. Benim halet-i ruhiyem, benim yaşadıklarım, benim gördüklerim, benim çektiklerim, işte benim sıkıntılarım, benim mutluluklarım, benim işte sevinçlerim, benim hüznlerim, beni bağlayan şeyler, benle alakalı bunlar. Bundan iki yüzyıl önce farklı bir sufilik yaşıyordu insanlar, bundan dört yüz yıl önce farklı bir sufilik yaşıyorlardı, bundan altı yüz yıl önce farklı bir sufilik yaşıyorlardı. Şu anda da herkes sufilik yaşıyor, bir sürü dergâhlar var, tarikatlar var, cemaatler var, şeyhler var. Ondan sonra her şey var. Herkesin de yaşantısı kendine ait, kendine ait bir hayat sürüyorlar, muhakkak ki hepsi de hizmet etmeye çalışıyorlar, bir şeyler yapmaya çalışıyorlar.

İnşallah hepsi de insan yetiştiriyorlardır, bu konuda kimseye laf söyleyecek noktada değiliz. Allah bizi affetsin ama bunlar normalde insanların kendi şahs-ı maneviyatlarına bağlı şeyler. Nasıl. O yüzden bunu özellikle bir belirtelim. Yani geçen haftaki dersle alakalı bu haftaki ders ve önümüzdeki derste de işte şey var, daha hazırlık yapmadım ama manayı bilmek var. Sonra manevi yolculuk var. Sonra ilahi varlığa ulaşmak var. Yani fenâfillahtan bekâbillaha doğru yolculuk alıyor sohbet. Şimdi böyle olunca normalde kalbin hallerine, bu letaiflerle alakalı meselelerin hepsi de kalple alakalıdır. E kalbin de bir sürü türlü türlü hali var, herkes kendi yaşadığınca, kendi tecrübesiyle bunu konuşur. Yaşadığı yoksa tecrübesi yoksa konuşacak bir şey yok ama söz konusu olan sır zaten adı üstünde, sır. Bakın adı üstünde, sır zaten. Bu çok konuşulabilecek çok böyle açıklanabilecek bir şey değil ama elimizden geldiğince, dilimiz döndüğünce inşallah bir şeyler anlatmaya, açıklamaya çalışacağız inşallah. Sır, lügatte gizli tutulan, kimseye söylenmeyen şey. Yani birisi birisine bir sır veriyor, lügatte gizli, hani iki kişinin arasında konuşulan şey, iki kişinin arasında sırdır. İki kişi, bilhassa sufilikte bu çok ehemmiyetlidir, iki kişi bir şey konuştu, çok basit bir şey de olabilir bu, bu iki kişinin arasında sırdır. Neden burdan başladım? Çünkü iki kişinin konuştuğunu birisi dışarı aktarıyorsa ona manevi sır vermezler. O sırrı ifşa ediyor. O orda kalır. Üç kişi konuştu, üç kişinin arasında kalır. Bu sırrı tutabilenler manevi yol alırlar. Eşinin sırrını tutan çocuklarının sırrını tutan iki kişinin arasındaki meseledeki sırrı tutan, bunlar manevi yol alır. Sırrı tutamayan sırrı ifşa eden kimse manevi yol alamaz. Muhakkak onun sır tutması gerekir. Bir zakir, bir nakib, bir nükebbâ, bir çavuş, bir ders yaptırın kimse, sır olması gerekir. Eğer ordaki topluluktan birisinin, iki kişinin arasında konuşulduğunu üçüncü kişiye aktarıyorsa o sırdaş değildir. O manevi olarak yol alamaz o. Şimdi bazen arkadaşlar zaman zaman yol alamıyoruz falan derler, bazı şeyler, bazı şeyler ince ayrıntılarda saklıdır.

Ben bazen şakadan da olsa söylerim ama ciddiyimdir ben. Derim ki ben eğer bir gün aklımı yitirecek olursam beni bir yere kapatın. Sebep? Hiç kimsenin sırrı benden çıkmasın. İki kişinin arasında, bana çok şey anlatırlar. Sır, kalır bende o. Onu ikinci bir şahsa aktaramazsın. Bunu böyle iyice belleyin ki aktarmayın. Bilhassa ders yaptırınlar; zakirler, çavuşlar, nakipler, nükebbalar, her ne var ise onlara birisi ben onlara birinci derece derim ki hiç kimsenin derdini dinlemeyin, problemin içine girmeyin. Sebep? Onun derdini sen bir başkasına aktarırsan veya eşine aktardın veya çocuğuna aktardın, sen sırrı ifşa ettin. Bilsen dahi bilmiyormuş gibi davranacaksın. Aa öyleymiş mi! Başkası anlatıyor, senin bildiğini de biliyor belki de, aa öyleymiş mi! Biliyorum yok. Evet, ben biliyorum ya, bana anlattıydı, bunu demene gerek yok. Burda benlik giriyor işin içerisine. Benliği olan kimseye de sır vermezler, yok, sen bilsen dahi bilmiyorum diyeceksin. Sen rüyanda da görebilirsin onu, sen o rüyayı da unutacaksın, halinde de görebilirsin. Evet, ben bunu rüyamda gördüydüm! Onu diyemezsin. Onu söylediğin an batarsın. Şimdi lügatte neymiş sır? Gizli tutulan, kimseye söylenmeyen şey ama asıl sır ne? Bizim anlatmaya çalışacağımız şey ne? Akıl ve idrakin kavrama sahasında, kavrama sahasının dışında kalan şey. Yani normalde sufilikte tasavvuf da yoldaki sır, aklın ve idrakin dışında kalan bir şey. Sen onu akletmeye çalışma, sen onu kavramaya çalışma. Bu aklın işi değil. Bu normal senin idrakinin işi değil. Tecelliyata ram olmak derim ya tecelliyata ram ol, onu hiç kimseye aktarma. Onu hiç kimseye söyleme. Çünkü bu aklın dışında bir şey. Bu idrakin dışında bir şey, hani aklın dışında bir şey. Allah rüyada görülür mü? Hadis-i Şerif var, el cevap görülür ama aklın dışında bir şey bu, yani Allah çünkü Allah affetsin yani görünen, bu manada, zat olarak bu görünen bir varlık değil. E şimdi bir kimse ben Allah'ı rüyamda gördüm dediğinde, aklın dışında bir şey bu, idrakin dışında bir şey. Ama hadisi şerifle zahir olmuş, söyleyecek bir laf yok, ilim olarak var. Demek ki sır ne? Aklın ermediği, idrakin patınaj çektiği bir şey ve Cenab-ı Hakk'ın, Cenab-ı Hakk'ın, insanların aklının ermeyeceği, ermeyeceği hikmeti. Bunu akıl erdirmek mümkün değil. Bu direk Cenab-ı Hakk'ın yine insana veriyor, kuluna veriyor. Hemen bunun da altını çizeyim, kime veriyor? Kendisine seçtiğine veriyor, bu böyle herkese afun tutun edilecek, dağıtılacak bir şey değil. Allah dilediğini kendisine seçer, ayeti kerime. Allah kendisine seçmiş olduğu kullara bunu veriyor. Bunun da altını çizeyim, bunun eserlerde kitaplarda buna bakarsanız bu sadece mürşitlerin, velilerin hali olarak söylenir, ben bunu hani küstahlık yapıp değiştiriyorum demiyorum ama bu velilik yolunda gidenlerde de görülebilecek bir şeydir. Bu dervişlik yolunda seyr-i sülûkte yürütenlerin yaşayabileceği bir şeydir. Onlar da zaman zaman akıl ve idrakin üstünde tecelliyatlara mazhar olabilirler. Bu kapıyı kapatırsak eğer biz, yolun kapısını kapatmış oluruz, yolun kapısını kapatamayız, bu yol herkese açık.

Emmare, levvame, mülhime, mutmainne, radiye, mardiyeye, safiye, nefis meratiplerinde yürüyen bir kimsenin önünde yani emmarede, levvamede, mülhimede, görülme dahi mutmainnede, radiyede mardiyede, kırıntıdan fazla mardiyede ama mutmainnede kırıntıları başlasa diyelim, ileriye doğru dervişlerin, sufilerin yaşayabileceği şeyler. Bu normalde sufi dilinde de bedendeki ruh gibi bakın bedendeki ruh gibi kalbe konulmuş, kalbe yerleştirilmiş veyahut da kalbe yerleştirilen, ben böyle şeyleri söylerken bunların hepsinin de hepsinin de eski dilde bu letaiflerin, herkesin kalbinde var olduğunu ama kalpte harekete geçmediğine, geçirilmediğine inananlardanım. Çünkü bir şey olmazsa o harekete geçmez ve bir şeyin olmayışı diğerlerine adaletsizlik olur. O zaman hepimizin kalbinde bu letaifler var ama hepimizde harekete geçmiş değil. Hepimizde harekete geçmiş olsa mesele hallolacak zaten ve bu biz bunu Allah'ı tanımada ya da müşahede etme olarak nitelendirdiğimiz bu yedi tane batini letaif var. Bu yedi batini letaiften birisi bu sır. Bakın, yedi letaif var. Şimdi biz onlara Rabbani letaif diyebiliriz veyahut da hani perşembe günü sohbette konuştuyduk, Azuzittin Nesefi'nin bitkisel ruh ondan sonra diye nitelendirdiydim ben, şöyle ruh, böyle ruh diye, bunun gibi letaifler var. Mesela işte ne? Medeni ruh. Aslında hepsi de bunların manevi tecelliyatları var insanların üzerinde veyahut da bitkisel ruh, insanın üzerinde var. Hayvani ruh, insanın üzerinde var. İnsani ruh, insanın üzerinde var. Sır, insanın üzerinde var letaif olarak ve örneğin sırru'l sır veya sırru'l esrar. Ben bunu sırrın sırrı olarak görüyorum. Benim dilim buna sırrın sırrı der. Bu da bir letaif olarak bu insanın üzerinde var bu ve bu yolun yolcusu yani sufi yolcusu, bu letaifleri geçer. Bu letaifleri yaşar. Bir, ya bilinçli bir şekilde yaşar, iki bilinçsiz bir şekilde yaşar. Bilinçsiz bir şekilde nasıl yaşar? Bizdeki eğitim gibi, rüya görür, rüyasında biz onun esmasını değiştiririz; rüya görür, rüyada bir esma çeker, ona farklı esma veririz. Nefes meratipleri olarak, o kendiliğinden mesela gözünün önüne gelmeye başlar bazı şeyler, bu insanı kabz haline sokmuyor. Sufi, yetişirken burda daha rahat yetişiyor. Bu fakirin ta Bayındır'dan beri tespit ettiği bir şey bu. Ona eğer sūfiye bir makam, bir mevki, bir şey söylersen, Allah affetsin, nefesine uyuyor, küt tek düşüyor. Konuşmazsan bunu, hani bunu konuşmuyorsun, o kendini hep böyle daha iyi oluyor, tabiri caizse kendini hep böyle kendini yerde görüyor derviş, hep kendini yerde, paramparça görüyor. Habire Müslüm'den okuyor paramparça diye. Öbür türlü ona desen ki sen mutmainliğe geldin, senin esman şu, ooooo, oldubitti, sıra dağları o yarattı sanki veya birine diyorsun ki burda ders yaptır, bir bakıyorsun adam ne şeyhi ya hâşâ, şeyhliği bırak, adam nerdeyse peygamberliğini ilan edecek veyahut da kadın orda!

Yani o kimseye makam geldikçe o kimse hiçliğe gideceğini o kimseye manevi haller açıldıkça o kimse kendisini daha da kendisini daha da aşağı çekeceğine, bir bakıyorsun ki adam kendisini arş-ı alaya koymuş. Bu bugünkü dervişlerin yetişmesinde zorluk bu ve bir bakıyorsun ki emmareyi levvameyi geçmiş mülhimeye gelmiş, mutmainneye geçecek işte bir hal görmüş veya bir rüya görmüş, e bir bakmışın adam kendisine hoca dedirtirmeye başlamış, abi dedirtirmeye başlamış, baba dedirtirmeye başlamış nerdeyse şeyh dedirtirecek kendisine. Bu onun zararına. Mahviyete doğru gideceğine, mahviyete doğru gideceğine, bir sufi bekabillaha ulaşmaya kadar mahviyete doğru gidecek. O hep mahviyet makamında duracak. O hep kendisini aşağıya vuracak ama aşağı vurmuyunca sıkıntı. İşte normalde bunların hepsinde bu letaiflerin hepsi de bütün herkeste var yani her bir ruhun tanımı veyahut da tecelliyatının farklı farklı yetenekleri farklı farklı işlevleri var. Biz bunu nasıl Cenâb-ı Hakk'ın sıfatlarını, sıfatlarını, tecelli edince idrak ediyorsak Allah'ı tanımlamada sıfatların tecelliyatına göre biz Allah'ı tanımlıyor, biliyorsak ruhun da tecelliyatlarına göre ruhun tecelli ettiği alana ve işlevine göre isim kullanabiliriz. Mesela işte deriz ki madeni ruh, maden gibi yani madeni ruh. O zaman ne oluyor? İskelet sistemini ayakta tutan iskelet sistemi ile alakalı. Şimdi diyeceğiz ki ya bu ruh hepsini de için alır tek kelime. Evet, içine alır ama tanımlama açısından, işlevsellik açısından manevi ruh, o kimsenin iskeleti ile işlem görür. İşlev görür. Ardından ne? Bitkisel ruh var değil mi? Geçen gün de söyledik, insandaki tecelliyat nedir? İnsandaki tecelliyat karaciğerindedir, öbür türlü bitkilerin üzerinde de ben onu akıl olarak da nitelendirdim ya, bitkilerin üzerinde de var mıdır? Evet, aynı o bizim üzerimizde de tecelliyatı var mıdır bitkisel ruhun? Evet, bu nerededir, bizde odak noktası neresidir? Karaciğerdedir ve karaciğerle beraber sindirim sistemi bunun üzerinde çalışır manevi olarak. (Böyle tuhaf bakıyorsunuz, tuhaf bir şey mi anlatıyorum, biraz tuhaf mı oldu? Hakkınızı helal edin ya). Bu insanın büyümesiyle alakalı, besinlerle alakalı, yediğiyle içtiğiyle alakalı ve yediğinin içtiğinin vücudundaki tecelliyatlarıyla alakalıdır.

Yani düşünebiliyor musunuz, işte ne içiyorsunuz, kahve içiyorsunuz. Yani bu sizde kahve, sizde farklı bir şeye dönüşüyor. Dönüştürüyor o, işlevi var onda. E şimdi bunun gibi mesela işte hayvansal ruh. O normalde kalbin içinde değildir mesela o, kalbe böyle yakındır, kalbin içinde oturmaz o, o farklı tecelliyatı vardır o, atar damarlar toplardamarlar komple o işle alakalıdır ondan sonra normalde ama aynı zamanda da korkumuz, öfkemiz buraya bağlıdır. Hani bir kimse korkunca kalbe küt küt küt küt atar değil mi veya çok sevinince kalbi küt küt küt küt atar değil mi ve damarlar hızla çalışır. Bu o ruhla alakalı. Mesela nefsanî ruh dediğimizde, o nefsanî ruhta asıl odak noktası beynimize yerleşir nefsanî ruhta. Odak noktası onun beynimizdedir ve bütün sinir sistemi ile alakalı bağlantılıdır. Şehvet örnek, açlık tokluk hissi örnek. Bu sinir sistemi ile alakalı, bağlantılıdır. Bu da ruhun ayrı bir tecelliyatıdır. Şimdi insani ruhtur mesela bir tanesi de. E bu da, insani ruh da kalpte yerleşir. Mesela bir kimsenin annesine babasına olan sevgisi, mesela bir kimsenin işte arkadaşlarına olan sevgisi, muhabbeti, şefkati, merhameti. Bunlar insani ruhun tecelliyatlarıdır. E şimdi en son nereye geldik? Sırta, ruhun sır tecelliyatı. Bu da Allah'ı hatırlayan tecelliyattır. Allah'ı hatırlayan bu tecelliyattır. Bu nereden geldiğini bilir bu nereye gideceğini de bilir. Bakın bu ruhun tecelliyatı nereden geleceğini bilir, nereden geldiğini ve nereye gideceğini bilir ve bu tabiri caizse eles sorusuna muhatap olandır. Bakın, eles sorusuna muhatap olup eles sorusuna cevap verendir bu. Bu nedir? Ruhun sır tecelliyatıdır. Sır dediğimiz de bizim asıl aklımıza gelecek olan bu. O ruhun nereden kopup geldiğini o ruh bilir. Dönüşünün de nereye olduğunu bilir. Bu bir çit daha ilerisini söyleyeyim şimdi ben size, ayan-ı sabitede ne yaptığını da bilir. Hani bir hadis-i Şerif var ya: 'Ruhlar âleminde birbirlerini sevenler bu dünyada da birbirlerini severler.' Bu ruh, orda kimi sevdiğini bilir. Kimi sevmediğini de bilir. Sır dediğimiz şeyler bunlar. Bunu o bilir. Ruhun sır tecelliyatı veyahut da biz bunu böyle aşağıdan yukarı doğru tanımlarsak bu artık sırru'l sırrın bir alt tecelliyatı bu. Sırru'l sır tecelliyatı nedir? Lafı gelince söyleyeyim, o da aşkın tecelliyatıdır. O ruh âşıktır. Aşk onun üzerine tecelli eder. O, mutlak aşkın tabiri caizse tecelligâhıdır. O, zamandan, mekândan münezze olan Allah'la irtibatlı olan halidir. Bu, en mahrem noktadır. Bu da hani değişik isimler koymuşlar, Ben sırrın sırrı derim buraya. Hani derim bazen ya sırrın da sırrı vardır, onun da sırrı vardır. Onun da sırrı var dediğim şey bu haldir.

Bu kelimadan uzaktır burası, burası kelimadan uzaktır ve burası, bu sırrın sırrı noktası, Cenab-ı Hakk'ın kendi zatından üflediği ruhtur. Burası artık böyle 'sana ruhtan sorarlar, bununla alakalı size çok az bilgi verilmiştir' denilen şeydir bu. Burası sırru'l sırrıdır, sırru'l esrardır, sırru'l gaybdır. Adına ne dersiniz deyin. Ben buna sırrın sırrı diyorum yani o ruhun az önce anlattığım sır tecelliyatının üstünde bir tecelliyattır bu. Az önce anlattığım sır tecelliyatı nerden geldiğini biliyordu. Bakın, nerden geldiğini biliyordu deyince, ona bir yer atfediyorum. Nereye gideceğini de biliyor, yine ona bir mekân atfediyorum ama sırru'l sır, mekândan ve zamandan bağımsız, münezze olan, kendi ruhundan dediği noktadır. Burası ayrı bir sırrıdır. Bunu normalde konuşmanın bir anlamı yok zaten. Biz bu akşam sırrı konuşuyoruz. Bu sır yani bu ruhun sır tecelliyatı kalbe tecelli edince, kalbe tecelli edince, bu insanın kendisi dâhil her şey yok olmuş gibi olur. Fena dediğimiz şey budur. Her şey yok olmuş gibi olur. Bunda kendisi de yok olur o kimsenin, kendisi de kalmaz. Fena halidir bu. Bu kalbe tecelli ettiğinde bu fena halidir. O hale erişen bir sufi de kendisi de kalmaz, varlık üzerinde de hiçbir şey görmez. Sanki hiçbir şey yokmuş gibi olur. Ve bu hali o kimse aklının, idrakinin, şuurunun üstünde olduğundan bu hali anlatması dahi mümkün değildir. Anlatamaz. Böyle bir şey yaşar, bunu tarif etmek bunu böyle aktarabilmek biraz zordur. Buna böyle hani zaman zaman yaşarsınız bazı şeyler ya yani akıl üstüdür o. Hani Hz. Ali(r.a) hazretlerinin baldırına, ayağına ok batmış, çıkaramamışlar da namazda çıkarın demiş ya, akıl üstü bir şey o. O esnada o acıyı hissetmemek, o acıyı görmemek fena hali yaşamak, her şeyden kesilmek ve bütün her şeyi yok hükmünde görmek ve namaz bitince ben size namazda çıkarın demedim mi dediğinde, çıkardık ya Emirel Mü'minin sözünü işitmek. Bu halle hâllenmek fena hali veyahut da hani birden Yusuf'u gördü ya Mısırlı kadınlar. Ne yapmıştı Mısırlı kraliçe? Kendisinin dedikodusunu yapan bütün kadınları topladı hepsine birer elma çok keskin de birer bıçak vermişti. Sonra Yusuf'u birden odaya aldı, salona aldı. Yusuf'u birden salona alınca herkes parmağını kesti ama fark etmedi hiç. O esnada fena oldular. Yusuf'ta fani oldular. Yusuf'u görünce kendilerinden geçtiler. Kendilerinden geçince parmaklarını kestiklerini fark etmediler veyahut da öyle bir hal yaşıyor ya o kimse.

Hani Ahmet el Bedevi hazretleri Hay esmasında dervişandan yükselirmiş ya. Anlatırım ya, dergâhın çok bilen zakirleri çavuşları olur ya. Efendim şeriata mugayyir bu, demiş. ‘Evladım, üzerinde hançer yok muydu?’ Vardı efendim, demiş. E kesip atıvereydin o zaman demiş. Bir daha böyle olduğunda kes at kenara demiş. Emredersiniz efendim, demiş. Yine böyle bir hal tecelli edince o derviş çekmiş hançeri, vuruyor hançeri, hançer kesiyor ama tekrar birleşiyor et. Hançer kesince kesiyor, birleşiyor. Kesiyor birleşiyor, kesiyor birleşiyor. Ahmet el Bedevi hazretlerin bundan haberi yok, fena hali. O esnada akıl ve şuurun dışında, idrakin dışında, aklın dışında. Hani 4-5 kişi geldi de Ahmed er Rufai hazretlerine aşk nedir dedi. Mübarek hiç seslenmeden kalktı ayağa, aşk aşk aşk aşk aşk aşk, başladı kendi etrafında sema etmeye, kayboldu ortadan. Yok Ahmed er Rufai hazretleri. Şaşırdı gelenler, koşturdular teyzesinin oğlu Abdulkadir Geylani hazretlerine. Dediler ki efendi, böyle böyle, biz bir soru sorduk, aşk aşk dedi gözden kayboldu. Biz ne yapacağız şimdi dedi. Abdülkadir Geylani hazretleri dervişleri topladı, dedi nerden çıktı, yok oldu? Bu noktadan. O noktaya gül suyu döktürdü, gül yağı döktürdü, güzel kokularla kokulattı orayı. Dedi ki âşıklar gül kokusunu çok severler. Halakayı kurdular, ‘Hay’ esmasına başladılar. Âşıklar ‘Hay’ esmasını çok severler. Hay hay hay başladılar, ardından Ahmed er Rufai hazretleri de semadan aşk aşk aşk aşk aşk aşk, dedi durdu, o beş kişiye dedi ki: ‘İşte aşk budur.’ Aşk neymiş? Fena olmak, yok olmakmış. İşte bu da sırrın halidir. Bakın bu da nedir? Sırrın halidir ve bunu tekrar bunun altına not düşelim, Cenab-ı Hak dilediği kimselerin derecelerini yükseltir. Bu, özel bir şeydir. Enam, ayet 83, ve tabii bu sırrın da insan üzerinde tecelli ettiği bir ana merkez hükmünde yer vardır. O da nedir? Yani işte sol göğsün üstünde iki parmak bir yer olarak tanımlanır. Zaten böyle bir şey yaşanacağı zaman, orası başlar sancılanmaya, orası başlar titremeye, kımıldamaya, o ilk işarettir. Orası kımıldamaya, zahiri olarak, zahiri sancılandı, titremeye başlarsa, onun işareti odur. Bir başkasında başka bir işaret olabilir ama onun işareti odur ve bu Nakşibendilerde önemlidir. Bu da Nakşibendi dersi olsun, bu Nakşibendilerde önemlidir. İçimizde birken tane Nakşibendî dersi çeken kardeşimiz var çünkü bir kaçtan fazla da Allah affetsin, onlar için de kısa bir cümle olsun, bu ruhun, bu ruhun nuru tecelliyat olarak beyazdır. Bu böyle buharımsı bir suret gibi suret görünebilir, tecelli edebilir, bunun nuru bu manada beyazdır ve bu tecelli ettiğinde sanki bütün bedene tecelli etmiş gibi beden de bembeyaz olur. Onu beyaz görürsün önce ve sonra her şey bir bakmışsınız bembeyaz olmuş. Bakın bir bakmışsınız bembeyaz olmuş. Bunun nur rengi de beyazdır. Bu bir bilgi olsun size, ölüp gideceğiz bu dünyadan, göçüp gideceğiz, bunun nuru beyazdır ama böyle bunları aldatmak için veyahut da hava atmak için konuşursanız çok abes bir şey yaparsınız, ilme ihanet etmiş olursunuz. Allah bizi affetsin.

Bunları eskiler hiç konuşmamışlar yani şimdi Şeyh Efendi'ye böyle atıfta bulunmak için konuşmuyorum bunu, mesela bahsederdi, hiç tarif etmezdi. Öyle değil mi Hüseyin aga? Bahsederdi, letaiflerden, tarif etmezdi hiç. O da öyle görmüş çünkü. O da büyüklerinden tarif görmemiş. Benle konuştuğunda, oğlum Mustafa Efendi de tarif etmezdi bu tip şeyleri derdi. Yani Mustafa Efendi de tarif etmemiş. Bunu genelde bizim silsile tarif etmemiş veyahut da bu mesela işte şeyh efendiye anlatırdık Allah rahmet eylesin, işte efendim beyaz bir nur geldi, işte nur kalbimin üzerinde durdu, işte ondan sonra önce kalbimin içerisini ihata etti bembeyaz oldu, sonra bütün vücut beyaz oldu, sonra Bursa beyaz oldu. Eee, sonra? Bursa'dan sonra daha da beyaz oldu, hiç bir şey görünmez oldu. Bunun başlangıcı gibi. Sonra öyle bir şey oldu, yine her şey bembeyaz oldu, hiçbir şey görünmedi. Ondan sonra sen de görünmedin. Yani bu fenanın yolu ve bunda normalde o esnada mesela bizim kardeşlerde bazen bu manevi zikrullahta da küçük küçük şeyler yaşayanlar var ama ileri doğru gitmiyor. Ben o yüzden diyorum dördüncü makamda başlıyor bizde arkadaşlarda bunun tecelliyatı diye. O yüzden söylüyorum, beşinci makamda da başlıyor. Hoç düşüyorlar sonra da ama tecelliyatı başlıyor, biz de seviniyoruz kendimizce, iyi elhamdülillah, hani başlayan var diyoruz, inşallah devam ederler, inşallah devam edin. Bunlar yabana gitmesin. Kendinizi terbiye edin, nefsinizi terbiye edin, kendinizde bir varlık görmeyin, kendinizde yükseklik görmeyin ve Cenâb-ı Hakk'ın önünde kendisi yok görün. Allah'a dua edin, dervişliğinizi bitamam yapın. Kimseyi incitmeyin, kırmayın, üzmezin. Evliler, eşlerinizi kırıp üzmezin, çocuklarınızı kırıp üzmezin. Hakka hakikate riayet edin. Hakka hakikate riayet edin. Allah'ı çok sevin, resulünü çok sevin, üstadınızı çok sevin. Bu işin kalbi ayağı sevgiyle. Bu kalbi ayağı olmazsa dervişin, evet kendini kurtarır amma velâkin daha yakînin de yakîni olması gerekir. Bunun yolu bu, bunun başkaca bir yolu bilmiyorum.

Allah muhafaza eylesin ve bu ruhun sır hali, ruhun normal halinden daha latiftir, daha saydamdır, öyle söyleyeyim, daha parlaktır anlayabileceğimiz dille, bakın daha saydam, daha parlak olur. Daha latif olur. Sırru'l sırda ise zaten orası dile gelmiyor. O ayrı bir cevher. Bütün bunların hepsini de cevher hükmünde görebiliriz, Allah muhafaza eylesin ve bu hal kulla Rabbi arasında bir sırdır. Bunu ancak üstadına açabilir. Bunu üstadından başka hiçbir kimseye ve hiçbir şeye açamaz. Bakın, hani sohbetin başında dedim ya iki kişinin konuştuğu sırdır, bunu bir başkasına o kimse aktarırsa bu hale erişemez dedim, baştan söyledim. İki kişinin konuştuğu orda kalacak. Hele böyle dergahlarda tekelerde hiç konuşulmaz. Üstatla konuştuğun sırdır, orda kalır. Sana bir analizde bulunmuş, kalır orda sende o. Senin eşinle alakalı konuşabilir, seninle alakalı konuşabilir, eşinle alakalı konuşabilir, bir başkasıyla alakalı konuşabilir, o sende kalacak. O sende kalmazsa bu hale ulaşamazsın. Bakın, o sende kalmıyorsa bu hale ulaşamazsın. Unut. Direk unut. Birisi geldi sana bir derdini anlattı, o sende kalacak. O sende kalmazsa bu hale ulaşamazsın. Allah muhafaza eylesin ve bu hani kulla Rabbi arasında kalacağı için bu bir müddet sonra müşahede haline gelir. İlmin aktığı dere gibi gelir, ilmin aktığı dere gibi olur veya ilmin aktığı çeşme gibi olur veya ilmin damladığı gibi olur. Demek ki kimisine damla gibi gelecek, kimisine çeşme gibi gelecek kimisine dere gibi gelecek, kimisine de ne olacak? Deniz olacak. Bu gizli sır ilmin Rabbiyle kulu arasında bir tecelliyattır. Bakın, Rabbi ile kulu arasındaki tecelliyattır. Bu ancak anlatılma müsaadesi verilirse, emirle, müsaade dediğim şey emir, öyle bunu anlatabilir miyim, böyle bir şey yok. Bunu anlat, anlatırsın o esnada. Bu kadardır bu, hani müsaade derken bunu anlatabilir miyim, böyle bir şey yok. Zaten akıl gider, şuur gider, idrak gider, sadece tecelliyat kalır ve sadece o tecelliyat esnasında sana denilen neyse o olur. İşte 'Dört Kapı Kırk Makam'ın, dördüncü kapısının sır makamı. Buna daha ilaveler etmek mümkün. Bu ara hani, Hazreti Mevlana Celaleddinî Rumi hazretlerinin bir sözü var, sema ile alakalı: 'Benim öyle bir anım vardır ki oraya ne bir melek ne bir başkası hatta ne bir melek ne bir peygamber dahi o araya giremezler' ya, bakın oraya peygamber var mı yok mu şimdi tam toparlayamadım ama 'oraya hiçbir melek giremez' der. Toparlandı. Benim Rabbimle, sema ile alakalı, öyle bir anım vardır ki oraya hiçbir melek araya giremez. İşte sır hali budur. Oraya ne bir melek girebilir ne şeytan girebilir ne cinni taifesi girebilir. Oraya normalde hiçbir şey O araya giremez. Bakın melek dâhil buna. şeytanın girmesi zaten mümkün değil cinni taifesinin de girmesi mümkün değil. Bu öyle bir sır haldir.

O yüzden bu halde Allah'ın sıfatlarının farklı tecelliyatları vardır bu halde sıfatın o esnada, nasıl toparlayacağım onu düşünüyorum, o sıfat o esnada o güne kadar tecelli etmişlerin en hakiki noktasında tecelli eder. Diyeceksiniz ki diğerleri hakiki değil midir? Hepsi de hakikidir ama bu sır perdesinde Allah'ın ehadiyet makamından kopup gelen sıfatları hakikat noktasında tecelli eder, toparlayabildiğim kadarıyla ve bu hal, bu sır halinin zirveleridir. Artık bu halden Sırru'l sırda geçilir yani bekâ perdesine geçilir. Bu halden bekâ perdesine geçilir. Şimdi ordaki her tecelliyat, artık o tecelligâh için hakikattir. Onun dışında başka bir şey düşünmez akletmez, fikretmez, Allah muhafaza eylesin küfür olur, şirk olur. Burası çok tehlikelidir. O yüzden bunun üzerinden şüphe dahi edilmez. Burasının sır olmasının bir sebebi burdan bir şey aktardığınız kimse bunu reddederse o kimse de küfre düşer. Sizden de o hal gider. Bu idraksizliği idrak eder o kimse, zevk eder. Bu şuarsuzluğu, bu şuarsuzluğu, şuur üstündedir çünkü bu, bu şuarsuzluğu zevk eder. Tabiri caizse içer bunu. Bunu içer. Bu akılsızlığı, çünkü akıl üstüdür bu, yani bunu aklın algılaması, anlaması yetmez, aklın matematiği buna yeterli değildir, mümkün değildir. Bu akıl üstüdür, bu akıl üstü tecelliyatı akletmek de mümkün değildir. Bakın bu akıl üstü tecelliyatı akletmek de mümkün değildir. O yüzden anlatabilmek de çok zordur, anlatabilmek de mümkün değildir. Bu sadece yaşanır, hatta bunlar yaşanırken Allah affetsin, bu çok uzunmuş gibi gelir insana ama öyle uzun değildir. Tabiri caizse böyle tarifimi hoş görün ama hani bir şey çarpar geçer ya anında, şimşek gibi böyle şimşek gibi çarpar o, anlık, sanki sende bin ciltlik eser olmuş gibi olur. Bak, şimşek gibi çarpar o ama sende bin ciltlik esermiş gibi olur. Anlat anlat bitmeyecekmiş gibi olur ama anlatabilecek bir şey de yoktur. Çünkü akıl üstü bir şeydir. Aklın onu kelimelere dökmesi için yeni kelimeler icad edilmesi gerekir. Yeni kelimeler icad edilmesi gerekir. Allah icad ettirir bir şey diyemeyiz, Allah muhafaza eylesin.

O yüzden bunlar böyle çok konuşulmuş, çok anlatılmış şeyler değildi bizim dervişliğimiz süresince ama böyle kıyısından köşesinden, dilimizin döndüğünce bir şeyler anlatmaya çalıştık. Rabbim bizleri affetsin inşallah. Mesela hadisi kutside de ihlâsla alakalı der ya, bu, Cenab-ı Hak der ki ‘ihlâs benim sırlarımdan bir sırdır’ der. Bunu da es geçmeyelim. ‘Benim sırlarımdan sırdır, onu sevdiğim kulunun kalbine veririm’ der. Eğer ihlâs olmazsa bu hale de ulaşamaz hiç kimse. O zaman ihlâsı tarif edersek biz, her türlü gösteriştten şatahattan, şatafattan uzak, Allah'a dostluk kurmaktır. Desinler diye değil, görsünler diye değil. ‘İyya kenabüdü ve iyya kenestain’ ancak sana ibadet eder ancak senden yardım dileriz. O zaman o hale erişecek kimse, yok şeyhim görsün yok kocam görsün yok eşim görsün yok annem babam görsün yok arkadaşlar görsün diye yaşamaz. Ya? Allah için yaşar.

Sürç-i lisan ettiyse affola, eksiğimiz yanlışımız varsa önce Rabbim affetsin cümlemizi. Dilimizin döndüğünce anlatmaya çalıştık, Cenab-ı Hak eksikliğimizi sizlerde tamamlasın inşallah. Haklarınızı helal edin bizden yana da helal olsun. El- Fatiha maassalavat. Önümüzdeki hafta inşallah Allah'tan bir şey gelmezse, biraz böyle ağır gidiyormuşuz gibi oluyor ama bunları biraz böyle, Allah affetsin, dile dökmekte zorluk çekiyoruz. Biraz da ondan kaynaklanıyor. Evet, önümüzdeki hafta ‘manayı bilmek’, ordan devam edeceğiz, sekizinci makam. Sonra dokuzuncu makam, mânevi yolculuk. Sonra onuncu makam, ilahi varlığa ulaşmak. Allah nefes verirse inşallah...Haklarınızı helal edin. Allah razı olsun. Selamünaleyküm.

https://youtu.be/VkX_c2MgK0w

MESNEVİ-İ ŞERİF 1434. BEYİT ŞERHİ
DÖRT KAPI KIRK MAKAM/
HAKİKAT KAPISI- MÂNÂ, MÂNÂYI BİLMEK

Euzubillahimineşşeytanirracimbismillahirrahmanirrahim
Eftalizikirfalemennehu
Lailaheillallah
Lailaheillallah
Lailaheillallah

Hak Muhammeden Resulullah Cemi' il enbiyayı vel murselin velhamdülillahi Rabbilâlemin

Selamünaleyküm. Allah gecenizi hayırlı eylesin inşallah. Ayınızı, yılınızı, ömrünüzü hayırlı eylesin. Rabbim cümlemize ve cümle Ümmet-i Muhammed'e Kur'an ve sünneti seniyyeye sımsıkı yapışmayı nasip eylesin. Kur'an ve sünneti seniyyeyi yaşamayı nasip eylesin. Cümlemizi ve cümle Ümmet-i Muhammedi hakkı hak batılı batıl bilenlerden eylesin. Hakkı hak bilip hak yolunda mücadele eden, batılı batıl bilip batıla karşı cihad eden kullarından eylesin. Allah hepinizden de razı olsun inşallah. E biraz üç beş dakika geciktik. Bizim Hakan kardeş bir soru hazırlıyordu, onunla alakalı gene bir soru manzumesi, öyle diyelim, onunla alakalı bir kaç kelam ettik. Hakkınızı helal edin inşallah. Derdimiz tabii İslam dünyası yine. O, bu konuda içtihatla alakalı sorular hazırlıyor. İctihat edilmesi edilmemesi ile alakalı. İctihat konusunu işleyeceğiz inşallah. Ne zaman soruları bitirdi ondan sonra yeni bir konu açacak herhalde bir hayli o konu gider gene, inşallah onunla uğraşacağız Allah'ın izniyle. E güzel oluyor, iyi oluyor, farklı bir şey. Ondan sonra bir de kardeşler, arkadaşlar böyle farklı bir pencereden bir bakış açısı yakalanıyor. İnşallah faydalı olur.

Evet, bu mesneviye devam ediyoruz. Dördüncü kapı, hakikatteyiz. Hakikatin sekizinci makamı, manayı bilmek. 'Mana'. Adem'den itibaren mana üzerinde bütün herkes kafa yormuş, bir şeyler yazmışlar, bir şeyler söylemişler. Mana hep insanların ilgisini çekmiş. Girift meseleler; ne nedir ne ne değildir, insanoğlu bunun üzerinde hep kafa yormuş, beyin yormuş. Tabiri caizse üzerinde çok durmuşlar. Hala da mananın üzerinde hani görünenin arkası, görünmeyen ayrı, onun arkasındaki bilinmeyen. Onun arkasının ne manaya geldiğine dair onun hala da devam eder. İnsanoğlu mananın ne olduğunu veyahut da bir şeyin manasının ne olduğunu, görünenin arkasında ne olduğunu merak eder insanoğlu. Bu bir taraftan zahirici dediğimiz kimseler oluşur. Onlar direkt akıl üzerinden gider. Tabiri caizse benim tabirimi hoşgörün, akılperestlik yaparlar. Bir kısmı da akli tamamen reddeder, akli kenara koyar sadece meselenin metafizik tarafıyla, mânâ tarafıyla ilgilenir. O farklı bir dünyada yaşar. Böyle hani ne şiş yansın ne kebab yansın noktasında değilim. Burda gerçek manada Kur'an ve sünnete dayalı bir sufi sistematiğinde ise akıl da lazımdır mana da lazımdır. Çünkü manayı yorumlayacak olan, manayı tabiri caizse harfe çevirecek olan yine akıldır çünkü. Akılsız bir mana aslında çok işe yarar bir şey değildir. Manasız bir akıl da çok işe yarar bir şey değildir ama mana bu noktada sufiler için muhakkak olması gereken bir olgu mudur? Evet. Manasız bir sufilik, manasız bir din, daha da ilerisi, manasız bir din yani batınsız bir din, manasız bir din, kemale ermemiş bir dindir. Din manası var ise o zaman o manadan uzaksa o dinin dindarları, onlar kemale ermemişlerdir o zaman. E şimdi de zaten bütün dünyanın en büyük handikapı bu. İsevilerde de Musevilerde de Muhammedilerde de mana kapısı kapalı. Yani mana ile ilgilenen, mananın üzerine oturup düşünen, mananın üzerinde hareket eden çok az.

Bu genelde tarih boyunca bunun önderliğini sufiler yapmış ama ne yazık ki son dönem sûfileri de bundan uzak ve bununla alakalı bir çalışmaları, bir gayretleri yok ve ne yazık ki İslam dünyasındaki sufi yapılanmaları da büyük bir çoğunluğu manadan uzaklar. Şimdi böyle olunca da dünya tamamıyla, maddeperestliğe doğru koşuyor, akılperestliğe doğru koşuyor. Yani maddeperestlik Avrupa'da, Amerika'da, batıda bitti ama bizde maddeperestlik en acımasız, en vahşi bir şekilde devam ediyor ve öyle bir açmazda ki İslam dünyası, batının bıraktığı maddeperestliği, akılperestliği, biz ne yazık ki yeniden, yeni bulmuş gibi biz onu böyle sokakta bulmuş gibi alıp başımıza tac ediyoruz. Oysa mesela, örnekliyorum bunu, Peygamber sallallahü vessellem hazretleri hadis-i şerifinde peygamberliğin başlangıcını rüyaya bağlayıp rüyayı peygamberliğin kırk altı cüzünden bir cüz demesine rağmen yani İslam dünyasında rüyaya karşı savaş açılıyor. Yani çünkü rüya, mananın olmazsa olmazlarından. Bakın rüya, mananın olmazsa olmazlarından. Sizin, bizim, hepimizin peygamberi olan Muhammedi Mustafa sallallahu aleyhi vessellem hazretleri, rüyayı peygamberliğin kırk altı cüzünden bir cüz derken ne yazık ki bugün İslam dünyası rüyayı çöpe atıyor. Tabiri caizse peygamberliğin kırk altı cüzünden bir cüzünü de çöpe atıyor ve bunu tatlı bir şekilde inkâr ediyorlar. Çünkü bu manadan anlayan, bu mana denizine kulaç atacak olan kimseler yok denecek kadar az. Böyle olunca, insanlar bunun cehaletini yaşayınca onun düşmanı oluyor, bilmediğinden dolayı onu reddediyor. Oysa 'ahir zamanda ümmetimin görmüş olduğu rüyalar mübeşşerattandır' dediğinde sahabe soruyor 'Mübeşşerat nedir ya Resulullah?', 'Salih kimselerin gördüğü sahih rüyalarıdır' diyor. Şimdi bu mübeşşerattan, yani müjdeleyen, insanları hakikate doğru yönlendiren buna dâhil insanlar, İslam dünyasındaki kendisini âlim gören, kendisini şeyh gören kimseler, onu reddediyorlarsa İslam dünyası manaya kapısını kapatıyor, kapatmış vaziyette, bakın kapatmış vaziyette.

Siz bugün bir müftüye gidip bir rüyanızı tevil ettiremezsiniz. Müftü olmuş ama yani düşünün Bursa müftüsü, il müftüsü. Siz bugün Bursa il müftüsüne gidip rüyanızı tevil ettiremezsiniz. Siz bugün Türkiye'de benim diyen bir şeyhe rüyanızı tevil ettiremezsiniz. Bakın acı şeyler bunlar. O çok kalabalık müritleri olan bir şeyhe gidin, rüyanızı anlatın, rüyanızı tevil etmekten uzaktır. Ha bazı rüyalar vardır, hani teville ihtiyaç yoktur ve bazı rüyalar vardır sahibi için teville uygun değildir. Bunları kabul ederim. Bu sünnet-i seniyye ile de sabit zaten. Tevil edilmesi gereken rüya vardır, tevil edilmemesi gereken rüya vardır. Buna ancak rüya tevil eden kimse bunu idrak eder, anlar. İyi ama hiç rüya tevil edilmiyorsa orda sıkıntı vardır ama ne yazık ki bugün çok acı bir şey. Manaya kapısı açık olması gereken sufi topluluklar, sufi toplulukların, manaya kapılarının açık olması gerekirken en başta onlarınki kapalı ve böylece İslam dünyası, kısır bir akılperestliğin pençesinde. Bakın, akılperestliğin pençesinde. Bu çok üzücü. Bunu tarikatlar, sufilerde ne yazık ki bu sıkıntının içerisinde. Allah bizi affetsin. Oysa Cenab-ı Hak Lokman suresinde, ayet 20: 'Allah size zahir ve batın nimetlerini bol bol vermiştir.' Ayetle sabit. Demek ki Cenab-ı Hak, hem zahir olarak hem batın olarak bize bol bol nimetlerini vermiş. O zaman bu nimetin manasını veyahut da manadaki nimeti veyahut da batın nimetini biz ne kadar tanıyoruz, biz ne kadar biliyoruz? İslam dünyası bu ayeti kerimeyi nasıl anlıyor? İslam dünyası bu ayeti kerimeyi anlayıp ne yapıyor? Biz bırakalım İslam dünyasını, biz o zaman kendimize bakalım. Evet, Cenab-ı Hak demek ki hem zahir olarak hem batın olarak nimetlerini bol bol vermiş. O zaman o batın nimetlerinden faydalanmak, o manadan faydalanmak, bütün Ümmeti Muhammed'e, bütün inananlara kapı açık. Bakın bütün kapı açık. Ebu Hureyre'nin söylediği bir söz var ya radyallahu anh hazretlerinin: 'Ben Resulullahtan iki heybe veya iki ilim aldım. Önümdekini bütün herkese saçtım. Eğer arkadaki heybeden bir şey söylesem (hani böyle işaret ediyor) Ebu Hureyre'nin kafasını keserdiniz' manasında söylüyor. Demek ki Hz. Peygamber sallallahu aleyhi vessellem hazretleri, bu ilmi ashabına öğretmiş. Ebu Hureyre'ye öğretmiş veyahut da o sır vermiş olduğu sahabe Huzeyfetu'l Yamani'ye vermiş.

Demek ki bu ilmi talim tedrisat ettirmiş. Hz. Ali efendimize talim ettirmiş, Hz. Ebubekir efendimize talim ettirmiş, Hz. Ömer efendimize talim ettirmiş, bazı sahabelere bu ilmi talim ettirmiş yani örneğin hani meşhurdur ya Hz. Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem hazretleri bir rüya görür. Rüya görünce Hz. Ebubekir efendimiz: ‘ben tevil edebilir miyim ya Resulallah’ der. Demek ki Hz. Ebubekir(r.a.) hazretlerine o terbiyeyi, o eğitimi ona vermiş. Demek ki sufilikte, bilhassa mürşidi kâmillik yolunda, kemale erme yolunda manayı bilmek, önemli bir makam. Bu makama erişmeyen bir kimsenin Mürşid-i Kamillik iddiasında bulunması, velilik, şeyhlik iddiasında bulunması, kocaman bir yalandan ibaret. O manayı bilecek ve o manayı tevil edecek. Eğer o manayı bilmiyorsa ve o mana tevili o kimsede yok ise onun mürşidi kâmilim, ben şeyhim, ben şuyum, ben buyum diye orta yere çıkması kocaman bir yalancılıktan ibaret. Allah muhafaza eylesin. Çünkü Hazreti peygamber bunu öğretmemiş olsaydı sahabeye, biz diyecektik ki bu ilim sadece Peygamberi Zışan efendilerimize ait, bundan sonrasına ait değil diyecektik amma ve lakin bu işi ashabına öğretmiş, ashabına buna aktarmış, ashabına öğretip ashabına aktarınca o zaman bu ilmi yok görmek, bu ilme sırtımızı dönmek mümkün değil. Allah muhafaza eylesin.

Bakın hani miraçta Hz Peygamber sallallahü vessellem hazretlerine iki kadeh içki getiriliyor, birisi şarap birisi süt. Miraç esnasında henüz daha içki haram edilmedi zahir olarak. İçki haram değil. Hz. Peygamber sallallahu aleyhi vessellem hazretleri kendisine ikram edilen iki kadeh içkiden süt olanını tercih etti ve sütü içti. Sütü içince, onu tercih edince melek dedi ki ‘fıtratı irşad eden Allah'a hamd olsun. Eğer şarabı alsaydın ümmetin azmıştı.’ dedi. (Buhari, Nesai, Müslim). Sonra Hz. Peygamber sallallahü vessellem hazretleri, sütü ilme tevil etti. Burdaki fıtratı da ilme tevil etti. Bakın süt görüntüde madde ve bir içecek ve görüntüde madde, içecek olmasına rağmen ve rüyada veya miraç esnasında böyle bir şey görüldüğünde sütün manası ilim oldu, fıtrat oldu sütün manası. Peygamberlerde bu ilim, bu hikmet hepsinde vardır. Hz. Muhammedî Mustafa(s.a.v.) de bu zirvedir. Bakın süt burada ilme tevil edildi. Görüntüde süt ama hakikati onun manası ilim anca aynı buna benzer hani Cebrail Aleyhisselam Hz. Peygamber sallallahü vessellem hazretlerine geldi de iman nedir, İslam nedir, ihsan nedir, kıyamet nedir ne zaman kopar diye sıralı, meşhur bir Cibril hadisi vardı. Onları sormuştu. Allah Resûlü sallallahu aleyhi ve sellem hazretleri ashabına döndü. Dedi ki bu soruları soran kimdi? Herkes dediler ki Dıhye idi. Allah Resûlü sallallahu aleyhi vessellem hazretleri buyurdu ki: ‘O Dıhye değildi, o Cebrail kardeşimdi, dedi. Bakın zahiren görüntüde kim vardı? Dıhye’ye benzer bir cisim vardı, Dıhye’ye benzer bir suret vardı. Fakat o suretin gerçeği, hakikati, manası Cebrail Aleyhisselam’dı ve ordaki sahabe onun gerçeğinden uzaktı, onun manasından uzaktı. Herkes Dıhye gördü ama Hz. Muhammedi Mustafa sallallahu aleyhi vessellem hazretleri, onu Dıhye olarak görmedi. Dedi ki: ‘O Cebrail kardeşimdi’ dedi. İşte manadan kastedilen şey bu olsa gerek.

Yine Hz. Enes(r.a.) hazretleri naklediyor: ‘Ben bu gece rüyamda kendimi Ukbe İbni Rafi’nin evindeymişim, öyle gördüm. Orada bana İbni Tâb denen cinsten taze hurma getirildi.’ Allah Resulü devam ediyor: ‘Ben bu rüyayı şöyle tevil ettim. Yükselme dünyada bizindir, ahirette de hayırlı akıbet bizindir. Dinimiz de tamamlanmıştır.’ Bakın, Hz. Peygamber Sallallahu Aleyhi vessellem hazretlerine rüyasında ona olgunlaşmış taze bir hurma hediye ediliyor ona ve o hurmayı şöyle yorumluyor. Diyor yükselme dünyada bizindir. Yani dünyada şan ve şerefi aratacaksa bu ümmetin artması lazım, bu ümmetin yükselmesi lazım. Devam ediyor: ‘Ahirette de hayırlı akıbet de bizindir.’ O zaman hani o ‘amenerresulü’de okuduğumuz ‘Yarabbi, bize dünyada da ahirette de iyilik ver, afiyet ver’ diye o dua ettiğimiz: ‘Rabbena atina fiddünya haseneten’, evet, bakın Hz. Peygamber sallallahü vessellem hazretleri, hurmayı farklı bir şekilde tevil etti. Dedi ki: ‘Yükselme de ahirette de hayırlı akıbet bize aittir, ümmete aittir ve aynı zamanda da dinimiz de dinimiz de tamamlanmıştır’ dedi.

Bakın, rüyada görülen hurmanın manası tamamlanmış bir din ve hem dünyada hem ahirette iyiliğe gark olmuş bir ümmet. O zaman biz şimdi kendi kendimize eğer rüyamızda bize hurma yedirirlerse, bir hurma hediye ederlerse kendimizce şimdi ne yapacağız? Tevil edeceğiz. Manası ayrı, hadis-i şerif mucibince diyeceğiz ki evet dünyada da yükselme bize ait, ahirette de hayırlar bize ait, dinimiz tamamlanmış. Kimin dini? O şahsın dini tamamlandı. Yani onun imanı kemale erdi, o sahih bir imana sahip oldu ve ona hem dünyalık hem de ahiretlik nimet verildi, lütfedildi, ikram edildi, ona İhsan edildi ama bunun zahirdeki görüntüsü ne? Hurma oldu. Bakın zahirdeki görüntüsü hurma oldu. Şimdi kalbime geleni söyleyeyim. Hz. Ayşe annemiz gıybet etmişti. Gıybet ettiğinde Allah resulü sallallahu aleyhi ve sellem Hazretleri ona dedi ki sen ölü kardeşinin etini yemek ister misin? Tükür ya Aişe dedi. Tükür ya Aişe deyince Hz. Ayşe annemiz tükürdü, bir paçak çürümüş kanlı bir et çıktı ağzından. Bakın, gıybet manevi bir hastalıktır. Birisine bir tokat vurursun, bu fiildir. Gıybet manevi bir hastalıktır. Bunun zahire tecelliyatı bir paçak kokmuş, kanlanmış et olarak görüldü. Bakın bir paçak et olarak görüldü.

Demek ki gıybetin manası kokmuş insan eti yemek. Bunu sen görmedin, sen bunu görmediğin için gıybeteye devam ettin. Eğer sen bunu görmüş olsaydın ve bu senin ağzından çıksaydı bu ve sen bunu tükürmüş olsaydın ve o kokuyu hissetmiş olsaydın sen gıybette tiksinecektin ama gıybetin manasını bilmediğinden dolayı sen gıybetin haramlığını zahir olarak kabul ettin. Zahirde kaldı veyahut da namaz sizi kötülüklerden alıkor. Eğer sen kötülüğe devam ediyorsan namazın mânâsına ulaşmadın. Senin kalbinden birilerine kötülük geçiyorsa namazın manası sende oturmadı, sende yerleşmedi. Sebep? Sen çünkü hala daha kötülük düşünüp kötülük yaparsın. O zaman namazın manası sende oturmadı, yerleşmedi veyahut da oruç tuttun ama orucun senin, yememek içmemek cinsel ilişkiye girmemek olarak kaldı. Ya? Sen yalan da söyledin, yemin de ettin, küfür de ettin, hakaret de ettin, herkese her şeyi yaptın. Oruç mana olarak sende tecelli etmedi. Mana olarak sende tecelli etmiş olsaydı orucun senden şikâyetçi olduğunu görecektin veyahut da sen tevhidin manasına ermedin. Eğer tevhidin manasına ermiş olsaydın, tevhidin senden şikâyetçi olduğunu görecektin. Nasıl yani? Evet, tevhidin senden şikâyet ettiğini duyacaktın, görecektin. Diyecekti ki: ‘Ey Allah'ım! Beni okuyan bu kulun var ya, evet, sahih bir kalple okumadı. Beni okuyan bu kul, sahih bir dille söylemedi. Beni okuyan bu kul, bununla insanları aldattı, bununla etrafı kandırdı, bununla mal alırken yalan söyledi. Bununla mal satarken yalan söyledi, bununla kardeşini kandırdı, eşini kandırdı, çocuğunu kandırdı, etrafını kandırdı. Beni söyleyen bu kuldan ben şikâyetçiyim yarabbi değişini sen duymadın. O yüzden tevhidin manasına varmadın daha henüz.

Tevhidin mânâsına varmış olsaydın senin affın için tevhidin nasıl mücadele ettiğine şahit olduğun gibi senin cezalandırılman için de Allah'a şikâyetçi olduğunu duyar, görürdün. Bunu duyup görmediysen her ikisini de o zaman tevhidin manasını bilmiyorsun daha, daha tevhidi mana olarak yaşamadın. Ha, sen ne zaman ki, ne zaman ki tevhidin senin için Cenab-ı Hakk'ın huzurunda, senin affın, mağfiretin, lütfun, ikramın için dua ettiğini, yalvardığını duydun. İşte o zaman tevhidin manası sende tam olarak tecelli etti ve artık sen, senin üstadın: ‘Tevhide devam et, la ilahe illallah devam et’ dediğinde ben zaten onu söylüyorum ki efendim deme küstahlığında bulunmazsın. O zaman o küstahlığı atarsın. Dersin ki bana ne büyük bir zikir vermiş. Dersin ki ne kıymetli bir zikir vermiş. Dersin ki ne muhteşem bir zikir vermiş. Ben nasıl bunu kalbimden geçirdim, nasıl içimden geçirdim, ben zaten tevhidi devamlı çekiyorum efendim! Ha biz bilmiyorduk senin tevhit çektiğini ya! Sen biliyordun.

Tevhidin manasına ermek. Sen tevhidin manasına ermiş olsaydın, bir derviş kardeşinin kalbini kırmazdın. Sen tevhidin manasına ermiş olsaydın, bir Müslüman'ı incitmezdin. Sen tevhidin manasına ermiş olsaydın, sen eşini incitmezdin, eşine küfretmezdin, eşine hakaret etmezdin. Sen tevhidin manasına ermiş olsaydın, çocuğunun Allah'tan sana bir emanet olduğunu, bir rahmet olduğunu, bir lütuf olduğunu bilir, ona ona göre davranırdın. Eğer sen tevhidin manasına ermiş olsaydın, eşyanın dile geldiğini, eşyanın senden şikâyet ettiğini, eşyanın seni şikâyette bulunduğunu duyar, görürdün. Eğer tevhidin manasına ermiş olsaydın israf etmezdin, gösterişe düşmezdin. Eğer tevhidin sende manasına ulaşmış olsaydın, sen dosdoğru bir Müslüman olurdun, dosdoğru bir mümin olurdun. İşte manayı bilmek, hem okuduğun Kur'an-ı Kerim ayetlerinin hakikatinin ne olduğunun kalbine ilham olarak gelmesi hem okuduğun, hem okuduğun hadis-i şeriflerin manasının kalbine ilham olarak gelmesi veyahut da bir fıkıhi meselede, fıkıhi meselenin ne olduğunun kalbine ilham olarak gelmesidir. Manayı bilmek, manaya erişmek, her sufünün, her sufünün ulaşması gereken bir yoldur. Ulaşması gereken bir makamdır. Bu makama ulaşmayan bir sufi olgunlaşma, kemale erme yolunda çok eksik ve noksandır. Bunun yolu nedir? Hep derim; farzlara riayet et, nafilerle Allah'a yaklaş ve Allah'ı sev. Üstadına tabî ol, üstadına tabî ol! Tabî olmayacaksan pılımı pırtını topla, ben yerine getiremiyorum de. Evet, çünkü bu işin öyle şaka kaldırır tarafı yok. Bu işin lay lay lom kaldırır tarafı yok.

Sufilik yolu incelik ister. Sufilik yolu edep ister, ahlak ister. Sufilik yolu bilmek ister, yaşamak ister, anlamak ister. Sufilik yolu heva ve hevesle gidilecek bir yol değil. Sufilik yolu koluna şeytanı takarak yürünülecek bir yol değil. Sufilik yolu nefsin ne isterse onu yap, onu yerine getir, böyle gidilecek bir yol değil. Sufilik yolu titizlik yolu, disiplin yolu. Sufilik yolu içsellik yolu. O içselliği yaşamak, o içselliği harekete geçirmekle mümkün. Bu hem dil ile zikir, hem kalp ile zikir hem ruh ile zikir, hem de sır ile zikirle hemhal olma yolu. Sen sadece zikrullahın dilde kalırsa bu yol dilde kalanların yolu olmaz. Bu yol kalde kalanların yolu olmaz. Bu yol böyle lay lay lomla gidilecek bir yol olmaz. Biz normal bir cemaat değiliz. Biz normal bir tarikat da değiliz. Hep bunu ben ifade ediyorum. Kardeşler, biz bir cemaat değiliz. Biz bir tarikat değiliz. Biz bir sufi topluluğuyuz. Biz sufiliği yaşamamız gerekir ve sufiliği derinlemesine yaşayarak yürümemiz gerekir. Biz inşallah öyle olmaya gayret edelim.

Hiz. Abbas'ın oğlu Abdullah(r.a.) hazretleri naklediyor: 'Bir adam Resulullah aleyhisselatu vesselama gelerek şu rüyayı anlattı: 'Bu gece rüyamda buluta benzer bir şey gördüm. Ondan yağ ve bal yağıyordu. İnsanlar da ellerini açıp bu yağmurdan almaya çalışıyorlardı. Azıcık alan da vardı çokça alabilen de. Derken arzdan semaya kadar uzanan bir ip gördüm. Siz o ipe yapışıp çıktınız. Sizden sonra birisi ona tutunup o da çıktı. Sonra bir diğeri yükseldi. Sonra bir diğeri daha ipe tutundu ama ip koptu ancak onun için ipi eklediler. O da yükseldi.' Rüya bu. Hiz. Ebubekir(r.a.) hazretleri ortaya atıldı. Dedi ki: 'Ey Allah'ın resulü! Annem babam sana kurban olsun. Müsaade ederseniz bu rüyayı ben yorayım', dedi. Allah Resûlü sallallahu aleyhi vessellem hazretleri 'pekâlâ, yor' dedi ona. Hiz. Ebubekir efendimiz(r.a.) hazretleri şunları söyledi. Bakın, bulut ne mânâ tevil edilmiş: 'O bulutumsu gölgelik, İslam'ın bulutudur. Ondan yağın bal ve yağ Kur'an'dır. Kur'an'ın bal gibi halevati ve yağ gibi yumuşaklığıdır. İnsanların bundan avuç avuç almaları, Kur'an'dan kiminin çok kiminin az miktarda istifadeleridir. Arzdan semaya inen ip ise senin getirdiğin hakikattir. Sen buna yapışmışsın. Allah o sebeple seni yüceltecektir. Senden sonra bir adam daha ona yapışacak ve onunla yücelecek, ondan sonra biri daha ona yapışıp o da yüceltecek, ondan sonra biri daha yapışır fakat ip kopar ancak onun için ip ulanır, o da yapışır yükselir. Ey Allah'ın Resulü annem babam sana feda olsun. Doğru tevil edip etmediğimi haber ver.'

Resulullah sallallahu aleyhi vessellem hazretleri cevap verdi. Dedi ki: ‘Bazı tevilin de isabet ettin, bazı tevilinde de hata ettin.’ Hz. Ebubekir efendimiz de ki: ‘Allah'a kaseim olsun ya Resulallah, hatalarımı söyle.’ ‘Hayır’ dedi Resulullah sallallahu aleyhi vessellem. ‘Yemin verme’ (Buhari, Müslim, Tirmizi, Ebu Davud, İbni Mace). Şimdi bak bu topluluk içinde olan bir şey çünkü bütün Kütüb-ü Sitte sahibi olan, altı hadis imamı bu tevilini nakletmiş. Bakın, rüyada görünen bulut, İslam'ı simgeledi. Akan yağ ve bal, Kur'an'ı simgeledi. Ben Hz. Ebubekir(r.a.) hazretlerini hâşâ böyle düzeltme cihetine gitmeyeyim, yani benim kalbime gelen bal ve yağ, Kur'an ve sünnet-i seniyye olarak geldi. Haddi aşmaktan Allah'a sığınırım. Rabbim muhafaza eylesin. Şimdi o ip, yukarıdan sarkıtılan ip, Kur'an sünnet. Allah Resulüne diyor ki ‘sen sarıldın, kurtuluşa erdin. Ardından Hz. Ebubekir, ardından Hz. Ömer, ardından Hz. Osman. Fitnenin çıktığı zaman. Sonradan bu ip koptu. Hz. Ali efendimize yani bağlanmadı. Buna benzer bir kaç tane daha rüya tevilini var. Hani onda dört tane, beş kişi ipe sarılıp çıkıyor, sonra kopuyor ip. Hz. Ali efendimiz de o ipe tutunuyor yani sonra fitne galip geliyor. Bakın, rüyada görülen suretler farklı, manası farklı. Bakın, rüyada görünen suretler farklı veyahut da harfe bakarız biz öyle değil mi? Harfe bakarız suret ama manası farklı. Harf, değil mi? Elif, koyduk değil mi? Elif, harf. Manası ne? Manası farklı ama harf farklı mana farklı. O zaman harfin arkasında mana gizli. Rüyada görünen suretlerin arkasında mana gizli veyahut da senin çıplak gözle gördüklerinin arkasında mana gizli. Eğer o manaya biz uzak isek o manayı bilemiyorsak, anlayamıyorsak o zaman sıkıntı büyük. Allah muhafaza eylesin. Bir enteresan daha rüya, Hz. Aişe annemizden. Daha fazla vaktinizi almayacağım, saat on bire geliyor, Hz. Aişe annemiz naklediyor bunu: ‘Rüyamda hücreme üç ayın düştüğünü gördüm. Rüyamı babam Hz. Ebubekir radiyallahu anh hazretlerine anlattım.’ (Rüyasını Hz. Ebubekir(r.a.) efendimize anlatmış. Resulullah sallallahu aleyhi vessellem hazretleri dururken, babasına anlatmış. Buradan hüküm çıkıyor. Bir şeyh, bir müşid-i kamil bir kimseye rüya tevil izni verebilir, verilirse ona anlatılır mı? Evet veya rüya dinleme izni verilebilir mi? Evet. Ona anlatılır mı? Evet. Hadis-i şeriften çıkan sonuç.)

‘Ebubekir(r.a.)’a anlattım, sükût etti, cevap vermedi.’ Demek ki rüyayı tevil edenin susma hakkı var, zorlama. Tevil edilmediyse edilmedi. Hayırlısı olsun, hayırlısı olsun dendi. Kapat, kapıyı zorlama. Ha kendi kendini de rüya tevilini verilmiş bir kimse ise suizana düşme. ‘Ha onda acaba rüya tevilini var mıydı ya’ filan! Yapma bunu. Otur oturduğün yere. Sufilik edep işi. Hz. Ebubekir(r.a.) hazretleri, tevil etmiyor rüyasını. Ne zamana kadar? Hz. Peygamber sallallahu vessellem hazretleri vefat edip Hz. Aişe annemizin odasına defnedilinceye kadar. Onun odasına defnedilince diyor ki: ‘İşte rüyanda gördüğün üç aydan birisi ve en hayırlısı’ diyor. Üç aydan birisi ve en hayırlısı. Demek ki o odasına düşen ay, birincisi Hz. Peygamber sallallahu aleyhi vessellem hazretleri oldu. İkincisi, malum Hz. Ebubekir efendimiz oldu. O da onun yanına gömüldü. Üçüncüsü de Hz. Ömer radiyallahu anh hazretleri oldu. O da onun yanına gömüldü. Demek ki üç tane ay, onun odasına düştüğünü gördüğünün rüyasının tevilini bu oldu. Mana farklı. Aynı şekilde hani Yusuf aleyhisselam rüya görmüştü. Yusuf aleyhisselam rüya gördüğünde dedi ki: ‘Ay ve on iki tane dedi yıldız bana secde ediyordu’ dedi babasına. Babası da dedi ki: ‘Bu rüyayı söylemeseydin. Şeytan dedi size en büyük düşmandır.’ Ay neye tevil edildi? Yusuf aleyhisselamın halasına. Yıldızlar, kardeşlerine tevil edildi. Bakın rüyada görülen suretler ayrı, manalar ayrı. Harflerin suretleri ayrı, manaları ayrı. İşte sufilik yolu bu manaya erişme yoludur. Bu manaya erişme yolu kalbin çalışmasıyla mümkündür. Kalp çalışmaz, ilham almaz ise o kimse manaya erişemez. Allah bizi o yolda olanlardan eylesin. Rüya, bunun en büyük kapılarından birisidir. Rüya, mana kapılarından bir kapıdır. Ahir zamanda önemli bir kapıdır, ahir zamanda çok önemli bir kapıdır. Halden daha önemlidir. Zikrullahta görülen halden daha önemlidir rüya. Peygamberliğin kırk altı cüzünden bir cüz. Rabbim ona erişenlerden eylesin inşallah. Yani yine böyle bu konuda hadisi şerifler var, bir hayli toplamışım ama inşallah bunu burda sonlandıralım, önümüzdeki haftaya

dokuzuncu makam manevi yolculukta. İnşallah devam edeceğiz Allah'tan bir Şey gelmezse. Haklarınızı helal edin, bizden yana da helal olsun. Geceniz hayır olsun inşaallah.

<https://youtu.be/oE1CFQ1C3gg>

MESNEVİ-İ ŞERİF 1434. BEYİT ŞERHİ
DÖRT KAPI KIRK MAKAM/
HAKİKAT KAPISI- MANEVİ YOLCULUK

Euzubillahimesşeytanirracimbismillahirrahmanirrahim
Eftalizikirfalemennehu

Lailaheillallah

Lailaheillallah

Lailaheillallah

HakMuhammedenResulullahCemi'ilenbiyayıvelmurselinvelhamdülillahiRabbilâlemin

Selamünaleyküm. Allah gecenize hayırlı eylesin. Rabbim gündüzünüzü hayırlı eylesin. Ayınızı, yılınızı, ömrünüzü hayırlı eylesin. Rabbim cümlemizi ve cümle ümmeti Muhammedi Kur'an ve sünnet-i seniyyeye sınımsız yapışanlardan eylesin. Kur'an ve sünnet-i seniyyeyi yaşama ve yaşatma mücadelesi verenlerden eylesin. Hakkı hak bilip hak yolunda mücadele eden, batılı batıl bilip batıla karşı cihad eden kullarından eylesin. Âmin diyen dillerinizi nar-ı cehennemden azad eylesin.

Evet, dördüncü kapı, hakikat kapısının dokuzuncu makamı, manevi yolculuk. Cenab-ı Hak bütün yarattıklarına ayrı ayrı kendince bir yol biçmiş. Her varlık eğer cüzzî iradesi yok ise kendisine tespit edilen o yolda yürür. Bu hangisi olursa olsun, cüzzî iradesi yok ise o cebri bir şekilde kendine çizilen yolda yürür, melekler gibi. Meleklerin cüzzî iradesi yoktur, meleklerin cüzzî iradesi olmadığı için melekler kendilerine biçilen yolda devam ederler. Onlarda bir sapma söz konusu olmaz. Onlarda bir fikir yürütme veya nefisine uyma söz konusu olmaz. Çünkü meleklerde insan gibi nefis de yoktur. Cenab-ı Hak, varlığın mükemmel olarak insanı yaratmıştır. Varlığın en mükemmel yaratılanıdır ama bu varlığın en mükemmel yaratılanında nefis söz konusudur ve aynı zamanda da o varlığın en üstün yaratılan insanda da cüzzî irade vardır. Cüzzî irade ile o yaptıklarından veyahut da yapmadıklarından sorumludur. İnsan kendi dairesinde bir inanca sahip olur, bu inanca sahip olunca da o inanç dairesinde yürür. Bu inancı ne olursa olsun. Bu manada her inanç sahibi, kendince bir rab düşüncesi vardır, o rab düşüncesinde kendince yürümeye devam eder. Birisi onu eksik görür, birisi onu küfürlü görür, birisi onu şirk ehli görür, kimisi onu başka türlü görür. Hepsi de birbirinden farklı farklı görür ama herkes kendi inancı dairesinde kendi yolunda yürür. Sufilerde de bu söz konusudur sufiler de kendilerince, kendi inanç dairelerinde Allah'a yaklaşma, Allah'a yakın olma niyetiyle kendince, kendilerinde bir yol yürürler. Bir; sufilerin genel bir yol anlayışları ve o yolda yürümeleri vardır; iki o yolun içerisinde bir üstadın bir mürid-i kâmile intisab edip onun çizmiş olduğu yolda yürümeye vardır; bir de o yolun içerisinde bireyin kendi yolu vardır.

Bireyin kendi yolu, üstadının çizmiş olduğu yola aykırı değil ise Kur'an ve sünnete aykırı değil ise kendince kendi yoludur, doğrudur ve bu yolculuk manevi olarak ne zaman bir kimse üstadın bağlandı, o bağlanmasıyla beraber onun manevi yolculuğu başlar. Bir yolculuk vardır. Nedir? Cenab-ı Hak bizi ruhlar âleminde ruhumuzu yarattı, sonra yeryüzünde ruhumuzu bu bedene üfledi ve cebri olarak da cesedin yolculuğu başladı. Bu cebri. Bu bir kimse ben işte bir cesede bürünmeyeceğim, bir cesette bulunmak istemiyorum, ben bu cesedi beğenmedim, ben buraya girmeyeceğim, böyle bir hakkı hukuku yok. Ruhun yaratılmama hakkı hukuku da yok. Cenab-ı Hak yaratmış, o yaratmış olduğu ruhu da ne yapıyor? Dünya üzerine bir cesede üflüyor ve o ceset de o ruhla beraber ne kadar ömrü, bu dünyada yaşıyor, bu cesedin yolculuğu. Anne karnında başladı, kabristanda bitti. Bu cesedin yolculuğu.

Ruhun yolculuğu ruhlar âleminde başladı, işte o ruhun yolculuğu nerede bitti? Nerede bitecek? Bu farklı bir şey. Sebep? Kimi yolculuk kabirden sonra cehenneme gitti, kimi yolculuk kabirden sonra cennete gitti, kimi yolculuk var ki ne cennet ne cehennem ona doğru kulaç attı, ona doğru gitti. Şimdi bu 'Dört Kapı Kırk Makam'ı anlatırken genel olarak ben kendi idrakimi, kendi anladıklarımı anlatmaya çalışıyorum. Öyle bir yerlerden kopya çekerekten bunları anlatmıyorum. Çünkü bu yol aynı zamanda da kendimce kendi rengim benim. Bir başkası başka türlü algılayabilir, anlayabilir. Bir başkası burası eksik, burası kusurlu diyebilir ama ben ayeti kerime, En'am 153, Hz. Peygamber'in ağzından diyor: 'İşte benim yolum budur, dosdoğrudur. Ona uyun, başka yollara uymayın ki sizi Allah'ın yolundan ayırmasın. Allah bunları size sakınasınız diye emretti' (En'am, Ayet 153). Demek ki yol bu, benim yolum dediği şey, yol bu. Bu çerçevede dairesinde, hani Cebrail Aleyhisselam geldi, Dihye suretinde, iman nedir, İslam nedir, ihsan nedir diye sordu. İman nedir deyince, Allah'a iman etmek, peygamberlerine, kitaplarına, din gününe, hayra, şerre, meleklerine iman etmek olarak tasnif etti Allah Resûlü sallallahu aleyhi vessellem hazretleri. Her söylediğinde o soran kimse de doğrudur dedi. Ondan sonra İslam nedir, dedi. O da dedi ki 'kelime-i şahadet getirmek, namaz kılmak, oruç tutmak, zekât vermek, hacca gitmek' dedi. Soran kimse dedi ki doğrudur. Sonra İhsan nedir dedi. İhsan nedir diye sorunca, 'Allah'ı görüyormuşçasına ibadet etmen, Allah'ı görüyormuşçasına yaşamam' dedi. Sonra ilave etti. Sen Allah'ı göremezsen dahi onun seni gördüğünü her daim idrak edip öyle ibadet etmen, öyle yaşamandır dedi. Sonra kıyameti sordu, sonra kıyamet alametlerini sordu. Böylece sorular devam etti. Şimdi yol o zaman iman, İslam, ihsan. Bu manevi yolculuğun üç adımı. Bunu özellikle söylüyorum. Her zamanın bir hastalığı vardır, bugünkü zamanın hastalığı da şu, bir kimse iman, iman tam değil ise o kimsenin manevi yolculuğu olamaz. Siz Allah'ı Kur'an'ın ve Resulullah sallallahu aleyhi vessellem hazretlerinin tarif ettiği şekilde kabul etmez ve iman etmezseniz, sizin İslami olarak, İslam sufiliği olarak bir yolunuz olmaz. Siz peygamber olarak Muhammedi-i Mustafa(s.a.v.)in peygamberliğini kabul etmezseniz, sizin İslam sufiliği olarak bir yolunuz olmaz.

Siz meleklerin varlığına iman etmezseniz İslam sufiliği olarak bir manevi yolculuğunuz ve manevi yolunuz olmaz. En önemli meselelerden birisi, siz kadere iman etmezseniz, Hz. Muhammedi Mustafa(s.a.v.)'in tarif ettiği şekilde kadere iman etmezseniz, sizin manevi bir yolculuğunuz olmaz. Bu imanla alakalı meseleler. Cennetin, cehennem varlığına, öyle cennet dünyada, cehennem dünyada, böyle boş tırvırıkları bırakacaklar. Cennetin ve cehennem varlığına, mahşerin varlığına, sorgunun sualin varlığına, hesaba çekilmeye, iman etmesi gerekiyor. Eğer bunlara iman etmezse o kimsenin manevi yolculuğu olmaz. O tasavvufu bilebilir, o sufiliği kelimeler olarak bilebilir, kitap olarak bilebilir, çok okumuş olabilir ama onun manevi olarak yolculuğu olmaz. Önce iman ve iman şubeleri. İkinci adım, ne? İslam. Sen kelime-i şahadet getirmezsen Müslüman olmazsın, İslam olmazsın, senin manevi yolculuğun olmaz. Sen 'Eşhedü en la ilahe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abduhu ve Resuluhu' diyeceksin. Demezsene senin İslami olarak manevi yolculuğun olmaz. Oraya buraya kıyıpıtırma. Sen son peygamber Muhammedi Mustafa sallallahu aleyhi vessellem hazretlerini peygamber olarak kabul etmezsen manevi yolculuğun olmaz. Sen bütün tasavvuf kitaplarını okusan senin yine manevi yolculuğun olmaz. Ardından ne geldi? Namaz kılmak. Sen beş vakit farz namazı kılmazsan senin manevi yolculuğun olmaz. Ölünceye kadar beş vakit farz namazı kılacaksın. Ölünceye kadar farz namazı kılmazsan, senin manevi yolculuğun olmaz. Otuz ramazan oruç tutmak farz. Sen ramazan ayı geldiğinde, sağlığın yerinde ise oruç tutmaya muktedir isen otuz ramazan orucunu tutacaksın. O orucunu tutmazsan İslami olarak manevi yolculuğun olmaz. Sen kazancının, eğer ki nisap miktarı kadar kazancın var ise elinde nisap miktarı kadar bir para, bir mal, bir yıl elinde durduysa sen onun kırkta bir zekâtını vereceksin. Sen, o zekât farz olan zekâtı vermezsen senin manevi yolculuğun olmaz.

Bu sözlerim bu cemaate değil. Bu sözlerim bizi dışardan dinleyenlere ve ölçü olması için söylüyorum. Sen o zekâtı vereceksin. Malının zekâtını vermeyen bir kimsenin manevi yolculuğu olmaz. Ardından devam ediyoruz. Hacca gitmeye muktedir olduğu halde gitmiyorsa onun manevi yolculuğu olmaz. O hiç olmazsa ömründe bir sefer hacca kapı aralanıyorsa yol bulabiliyorsa hac farızasını yerine getirmekle mükellef. Yoksa onun manevi yolculuğu olmaz. Bize sufi kitaplarından okuduklarını nakletmesin. Manevi yolculuk diye kendince sufi kitaplarından ezberleyip bize okumasın hiç kimse. Manevi yolculuğun temel taşları bunlar. Meşhur ya hadis-i kutsi, bakın temel taşları, ne diyordu hadis-i kutside Hz. Peygamber sallallahü vessellem hazretleri diyordu ki: ‘Her kim benim bir dostuma, bir velime düşmanlık ederse ben ona karşı harp ilan ederim.’ Eğer sen velilere, veliliğe, Allah'ın dostlarına harp ilan ettiysen, senin manevi yolculuğun olmaz. Kulum kendisine emrettiğim farzlardan bence daha sevimli herhangi bir şeyle bana yakınlık sağlayamaz.’ Bakın, siz eğer Allah'ın emrettiği farz amelleri yerine getirmezseniz, manevi yolculuğun olmaz. Bu farzların içerisinde yapmaman gereken günah-ı kebaireler var. O günah-ı kebaireleri tabiri caizse, benim tabirimle Allah'ın gözünün içine baka baka baka işliyorsan utanmadan, senin manevi yolculuğun olmaz ve Cenâb-ı Hak hadis-i kutside: ‘Kulum bana farzlara ilaveten nafîle ibadetlerle durmadan yaklaşır. Sen nafîle ibadetlerle Allah'a yaklaşmanın yolunu aramıyorsan, böyle bir şeyin yok ise senin manevi yolculuğun olmaz.

Sonraki adım, bunları yaparsan Allah seni seveceğine dair beyan etmiş. Sen bunları yerine getireceksin ve Cenab-ı Hak beyan ediyor, ben diyor ki: ‘Nihayet ben onu severim. Kulumu sevince de ben onun işiten kulağı, gören gözü, tutan eli, yürüyen ayağı olurum. Benden ne isterse onu mutlaka veririm. Bana sığınırsa onu korurum’(İmam Buhari). Bakın, bunları yerine getirmeyen bir kimsenin manevi yolculuğu olmaz. Eksik kalır, noksan kalır. Allah onu sevdim deyinceye kadar Allah'ın sevgisini kendi üzerine, kendi üzerine cezbedinceye kadar bunlar kula ait olan şeyler. Allah seni sevince senin asıl manevi yolculuğun, manevi yolculuğun başlamış olacak. Buraya kadar yaptıkların hâlk âlemine kadar göre yapacak oldukların senin. Bunları yaptıktan sonra o seni sevecek. Sevince sen yukarılara doğru kulaç atmaya başlayacaksın. Eğer o seni sevince kulaç atmaya başladığında asıl manevi yolculuk başlamış olacak. O ana kadar manevi yolculuğa sen adaysın. Manevi yolculuk için gayret gösteren bir sufi adayısın. Sen manevi yolculuğa çıkmak için hazırlık yapmaktasın. Sen o yol için kendince azık toplamaktasın. Yapman gerekenleri yapman gerekiyor. Bunlarla iştilal etmen lazım. Bunları üzerinde bulundurman lazım. Ahlakını güzelleştirmen, ahlakını tenvir etmen lazım. Etrafa faydalı olman lazım. Müslümanlar senin elinden, dilinden, emin olması lazım. Bu nereye giderseniz gidin, hangi tarikata, hangi sufi topluluğuna, hangi meşrebe, hangi mezhebe giderseniz gidin, nereye giderseniz gidin, bunlar olmazsa olmaz olan kaideler ve bu manevi yolculuğun başlaması için bunlar o kimsenin üzerinde muhakkak bulunması lazım ama ben böyle budozlamasına bir yere gireyim şimdi. Budozlamasına gireceğim yer neresi? Allah'ı sevmekle alakalı. Bakın, biz Allah'ı seviyoruz deyip, bu az önce bir girizgâh yaptığım bu meseleleri, bu maddeleri kenara atmak yok ama işin sırrı, işin en önemli noktası, işin olmazsa olmazı, işin en kestirmesi, işin en kestirmesi, en sağlamı: ‘O müminler ki Allah'ı çok severler.’ (Bakara, ayet 165). Ben otuz beş yıldır bu yolu anlatıyorum. ‘O müminler ki Allah'ı şedid, kuvvetli bir sevgi ile severler’. Bu yol Allah'a ulaşmada, Allah'a yakınlaşmada bu fakir için en kestirme yol. Bu şu demek değildir. Allah'ı şedid bir sevgiyle severler ayeti kerimesini, biz sadece Allah'ı severiz noktası değildir bu. Biz Allah'ı şedid bir sevgiyle severiz. Allah'ın önüne hiçbir şeyi koymayız. Allah'ın önüne hiç bir şeyi koymayız. Biz Hz. Muhammed-i Mustafa(s.a.v.)'i de severiz. Biz Âdem aleyhisselam ile Muhammedi Mustafa(s.a.v.) arasında her ne kadar peygamber gelip gittiyse hepsinin peygamberliğine iman eder hepsini de severiz. Muhammedi Mustafa(s.a.v.)'i daha fazla severiz. Biz ashabın hepsini de severiz.

Hepsini de severiz ama Ebubekir, Ömer, Osman Ali, ehlibeyti daha fazla severiz. Aşere-i Mübeşşere'yi daha fazla severiz. Biz bütün imamları severiz. Bu fakir için; İmam-ı Azam'ı ayrı severiz. Bu benim, bu fakir için bu benim kendim için. Biz bütün pir efendileri severiz. Abdülkadir Geylani hazretlerinden bugüne kadar şu ana kadar ne kadar pir efendi var ise hepsini de severiz ama Abdülkadir Geylani hazretlerini ayrı severiz. Ahmet er Rufai'yi, Ahmet el Bedevi'yi, Hz. Mevlana'yı ayrı severiz. Bu ayrı bir şeydir ama hepsini de severiz. Biz bütün mürşid-i kâmilleri, bütün velileri severiz ama üstadımızı biraz daha ayrı severiz. Biz eşimizi severiz, biz çocuklarımızı severiz, biz arkadaşlarımızı, dostlarımızı severiz, biz vatanımızı severiz, toprağımızı severiz, yaşadığımız şehri severiz, biz dergâhımızı, tekkemizi severiz, biz bunları da severiz. Çünkü Allah'ı seviyorum demek bunları sevmeyeceğim manasına gelmez. Biz hepsini de severiz. Biz dağları da severiz, ovaları da severiz, çiçekleri de severiz, böcekleri de severiz, hayvanları da severiz, taşı toprağı da severiz. Biz Allah'ın yarattığı her şeyi Allah için severiz. Sevmekte kendimizce üstad olmaya çalışırız. Sevebildiğimiz yere kadar severiz ama hiçbir şeyi Allah'ın önüne koymayız. Biz şeyhimizi Allah'ın önüne koymayız. Biz pirimizi Allah'ın önüne koymayız. Biz sahabeleri Allah'ın önüne koymayız. Biz peygamberleri ve Peygamber sallallahu aleyhi vessellem hazretlerini Allah'ın önüne koymayız. Biz Allah'ı en şedid bir şekilde severiz. Biz Allah'ı severken hesap kitap etmeyiz. Bu yolun en kestirmesidir ve Cenab-ı Hak da kendisini sevenleri bir yola bağlamış. 'Ey Habibim! De ki eğer Allah'ı seviyorsanız bana uyun. Biz, Hz. Muhammedi Mustafa(s.a.v.)'in ayak izlerini takip etmemizin sebebi, Allah'ı sevdiğimizden dolayıdır. Biz Allah'ı sevdiğimiz için Muhammedi Mustafa(s.a.v.)'in ayak izlerini takip ederiz. Biz Allah'ı sevdiğimiz için Muhammedi Mustafa(s.a.v.)'in ruhaniyetini takip ederiz. Biz Allah'ı sevdiğimiz için Muhammedi Mustafa(s.a.v.)'in nuraniyetini takip ederiz. Biz Allah'ı sevdiğimiz için Hz. Muhammedi Mustafa(s.a.v.)'in her türlü izini takip ederiz. Onun sünnet-i seniyyesini yaşarız ki Hz. Allah'a(c.c.) olan sevgimizin delili olsun. Biz üstadımızı Allah için severiz. Üstadımızı Allah için sever, Allah'ın hukuku Allah'ın hükmü Resulullah sallallahu aleyhi vessellem hazretlerinin sünneti dairesinde üstadımızı severiz. Üstatları severiz, velileri severiz, mürşid-i kâmilleri severiz, evliyalı severiz, biz Kur'an sünnet dairesinde müminleri severiz.

Yolumuz bu manada Allah sevgisinin üzerine kuruludur ve Allah sevgisini önemseriz. Allah sevgisini önde tutarız ve Allah'a âşık olmanın yoluna ararız ve en kestirme yol olarak Allah'a âşıklığı biliriz. Bu yolların en kestirmesidir. Tehlikelidir ama kestirmedir. Kaygan bir zemindir ama kestirmedir. Kaygan bir zemindir, evet, çünkü kalple alakalıdır. Çünkü o kalp yolda yürürken muhakkak ki asılanlar olur ona. Muhakkak ki kalbi bir yerlere döndürmeye çalışır bir şeyler. Ta ki nereye kadar? Bu güne kadar duymayacağınız şeyi duyacaksınız. O kalp Allah'ın arşı almasına ulaşınca kadar kaygan zeminde dolaşır. Ben size maddi âlemleri sıralamak istemiyorum. Maddi âlemleri, yani arş-ı alâya kadar size herkes, her şeyi anlatır. Ben arş-ı âlâya kadar herkesten her şeyi dinlemekten, okumaktan bıktım. Şeyhler, halifeler, dervişler, bana manevi yolculuk anlatırlarken herkes arş-ı âlâya kadar anlatıyordu. Bizim derviş kardeşlerimizden bugüne kadar bana hal anlatanlar, bugüne kadar rüya anlatanlar, bugüne kadar manevi yolculukla alakalı bana bir şeyler anlatanlar hep arş-ı âlâya kadar anlattılar. Arkadaşlar, kardeşler; Allah'ı öyle sevin ki öyle sevin ki ne anneniz ne babanız ne eşiniz ne çocuğunuz ne sevgiliniz ne evleriniz ne adlarınız ne yatlarınız ne katlarınız ne evleriniz ne dünyanız ne cennetiniz ne cehenneminiz hepsinin üzerinde sevin. Hani İsa(a.s.) yola çıktıydı, hep anlatırım ya, İsa(a.s.) yola çıktığında bir kısmı Allah'ı zikrediyordu. Oturdu onlarla zikretti. Dedi ki niçin zikrediyorsunuz? Onlar dediler ki biz Allah'ın cehenneminden korkuyoruz. Cehenneme girmemek için zikrediyoruz. Yürüdü, bu fakir bu hadis-i kutsiyi henüz daha bir şeyhe intisap etmezden önce okudu. Yürüdü, benim aradığım sizler değilsiniz dedi.

Bir kısım yine zikreden kimselerle karşılaştı. Onlarla oturdu, zikretti. Dedi ki niçin Allah'ı zikrediyorsunuz? Onlar dediler ki biz Allah'ın cennetini istiyoruz, cennete girmek için Allah'ı zikrediyoruz. İsa(a.s) dedi ki benim aradığım sizler değilsiniz. Benim yolum sizler değilsiniz dedi, yürüdü onları da bıraktı. Kardeşler, arkadaşlar iyi dinleyin. Bu bir hadis-i kutsi. Yürüdü İsa(a.s.) Bir kısım topluluk yine Allah'ı zikrediyordu. Onlarla oturduğu, zikretti. Sordu niçin zikrediyorsunuz? Onlar dediler ki biz Allah'ı seviyoruz. Biz Allah'ı sevdiğimiz için onu zikrediyoruz dedi. Onlarla oturdu. Dedi ki aradığım sizlersiniz, başka bir şey değil. Allah'ı sevdiği için oturdu onlarla, zikretti. Allah'ı sevenlerle oturdu. Allah'ı sevenlerle oturun. Allah'ı sevdiği için zikredenlerle oturun. Mal düşünmeyin, mülk düşünmeyin, makam düşünmeyin, şeyhlik düşünmeyin, velilik düşünmeyin, müritlik düşünmeyin, mürşitlik düşünmeyin, zakirlik düşünmeyin, çavuşluk düşünmeyin. Allah'ı sevin. Allah'ı severseniz yürürsünüz. Sizi manevi yolculuğa götürecek olan, Allah sevgisidir. Bu namaz kılmamak değildir. Bu oruç tutmamak değildir. Bu Allah'ı her şeyden fazla sevmektir. Eğer siz Allah'ı her şeyden fazla severseniz işte o zaman aklın durduğu, beynin durduğu, kalbin durduğu ve her şeyin lâl olduğu arş-ı âlânın arkasına doğru yürürsünüz. Eğer buraya yürüyemezseniz, eğer buraya gidemezseniz manevi yolculuğunuz yolculuk değildir. Bu anlatılanların hepsini de silin. Benim bugüne kadar anlattıklarımın da hepsini silin. Bugüne kadar ne dediysen, ne demediysen hepsini de silin. Çünkü hepsini de sakladım, gizledim, anlatamadım, söylemedim, söyleyemedim çünkü hiçbir yer hiçbir kimse bunu bana, kulağıma fısıldamadı. Zahiri olarak fısıldamadı. Geçin! Arş-ı âlânın arkasına geçin. Aklın durduğu yer orasıdır. Kalbin sağlam bir zemine bastığı yer orasıdır. Kalbin ruhu da geçip sırrı da geçip her şeyi geçip mukim olarak durduğu yer orasıdır. Ordan başka bir yerde sağlamlılık yoktur. Ordan başka bir yerde kaygan zeminde dolaşılıyor bütün herkes. Ben şeyhim diyenler dahi kaygan zeminlerde dolaşıyorlar. Bilmiyorlar, arş-ı âlânın arkası var, arş-ı âlânın arkası var, arş-ı âlânın arkası var. Rabbim beni affetsin! Ben nasıl anlatayım ki! Ben günlerdir bu sohbe gelmemek için kendi kendime direndim. Yine mi saklayacaksın Mustafa Özbağ dedim. Yine mi örteceksin dedim. Yine mi anlamayacaklar diye düşüneceksin dedim. Ben onu seviyorum. Söylediysen de onu sevdiğim için söyledim. Sakladıysam da onu sevdiğim için sakladım. Utandım, söyleyemedim. Dilim tutuldu, söyleyemedim. Hazreti Pirlor orda. Geri kalan boş. Benim bugüne kadar anlattıklarımı da silin atın.

Eğer arş-ı alanın üzerine yolculuk yapmıyorsan, asıl manevi olan yer orası, arş-ı âlâ çünkü yaratılmış. Yaratılmışın arkasına yürümüyorsanız manevi yolculuğunuz yok. Geri kalan emir âlemindeki, hâlk âlemindeki her şey zaten gözünüzün önüne gelir, oturun rabita edin, oturun Allah'ı zikredin, gözünüzün önüne gelir, onlara ulaşırsanız, ulaşırsınız. İçinizde arş-ı âlâyı dolaşan, arş-ı âlânın tecelliyatına ram olan bayanlardan da erkeklerden de derviş kardeşler var. Bekliyorum onları birisi dese ki arş-ı âlânın arkası varmış efendim, yemin ediyorum diyeceğim ki vazifen bitmiş Mustafa Özbağ. Diyeceğim ki rahat rahat ölebilirsin artık. Hakkınızı helal edin. Hangi kitabı açarsanız açın, arş-ı âlâyâ kadar anlatacak size ve diyecek ki Allah, arş-ı istiva etti. Allah, arşa yerleşti. Ondan sonrasından bir şey diyemeyecek. Belki de ben de bir şey diyemeyeceğim. Siz varlığımı bilin yeter. Bir şeyin varlığını bildiniz mi oraya doğru koşar insan. Ben oranın varlığını bilmiyordum. Bana hiç kimse anlatmadı oranın varlığını, benim kulağıma kimse bunu söylemedi zahiren. Ben hep aşk yolunda dahadası vardır derim. Evet, hakikatin de hakikati vardır. Marifetin de marifeti vardır. Halin de içinde hal vardır. Evet, evet vardır. Sakın hakikate, vardım sakın marifete vardım diye düşünme. Dahasını ara, dahasını ara, dahasını ara. Göreceksin ki sevdikçe sev, âşik ol Allah'a.

Ondan başkasını yüzün görmesin. Ondan başkasını gözün görmesin. Her kara gözlü dendiğinde 'O'nun gözleri aklına gelsin. Her deniz gözlü dediğinde onun gözleri aklına gelsin. Her melek yüzlü dediğinde onun yüzü aklına gelsin. Her cemalleştiğinde onunla cemalleştiğini gör. Eğer onunla cemalleştiğini görmüyorsan yolda yayan kaldın daha, yolda kaldın. Selvi boylum al yazmalı dedilerse o gelsin aklına. Seni hakkıyla sevemedim kara gözlüm dediyse o gelsin aklına. O gelsin! Dünya sizin arkanızdan, ettiğinizden çeksin. Sen yüzünü 'O'na dön. Herkes sizi taşlasın, herkes ağzına geleni söylesin. Sen yüzünü ona dön. Sen onu sev. Sen onunla hemhal ol. Ancak o zaman manevi yolculuğun olacak. Zahirde kalmayın. Zahirde kalmayın, yolda kalmayın. Bu, bu dergâha yakışmaz, buraya yakışmaz Yürüyün, kanatların uçun. Allah'ı sevin, her şeyden fazla sevin. O sevdiğiniz çocuklarınızdan fazla sevin. O sevdiğiniz eşlerinizden fazla sevin. Sevin yine çocuklarınızı, sevin yine eşlerinizi ama onlardan fazla Allah'ı sevin. Evlerinizi sevin, gösterişli evler yapın, şatafatlı evler yapın, bol ışıklı evler yapın. Yapın, sevin ama ondan fazla Allah'ı sevin. Gösterişli arabalarınız olsun, olsun! Son model arabalarınız olsun, olsun! Allah daha fazla versin ama gidin, Allah'ı sevin. Sevilecek yer orası. Hani Hz. Mevlana demiş ya: 'Bizim o Calinusumuz' demiş. Calinus! Yani tıpta en zirve olan kimse. Helenistik çağda Calinusumuz, aşkımız diyor aşkımız! Allah'ı sevin, ona âşık olun. Bu demek değildir ki bir kadını sevmeyeceksiniz, beni iyi anlamaya çalışın. Hz. Muhammedi Mustafa(s.a.v.), 'dünyanızdan bana kadın da sevdirdi' dedi. Biz kadını da severiz. Bizim muhakkak bir Leylamız vardır. Leylamız olsun. Ama Leyla'ya bakarken siz onun cemalini görün. Evladınızı severken onun cemalini görün. Siz bir kuşu severken onun cemalini görün. Siz bir gülü koklarken onun cemalini görün. Onun sıfatlarının tecelliyatlarını görün ve bunların hepsini de geçin ve bunların hepsini de geçin. Bunlar hepsi de birer antrenman.

Hani maça çıkacak olan bir kimsenin idman etmesi gibi bunlar. İdmanda kalmayın. Hani maça çıkacak ya boksör, idman yapıyor boyna. İdman dövüşü yapıyor veyahut da hani futbolcu maça çıkacak ya, boyna idman yapıyor ya, bunların hepsi de idman. Hepsi de lazım mı hepsi de lazım ama yürüyecek olduğunuz yol, aşk yolu. Yürüyeceğiniz yol o. Benim anladığım manevi yolculuk da o ve bu sıraladığım iman, islam, ihsan; sıraladığım farzları yerine getirmek, nafilelerle yaklaşmak, bunların hepsi de olmazsa olmaz olan şeyler, muhakkak ama yürüyeceğiniz yer başka bir şey. Hedefleyeceğiniz yer başka bir şey. Hedefleyeceğiniz yer biraz, biraz hep böyle hedef büyütme gibi gelebilir size. Hani derdim ya arş-ı âlânın gölgesinde gölgeleneceğiz diye, bu hedefin bir çit ilerisi. O gölgede gölgelendiğinizi gördüğünüz zaman zaten arş-ı âlâdan ileri doğru yolculuğunuz başlayacak. Eğer orda gölgelendiğinizi görmezseniz ileriye doğru yolculuğunuz başlamayacak. O zaman üzülürüm, hepinize de üzülürüm. Birinize, ikinize değil, hepinize üzülürüm. Evet, asıl manevi yolculuk orda başlıyor. Tabiri caizse arş-ı âlâda başlıyor ve arş alanın bir yönü hâlk âlemine aittir. Arada bir hayal perdesi vardır, öbür tarafı emir âlemine aittir, ilmi ilahiye aittir. Orda akıl yoktur, orada fikir yoktur, orda düşünce yoktur, orda benlik yoktur, orda sen ben de yoktur. Asıl yolculuk ordadır. Bu konuda çok şey anlatmak isterdim size ama herhalde anlatılmaz denilen yer burası. Rabbim cümlemizi de affetsin. Cümlemizi manevi yolculuğu tamama erenlerden eylesin. Tüm yolculukların bir sonu vardır. Bakın, tüm yolculukların! Bir tek yolculuğun sonu yoktur. O Allah'a olan değil, Allah'la olan yolculuktur. Bütün yolculuklar son bulur. Allah'la olan yolculuk son bulmaz. O yüzden yolunuz da yolculuğunuz da Allah'la olsun inşallah. Rabbim cümlemizi o yolda olanlardan eylesin. Bir sürü şey hazırlamışım ama yine olmadı. Hakkınızı helal edin. El-Fatiha maassalavat. Âmin.

Yunustan bir iki şey koyduydum ya, onları okuyayım inşallah:

Kırk bin kırk dört tabakat meşayih evliyalar
Dört kapıdır kırk makam dem evliya demidir.

Şeriat, tarikat yoldur varana,
Hakikat, marifet andan içeru

Evvel kapı şeriat, geçse andan tarikat
Gönül evi marifet, aşk hakikat içinde."

Harabi de güzel anlatmış, hoşuma gitti:

"Şer-i şerif inkâr olunmaz ama şeriat var şeriattan içeri,
Tarikatsız Allah bulunmaz ama tarikat var tarikattan içeri.
Gördüğün şeriat şeriat değil, gittiğin tarikat tarikat değil,
Marifet sandığın marifet değil, marifet var marifetten içeri.

Vech-i Harabiyye gel eyle dikkat,
Hakk'ın cemalini eylesin rüyet,
Sadece Hak vardır demek değil hakikât,
Hakikât var hakikâten içeri."

Rabbim hepinizi de Allah için, Allah'la manevi yolculuk yapanlardan eylesin

<https://youtu.be/rO4pL5miXqI>

MESNEVİ-İ ŞERİF 1434. BEYİT ŞERHİ
DÖRT KAPI KIRK MAKAM/
HAKİKAT KAPISI- İLAHİ VARLIĞA KAVUŞMAK

Euzubillahimineşşeytanirracimbismillahirrahmanirrahim
Eftalizikirfalemennehu

Lailaheillallah
Lailaheillallah
Lailaheillallah

Hak Muhammeden Resulullah Cemi'ilen biyayı velmurselin velhamdülillahi Rabbilâlemin

Selamünaleyküm Allah gecenizi hayırlı eylesin Cenab-ı Hak hakkı hak batılı batıl bilenlerden eylesin. Cenab-ı Hak cümlemizi ve cümle ümmeti Muhammedi Kur'an ve Sünnet seniyyeye sımsıkı yapışanlardan eylesin. Evet, en son kaldığımız yer ilahi varlığa kavuşmak olarak nitelendirilmiş. “Dört Kapı Kırk Makam”ın, hakikat kapısının kırkinci makamı, bunu tabii böyle nitelendirilmiş isim olarak bunu böyle isminin hani konu başlığına bakarak kendi kendimize ilahi varlığa yani Allah'a hâsâ ulaşmak olarak bunu ben tanımlamıyorum. Bunun baştan bir şerhini düşeyim, sonra inşallah konuyu açacağız Allah izin verirse inşallah. Çünkü Allah bir şeyi hani bir kimsenin veya bir şeyin Allah'a hulûl etmesi birleşmesi ve ayrışması bu ayrı bir mesele. Bu konuyu biraz daha böyle temelinden alayım istedim. Hakkınızı helal edin. Cenab-ı Hak bilinmekliği istedi. Bilinmekliği isteyince Cenab-ı Hak bir Âdem yaratmak istedi. Bilinmekliği isteyince. Bu Âdem, yaratılanların sonuncusu bu manada ama başlangıçta hiç bir şey yok iken kendi ruhundan ve nurundan bir şey yarattı. Hiçbir şey yok iken kendi ruhundan ve nurundan bir şey yarattı. Bunun da altını orasını çizeyim.

Biz ruhunun ve nurunun ne olduğunu da bilmiyoruz. Eğer biz buna ruhunu ve nurunu şuna benzer veya bu dediğimizde buna da bizim ayağımız yere sağlam basmaz ve Cenâb-ı Hak Bakara ayet 30: ‘Meleklerle dedi ki ben yeryüzünde bir (buranın altını çizelim) halife yaratacağım.’ Bakın yeryüzünde halife yaratacağım dedi. Halife! Şimdi halife dediğinizde ne aklınıza gelir? Onun adına iş yapan, onun adına elinde mühür olan, bu gelmez mi aklınıza? Evet, bu da ayrıca konuşulur ve bu normalde öyle bir Cenab-ı Hak bir halife yaratacağım deyince ve ardından da ona isimleri öğretti, halifeyi yaratacağım dedi, yarattı. Ben kısa kısa geçiyorum bunları ve Bakara ayet 31: “Allah Âdem’e bütün isimleri öğrettikten sonra onlara yani meleklerle şöyle dedi. Eğer doğru söylüyorsanız şunların isimlerini bana bildirin. Cenab-ı Hak Âdem’e dikkat edin bütün isimleri öğretti. Âdem’e bütün isimleri öğretti. Eksik bir isim öğretilmesi, eksik bir sıfatsal tecelliyat yok. Bütün isimleri öğretti. Ayet-i kerime bu. Böyle olunca insanın veyahut da Ademiyet haline gelen bir kimsenin kıyamete kadar yaratılacak olan bütün varlığın ve eşyanın bilgisi onda mevcut. Ben bunu kıyametten de öteye taşıyorum çünkü hiç bir zaman Allah'ın yaratmasının sonu yoktur. Öyle olunca o isimlerinin öğretilmesi ona sıfatsal tecelliyatların da sonu yok. O yüzden aşığın, aşığın yolunun sonu yoktur dememin sebebi bu. Bir tarikat öğretisinin sonu vardır, fıkıh öğretisinin bir şekilde sonu vardır. Sufilikte, aşkılkta son yoktur ve Cenab-ı Hak kıyamete kadar değil her daim ebedi olarak yaratacak. Her daim bir şeyler yaratacaksa her daim Allah'ın bilinmekliği de devam edecek. Allah'ın bilinmekliği devam edecekse bu sonsuz demektir ve Cenab-ı Hak Âdem’e bütün isimlerini öğretti.

O zaman Cenab-ı Hak insana bitmek tükenmek bilmeyen hazinelerini açtı. Allah'ın hazinelerinin sonu yoktur, bitmek tükenmek bilmez. Biz bunun tamamını ilim olarak atfetsek, ilme atfetsek Allah'ın ilminin başlangıcı olmadığı gibi sonu da yoktur. O zaman başlangıcı olmadığı gibi sonu da yoksa o zaman bir insan-ı kâmilin o ilmi öğrenmenin veya yaşamanın da sonu yoktur. Hani bir kısım insanlar derler ya yani bu kemale erdi. Ben hep bunlara böyle temkinli ve tedbirli yaklaşırım. Nerenin kemaline erdi? Sonsuz bir ilmin sahibi olan Allah'ın kulunun ilminin bir sonu olabilir mi? Nefis meratilerini katetmiştir. Emmare, levvame, mülhime, mutmainne, radiye, mardıye, safiye. Eyvallah, bunların esmalarını da bitirmiştir. Kelime-i Tevhid, la ilahe illallah, Allah, Hu, Hay, Hak, Kayyum, Kahhar, nefis meratilerinin de isimleri bitti. Yani nefis meratipi olarak bitti ama bir de kalbin meratibi var. Bu da ne? Yakînlikle alakalı. Ben bunu hani tarif ederken ilmî yakîn, aynel yakîn, hakka'l yakîn olarak yakînlük tarif ederim. Bunu normalde ilim olarak hani şeriat, tarikat, hakikat, marifet derler ya, bunun Kur'an tabiri ilme'l yakîn, aynel yakîn, hakkal yakîn. Peki, o zaman burdaki yakînlük kavramını iyi anlayalım.

Sonsuz ilme sahip olan Allah'a bir kulun yakînlüğünün sonu olmaz. Bunu söyleyenler, bu meselenin inceliğine dokunamamış, inceliğine erişememiş insanlar. O yüzden insanın kemalâtı hiçbir zaman bitmeyecek, hiçbir zaman son bulmayacak. Eğer siz sufiliği, içinizde bulunduğunuz, içinde bulunduğunuz sufiliği böyle algılamaz böyle anlamazsanız o zaman siz de kendinizi bir makamda görüp ben de bu makama eriştim deyip tembellerden olacaksınız veyahut da o hayretten hayrete geçmek olarak nitelendirdiğim yakînlükten yakînlüğe, hakikatten hakikate, marifetten marifete geçmemiş olacaksınız. O yüzden son ikiyüzelli yılın tarikat hareketlerinin düşmüş olduğu vartaya sizlerin düşmesini istemem. Son ikiyüzelli yıllık Türkiye'deki, Anadolu'daki ve İslam dünyasındaki tarikat hareketlerinin %99.9'u bu vartaya düşmüştür. O kimse kendince çok özür dileyerek parantez içerisinde söylüyorum, bir icazet nail olduğunda kendisini oldum bittim noktasına getirmiş ama nakip olmuş ama nükebba olmuş ama halife olmuş ama ona şeyh icazeti vermişler o kendince kendi kendisini ben oldum kemale erdim noktasında görmüş ama asıl o yürümesi gereken yürümesi gereken asıl mana âlemine adım atamamış veya ona adım attıracak bir üstadı olmamış.

Şimdi böyle olunca insan bütün ilahî sıfatlarının tecelli ettiği ayna hükmündedir. Burdan Arabî'ye dalmak istemiyorum, Arabî'nin ayna metaforuna dalıp da sizin iyice kafanızı bulandırmak veyahut da kafanızı başka bir yere geçirmek istemiyorum ama insan bu manada Allah'a ayna hükmündedir ve insan-ı kâmil bu manada bütün Cenab-ı Hakkın sıfatsal tecelliyatlarına mazhar olmuş kutup noktasındadır. Bakın, kutup noktasındadır ama bu zaten o ilahî sıfatların onda tecelli etmesi ile insan-ı kâmil olmuştur, tecelli etmezse o insanı kâmil değildir. İnsan-ı kâmil olmuş olsa dahi onun kemaliyat yürüyüşü, onun mana yürüyüşü, hiç bir zaman bitmeyecektir, bakın hiç bir zaman bitmeyecektir. O yüzden burdaki hani ilahî varlığa ulaşmak veyahut da vuslata ermek olarak nitelendirilen sufi dilinde, tırnak içerisinde, nitelendirilen bunları kabul eden birisi değilim. O yüzden benim ilahî aşk anlayışında vuslat yoktur. Vuslat oldum zannettiğin anda perdelendiğin yerdir. Vuslata erdim dediğin an, nefsine uyduğun andır. Benim yürüyüşüm bitti dediğin an nefsine uyduğun, köreldiğin, perdelendiğin andır. Allah muhafaza eylesin ve insan bu manada hiçbir zaman varlığın yaratılma noktasında tecelliyatı bitmeyeceği için insanın da kemalâtı hiçbir zaman bitmeyecektir ve vuslat diye adlandırdığımız her şey bizi aldatacaktır, bakın bizi aldatacaktık. Diyeceksiniz ki sonunda vuslat yok ise sonunda vuslat yok ise bir gün gelir insan bıkar, yoldan çıkar mı? O senin âşik olmadığını gösterir.

Eğer sen âşık isen sen koluna şevki de takmışsındır, şevkle bitmez tükenmez bir enerjiyle, istekle sen hep hayretten hayrete koşmanın yolunu arayacaksınız ve eğer sen hayretten hayrete geçmenin yolunu aramıyorsan o zaman sen zikrullahın hakikatine de ermemişsindir. Âşıklığın hakikatine de ermemişsindir. Yolun yani Allah'a yakîn olmanın yoluna da hakikatine de ermemişsindir. O zaman sen hakikatten uzaksındır. Allah muhafaza eylesin. Şunu düşünebilirsiniz yani insan ayna hükmünde ise bunun delili nedir mesela Cenab-ı Hak hadis-i şerifte Hz. Peygamber sallallahu aleyhi vessellem hazretleri buyurdu ki: 'Allah Âdem'i kendi suretinde yarattı.' Buhari'de geçer, İmam-ı Hambel'de geçer, diğer hadis kitaplarında da bunu bulmanız mümkün. O zaman insan ilahi varidatların merkezi hükmünde olurken Cenab-ı Hak onu zaten ona mazhar yaratmıştır. Bakın ona mazhar yaratmıştır. Bu insanın fitratında vardır.

İnsan fitrat olarak hep böyle kendince iman etti, bakın kendince iman etti ve sevdiği peşinden koştuğu ona benzemek ister. Bakın ona benzemek ister ve ona benzeme isteği, bu istek, bu fitrat onda yaradılıştadır. Çünkü Cenab-ı Hak onu yaratırken kendi suretinde yarattı. Kendi suretinde yarattığı için o her daim o kendi mabuduna benzemek isteyecektir. Daha doğrusu insan neyi çok severse ona benzemeye çalışır. Neyi çok severse, neyi çok severse onu zikreder, neyi çok severse ona benzemeye çalışır ve insan yaradılış fitratı olarak buna müsaittir ve şunu hiçbir zaman unutmayın. Allah'ın zatı yaratılmış olan her şeyden münezzehtir. Allah'ın zatı yaratılmış olan her şeyden münezzehtir. Yani hiçbir zaman biz onu böyle Allah muhafaza eylesin farklı bir noktada koymayız ve ama Allah tanınmak için bilinmek için tanınmak ve bilinmek için bitmek tükenmek bilmeyen bir yaratma içindedir. Bitmek tükenmek bilmeyen bir yaratma içindedir ve o yaratma içerisinde Allah bitmek tükenmek bilmeyen ilmini de izhar eder. Çünkü her yaradılanın üzerinde birçok ilim tecelli eder. Bizim bunun içinden çıkmamız mümkün değildir. Kudrettir, kuvvettir, El-Âlim sıfatıdır gibi birçok onun üzerinde sıfatsal tecelliyatlar vardır yaradılanın üzerinde. Bu da hiçbir zaman Allah'ın yaratmasında bu bir son olmayacağı için ilmi de bir son olmayacaktır ve Allah'ın sıfatları sonradan olgunlaşma veyahut da sonradan eksilme noktasında da değildir. Böyle olunca o yaratma her daim zirvede bir şekilde devam edecektir ve sufi, Allah'a yakınlık besleyecek olan sufi, her an için bu yaratma tecelliyatlarına mazhar olup ayna olup onun üzerinde her daim kemâlata doğru koşması devam edecektir ve sufiler seyr-i sulûklarında Allah'tan aldıkları ilim onları öyle bir hale getirir öyle bir perdeye getirir ki o sufinin, o insan-ı kamil olacak olan o sufinin bu gelen ilmin arasına şeytan, heva heves, nefis ve bütün olumsuzluklar ondan ayrışır, ayrılır. Artık seyr-i sulûk yaşayan insan-ı kâmilliğe koşan o sufinin kalbine gelen ilimlerde şeytanın müdahalesi, kâfir cinnilerin müdahalesi, nefsin müdahalesi artık yoktur, kalmamıştır ve sufinin o halde Allah'tan gelen o ilmi tertemiz parktır.

Yalnız bu peygamberlere gelen vahiy ile karıştırılmasın. Peygamberlere gelen vahiy Cebrail aleyhisselamla indirilir. Sufinin kalbine gelen ilim ise direk Allah'tan gelen bir ilimdir. O yüzden bu vahiyle asla karıştırılmasın. Bazı eserlerde, bazı yerlerde bununla alakalı vahiy nitelendirmesi vardır. Kur'an-ı Kerim'den alıntı: 'Allah Meryem'e vahyetti. Allah arıya vahyetti'. Bakın, Allah Meryem'e vahyetti yani Meryem'e bildirdi, ne yapması gerektiğini bildirdi. Kalbine onun ilham etti. Allah insana ilham eder mi? İnsan-ı kâmile ilham eder. Nasıl Meryem'e ilham ettiyse, nasıl İbrahim'in annesine ilham ettiyse Allah, Allah insan-ı kâmile de böyle ilham eder. Varlık olarak nasıl arıya vahyetti ise yani arı ona ne yapması gerektiğini ilim olarak ona verdiyse ve ilmi onun içerisine yerleştirdi ise ve arı lavralıktan direkt kanatlandığı anda o ilimle ne yapması gerektiğini otomatikçe alıp yapması gerekeni yapıyorsa Allah varlık âleminde hiçbir şeyi boş bırakmamıştır. Hepsini ilmiyle ihata etmiştir.

Hepsini de ilmi ile ihata ederekten çiçeğinden böceğine hayvanından insanına yıldızından gezegenlerine ve uzaya kadar Allah ilmiyle her şeyi ihata etmiştir ve sufiler Allah'tan aldıkları bu temiz ilimle insan-ı kâmil noktasındaki bir sufi Allah'tan almış olduğu bu temiz ilimle yürür ve insan bu noktada beşeri olan, beşeri olan bütün vasıflarını bu ilimle beşerilikten kurtarır. O karanlıktan aydınlığa o zulümden kurtulup bu manada özgürlüğe kavuşur ve ne onda bilgisizlik kalır ne onda cehalet kalır. O Cenab-ı Hak'ın ondaki ama zatî tecelliyatla ama sıfatsal tecelliyatla o kimsenin üzerindeki cehaleti, karanlığı, bilgisizliği, onun üzerindeki normalde kendince o kimsenin üzerindeki hatayı, kusuru Cenab-ı Hak izale eder. Bu bir müddet sonra zati tecelliyatla olur. Bir müddet sonra zati tecelliyatla olursa zaten o kimsede bunların hepsi de mahfolmuş olur ve o kimse Allah'a yakînlığe hazırdır artık her şeyiyle.

O yakînlığın de yakînlığıne doğru koşacaktır ve o hiç bir zaman bu manada o yakînlikten asla ve asla ayrılamayacaktır ve öyle bir hale gelir ki sudaki balık gibi olur. Sudaki balık nasıl eğer siz sudan dışarı çıkarır çıkarmaz bir müddet çırpınır, ölür. Öyle değil mi? O insan-ı kâmilde zirveye koşan kimsede artık Allah'a olan yakînlikten bir karış dahi taviz yoktur. O her haliyle Allah'a yakîn noktasında durur ve o dairede durarak hayatına devam eder. Eğer o kimse nasıl balık sudan çıktığında yaşayamayacaksa o da yakînlikten uzaklaştığı anda yaşayamaz hale gelir ve bu halde olan o sufinin ilmi berraktır. O sufinin ilmi, ilm-i ilahiden gelir. İşte buradaki vuslattan anladığım benim, benim anladığım, benim anladığım o ilahi varlığa ulaşmaktan benim anladığım bu ilme ulaşmak. Bu yakînlığe ulaşmak. Rabbim cümlemize, bizlere nasip etsin ve bu da Allah'ın lütfu ikramı, ihsanıdır. Kula düşen vazife, çalışmak, gayret etmek, mücadele etmektir ama bu Allah'ın kuluna lütfudur, ikramıdır, ihsanıdır. Bu nasıl hani Cenab-ı Hak bu ilmi Kuran-ı Kerim'in'de Hızır'a verdiyse bu aynı ilimdir. Hızır'ın ilmi ile bir insanı kâmilin ilmi bu manada aynı kanaldan gelir.

Peygamberlerin ilmi, peygamberlik kanalından gelir. Peygamberler hem nebidirler hem velidirler. Peygamberlerin bu manada iki ilim kaynakları vardır. Nebilik ve velilik. Ama insanı kâmillerde nebilik kaynağı bu manada yoktur. Çünkü hadis-i şerifte hazreti Peygamber sallallahü vessellem hazretleri buyurmuştur ki: 'Ben peygamberlerin sonuncusuyum. Benden sonra bir peygamber nebi veya bir peygamber veya nebi gelmeyecektir.' demiştir. O tabir-i caizse peygamberlik müessesesi son bulmuştur. Bir velinin, bir şeyhin kendisini nebi görmesi, onun hezeyanından. Aslında onun gerçek bir veli olmadığındandır. Yıllar öncesi söylediğim sözü tekrar söyleyeceğim. Bir kimse kendisini peygamber veya nebi olarak ilan ediyorsa ya delidir ya kâfirdir. İkisinden birisidir. Başka bir şey değildir. Hiç kimse kendi kendine vay bizim şeyhimize kâfir dedi deyip de galeyana gelmesin. Peygamberlik kapısı kapanmıştır. Peygamberlik son bulmuştur. Hiçbir veli, hiçbir veli, velilik kemalatı ne kadar yükselirse yükselsin hiçbir zaman bir peygamber olamayacaktır. Zaten peygamber çalışmakla olunmaz. Hiçbir peygamber çalışmakla peygamber olmamıştır. Peygamberler özel, Allah'ın kendi ilmi ilahisinden seçilmiş ve yaratılmıştır. O yüzden peygamberlerin peygamberliklerine kendilerinden bir dâhilleri yoktur. Rabbim bu manada onlara da akıl fikir versin kendisini peygamber görenlere. Rabbim muhafaza eylesin inşaallah.

İşte bu hale gelen yani ilim, hal ve kemaliyat olarak belli bir zirveye gelen bir kimse yine Bakara, ayet 115'de bahsedilen: 'Doğu da batı da Allah'ındır. Her nereye yönelirseniz Allah'ın yüzü oradadır.' Ayet-i kerimesi o kimsenin üzerinde artık tecelli etmiştir. O kimse o ayetin sırrına ulaşmıştır. O az önceki balık misali artık o ne tarafa dönerse dönsün Allah'ın cemali üzerinedir ve her hali zikrullah üzerinedir. Her hali zikrullah üzerinedir çünkü ne tarafa dönerse dönsün Allah'ın cemalini tefekkür ediyorsa bu manada o tecelliyata mazhar ise o daim zikre de ulaşmıştır. Artık o her nereye bakarsa Allah'ın sıfatı, Allah'ın ilmi noktasından bakar ve her daim zikrullah üzerinedir.

Şimdi bu tip zatlar ne tarafa dönerlerse dönsünler Allah'ın sıfatlarının ve ilminin güzelliklerini, hayretini, Allah'ın ilminin yüksekliğini, derinliğini, genişliğini her daim, her daim bununla hemhal olduklarından dolayı artık onların ne gündüzleri ne geceleri, bakın ne gündüzleri ne geceleri, bir fark yoktur. Onların uykusu da uykusuzluktur. Onlar tecelliyat olarak gece de devam ederler tecelliyatlarına. Yakazada sayıklarlar, yok bir şeyler görürler, bir şeyler yaparlar ve bu hal böylece onlarda devam eder. Fakat ne olursa olsun hangi hale gelirse gelsin bunu bir öğreti olarak, bir kaide olarak bir tarafınıza yazın ve bundan hiçbir zaman da geri dönmeyin. Bu hiçbir zaman değişmeyecek bir kaidedir. Allah hiçbir şeyle hiçbir şeyle bitişmez, birleşmez. Eski dilde hulul ve şunu da unutmayın, hiçbir şeyden de ayrılmaz. Allah hiçbir şeyle bitişmez ve zaten sonradan bir bitişme, sonradan bir birleşme de söz konusu değildir. Sohbetin başında dedim ki Allah'ın sıfatları sonradan olgunlaşmaz. Öyle olunca Allah'ın bir şeyle bitişmesi veya bir şeyden ayrılması söz konusu değildir. Bunu böyle bir şablon olarak kafanızın bir tarafına yazın çünkü bu manada sözler söyleyenlere ölçü olarak bu kalsın sizde çünkü bu meseleler gün geçtikçe daha da artacak. Dünyayı idare eden deccalist, kapitalist, vahşi sistem bütün dinleri yok edip yeni bir din oluşturma çalışmalarını bitirdi. Bu yeni dinde cinsiyet olmayacak. Bu yeni dinde peygamberler olmayacak. Bu yeni dinde kitaplar olmayacak. Bu yeni dinde ölçü olmayacak. Bu yeni dinde sizi metafizik aldatmalarla aldatacaklar. Felsefik aldatmalarla aldatacaklar. Yeryüzünde birçok ilaheler oluşturacaklar ve bu ilaheleri oluştururken de sufiliğin, sufiliğin manasını kullanacaklar. Tabiri caizse insanları da bu manada ilahlıkla aldatacaklar. Diyecekler ki sen tanrısın. Bunu normalde böyle direkt söylemeseler dahi insanları şu anda o noktaya doğru götürüyorlar ve herkes küçük tanrıçılık oynuyor. Farkında veya farkında değil.

Vahiy burda. Sünnet-i seniyye de burda. Sen bu vahyin ve sünnet-i seniyyenin dışında bir şey düşünüyorsan ya peygamberlik iddian var ya Allahlık iddian var İslam olarak. Dikkat edin, vahiy burda. Kuran-ı Kerim, sünneti seniyye de burda. Sen bunların dışında bir şey iddia ediyorsan ama felsefi olarak ama hukuk olarak, hiç önemli değil. Senin ya peygamberlik iddian var ya ilahlık, Allahlık iddian var. Şimdi kendi hayatınıza ve düşüncelerinize bakın. Ben de dâhilim buna. Biz şimdi kendi hayatlarımızı ve düşüncemizi felsefemizi, içsel olarak imanımızı İslamımızı, onu bir yargıarsak o zaman nerde olduğumuzu görürüz. Sufiler önce kendilerini yargıladılar. Biz kendimizi yargıladığımızda, ben kendi nefsim için söyleyeyim, battığımızı görüyoruz. Şimdi öyle olunca Allah hiçbir şeyle bitişmez, hiç bir şeylerden ayrılmaz da. Allah bir şey olması için oluşması için de gayret etmez. Sen insansın, gayret edersin. Allah gayret etmez. Allah bir şey verecekse de gayret etmeden verir. Ol der olur. Allah'ın çalışmasına ihtiyaç yoktur. Gayret etmesine ihtiyaç yoktur ve o şimdi yakînlığe geleceğim. O her şeyle her an beraberdir. Allah bir şeye özel olarak yakînlık kurmaz. Uzak olan bizleriz. Perdeli olan da bizleriz. O eyvallah, hani şimdi hadis-i kutsiye atfedelim bir adım gelene on adım gelirim. Aslında o Cenab-ı Hakk'ın lütfu ilahîsidir. Sen bir adım attığında o senin önünden on perdeyi kaldırır. Sen ona on adım atarsın, o senin kalbinden yüz perdeyi kaldırır. Sen ona yüz adım gidersen, o senin önünde kendince, kendi zulümlerinden oluşan, kendi yaptığın zulümden, kendi cahilliklerinden, kendi aymazlıklarından olan perdeleri ortadan kaldırır. Yani senin karanlıktan aydınlığa çıkmaya yardım eder, lütfeder, ikram eder. Tabiri caizse Allah zaten her şeyi çepeçevre kuşatmış, çepeçevre sarmış ve yerin de göğün de nuru Allah, her şeyi nuruyla sarmış. Öyle olunca yakînlık sendendir. Sen gayret edersin, ilme'ı yakîn olursun. Sen gayret edersin, ayne'ı yakîn olursun, sen gayret edersin, Hakke'ı yakîn olursun. Sen gayret edersin, hakikatın de hakikati var deyip hakikate doğru koşarsın. O yüzden burdaki yakînlikten kasıt, kulun koşması, mücadele etmesidir.

‘Mücadele edenlere yollarımızı açarız’ ayet-i kelimesini hiçbir zaman unutmayacağız ve hangi halde olursanız olun, hangi halin içerisinde olursanız olun, Allah yaptıklarınızı görür ve hangi halde olursanız ol seni çepeçevre çevrelemiş, sarmıştır. Sen şirkin içerisinde de olsan o seni ilmiyle sarmıştır. Sen küfrün içinde de olsan o seni ilmiyle sarmıştır ve sen Allah'a ne kadar büyük çirkinlik yaparsan yap, yine ilmiyle sarmıştır. Rabbim hepimizi kendisine yakîn olan kullarından eylesin. Şimdi bu yakînlığı anlamak, seni çepeçevre sardığını görmek istiyorsan eskilerin tabiriyle eline ‘la’ kılıcını al, ne var ise hayatında kes at. Nedir kesip atacağın? Heva heves, nefis şeytan. Kolunu, kanadını kes demiyorum. Çünkü seni Allah'tan uzaklaştıran en önemli şey, senin nefsin, heva ve hevesin. Bu hali korumanın, bu hali uyanık bir şekilde yaşamanın bendeki ölçüsü veyahut da çıkış kapısı, gözünün gördüğü görmediği her şeyden fazla Allah'ı sevmek ve her daim Allah'ı zikretmek. Bu sohbetin son noktası bu. O yüzden Allah'a, hani burdaki sözün başındaki ilahi varlığa ulaşmak olarak nitelendirdiğimiz kırkıncı makam, bu uzun bir sohbet manzumesi oldu. Kırkıncı makamı bununla sonlandıralım. Sizlere bu konuda söyleyebileceğim en, kendimce öz nasihat bu. Allah'ı çok sevin, ayeti kerimede: ‘Ey Habibim de ki eğer Allah'ı seviyorsanız bana uyun. Onun ölçüsü, sünneti seniyyeye uymanız. Sünnet-i seniyyeden taviz vermeyin hayatınızda, Allah'ı sevmekten taviz vermeyin ve zikrinizden taviz vermeyin. Eğer bunları otutturursanız yakînlığın de yakînlığına ulaşmış olursunuz. Rabb'im cümlemizi affetsin inşallah... Önümüzdeki hafta nihayet bu “Dört Kapı Kırk Makam” ı bitirdik. Belki de tam anlatamadık. Tam çözümleyemedik. O yüzden ama dilimizin döndüğü bu. Rabbim inşallah daha da ilminde derinleştiresin hepimizi. 1435. beyitten inşallah önümüzdeki hafta devam edeceğiz. Bu şeyde ne o enteresan bir beyit, bu ardından gelen, yani böyle tam sufilikte alakalı beyitler geliyor. 1435. Beyit; şimdiden heyecanlansın, ben kendim Mustafa Özbağ olarak. “Hal güzel bir gelinin cilvesidir, makam ise o gelinle halvet olup vuslatına erişmektir. Gelinin cilvesini padişah da görür başkaları da fakat onunla vuslat ancak aziz padişaha mahsustur. Gelin havasa da cilve eder avama da ama onunla halvete giren ancak padişaktır’. Bu, Hz. Pir'in sufilerin hal olarak nitelendirdiği, halden hakikate geçmelerini gerektirdiği bir beyit. Herhalde bunlar da bu ne diyorlar hamur çok su götürür diyorlar. Hamur mu un mu? Hamur. Bu hamur yine çok su götürecektir inşallah. Önümüzdeki hafta oradan devam edeceğiz... Haklarımızı helal edin. El- Fatiha maassalavat. Âmin, ecmain. Bir şeyi de itiraf edeyi. Aslında sohbeti istediğim gibi hazırlayamadım. Bunu da söyleyeyim de. Böyle bir türlü yazıya dökemedim, iki haftadır bu aynı şey yaşanıyor. Yazıya dökmek istediklerimi tam böyle istediğim gibi yazıya dökemedim. Ne kelimeleri beğendim ne cümleleri beğendim ne de içimdekini aktarabildim. Yani tabiri caizse aslında böyle bir kısır bir sohbet oldu iki haftadır, tam istediğim bir şekilde bunları aktaramadım, bunu da itiraf edeyim de. İnşallah Cenab-ı Hak öyle bir tecelliyat verirse böyle bir bu konuları tekrar değinmek isterim. Selamünaleyküm.

https://youtu.be/_FEK81ZrWPg